

स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना

Local Adaptation Plans for Action

(आ.व. २०७६/०७७ देखि ०७८/०७९)

बागचौर नगरपालिका वडा नं. ७, सल्यान
(साविक कोटबारा गा.वि.स. वडा नं.१, ६, ७, ८ र ९)

स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयारीमा संलग्न संस्थाहरु

आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग
बागचौर नगरपालिका
बागचौर नगरपालिकाको कार्यालय, बागचौर, सल्यान
कर्णाली प्रदेश, नेपाल
२०७६

तयार गर्ने :

बागचौर नगरपालिका

वडा नं.७ को कार्यालय

सल्यान, कर्णाली प्रदेश, नेपाल

सहजीकरण गर्ने :

इको सेन्स मल्टी सर्भिस प्रा.लि.

शारदा नगरपालिका वडा नं.२ लामाचौतारा, सल्यान

अनुमोदन गर्ने :

नाम : शेर बहादुर घर्ति

पद : वडा अध्यक्ष

दस्तखत :

मिति : २०७६ असोज ९ गते विहिवार ।

बागचौर नगरपालिका

७ नं. वडा कार्यालय

सल्यान, कर्णाली प्रदेश, नेपाल

पत्र संख्या : ०७६/०७७

च.नं. :

मिति : २०७६/०६/०९

विषय : स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको सन्दर्भमा

औद्योगिकीकरण, वन विनाश, अव्यवस्थित शहरीकरण, सवारी साधनको बढ्दो प्रयोग, हरितगृह ग्याँसहरूको अत्याधिक उत्सर्जन आदि जस्ता विभिन्न मानवीय क्रियाकलापहरूको कारणले गर्दा अहिले पृथ्वीको तापक्रम बढ्दै गएको कुरा प्रमाणित भैसकेको छ । जलवायु परिवर्तनको असरबाट संसारका धनी-गरिब, विकसित-अविकसित सबै मुलुक र त्यहाँका बासिन्दाहरू प्रभावित हुन्छन् । नेपालका अन्य भू-भागमा जस्तै यस वडामा पनि दिन प्रति दिन तापक्रम र वर्षाको प्रकृति तथा प्रवृत्तिमा फरक परेको कुरा सबैले महसुस गरिरहेका छन् । समयमा पानी नपर्ने, गर्मी बढ्ने, पानीको मुलहरू सुक्ने, बाढी/पहिरो आउने, हिमपात नहुने जस्ता प्रकोपहरू हरेक वर्ष बढ्दै गईरहेका छन् । यसले गर्दा जीविकोपार्जनको लागि चाहिने श्रोत तथा पूर्वाधारहरूमा समेत नकारात्मक प्रभावहरू देखिन थालिसकेका छन् ।

देश संघीय संरचनामा गए पश्चात नेपाल सरकारद्वारा लागु भएको स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा (११) को उपदफा (फ,ब,ड) मा जलाधार, वातावरण, वनजङ्गल, जैविक विविधता, पर्यावरण संरक्षण जस्ता जिम्मेवारीहरू अधिकारको सूचीमा सूचीकृत भएको छ । स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भित्र पर्ने सबै कार्यहरू स्वयम् स्थानीय तहबाट सञ्चालन गरी सम्पन्न गर्न प्राविधिक तथा आर्थिक हिसाबले कठिनाइको विषय नै हो । यसै बागचौर नगरपालिकाको आर्थिक र प्राविधिक सहयोग र इको सेन्स मल्टी सर्भिस प्रा.लि. सल्यानको सहजीकरणमा वडा स्तरका जनप्रतिनिधीहरू, टोलस्तरका अगुवाहरू, शिक्षक, बुद्धिजीवी, स्वास्थ्यकर्मीहरू, गाउँकार्यपालिका पदाधिकारीहरू तथा अन्य सरोकारवाला निकायहरूको सहयोगमा स्थानीय स्तरको जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी वडा स्तरीय योजना तयारी भएको छ । बागचौर नगरकार्यपालिकाको बैठकबाट अनुमोदन गराई आ.व.२०७६/०७७ देखि पहिलो चरणमा ३ वर्षसम्मका लागि कार्यावयन हुने गरी लागु गरिने वडा स्तरीय अनुकूलन योजना निर्माणमा आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग गर्ने बागचौर नगरपालिका र सहजीकरण तथा दस्तावेजीकरण गरी प्राविधिक सहयोग गर्ने संस्था इको सेन्स मल्टी सर्भिस प्रा.लि. सल्यान, स्थानीय संघ-संस्था तथा सरोकारवाला, अगुवाहरू, बुद्धिजीवीहरू लगायत योजना निर्माणमा अहम भूमिका निर्वाह गर्ने वडा नं ७ का स्थानीय समुदाय सबैमा अध्यक्षको हैसियतले वडा स्तरमा हुने जलवायु परिवर्तन अनुकूलन सम्बन्धी कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरी योगदान गर्नको लागि अहम भूमिका रहने प्रतिबद्धताका साथ हार्दिक धन्यवाद प्रकट गर्दै आगामी दिनमा स्थानीय अनुकूलन योजना कार्यान्वयनमा सम्बद्ध सबै सरोकारवाला निकायहरूमा सहयोगको लागि अनुरोध गर्न चाहन्छु । धन्यवाद !

वडा अध्यक्ष

संक्षिप्त शब्दावलीहरु

संक्षिप्त रूप (नेपालीमा)	संक्षिप्त रूप (अंग्रेजीमा)	विस्तृत रूप (नेपालीमा)	विस्तृत रूप (अंग्रेजीमा)
	ASHA	पहाडी साना किसानका लागि अनुकूलन आयोजना	Adaptation for Smallholders in Hilly Areas
सा.ब.	C F	सामुदायिक वन	Community Forest
सा.ब.उ.स.	CFUG	सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह	Community Forest Users' Group
	CoP	पक्ष राष्ट्रहरुको सम्मेलन	Conference of Parties
जि.स.स	DCC	जिल्ला समन्वय समिति	District Coordination Committee
	DPCU	जिल्ला आयोजना समन्वय इकाई	District Project Coordination Unit
	GHGs	हरित गृह ग्याँसहरु	Green House Gases
	GIS	भौगोलिक सूचना प्रणाली	Geographic Information System
गा.वि.स	VDC	गाउँ विकास समिति	Village Development Committee
गा.पा.		गाउँपालिका	Rural Municipality
	IPCC	जलवायु परिवर्तन सम्बन्धि अन्तर सरकारी समूह	Intergovernmental Panel on Climate Change
लापा	LAPA	स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना	Local Adaptation Plans for Action
	LGCDP	स्थानीय सु-शासन तथा समुदाय विकास कार्यक्रम	Local Governance and Community Development Programme
नापा	NAPA	राष्ट्रिय अनुकूलन कार्यक्रम	National Adaptation Programme of Action
	RM		Running Metre
	UNFCCC	जलवायु परिवर्तन सम्बन्धि संयुक्त राष्ट्र सन्धिय प्रारूप महासन्धि	United Nations Framework Convention on Climate Change

शब्दावलीहरु

१. मौसम (Weather)

कुनै निश्चित समयमा तापक्रम, वायुचाप, बतास, जलवाष्प, बादल, वर्षा, सादृश्यता (Visibility) जस्ता वायुमण्डलका विशेषताहरूको अल्पकालीन वायुमण्डलीय अवस्था नै मौसम (Weather) भन्ने बुझिन्छ। यो ज्यादै परिवर्तनशिल हुन्छ। तर उपयुक्त मौसमका तत्वहरू एक अर्कासँग घनिष्ठ रूपले निर्भर रहन्छन्।

२. जलवायु वा हावापानी (Climate)

कुनै ठाउँको मौसमी अवस्थाहरूको कुल योग अथवा सरल शब्दमा औसत मौसम नै हावापानी (Climate) भन्ने बुझिन्छ। यसले कुनै ठाउँको मौसमको औसत अवस्था मात्र होइन मौसमका विषमताहरूलाई पनि अङ्कित गर्दछ। तसर्थ हावापानी सम्बन्धी राम्रो जानकारी पाउनका लागि विषमताहरूको range र frequency को ठुलो महत्व छ। हावापानीलाई कुनै ठाँउ वा क्षेत्रको सम्पूर्ण मौसमी तथ्यहरूको तथ्याङ्कीय योग वा विश्लेषणले दर्शाउँछ जुन प्रायः कयौं शताब्दी लगाएर सङ्कलन गरिन्छ। विश्व मौसम संस्था (World Meteorological Organization) अनुसार कुनै स्थानका हावापानीको औसत अङ्क गणना गर्न विविध मौसमी तत्वहरूको ३१ वर्ष (Standard Period) अवधीको तथ्याङ्क आवश्यक पर्ने हुन्छ।

३. जलवायु परिवर्तन (Climate Change)

निश्चित समयवधि वा काल खण्डहरूका हावापानीहरू तुलना गरि वा यसको आवधिक प्रवृत्तिलाई विश्लेषण गर्दा देखा परेका हावापानीको फेरबदल वा परिवर्तनलाई जलवायु परिवर्तन (Climate Change) भन्ने बुझिन्छ। कुनै पनि भौतिक गतिविधि जस्तै हावापानी पनि स्थिर छैन बरु एकदमै गतिशिल छ। वर्तमान समयमा हावापानीको फेरबदल/परिवर्तन (Climate Change) ले पृथ्वीका समस्त जीव जगत लगायत मानव र उसका क्रियाकलापलाई पछिल्लो दशक यता प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष तीव्र असर परिरहेको हुनाले यो ठुलो चासोको विषयवस्तु बनेको छ।

४. हरितगृह ग्याँसहरू (Green House Gases)

पृथ्वीको वायुमण्डलीय तह (Atmospheric Level) मा तापक्रम सञ्चय गरी तापक्रम बढाउन सहयोग गर्ने ग्याँसहरूलाई हरित गृह ग्याँस भनिन्छ। त्यसकारण विश्वव्यापी उष्णीकरण र जलवायु परिवर्तन गराउन यी ग्याँसहरूको मुख्य भूमिका रहेको हुन्छ। क्योटो अभिसन्धि १९९७ को अनुसूची १ अनुसार हरितगृह ग्याँस अन्तर्गत कार्बनडाइअक्साइड (CO₂), मिथेन (CH₄), नाईट्रस अक्साइड (N₂O), हाइड्रोफ्लोरोकार्बन (HFC_s), परफ्लोरोकार्बन (Perfluoro Carbons (PFC_s), सल्फर हेक्जाफ्लोराईड (sulphur hexafluoride (SF₆)) गरी ६ किसिमका ग्याँसहरू पर्दछन्। कतारको दोहामा सम्पन्न पक्ष राष्ट्रहरूको सम्मेलन Cop ले नाइट्रोजन ट्राईफ्लोराईड (NF₃) लाई थप गरेको हुनाले हरित गृह ग्याँसको संख्या ७ पुगेको छ।

५. जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी संयुक्त राष्ट्रसंघीय प्रारूप महासन्धि १९९२ (UNFCCC)

जलवायु परिवर्तन सम्बन्धि संयुक्त राष्ट्रसंघीय प्रारूप महासन्धि (United Nations Framework Convention on Climate Change-UNFCCC) १९९२ मा रियो दि जेनेरियोमा भएको पृथ्वी सम्मेलनबाट स्थापना भएको संयन्त्र हो। विश्वका विभिन्न राष्ट्रहरूले पृथ्वीमा जलवायु परिवर्तन भईरहेको महसुस गरेर त्यसका लागि बनेको महासन्धि हो। यसलाई १९९६ देशहरूले अनुमोदन (Ratify) गरेका छन् भने यो

महासन्धि १९९४ देखि कार्यान्वयन भएको हो । यस महासन्धिको मुख्य उद्देश्य वायुमण्डलमा हरितगृह ग्याँसहरूलाई प्रतिबद्धता अनुसारको मात्रामा निश्चित समयभित्र स्थिर राख्दै जलवायु परिवर्तन न्यूनीकरणमा विश्वव्यापी प्रयास गर्नु र जलवायु परिवर्तनका असरहरूलाई न्यूनीकरण गरी अनुकूलन क्षमता बढाउनु रहेको छ ।

६. पक्ष राष्ट्रहरूको सम्मेलन (Conference of parties)

पक्ष राष्ट्रहरूको सम्मेलन (Conference of parties) भन्नाले UNFCCC का पक्ष देशहरूको सम्मेलनलाई जनाउँछ । यो UNFCCC को सबैभन्दा शक्तिशाली निकाय हो र यो सम्मेलन वर्षमा एक पटक हुने गर्दछ । सन् २०१८ को डिसेम्बरमा Poland को Katowice मा Cop 24 सम्पन्न भएको छ भने सन् २०१९ को Cop 25 Chile मा हुन गईरहेको छ ।

७. जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी अन्तर सरकारी निकाय (Intergovernmental Panel on Climate Change, IPCC)

जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी अन्तरसरकारी निकायले जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी आधिकारिक सत्य, वैज्ञानिक ज्ञान र बुझाई प्रदान गर्दछ । यो जलवायु परिवर्तनको क्षेत्रमा कार्यरत वैज्ञानिकहरूको अन्तर्राष्ट्रिय संयन्त्र हो । यस संस्थाले जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी तथ्याङ्कहरूको अध्ययन, विश्लेषण, प्रक्षेपण र नीति निर्धारण गर्न विश्व समुदायलाई सचेत गराउने काम गर्दछ । यो निकाय सन् १९८८ मा स्थापित भएको थियो जसले मानवीय क्रियाकलापबाट उत्पन्न भएका जलवायु परिवर्तनका असरहरूबारे मूल्याङ्कन गर्दछ । यसले सन् २००७ मा नोबेल पुरस्कार समेत पाएको थियो । जलवायु परिवर्तनका क्षेत्रमा यस संस्थाको धारणा नै आधिकारिक मानिन्छ ।

८. अनुकूलन (Adaptation)

मानिस अथवा जीवले आफ्नो अस्थित्व बचाउन वरिपरिको वातावरणसँग आफ्नो बाहिरी रूप, संरचना तथा प्रक्रियामा परिवर्तन गरेर आफुलाई उक्त वातावरणमा अनुकूलन हुने वा जलवायु परिवर्तनको प्रभावलाई बुझेर सो अनुरूप समायोजनमा हुने प्रक्रिया नै अनुकूलन (Adaptation) हो । यो परिवर्तित वातावरण अनुसार आफ्नो अस्तित्वलाई निरन्तरता दिन गरिने प्रक्रिया हो ।

९. राष्ट्रिय अनुकूलन कार्यक्रम (National Adaptation Programme of Action-NAPA)

अति कम विकसित मुलुकहरूमा जलवायु जोखिमको मूल्याङ्कन गर्ने र उपयुक्त अनुकूलन सम्बन्धी उपायहरूको पहिचान गरी जलवायु परिवर्तनले ल्याएका समस्या र चुनौतीहरूलाई वैज्ञानिक ढङ्गले सम्बोधन गर्न तयार पारिएको राष्ट्रिय कार्ययोजना नै राष्ट्रिय अनुकूलन कार्यक्रम (NAPA) हो । यसमा जलवायु परिवर्तनका तत्कालीन असरहरूलाई न्यूनीकरण गर्ने र जलवायु परिवर्तनका मुद्दाहरूलाई राष्ट्रिय विकास योजनामा मूलप्रवाहीकरण गर्ने उद्देश्य राखिएको छ । नेपालमा सन् २०१० मा तत्कालिन वातावरण मन्त्रालयले ६ वटा क्षेत्रहरू: कृषि र खाद्यसुरक्षा, जलस्रोत र उर्जा, जलवायु सिर्जित प्रकोपहरू, वन र जैविक विविधता, जनस्वास्थ्य र शहरी बसोबास तथा पूर्वाधारमा विभिन्न अनुकूलन कार्यक्रमहरू पहिचान गरी सूचिकृत गरेको छ । हाल सो विषयसँग सम्बन्धीत कार्यक्रमहरू वन तथा वातावरण मन्त्रालय अन्तर्गत सञ्चालनमा रहेका छन् ।

१०. स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना (Local Adoption Plans of Action)

जलवायु परिवर्तनका स्थानीय असरहरूलाई न्यूनीकरण गरी संकटासन्न समुदाय तथा घर परिवारको अनुकूलन क्षमताको वृद्धि गर्न स्थानीय सरोकारवाला, सेवा प्रदायक र जनप्रतिनिधिहरूको प्रत्यक्ष सहभागीतामा तयार पारी कार्यान्वयन गरिने योजनालाई स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना (Local Adoption Plans of Action-

LAPA) भनिन्छ । यसमा विशेष गरी राष्ट्रिय अनुकूलन कार्यक्रमले पहिचान गरेका संकटासन्न क्षेत्र तथा अनुकूलनका कार्यक्रमहरूलाई स्थानीय विकास योजनाहरूमा समाहित गर्ने उद्देश्य राखिएको छ । नेपाल सरकारले २०६८ मा अनुमोदन गरी कार्यान्वयन भईरहेको छ । सल्यान जिल्लामा हालको नयाँ संरचना अनुसार ३३ वटा वडामा सो कार्यक्रम कार्यान्वयनमा रहेको छ ।

११. लैङ्गिक समानता (Gender Equality)

महिला पुरुषबीच सबै पक्ष र तहहरूमा बराबर अवसर र बराबर लाभ हासिल भएको अवस्था नै लैङ्गिक समानता हो ।

१२. लैङ्गिक समायोजन (Gender Integration)

कार्ययोजना तर्जुमा प्रक्रियामा आयोजनाको निर्माण, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कनका चरणहरूमा लैङ्गिक असमानता र भिन्नतालाई पहिचान गरी सम्बोधन गर्ने प्रक्रियालाई बुझाउँछ ।

१३. पारिवारिक/प्रजनन भूमिका (Reproductive Role)

यस भूमिका अन्तर्गत दुई किसिमका घरायसी कामहरू पर्दछन् । (१) जैविक जस्तै: बच्चा जन्माउने र (२) सामाजिक जस्तै: बच्चाहरूको स्याहार गर्ने, भान्साको काम, बजार जाने, परिवारको स्वास्थ्यको हेरविचार गर्ने एवं अन्य घरायसी कार्यहरू गर्ने जुन कार्यको मान्यता कम हुन्छ र आमदानी पनि हुदैन । यस्ता काममा बढी श्रम र समय लाग्छ तर आर्थिक लाभ भने हुदैन । महिला तथा बालिकाहरूले नै प्राय यस्ता काम गर्ने गर्दछन् ।

१४. संकटासन्नता (Vulnerability)

जलवायु परिवर्तनका कारण सिर्जना भएका जोखिम तथा खतराहरूका प्रतिफल तथा प्रभावहरू आदिसँग जुध्न सक्ने हैसियत वा क्षमतामा कमी आएको अवस्थालाई संकटासन्नता भनिन्छ ।

१५. भौगोलिक सूचना प्रणाली (Geographic Information System)

पृथ्वीका निश्चित स्थानहरूको भौगोलिक अवस्थिति सम्बन्धी तथ्याङ्क, सूचनाहरू दिई विभिन्न तरिकाबाट विश्लेषण गर्ने प्रणालीलाई भौगोलिक सूचना प्रणाली (Geographic Information System) भनिन्छ । यस प्रणालीमा तथ्याङ्क, सूचनाहरूलाई लिने, जम्मा गर्ने, मिलाउने, विश्लेषण गर्ने, व्यवस्थापन गर्ने र प्रस्तुत गर्ने काम गरिन्छ ।

१६. वेदनशीलता (Sensitivity)

जलवायु परिवर्तनका कारणले कुनै पनि जीव वा वनस्पतीको आन्तरिक प्रणालीले देखाउने सकारात्मक वा नकारात्मक प्रतिफल तथा प्रभावलाई संवेदनशीलता (Sensitivity) भनिन्छ ।

१७. अनुकूलन क्षमता (Adaptive Capacity)

जलवायु परिवर्तन वा अन्य वातावरणीय समस्याहरूसँग अनुकूलित हुन सक्ने क्षमतालाई अनुकूलन क्षमता (Adaptive Capacity) भनिन्छ । अनुकूलन क्षमता समुदायको आर्थिक स्रोतहरू, प्रविधिहरूमा पहुँच, जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी सूचनाहरूमा पहुँच, सूचनाहरूको उपयोग गर्न सक्ने क्षमता, संस्था र स्रोतको न्यायोचित

वितरणसँग सम्बन्धित हुन्छ। अनुकूलन क्षमता विकाससँग पनि सम्बन्धित हुन्छ, जस्तै राष्ट्र वा समुदाय जति बढी विकसित हुन्छ तिनको अनुकूलन क्षमता पनि उच्चिने बढी हुन्छ।

१८. जोखिम (Risk)

विगत तथा वर्तमानका तथ्यहरूका आधारमा भविष्यमा देखिन सक्ने जलवायुको अवस्था तथा यसले प्राकृतिक, मानवीय, सामाजिक तथा भौतिक संरचनामा पार्न सक्ने नकारात्मक असरहरूको सम्भाव्यतालाई जोखिमको रूपमा लिईन्छ।

१९. समावेशीता (Inclusiveness)

कुनै पनि कार्यक्रम, कार्ययोजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन एवं त्यस सम्बन्धी गर्नुपर्ने निर्णय प्रक्रियामा सरोकारवाला व्यक्ति तथा समुदाय जस्तै महिला, दलित, विपन्न तथा सीमान्कृत समुदायको सार्थक सहभागिताको सुनिश्चितता गर्नु समावेशीता (Inclusiveness) हो।

सारांश

जलवायु परिवर्तन र यसका प्रतिकुल प्रभावहरू समग्र विश्वकै लागि साभ्ना चुनौतिका रूपमा अगाडी आइरहेको वर्तमान परिप्रेक्ष्यमा नेपाल सरकारले पनि यसबाट श्रृजित तथा भविष्यमा श्रृजना हुन सक्ने प्रतिकुल प्रभावहरूसँग अनुकूलित हुन जलवायु परिवर्तन नीति २०६७, जलवायु परिवर्तन राष्ट्रिय अनुकूलन कार्यक्रम (नापा) २०६७ एवं स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना (लापा) को राष्ट्रिय संरचना २०६८ समेत तयार गरी स्थानीय स्तरमा जलवायु परिवर्तन अनुकूलनका कार्यहरूलाई प्राथमिकता दिदै आइरहेको छ। यसै सन्दर्भमा नेपाल सरकार वन तथा वातावरण मन्त्रालय अन्तर्गतको पहाडी साना किसानका लागि अनुकूलन (ASHA) आयोजनाले स्थानीय स्तरमा जलवायु परिवर्तन अनुकूलनका कार्यहरूलाई योजनाबद्ध रूपले अधि बढाउन स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयार गर्ने कार्य तदारुकताका साथ अधि बढाई रहेको छ। यसै क्रममा नापाको जलवायु परिवर्तन संकटासन्नता स्तरीकरण अनुसार उच्च संकटासन्न स्तरमा रहेको यस सल्यान जिल्लाको जिल्ला स्तरीय सरोकारवालाहरूको गोष्ठीबाट छनोट गरिएको यस बागचौर नगरपालिका नगरपालिका वडा नं. ७ मा पनि जलवायु परिवर्तनका

प्रतिकूल प्रभावहरू देखा पर्न थालिसकेको सन्दर्भमा स्थानीय सरोकारवालाहरूको प्रत्यक्ष एवं सक्रिय सहभागिता र बागचौर नगरपालिकाको आर्थिक सहयोग तथा इको सेन्स मल्टी सर्भिस प्रा.लि.को सहजीकरणमा यस स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयार गरिएको छ ।

यस स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयारीको लागि नेपाल सरकारबाट स्विकृत स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना (लापा) को राष्ट्रिय संरचना अनुसारका विधि तथा प्रक्रियाहरूका साथै **ASHA** आयोजनाद्वारा तयार गरिएका भौगोलिक सूचना प्रविधिमा आधारित उप-जलाधार व्यवस्थापन योजना तर्जुमा (**Geographic Information System based Sub-watershed Management Planning**) तथा सहभागितामूलक परिदृश्य विकास (**Participatory Scenario Development**) अवधारणाहरू अनुसारका विधि तथा प्रक्रियाहरू समेत अवलम्बन गरिएको थियो । यस कार्ययोजना तयारीका क्रममा यस वडाका निर्वाचित जनप्रतिनिधीहरू, वडा सचिव, साविकका वडा नागरिक मञ्चका प्रतिनिधीहरू, नागरिक सचेतना केन्द्रका पतिनिधीहरू, शिक्षकहरू, सामुदायिक वनका प्रतिनिधीहरू, समाजसेवीहरू, राजनैतिक दलहरूका प्रतिनिधीहरू, स्थानीय विषयगत कार्यालयहरूका कर्मचारीहरू, गरिब, महिला, दलित, जनजाति तथा पछाडी परेका वर्गहरू तथा अन्य बुद्धिजीविहरूको प्रत्यक्ष एवं सक्रिय सहभागिता रहेको थियो । आगामी ३ वर्षका लागि तयार गरिएको यस स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनामा यस वडामा विद्यमान सामाजिक, मानविय, आर्थिक, प्राकृतिक तथा सामुदायिक श्रोतहरू तथा जलवायु परिवर्तनबाट श्रृजित प्रतिकूल प्रभावहरू/प्रकोपहरूको पहिचान तथा लेखाजोखा गर्दै यस वडा र यहाँका घरधुरीहरूको जलवायु परिवर्तन संकटासन्नता तथा अनुकूलन क्षमता मूल्यांकन गरिएको थियो । सोही मूल्यांकनको आधारमा उच्च अनुकूलन क्षमताको परिकल्पना गर्दै प्रभावकारी अनुकूलन कार्यहरूको पहिचान तथा प्राथमिकीकरण गरिएको थियो जसको सारांश तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

शिर्षक	विवरण		
कार्ययोजनाले समेटेको क्षेत्र	बागचौर नगरपालिका वडा नं. ७		
चारकिल्ला	वडाको पूर्व : बागचौर न.पा. ११ साविकको बाँफुखोला गाविस र गंगादेव गाउँपालिका वडा नं. ५ रोल्पा पश्चिम : बागचौर नपा वडा नं. २ र ५ क्रमशः साविकको थारमारे र शिवरथ गाविस उत्तर : बागचौर नपा ६ कोटबारा दक्षिण : बागचौर नपा वडा नं. ९ कोटमौला		
क्षेत्रफल	१८.५७ (बागचौर नगरपालिकाको नगरपार्श्वचित्र २०७६)		
जनसंख्या (बागचौर नगरपालिकाको नगरपार्श्वचित्र २०७६)	महिला	पुरुष	जम्मा
	२१०६	२१६७	४२७३
जातजाती घरधुरी	ब्राह्मण/क्षेत्री/ठकुरी/सन्ध्यासी	जनजाती	दलित

(सहभागितामूलक संकटासन्नता स्तरीकरण २०७६)	६८१	३४	८७	
	८४.९९%	४.२४%	१०.८५%	
प्रमुख पेशा/ जीविकोपार्जनको आधार	यस वडाका बासिन्दाको मुख्य पेशा कृषि हो भने अन्य पेशाको हकमा कामको लागि खाडीमुलुक र भारत जाने गर्दछन् ।			
जलवायुको अवस्था	समशितोष्ण प्रदेशीय हावापानी			
जलवायु परिवर्तनको प्रभाव	<ul style="list-style-type: none"> ● गर्मी दिन करिब १.५ महिनाले बढेको र गर्मीको मात्रापनि बढेको, जाडो दिन करिब २ महिनाले घटेको ● मनसुनी वर्षाको अवधि १.५ महिनाले घटेको, हिउँदे वर्षा छिटपुट मात्र हुने गरेको ● तुषारो पर्ने दिनहरु फेरबदल भएको तथा घटेको ● बाढी र पहिरोको मात्रा तथा बारम्बारता बढेको ● कृषिबाली, पशुपंक्षी तथा मानवमा नयाँ रोगको प्रकोप बढेको ● वनमा मिचाहा प्रजातिहरुको प्रकोप बढेको ● वर्षामा पानीका मुहानहरु फुटने क्रम घटेको 			
मुख्य प्रकोपहरु	खडेरी, हावाहुरी, कृषि तथा पशुपंक्षी रोग, मिचाहा प्रजाती, आगलागी, पहिरो, असिना, चट्याङ, बाढी र तुसारो			
वस्ती/वडागत संकटासन्नता	अति उच्च-V4	उच्च-V3	मध्यम-V2	न्यून-V1
	साविक वडा नं. ९	साविक वडा नं. ७ र १	साविक वडा नं. ८	साविक वडा नं. ६
संकटासन्न घरधुरी संख्या प्रतिशत	अति उच्च-V4	उच्च-V3	मध्यम-V2	न्यून-V1
	१६७	४१८	१७६	४१
	२०.८२%	५२.१२%	२१.९५%	५.११%
कार्ययोजनाको परिकल्पना	<ul style="list-style-type: none"> ● सिंचाई कुलोको मर्मत तथा स्तर उन्नती र साना सिंचाई प्रविधिहरुको प्रयोगले सिंचाईको उपलब्धतामा वृद्धि भई खडेरीले न्यून प्रभाव पारेको हुनेछ र कृषि उत्पादनमा वृद्धि भई खाद्य सुरक्षा बढेको हुनेछ । ● विभिन्न भौतिक पूर्वाधारहरुको निर्माणबाट वडामा बाढी, पहिरो जस्ता जलवायुजन्य प्रकोपहरुको असरमा कमी आई वडा विकास निर्माणतर्फ अग्रसर भएको हुनेछ । ● उन्नत वीउविजन र उन्नत नश्लको प्रवर्द्धनले गर्दा कृषिबाली तथा पशुमा देखा पर्ने रोगहरुको असरमा कमी आई कृषि उत्पादनमा वृद्धि हुनाले खाद्य सुरक्षा बढेको हुनेछ । ● दिगो वन व्यवस्थापनका माध्यमबाट मिचाहा प्रजातिको नियन्त्रण गर्दा वनको हैसियतमा सुधार आएको हुनेछ । ● स्वस्थ पिउने पानीको व्यवस्थापन तथा सरसफाईको कारण स्थानीय समुदायको स्वास्थ्यमा सुधार आएको हुनेछ । ● समग्रमा सम्पूर्ण स्थानीय बासिन्दाहरुमा जलवायु परिवर्तनको बारेमा चेतना अभिवृद्धि भई यसका प्रभावहरूसँग अनुकूलित हुने क्षमताको विकास भएको हुनेछ, जसले गर्दा जलवायुजन्य प्रकोपहरुबाट हुने क्षति न्यून भएको हुनेछ । 			
योजनाको अवधि	२०७६/०७७, २०७७/०७८ र २०७८/०७९ (३ वर्ष)			
कार्ययोजनाको प्राथमिकतामा परेका मुख्य अनुकूलनका कार्यहरु	<ul style="list-style-type: none"> ● सिंचाई कुलो मर्मत तथा स्तर उन्नती ● साना सिंचाई प्रविधि प्रवर्द्धन, प्लाष्टिक घरमा वेमौषमी तरकारी खेती, रिचार्ज पोखरी निर्माण ● नदी किनारमा वृक्षारोपण, तटबन्ध निर्माण, ग्याविन पर्खाल निर्माण 			

	<ul style="list-style-type: none"> ● सुख्खा सहने तथा रोग किरा प्रतिरोधी प्रजातिहरूको प्रवर्द्धन (गहुँ, मकै, धान) ● नश्ल सुधारको लागि बोका (बोयर) वितरण, भकारो सुधार, बाखाको खोर सुधार, पशुपालन सम्बन्धि तालिम, पशु स्वास्थ्य शिविर ● वन व्यवस्थापन, वृक्षारोपण ● पानीका मुहान संरक्षण, खानेपानी टंकी निर्माण ● सरफाई तथा पोषण सम्बन्धि तालिम, गाउँघर क्लिनिक तथा स्वास्थ्य चौकीको सर्वाङ्गीकरण 					
विषयगत क्षेत्र अनुसार अनुमानित वार्षिक बजेट	विषयगत क्षेत्र	अनुमानित बजेट रु. हजारमा				
		पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	कुल जम्मा	
	१	कृषि तथा खाद्य सुरक्षा	७७२०	६२५०	२९६०	१६९३०
	२	जलश्रोत तथा उर्जा	९४८०	८५००	२९५०	८०३३
	३	वन तथा जैविक विविधता	१६४०	१६४०	७७०	४०५०
	४	जलवायु परिवर्तन उत्पन्न प्रकोप	३१००	२५००	१५००	७१००
	५	जनस्वास्थ्य	७५०	४२५	३२५	१५००
	६	भौतिक पूर्वाधार	७२००	६८००	१९००	१५९००
	७	जलवायु परिवर्तन सचेतना अभिवृद्धि, क्षमता विकास, लैंगिक तथा सामाजिक समावेशीकरण	१३०	७९३	६००	१४४३
	८	योजना अनुगमन, मूल्यांकन तथा संस्थागत विकास	१९०	९०	९०	३७०
	कुल जम्मा	३०२१०	२६९१८	१०२९५	६७४२३	
योजना कार्यान्वयनमा सहयोग गर्न सक्ने निकाय	बागचौर नगरपालिका, वडा कार्यालय, जिल्ला समन्वय समिति, कृषि विकास कार्यालय, पशुसेवा कार्यालय, वन कार्यालय, भू-संरक्षण कार्यालय, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, पहाडी साना किसानका लागि अनुकूलन आयोजना, सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरू, जिल्लामा क्रियाशिल गैरसरकारी संस्थाहरू आदि।					
लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरण	साविकको गा.वि.स.को वडा स्तरको तथ्याङ्क संकलन गरी विभिन्न क्रियाकलाप तथा कार्यक्रमहरूमा लैंगिक तथा सामाजिक समावेशीकरणलाई ध्यानमा राखी कार्ययोजना निर्माण गरिएको।					
योजना समायोजन	विस्तृत छलफलबाट तयार गरिएको यस अनुकूलन कार्ययोजनालाई नेपाल सरकारको ७ चरणको स्थानीय योजना तर्जुमा प्रक्रिया अन्तर्गत वडास्तरीय योजना प्राथमिकरण बैठक, बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति, नगर कार्यपालिकाको बैठक हुँदै नगर सभाको बैठकबाट अनुमोदन गरिनेछ।					
योजना कार्यान्वयन	स्थानीय अनुकूलन योजनाका प्राथमिकताहरूलाई वडास्तरीय योजना प्राथमिकरण बैठकबाट स्थानीय विकास योजनामा समायोजन गर्दै एकिकृत योजना तर्जुमा प्रणालीबाट नगर सभाको बैठकमा निर्णय गरी पहाडी साना किसानका लागि अनुकूलन आयोजनाको तर्फबाट हुने आर्थिक सहयोगमा यसै आयोजनाको प्रकृया अनुसार कार्ययोजना कार्यान्वयन हुनेछ।					
अनुगमन तथा मूल्यांकन	समुदाय तहमा क्रियाकलापहरूको, वडा तहमा प्रक्रिया र प्रगतिहरू र नगरपालिका तथा जिल्ला तहमा नतिजा तथा उपलब्धीहरूको विभिन्न वार्षिक समिक्षा, अर्धवार्षिक समिक्षा, फिल्ड अनुगमन आदिको माध्यमबाट अनुगमन तथा मूल्यांकन गरिनेछ।					
क्षमता विकास	विभिन्न तहमा जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी सचेतना तथा अभिमुखिकरण तालिमहरू,					

	कृषि तथा पशुपालन सम्बन्धी तालिम, स्वास्थ्य सम्बन्धी तालिम, सीपमूलक तालिम, इत्यादि दिइनेछ ।
--	--

विषय सूची

क्र.सं.	विषय शिर्षक	पेज नं.
परिच्छेद १ परिचय		
१.१	स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको औचित्य	१
१.२	स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको लक्ष्य, मान्यता एवं आधारहरु	२
परिच्छेद २ उप-जलाधार क्षेत्रको विवरण तथा वडाको पृष्ठभूमी		
२.१	शारदा खोला उप-जलाधार क्षेत्र	४
२.१.१	उपल्लो र तल्लो तटीय क्षेत्रको अन्तरसम्बन्ध	५
२.२	बागचौर नगरपालिका वडा नं.७ को अवस्थिति	५
२.३	सामाजिक अवस्था	६
२.४	मानविय अवस्था	६
२.५	आर्थिक क्रियाकलापको अवस्था	६

२.६	प्राकृतिक श्रोतको अवस्था	९
२.६.१	वन क्षेत्रको अवस्था	९
२.६.२	उर्जाको विवरण	११
२.७	समुदाय विकास	११
२.८	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक सामावेशिकरणको अवस्था	११
परिच्छेद ३ स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयारीका चरणहरु		
३.१	स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयारीका चरणहरु	१२
३.२	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण अवधारणाको समायोजन	१४
३.३	जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी सचेतना अभिवृद्धि	१५
३.४	भौगोलिक सूचना प्रणालीबाट प्राप्त सूचना तथा नक्साहरु र तिनको विश्लेषण	१६
३.४.१	पहिरोको जोखिमको अवस्था	१६
३.४.२	नदी तथा खोला/खोल्सीहरु	१७
३.४.३	पानीको मुलको अवस्थिति	१८
३.४.४	उचाई तथा समुच्च रेखाको अवस्था बस्ती बसेको क्षेत्र	१९
३.४.५	भू-उपयोग समायोजनको विश्लेषण	१९
३.५	जलवायु परिवर्तन संकटासन्नता तथा अनुकूलन क्षमता मूल्याङ्कन	२०
३.५.१	जलवायु परिवर्तनको अवस्था (मौषम पात्रो)	२१
३.५.२	जलवायुको अवस्था विश्लेषण	२३
३.५.२.१	वर्षाको अवस्था विश्लेषण	२२
३.५.२.२	तापक्रमको अवस्था विश्लेषण	२३
३.५.३	परिवर्तित बाली पात्रो	२५
३.५.४	प्रकोपको विश्लेषण	२६
३.५.४.१	प्रकोपको ऐतिहासिक समयरेखा	२६
३.५.४.२	प्रकोप पात्रो	३०
३.५.५	श्रोत तथा प्रकोप नक्साङ्कन	३१
३.५.६	जलवायु परिवर्तनबाट प्रभावित समूह, लिङ्ग तथा समुदाय पहिचान	३२
३.५.७	प्रकोपको जोडागत स्तरीकरण	३४
३.५.८	प्रकोपको अवस्था तथा अनुकूलनका प्रयासहरुको विश्लेषण	३५
३.५.९	जिविकोपार्जनका सम्पत्तीहरुको विश्लेषण	३८
३.५.१०	बस्ती (साविकका वडाहरु) को संकटासन्नता अवस्था स्तरीकरण	४६
३.६	अनुकूलन कार्यहरुको प्राथमिकीकरण	४८
३.६.१	उच्च अनुकूलन क्षमताको परिकल्पना	४८

३.६.२	अनुकूलन कार्यहरुको प्राथमिकीकरण	४९
३.६.३	आवश्यक क्षमता विकासको लेखाजोखा	५७
३.७	लैङ्गिक विश्लेषण	५८
३.७.१	काममा आधारित लैङ्गिक खाका	५९
३.७.२	श्रोत साधनमा आधारित लैङ्गिक विश्लेषण खाका	५९
३.७.३	लैङ्गिक विश्लेषणमा आधारित कार्ययोजना खाका	६०
परिच्छेद ४ स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना		
४.१	स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तर्जुमा	६१
परिच्छेद ५ संस्थागत सम्बन्ध		
५.१	संस्थागत सम्बन्ध विश्लेषण/रोटी चित्र	१२३
५.२	योजना प्रक्रियामा स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना समायोजन	१२४
५.३	स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको कार्यान्वयन	१२५
५.४	स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको प्रगती, समिक्षा, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	१२५

सन्दर्भ सामाग्रीहरु

तालिका

क्र.सं.	तालिकाको शिर्षक	पेज नं.
१	बागचौर नगरपालिका वडा नं. ७ को शारदाखोला उप-जलाधार क्षेत्रको भू-उपयोग	५
२	बागचौर नगरपालिका वडा नं. ७ को संकटासन्नता घरधुरी स्तरीकरण	७
३	बाली चक्र	८
४	बागचौर नगरपालिका वडा नं. ७ को भू-उपयोग विवरण	९
५	सामुदायिक वनको विवरण	१०
६	स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयारी प्रक्रियाका सहभागीहरु	१५
७	परिवर्तित मौसमी पात्रो	२१
८	परिवर्तित बाली पात्रो	२५
९	प्रकोपको एतिहासिक समयरेखा	२६
१०	प्रकोप पात्रो	३०
११	जलवायु परिवर्तनबाट प्रभावित समूह, लिङ्ग तथा समुदाय पहिचान	३२
१२	प्रकोपको जोडागत स्तरीकरण	३४
१३	प्रकोपको अवस्था तथा अनुकूलनका प्रयासहरुको विश्लेषण	३५
१४	जिविकोपार्जनका सम्पत्ती तथा श्रोतको विश्लेषण	३८

१५	प्रकोप, जोखिम तथा पहुँचका आधारमा बस्ती (साविक वडाहरु) स्तरीकरण	४६
१६	बस्ती स्तरीकरणको निष्कर्ष	४६
१७	अनुकूलन उपायहरुको प्राथमिकीकरण	४९
१८	क्षमता विकास योजना	५८
१९	काममा आधारित लैङ्गिक खाका	५९
२०	श्रोत साधनमा आधारित लैङ्गिक विश्लेषण खाका	५९
२१	लैङ्गिक विश्लेषणमा आधारित कार्ययोजना खाका	६०
२२	स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना	६१
२३	संस्थागत विश्लेषण	१२४
२४	अनुगमन योजना	१२६

चित्रहरु

क्र.सं.	चित्रको शिर्षक	पेज नं.
१	शारदाखोला उप-जलाधार क्षेत्रको भू-उपयोग नक्सा	४
२	बागचौर नगरपालिका वडा नं.७ को अवस्थिति	६
३	बागचौर नगरपालिका वडा नं.७ को भू-उपयोग नक्शा	९
४	सुदृढ स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तर्जुमाको खाका	१२
५	वैज्ञानिक जानकारी र स्थानीय दृष्टिकोणको समायोजन खाका	१३
६	बागचौर नगरपालिका वडा नं.७ को पहिरोको नक्सा	१६
७	बागचौर नगरपालिका वडा नं.७ का नदी तथा खोलाको नक्शा	१७
८	बागचौर नगरपालिका वडा नं.७ को पानीको मुहानको अवस्थिति नक्शा	१८
९	बागचौर नगरपालिका वडा नं.७ को समुच्च रेखाको अवस्थिति नक्शा	१९
१०	सल्यान बजारको कुल वार्षिक वर्षा	२३
११	सल्यान बजारको वार्षिक औषत तापक्रम	२४
१२	विगत ३० वर्षको सल्यान बजारको वार्षिक औषत तापक्रम वृद्धिको अवस्था	२४
१३	बागचौर नगरपालिका वडा नं. ७ को सहभागितामूलक श्रोत तथा प्रकोप नक्शा	३१
१४	प्रकोपको अवस्था तथा अनुकूलनका प्रयासहरुको विश्लेषण	३७
१५	बागचौर नगरपालिका वडा नं.७ को बस्तीगत संकटासन्नता नक्शा	४७
१६	संस्थागत नक्साङ्कन विश्लेषण तथा रोटी चित्र	१२३

परिच्छेद १ परिचय

१.१ स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको औचित्य

जलवायु परिवर्तन प्राकृतिक प्रक्रिया हो तर बढ्दो औद्योगिकीकरण, वन विनाश, अव्यवस्थित शहरीकरण, सवारी साधनको बढ्दो प्रयोग, हरितगृह ग्याँसहरूको अत्याधिक उत्सर्जन आदि जस्ता विभिन्न मानविय क्रियाकलापहरूका कारणले गर्दा यसको नियमित प्रक्रियामा तिव्रता आएको तथ्य वैज्ञानिक रूपमा पुष्टि भईसकेको छ । यसले गर्दा क्रमशः तापक्रम र वर्षाको प्रकृति तथा प्रवृत्ति (अतिवृष्टि, अनावृष्टि, खण्डवृष्टि) मा परिवर्तन भईरहेको सबैले महसुस गरिरहेका छन् । समयमा पानी नपर्ने, गर्मी बढ्ने, पानीको मुलहरू सुक्ने, बाढी/पहिरो आउने जस्ता प्रकोपहरू हरेक वर्ष बढ्दै गईरहेका छन् । यसर्थ अहिले जलवायु परिवर्तन संसारकै प्रमुख समस्याको विषय बनेको छ । अझ प्राकृतिक श्रोत माथि निर्भर रहने हाम्रो जस्तो कम विकसित गरीब राष्ट्रहरूमा त यो भन ठूलो समस्याको रूपमा देखा पर्न थालेको छ । यसै सन्दर्भमा जलवायु परिवर्तनको कारणबाट श्रृजित समस्याहरूको सामना गर्न नेपाल सरकारले वि.सं. २०६७ मा राष्ट्रिय अनुकूलन कार्यक्रम (नापा) तयार गरी अनुमोदन गर्नुका साथै तत्कालिन वातावरण मन्त्रालयले स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको राष्ट्रिय संरचना तयार गरी कार्यान्वयनमा समेत ल्याई सकेको छ । राष्ट्रिय अनुकूलन कार्यक्रम (नापा) ले जलवायु परिवर्तन संवेदनशिल ६ वटा मुख्य क्षेत्रहरू (कृषि तथा खाद्य सुरक्षा, मानव स्वास्थ्य, जलश्रोत तथा उर्जा, शहरी क्षेत्र तथा पूर्वाधार, वन तथा जैविक विविधता र जलवायुजन्य प्रकोप) पहिचान गरी ती क्षेत्रहरूमा जलवायु परिवर्तन अनुकूलनका के-कस्ता उपाय तथा रणनीतिहरू अवलम्बन गर्न सकिन्छ, भन्ने स्पष्ट किटान गरेको छ । त्यसै गरी हाल नेपाल सरकार जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी राष्ट्रिय अनुकूलन योजना निर्माण गर्ने क्रममा छ । उक्त योजनाले थप तीनवटा विषयगत क्षेत्रहरू (पर्यटन, प्राकृतिक तथा संस्कृतिक सम्पदा, सामाजिक समावेशीकरण र जिविकोपार्जन तथा सु-शासन) को प्रस्ताव गरेको छ । विभिन्न व्यक्ति तथा समुदायको जलवायु परिवर्तन संकटासन्नता, जलवायु परिवर्तनसँगको सम्मुखता, संवेदनशिलता र अनुकूलन क्षमताका आधारमा फरक-फरक हुने हुँदा जलवायु परिवर्तनका असर तथा प्रभावहरू पनि व्यक्ति र समुदाय अनुसार फरक-फरक हुने गर्दछन् । सोही सन्दर्भमा बागचौर नगरपालिकाको आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग र इको सेन्स मल्टी सर्भिस प्रा.लि.को सहजीकरणमा जिल्ला स्तरीय सरोकारवालाहरूको गोष्ठीबाट छनोट भएको यस बागचौर नगरपालिका वडा नं. ७ मा नेपाल सरकारबाट स्विकृत लापा संरचना अनुसारका विधि तथा प्रक्रियाहरू साथै पहाडी साना किसानका लागि अनुकूलन आयोजनाद्वारा निर्माण गरिएको सुदृढ लापा म्यानुवलका प्रावधानहरूलाई अवलम्बन गरी निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरू, वडा सचिव, साविकका वडा नागरिक मञ्चका प्रतिनिधीहरू, नागरिक सचेतना केन्द्रका प्रतिनिधीहरू, शिक्षक, समाजसेवी, स्थानीय राजनैतिक दलका प्रतिनिधिहरू, स्थानीय विषयगत कार्यालयहरूका प्रतिनिधीहरू, महिला, दलित, जनजाति तथा पछाडी परेका वर्ग लगायत अन्य बुद्धिजीविहरूको सहभागीतामा यस स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयार गरिएको छ । यस योजना तयारीको प्रक्रियामा बागचौर नगरपालिका, वडा नं.७ अर्न्तगतका साविकको कोटवारा गा.वि.स.का वडा नं. १, ६, ७, ८ र ९ का सबै बस्तीहरूमा जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी सचेतना गोष्ठी संचालन गरी जलवायु परिवर्तन संवेदनशिल सहभागीतामूलक सम्पन्नता स्तरीकरण विधिको

प्रयोग गरी संकटासन्नताको विश्लेषण तथा अनुकूलनका कार्यहरु बस्तीगत रुपमा पहिचान गरिएको थियो । यसरी नै बस्ती स्तरमा संकटासन्न घरधुरीहरुको स्तरीकरण समेत सम्पन्न गरी सबै बस्तीका प्रतिनिधीहरुको समेत सहभागीतामा बागचौर नगरपालिका वडा नं. ७ को वडा स्तरीय योजना तर्जुमा गरिएको थियो । यस कार्ययोजना साविकको वडा नागरिक मञ्च प्रतिनिधी, वन उपभोक्ता समूहका प्रतिनिधी, विभिन्न संघ/संस्थाका प्रतिनिधि, विषयगत कार्यालयका प्रतिनिधि र राजनैतिक दलहरुका प्रतिनिधिहरुको सहभागीतामा २०७६ साल श्रावण ४ देखि ६ गतेसम्म बागचौर नगरपालिका वडा नं ७ को टाट्के बजारमा संचालित अनुकूलन कार्ययोजना तर्जुमा गोष्ठीबाट तयार गरिएको हो ।

१.२ स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको लक्ष्य, मान्यता एवं आधारहरु

यस स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको लक्ष्य बागचौर वडा नं ७ का स्थानीय समुदायको जलवायु परिवर्तन अनुकूलन क्षमता अभिवृद्धि गरी उनीहरुको जिविकोपार्जनमा सुधार ल्याउनु रहेको छ भने यस योजनाको उद्देश्यहरु निम्नानुसार रहेका छन् :

- स्थानीय समुदायलाई जलवायु परिवर्तन, यसको कारण, यसले समुदायमा पार्ने असर र यससँग जुध्नलाई अपनाउनु पर्ने अनुकूलनका उपायहरु बारे सुसूचित गर्नु,
- जलवायु परिवर्तन सङ्कटासन्न टोल, बस्ती तथा समुदाय र तिनका अनुकूलन चुनौती तथा अवसरहरु पहिचान गर्नु,
- स्थानीय समुदायलाई आफैले सहज तरिकाहरुको प्रयोग गरी आफ्ना आवश्यकताहरु पहिचान गरी सोही अनुरूपका अनुकूलनका उपायहरुको पहिचान तथा प्राथमिकीकरण गर्न सक्षम बनाउनु,
- यस कार्ययोजनालाई स्थानीय तथा राष्ट्रियस्तरका नियमित योजना निर्माणका प्रक्रियामा समायोजन गर्नु,
- सेवा प्रदायक निकायले समयमै प्रभावकारी ढङ्गले स्रोत परिचालन गरी अनुकूलन कार्य क्रमबद्ध रूपमा अपनाउन/कार्यान्वयन गर्न सहयोग गर्नु,
- कार्ययोजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन सुनिश्चित गर्दै कार्यक्रमको नियमित अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्नु ।

यस स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना मुख्य रुपमा भौगोलिक सूचना प्रणाली (Geographical Information System) प्रविधि तथा सहभागितात्मक ग्रामीण लेखाजोखाबाट गरिएको बस्ती तथा घरधुरीहरुको संकटासन्नता विश्लेषण विद्यमान परिवेशमा आधारित रहेको छ । बागचौर नगरपालिका वडा नं. ७ जलवायु परिवर्तनसँग संवेदनशील रहेको र ग्रामीण जीविकोपार्जन कृषि तथा खाद्य सुरक्षा, वन तथा जैविक विविधता, जलस्रोत तथा उर्जा, जलवायुजन्य प्रकोप र ग्रामीण पूर्वाधार, जनस्वास्थ्य जस्ता क्षेत्रहरुमा आधारित रहेको कारण यस कार्ययोजनाले समग्र वडा तथा वडामा रहेका बस्ती तथा घरधुरीहरुको संकटासन्नताको विश्लेषण गरी संकटासन्न क्षेत्रहरु एवं वर्गहरुको अनुकूलन क्षमता अभिवृद्धि गर्न विशेष जोड दिएको छ । यस कार्ययोजनामा जलवायु परिवर्तनबाट श्रृजित प्रकोप तथा जोखिमहरुबाट प्रमुख रुपमा प्रभावित हुने सामाजिक समूहहरु

विशेष गरी महिला, बालबालिका तथा वृद्ध-वृद्धाहरुमा पर्ने असर तथा प्रभावहरु विश्लेषण गर्दै उनीहरु मैत्री कार्यक्रमहरु राखिएका छन् ।

यसरी नै संकटासन्न क्षेत्र र घरघुरीहरुलाई अति आवश्यक र तत्कालै कार्यान्वयन गर्नु पर्ने अनुकूलनका कार्यहरुलाई उच्च प्राथमिकतामा राखी उनीहरुलाई लक्षित हुने र थप रोजगारीको सृजना गर्ने कार्यक्रमहरु समावेश गरिएका छन् । यसका साथै लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरणका मुद्दाहरुलाई विशेष ध्यान दिई कार्यान्वयन गर्न र महिलाहरुको कार्यबोभलाई न्यून गर्न र महिलाहरुको स्वास्थ्य सुधारमा सहयोग पुग्ने विभिन्न प्रविधिहरु उच्च प्राथमिकतामा राखिएका छन् । यसका अतिरिक्त स्थानीय विपद् तथा जोखिम व्यवस्थापन योजनालाई पनि परिपूरक हुने अनुकूलनका कार्यहरु पनि योजनामा रहेका छन् ।

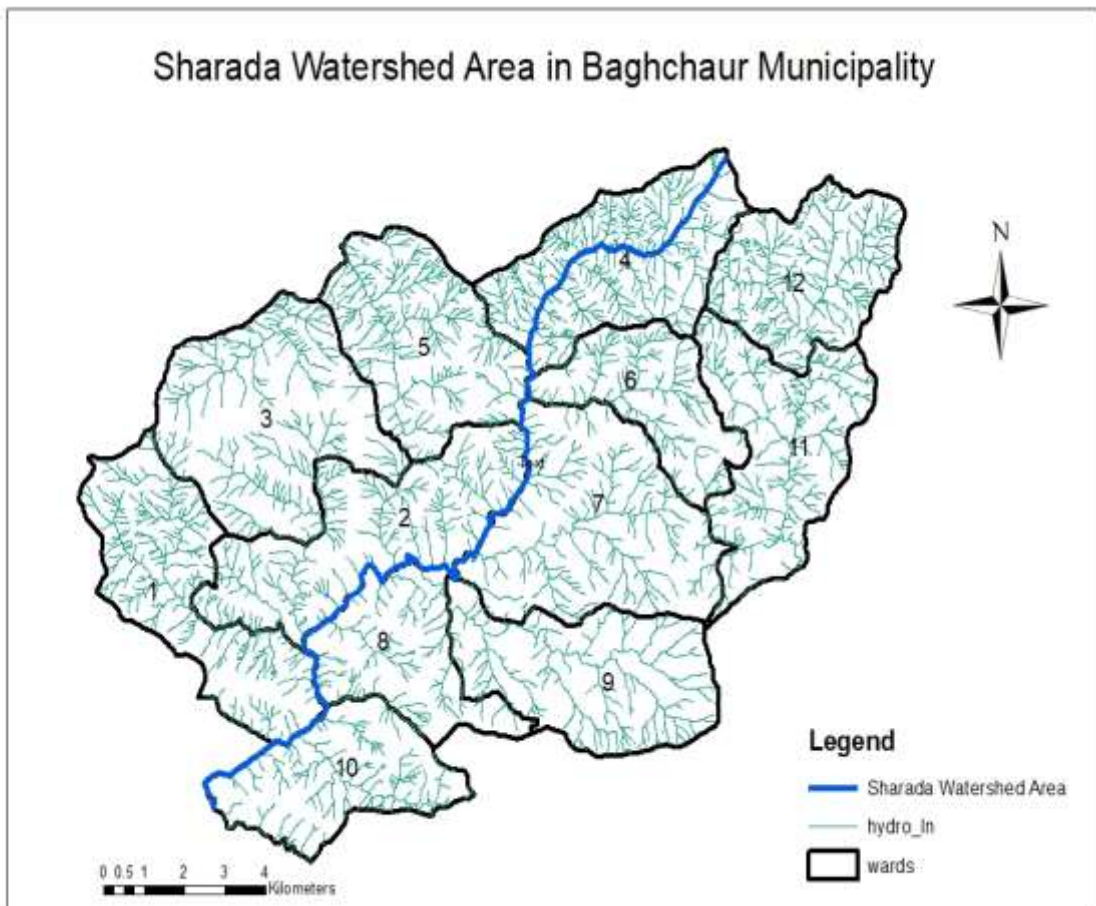
यस योजना साविकको गा.वि.स. तहमा रहेका वडा नागरिक मञ्चका प्रतिनिधिहरु, महिला तथा संकटासन्न घरघुरीहरु, राजनैतिक दलहरु तथा निर्वाचित जनप्रतिनिधीहरुको सहभागीतामा तयार गरिएको हुँदा यसमा स्थानीय प्राथमिकताहरुले स्थान पाएका छन् । साथै सुदृढ लापा निर्माण मार्गदर्शनले सिफारिश गरेका भौगोलिक सूचना प्रणालीबाट प्राप्त सूचना र सहभागितात्मक विधिहरुमा केन्द्रित रही योजना तयार गरिएको हुदाँ संकटासन्न क्षेत्र र घरघुरीहरुले लाभ पाउने सुनिश्चत छ । यसैकारण यस अनुकूलन कार्ययोजनाले ती संकटासन्न वर्ग र क्षेत्रहरुको अनुकूलन क्षमता अभिवृद्धि गर्न सहयोग पुऱ्याउने मान्यता राख्दछ ।

परिच्छेद २ उप-जलाधार क्षेत्रको विवरण तथा वडाको पृष्ठभूमी

२.१ शारदा खोला उप-जलाधार क्षेत्र

शारदाखोला तथा यसका सहायक खोलाहरु : सेता पहिरा खोला, ठुला खोला, भिरपरी खोला, डाँरी खोला, वेरुले खोला, धारा खोला, बनसरी खोला, टुरेखोला, खाराखोला, दहखोला, ठाराखोला, छहरी खोला, खातेखोला, बस्युखोला, चिन्ने खोला, धारा खोला, हरेपिरे खोला, भालु खोला, बर्सीउ खोला, धारा खोला जस्ता खोलाहरुको ढालक्षेत्र (Catchment Area) नै १४९१२ हेक्टरको उप-जलाधार क्षेत्र रहेको छ । यो उप-जलाधार क्षेत्र सल्यान जिल्लाको उत्तर पूर्वी भेगमा पर्दछ । यस उप-जलाधार क्षेत्र अन्तर्गत बागचौर नगरपालिकाका सम्पूर्ण १२ वटै वडाका भू-भागहरु पर्दछन् । यस शारदा उप-जलाधार क्षेत्रको क्षेत्रफल १४९१२.०० हेक्टर रहेको छ । जसमध्ये ९७४७.९७ हेक्टर वन क्षेत्र, ३०८२.३१ हेक्टर कृषि क्षेत्र, ६४४.२० हेक्टर बुट्यान क्षेत्र, ६९६.३९ हेक्टर घाँसे मैदान ३२९.५६ हेक्टर खाली क्षेत्र र ४११.५७ हेक्टर जलश्रोत रहेको छ । (श्रोत : ASHA, DPCU-Salyan) ।

चित्र १. शारदा खोला जलाधार क्षेत्रको भू-उपयोग नक्शा

तालिका १. बागचौर न.पा.को शारदा खोला उप-जलाधार क्षेत्रको भू-उपयोग

भू-उपयोग	क्षेत्रफल हेक्टर	प्रतिशत
खाली क्षेत्र	३२९.५६	२.२१
बुट्यान क्षेत्र	६४४.२०	४.३२
कृषि क्षेत्र	३०८२.३१	२०.६७
वन क्षेत्र	९७४७.९७	६५.३७
घाँस क्षेत्र	६९६.३९	४.६७
जलश्रोत क्षेत्र	४११.५७	२.७६
जम्मा	१४९१२.००	१००

२.१.१ उपल्लो तथा तल्लो तटीय क्षेत्रको अन्तरसम्बन्ध

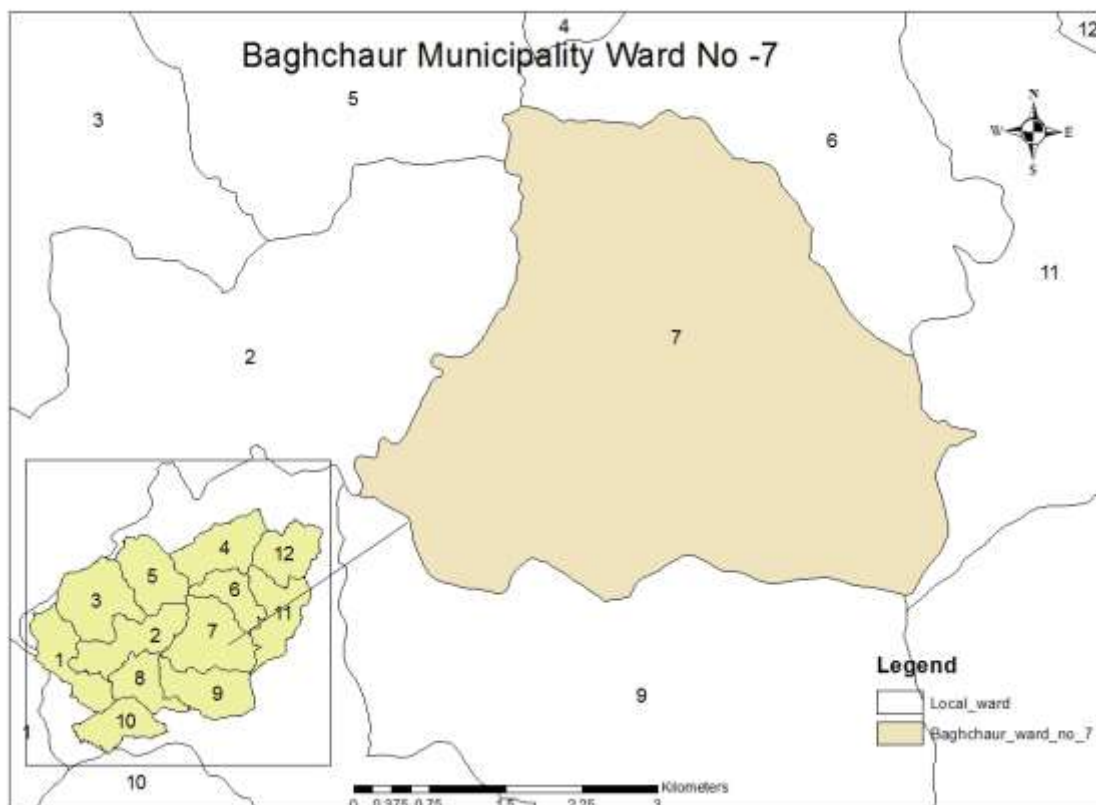
शारदा खोला उप-जलाधार क्षेत्रको प्रमुख खारा खोलाको उद्गम बागचौर नगरपालिका वडा नं. ७ को दहगाउँ, ग्वाङ्खोला, अग्रला, हुँदै शारदा नदीमा मिसिन्छ । यस बागचौर खोला उप-जलाधार क्षेत्रको उपल्लो तटीय क्षेत्रमा मख्लाम लेक, बराखोला, राँकुलेक, राँकुवस्ती, दह, मेलनेटा, दहगाउँ, कोटबारा गोगन खोला आदि सेता पहिरा खोला, ठुला खोला, भिरपरी खोला, डाँरी खोला, वेरुले खोला, धारा खोला, बनसरी खोला, टुरेखोला, खाराखोला, दहखोला, ठाराखोला, छहरी खोला, खातेखोला, बस्युखोला, चिन्ने खोला, धारा खोला, हरेपिरे खोला, भालु खोला, बर्सीउ खोला, धारा खोला सबै खोलाहरूका उद्गम स्थलहरू हुन् भने सो ठाउँका बस्ती तथा भू-भागहरू उपल्लो तटीय क्षेत्रमा पर्दछन् । तल्लो तटीय क्षेत्रमा खलटाकुरा आग्रला, टाट्के, बाहुँनगाउँ, तिर्थेटाकुरा, पेदी, पैयाचौर, माडीचौरहरू केही समथर खेतियोग्य साना फाँटहरू पर्दछन् । यस उप-जलाधार क्षेत्रको उपल्लो क्षेत्रका भू-भागहरूको भिरालोपन बढी भएकोले ति भू-भागहरूमा संरक्षणका क्रियाकलापहरू गरिनु पर्नेमा कृषिजन्य क्रियाकलापहरूका साथै वन अतिक्रमण, वन विनाश तथा अवैज्ञानिक सडक संजाल विस्तार लगायतका कार्यहरू तिव्र गतिमा भईरहेका छन् । जसको फलस्वरूप जलवायु परिवर्तनसंगै बढ्दै गएको वर्षाको अनियमितता र वर्षाको प्रकृतिले गर्दा उपल्लो तटीय क्षेत्रहरूमा भू-क्षय तथा पहिरोको समस्या बढ्दै गएको छ भने तल्लो तटीय क्षेत्रमा बाढी र नदी कटानका समस्याहरू बढ्दै गएको छ । यो क्रम नरोकिएको खण्डमा यस उप-जलाधार क्षेत्रको जलवायु परिवर्तन संकटासन्नता अभै बढ्ने देखिन्छ ।

२.२ बागचौर नगरपालिका वडा नं. ७ को अवस्थिति

नेपालको कर्णाली प्रदेशमा पर्ने सल्यान जिल्लाका ३ ओटा नगरपालिका मध्ये बागचौर नगरपालिका पनि एक हो । यस नगरपालिकामा साविकका ६ वटा गा.वि.स.हरू (थारमारे, शिवरत, कोटबारा, कोटमौला, पिपलनेटा र बाँफुखोला) पर्दछन् । साविकको कोटबारा गाविसका १, ६, ७, ८ र ९ वडाहरूलाई समावेश गरी बागचौर नगरपालिका वडा नं. ७ बनाईएको छ । यो वडा जिल्ला

सदरमुकाम खलङ्गाबाट ३.५ कोष उत्तर पूर्वतर्फ अवस्थित छ । यस वडाको कुल क्षेत्रफल १८.५७ वर्ग किमी रहेको छ (श्रोत: बागचौर नगरपालिका नगर पार्श्वचित्र २०७६) । यस वडाको पूर्व : बागचौर न.पा. ११ साविकको बाँफुखोला गाविस र गंगादेव गाउँपालिका वडा नं. ५ रोल्पा रहेको छ । पश्चिम : बागचौर न.पा. वडा नं. २ र ५ क्रमशः साविकको थारमारे र शिवरथ गाविस रहेको छ । उत्तर : बागचौर न.पा. ६ कोटवारा रहेको छ । दक्षिण : बागचौर न.पा. वडा नं. ९ कोटमौला रहेको छ । यस वडामा समशितोष्ण प्रदेशीय हावापानी पाईन्छ ।

चित्र २. बागचौर न.पा. वडा नं. ७ को अवस्थिति

२.३ सामाजिक अवस्था

बागचौर नगरपालिकाको नगर पार्श्वचित्र २०७६ अनुसार यस वडाको जनसंख्या २०५६ पुरुष र २१५३ महिला गरी जम्मा ४२०९ रहेको देखिन्छ । यस वडामा मुख्य गरी क्षेत्री, ठकुरी, ब्राह्मण, दलित लगायतका जातजातीहरूको वसोवास रहेको छ । संकटासन्नता घरधुरी सर्वेक्षण २०७६ अनुसार ८०२ घरधुरी भएको यस वडामा जातिगत आधारमा हेर्दा ब्राह्मण/क्षेत्री/ठकुरी ६८१ घरधुरी (८४.९१ %), जनजाति ३४ घरधुरी (४.२४%), र दलित ८७ घरधुरी (१०.८५%) रहेका छन् भने महिला २१०९ र पुरुष २१७१ गरी जम्मा ४२८० जनसंख्या रहेको छ (सहभागितामूलक संकटासन्नता स्तरीकरण, २०७६) । यहाँको रहन सहन प्रायः एकै खालको रहेको छ । यहाँ सबैले मातृभाषाको रूपमा नेपाली नै बोल्ने गर्दछन् । यस वडामा हिन्दु धर्म मान्ने मानिसहरूको बाहुल्यता रहेको छ भने छिटफुट रूपमा क्रिश्चियन धर्म मान्ने मानिसहरू पनि छन् । यस वडामा चाँडपर्वका

हिसाबले दशैं, तिहार, माघे संक्रान्ती, साउने संक्रान्ती, नयाँ वर्ष, आदि पर्वहरू मनाउने गरिन्छ । साथै यस वडा अन्तर्गत ५ वटा शैक्षिक संस्थाहरू रहेका छन् ।

यस स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयारीको क्रममा यस वडाका प्रत्येक बस्तीहरू साविकको कोटबारा गाविसको वडा नं. १ मा २ वटा, साविक ६ मा २ वटा, साविक ७ मा १ वटा, साविक ८ मा १ वटा, साविक ९ मा १ वटा गरि जम्मा ७ वटाको सहभागितामूलक तरिकाले घरधुरीहरूको जलवायु परिवर्तन संकटासन्नताको स्तरीकरण गरिएको थियो । उक्त स्तरीकरण समुदाय आफैले तयार गरेको जलवायु परिवर्तन सम्मुखता, सम्वेदनशिलता र अनुकूलन क्षमताको आधारहरूमा आधारित भई गरिएको थियो । उक्त स्तरीकरण गर्दा जिविकोपार्जनका मुख्य पाँचवटा सम्पत्तिहरू प्राकृतिक, भौतिक, मानविय, सामाजिक र आर्थिक सम्पत्तिका साथै जलवायु परिवर्तनजन्य प्रकोपहरूले घरधुरीमा पारेको प्रभावलाई समेत आधार बनाईएको थियो । घरको उत्पादनले १२ महिना खाना पुग्ने वा सरकारी सेवामा स्थायी रोजगारी भएका र जलवायुजन्य प्रकोपबाट प्रत्यक्ष प्रभावित नभएका सम्पन्न घरधुरीलाई न्यून संकटासन्न घरधुरी (V1) मा राखिएको थियो भने घरको उत्पादनले ९ महिना मात्र खाना पुग्ने वा घरको उत्पादनले १२ महिना खाना पुग्ने र सरकारी सेवामा स्थायी रोजगारी भएता पनि जलवायुजन्य प्रकोपबाट प्रत्यक्ष प्रभावित घरधुरीलाई मध्यम संकटासन्न घरधुरी (V2) मा राखिएको थियो । त्यसै गरी घरको उत्पादनले ६ महिना मात्र खाना पुग्ने वा घरको उत्पादनले ६ महिना भन्दा बढी खाना पुगे तापनि जलवायुजन्य प्रकोपबाट प्रत्यक्ष प्रभावित घरधुरीलाई उच्च संकटासन्न घरधुरी (V3) मा राखिएको थियो भने घरको उत्पादनले ३ महिना मात्र खाना पुग्ने र जलवायुजन्य प्रकोपबाट प्रत्यक्ष प्रभावित अति विपन्न घरधुरीलाई अति उच्च संकटासन्न घरधुरी (V4) मा राखिएको थियो । यस क्रममा वडाका जम्मा ८०२ घरधुरी मध्ये २०.८२% प्रतिशत घरधुरीहरू अति उच्च (V4), ५२.१२% उच्च (V3) र २१.९५% मध्यम (V2) तथा ५.११% न्यून (V1) संकटासन्न रहेको पाईएको थियो ।

तालिका २. बागचौर न.पा. वडा नं.७ को जलवायु परिवर्तन सम्वेदनशिल सम्पन्नता स्तरीकरण

साविकका वडाहरू	घरधुरीगत जलवायु परिवर्तन संवेदनशिल सम्पन्नता स्तर				जम्मा
	अति उच्च V4	उच्च V3	मध्यम V2	न्यून V1	
कोटबारा १	३३	१२४	२५	४	१८६
कोटबारा ६	१८	११०	५२	८	१८८
कोटबारा ७	४७	६४	३३	५	१४९
कोटबारा ८	४	८८	३८	१६	१४६
कोटबारा ९	६५	३२	२८	८	१३३
जम्मा	१६७	४१८	१७६	४१	८०२
प्रतिशत	२०.८२%	५२.१२%	२१.९५%	५.११%	१००%

आधार: जलवायु परिवर्तन सम्वेदनशिल सहभागितामूलक सम्पन्नता स्तरीकरण, २०७६

२.४ मानवीय अवस्था

बागचौर नगरपालिकाको नगर पार्श्वचित्र २०७६ अनुसार यस बागचौर नगरपालिका वडा नं. ७ को जनसंख्या ४२०९ रहेको छ जसमध्ये पुरुषको संख्या २०५६ छ भने महिलाको संख्या २१५३ रहेको छ । यस स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयारीका क्रममा गरिएको बस्ती तथा वडा स्तरीय सहभागितामूलक छलफलबाट प्राप्त सूचना अनुसार यस वडाको कुल जनसंख्या मध्य शिक्षा सेवामा २२ जना, सैनिक तथा प्रहरीमा ६ जना, ब्रिटिस सैनिकमा १ जना, निजामति सेवामा १४ जना, गैर सरकारी संस्थामा २ जना, वैदेशिक रोजगारी (भारत बाहेक अन्य मूलुकहरुमा) १११ जना, सिकर्मि डकर्मि ७४ जना, कृषि तथा भेटनरी प्राविधिक (जे.टि.ए.) ३ जना, अ.हे.व., अ.न.मी. १ जना, ६ महिना भन्दा बढी सिलाई कटाई गरेका ३३ जना, ड्राईभर पेशामा संलग्न १४ जना, अगुवा कृषक ३२ जना रहेका छन् । यस वडाको शैक्षिक अवस्थालाई हेर्दा स्नातक गरेका ६६ जना, प्रविणता प्रमाण पत्र तह पास गरेको २८१ जना र एस.एल.सी. पास गरेका ४३१ जना रहेका छन् । यहाँका जनसमुदायमा जलवायु परिवर्तन तथा जलवायु परिवर्तनका प्रभाव र असरहरु सम्बन्धी सामान्य जानकारी रहेको देखिन्छ ।

२.५ आर्थिक क्रियाकलापहरुको अवस्था

यस वडाका बासिन्दाहरुको प्रमुख पेशा कृषि रहेको भएतापनि रोजगारीको लागि विदेशिने (भारत र खाडी मूलुकजाने) को संख्या उल्लेखनीय छ । खाडीमूलुक जानेको संख्या ११० भन्दा बढी छ । कृषि अन्तर्गत यहाँका अधिकांश भू-भागमा धान, गहुँ, मकै, तोरी र मुसुरोको खेती गरिन्छ भने नगदे वाली अन्तर्गत अदुवा र बेसार खेती गरिन्छ । तरकारी वालीमा विशेष गरी आलु, काउली, बन्दा, सिमी, बोडी, भान्टा, भटमास, गोलभेंडा र प्याज आदिको खेती गरिन्छ । फलफूलमा यहाँ छिटफुट रुपमा आँप, सुन्तला, मौसम, कागती खेती गरिन्छ । पशुपालनको हकमा भैंसी, गाई र बाखापालन गरिन्छ । कृषि उपज संकलन केन्द्र तथा व्यापारिक केन्द्रको अभावले गर्दा यहाँ उत्पादित वस्तुहरुले उचित मूल्य पाउन सकेका छैनन् । यस वडाको वाली चक्र बमोजिम यहाँका सबैजसो कृषियोग्य जमिन वर्षको दुई महिना (बैशाख र जेष्ठ) बाँभो रहने गरेको देखिन्छ भने अर्ध सिंचित र असिंचित जग्गा भने मनसुनी वर्षाको आधारमा थप १५ दिन जति बढी बाँभो रहने गरेको देखिन्छ भने अन्य समयमा समयानुकूल वालीहरु लगाईने गरिन्छ ।

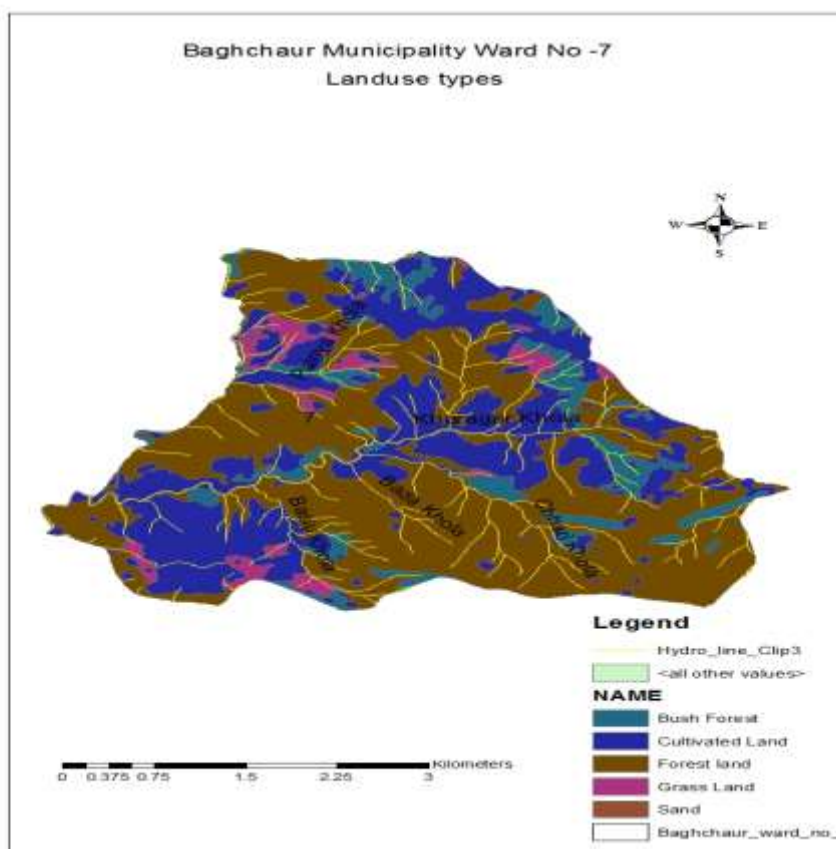
तालिका ३. वाली चक्र

क्षेत्र	बैशाख	जेष्ठ	असार	श्रावण	भाद्र	असोज	कार्तिक	मंसिर	पौष	माघ	फाल्गुन	चैत्र	कैफियत
सिंचित (बाह्र महिना कुलो लाग्ने)	बाँभो				धान, मास					गहुँ			
अर्धसिंचित (वर्षामा निर्भर)	बाँभो			धान, मकै, तरकारी सिमी, बोडी, भटमास							गहुँ, आलु, काउली, साग		
असिंचित (पानी नलाग्ने)	बाँभो									गहुँ, आलु, मुसुरो			

२.६ प्राकृतिक श्रोतको अवस्था

यस वडाको कुल क्षेत्रफल १८४७ हेक्टर मध्ये १११८.५४ हेक्टर वन क्षेत्र, १४९.९८ हेक्टर बुट्यान क्षेत्र, ३९.३४ हेक्टर घाँसे मैदान, ४४६.६० हेक्टर कृषि क्षेत्र, ६३.७२ हेक्टर खाली जमिन र २८.८१ हेक्टर जलश्रोत रहेको छ । (श्रोत: ASHA, DPCU-Salyan)

चित्र ३. बागचौर नगरपालिका वडा नं. ७ को भू-उपयोग नक्शा

तालिका ४. बागचौर न. पा. ७ को भू-उपयोग विवरण

भू-उपयोग	क्षेत्रफल हेक्टर	प्रतिशत
खाली क्षेत्र	६३.७२	३.४५
बुट्यान क्षेत्र	१४९.९८	८.१२
कृषि क्षेत्र	४४६.६०	२४.१८
वन क्षेत्र	१११८.५४	६०.५६
घाँस क्षेत्र	३९.३४	२.१३
जलश्रोत क्षेत्र	२८.८१	१.५६
जम्मा	१८४७.००	१००

२.६.१ वन क्षेत्रको अवस्था

यहाका वनहरुमा साल, सल्लो, लालीगुरास,उत्तिस, सान्नान, वोटधार्ईरो, जामुन, तिजु, आँप, सिमल, टुनी, फलेदो, वाभ्र, रयाज, खर्सु, मौवा, काफल, चिउरी, फलाट, कलम, पिपल, काउलो, रिठा, वोक्रेटी, तिते, घोघर, टुनी जस्ता रुख प्रजातिहरु र धार्ईरो, लाम्पाते, दत्कुना, प्यार, ऐसेलु, करौती, मालु लगायतका रुख तथा भाडी प्रजातिहरु पाईन्छन ।

वन व्यवस्थापन

वन व्यवस्थापनको हिसावले यस वडामा ११ वटा मात्र सामुदायिक वन रहेका छन् भने अन्य वन क्षेत्र हस्तान्तरण हुन बाँकि रहेको छ । यस वडामा जम्मा ६०७.०२ हे. वन क्षेत्र जम्मा १२७९ घरधुरीलाई हस्तान्तरण गरिएको छ । सा.व.को व्यवस्थापनवाट वनवाट आधारभूत आवश्यकता पूरा गरेको देखिन्छ ।

तालिका ५. सामुदायिक वनको विवरण

क्र.स.	सा.व.को नाम	ठेगाना	क्षेत्रफल (हे.)	घरधुरी संख्या
१	शारदा	बागचौर न.पा.वडा नं. ७	४९.८२	१३१
२	मुलखोला	बागचौर न.पा.वडा नं. ७	१०६.५५	११४
३	राजागैरी	बागचौर न.पा.वडा नं. ७	११.७७	३२
४	सल्लेरी समावेशी	बागचौर न.पा.वडा नं. ७	१४.४३	५०
५	जनहित हरियाली	बागचौर न.पा.वडा नं. ७	१६.८५	२५
६	चन्दन	बागचौर न.पा.वडा नं. ७	८१.८	५२
७	ऐसेलुगैरा	बागचौर न.पा.वडा नं. ७	११६	५७
८	भाक्रिखोला	बागचौर न.पा.वडा नं. ७	३४.८२	१३६
९	रैजेगैरा खलेजा पाखा	बागचौर न.पा.वडा नं. ७	६५.५	१०९
१०	धाराखोला	बागचौर न.पा.वडा नं. ७	३८.२	२१०
११	रिठाचौर	बागचौर न.पा.वडा नं. ७	७१.२८	३६३
	जम्मा		६०७.०२	१२७९

तालिका ६. कबुलियती वनको विवरण

क्र.सं.	कबुलियती वनको नाम	ठेगाना	क्षेत्रफल (हे.)	घरधुरी संख्या
१	शिद्धगुफा	बागचौर न.पा.वडा नं. ७	७.७	१४
२	नवज्योती	बागचौर न.पा.वडा नं. ७	७.४	१४
	जम्मा		१५.१	२८

नोट: यस वडाका सामुदायिक वन र कबुलियती वनहरूका उपभोक्ताहरूले उपभोग गर्ने वन १ भन्दा बढी भएकाले घरधुरी सङ्ख्या बढी देखिएको छ ।

गैहकाष्ठ वन पैदावारको विवरण

साथै चिराईतो, बोभो, सुगन्धवाल, टिमुर, चुत्रो, सिल्पु, घोडाटाँपे, नुने, तेजपात, कुरिलो, काउला जस्ता जडिवुटिहरू पनि पाईन्छन् ।

वन्यजन्तुको विवरण

वन्यजन्तु तथा चराचुरुङ्गीहरूमा खरायो, स्याल, राते, दुम्सी, मलस्याप्रो, वन बिरालो, पाखेवद, पानीवद, बाँदर, हिमाली बाघ, चिल, ओराईनो, हु, टुकुर, कालिज, तित्रा, च्याखुरा, गौथली, भंगेरा, मैना, काईली, लामपुच्छे, कालेकल्चु, होलेसो, काठफोरुवा, लाटोकोसेरो, जुरेली, फिस्टेचरी, जिरेचरा, भ्याकूर आदि पाईन्छन् ।

२.६.२ उर्जाको विवरण

खाना पकाउन प्रयोग गरिने इन्धन

खाना पकाउन प्रयोग गरिने इन्धनको प्रमुख श्रोत दाउरा भएकोले यसले वन विनाश तथा वन क्षयिकरणमा पार्ने असर जलवायु परिवर्तन गराउन मानिने प्रमुख कारक तत्व भएकोले यसको अवस्था विश्लेषण गर्दा यस वार्डमा ९८ प्रतिशत घरधुरीले दाउरा अन्य २ प्रतिशत घरधुरीले अन्य विकल्प प्रयोग भईरहेको पाईएको छ । यसबाट दाउरामा आत्म निर्भर कम गर्न वैकल्पिक उर्जा तथा वन क्षेत्रको वृद्धि गर्न आवश्यक देखिन्छ ।

वत्ति बालको लागि प्रयोग हुने इन्धन

यस वडामा वत्ति बालका लागि ३८ प्रतिशतले सोलार तथा ५६ प्रतिशतले अन्य वैकल्पिक उपाय गरिरहेकोले यस वडामा वैकल्पिक उर्जाको अत्यधिक माग भएको देखिन्छ । साथै साविकको वडा नं. ८ र ९ को धेरै ठाउँहरूमा विजुली वत्तीको सुविधा रहेको छ । साविकको वडा नं. १ र ६ मा विजुली वत्ती विस्तार भैरहेको छ भने बाँके साविक ७ नं. वडामा हालसम्म सो सुविधा छैन ।

२.७ समुदाय विकास

यस वडामा वडा कार्यालय, स्वास्थ्य चौकि, अतिरिक्त हुलाक, पशुसेवा केन्द्र जस्ता सेवा प्रदायक संघ संस्था तथा निकायहरू छन् । अन्य निकायहरूमा स्थानीय शासन तथा समुदाय विकास कार्यक्रम, पहाडी साना किसानका लागि अनुकूलन आयोजना, इको सेन्स मल्टी सर्भिस प्रा.लि., **SUAHARA, PAHAL, RRN** जस्ता कार्यक्रम तथा संस्थाहरूले यहाँका व्यक्ति, समुदायहरूलाई आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग गरिरहेका छन् । नागरिक संगठनको रूपमा साविकका वडाहरूमा वडा नागरिक मञ्च, आमा समूह, कृषि समूहहरू र विभिन्न क्लवहरू संचालनमा रहेका छन् । यस वडामा २ वटा सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरू रहेका छन् । यस वडामा सल्यान जिल्लाका एफ.एम. रेडियोहरूको पहुँच नभएको तर रुकुम, चौरजहारी, बाँके, बर्दिया र सुर्खेत जिल्लाका एफ.एम.हरूले राम्रोसँग काम गर्ने गरेको साथै स्काई र नमस्तेले प्रभावकारी काम गर्ने तथा एन.सेल.ले फाटफुट रूपमा दूरसंचारको सेवा प्रवाह गरिरहेका छन् ।

२.८ लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको अवस्था

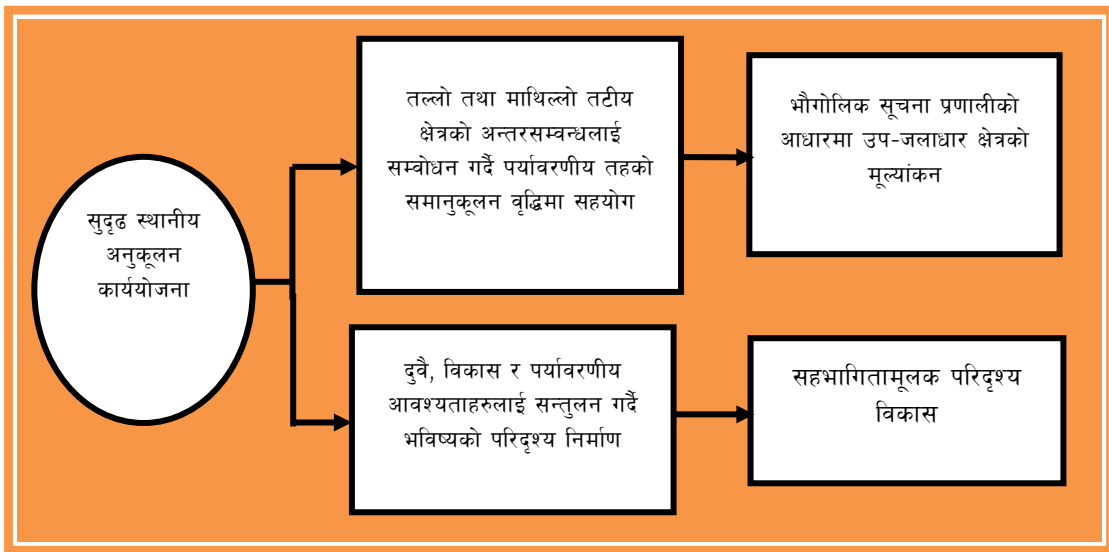
यस वडाको कुल जनसंख्या ४२०९ मध्ये महिलाको संख्या ५१.१५% रहेको छ (बागचौर नगरपालिका नगर पार्श्वचित्र २०७६) । जातिगत रूपमा हेर्दा यस वडामा ८४.९१% घरधुरीहरू ब्राह्मण/क्षेत्री/ठकुरी, ४.२४% जनजाति र १०.८५% घरधुरीहरू दलित रहेका छन् । यस वडामा पनि अन्य ठाउँमा जस्तै खेतीपाती, जागिर, व्यापार जस्ता उत्पादनशील कार्यहरूमा पुरुषको सहभागीता धेरै पाईएको छ भने घाँस, दाउरा, पानी पँधेरो, भान्सा, केटाकेटीको रेखदेख जस्ता पुर्नउत्पादनशील कार्यहरूमा महिलाहरूको सहभागीता धेरै पाईएको छ । त्यसैगरी सामाजिक तथा राजनैतिक क्रियाकलापहरूमा पनि महिलाहरूको संलग्नता पुरुषहरूको तुलनामा निकै कम छ । छोरीलाई गाउँको सरकारी विद्यालयमा र छोरालाई शहरमा वा नजिकैको निजी विद्यालयमा पढाउने जस्ता लैङ्गिक विभेद यस वडामा विद्यमान छन् साथसाथै समान कामको लागि पनि पुरुषलाई भन्दा महिलालाई कम ज्याला प्रदान गर्ने प्रचलन यहाँ पनि विद्यमान छ । यद्यपी नितिगत तहमा आएका महिलामुखी नीतिहरू तथा विभिन्न निकायहरूबाट संचालन भईरहेका सशक्तिकरणका क्रियाकलापहरूले गर्दा महिलाहरूको चेतना स्तर बढ्दै गएकोले भविष्यमा उत्पादनशील, सामाजिक तथा राजनैतिक क्रियाकलापहरूमा महिलाहरूको संलग्नता बढ्ने पक्का छ ।

परिच्छेद ३ स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयारीका चरणहरू

३.१ स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयारीका चरणहरू

नेपालमा विशेष गरी स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाहरू नेपाल सरकारको स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको राष्ट्रिय संरचना २०६८ ले निर्दिष्ट गरेका चरणहरूको आधारमा स्थानीय स्तरमा समुदायको दृष्टिकोणबाट विभिन्न सहभागितामूलक ग्रामीण मूल्यांकनका विधीहरूको प्रयोग गरी त्यसबाट आएका परिणामहरूको आधारमा तयारी गर्ने अभ्यास रहेको छ । यस प्रकृत्यामा प्रशासनिक सिमाना जस्तै साविकको गाविसको सिमानालाई मात्र स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको कार्यक्षेत्र भित्र मात्र विश्लेषण गरेको पाईन्छ । पहाडी साना किसानका लागी अनुकूलन आयोजनाले सुदृढ स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयारी निम्न खाका अनुसारको पद्धती अवलम्बन गरेको छ ।

चित्र ४. सुदृढ स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तर्जुमाको खाका

सुदृढ स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनामा प्रशासकीय सिमा भित्र मात्रै सिमित नभई जलाधार तथा उप-जलाधार तहको माथिल्लो तथा तल्लो तटीय क्षेत्रहरूबीचको अन्तरसम्बन्धलाई सम्बोधन गर्दै प्रभावकारी अनुकूलनका उपायहरूको पहिचान तथा प्राथमिकीकरण गरी वातावरण तथा पर्यावरणीय प्रणाली तहको समानुकूलन वृद्धिमा सहयोग पुर्याउन भौगोलिक सूचना प्रणालीको आधारमा उप-जलाधार क्षेत्रको मूल्यांकन गरिन्छ । सुदृढ स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनामा दुवै, विकास र पर्यावरणीय आवश्यकताहरूलाई सन्तुलन गर्दै भविष्यको सहभागितामूलक परिदृश्य निर्माण गरिन्छ ।

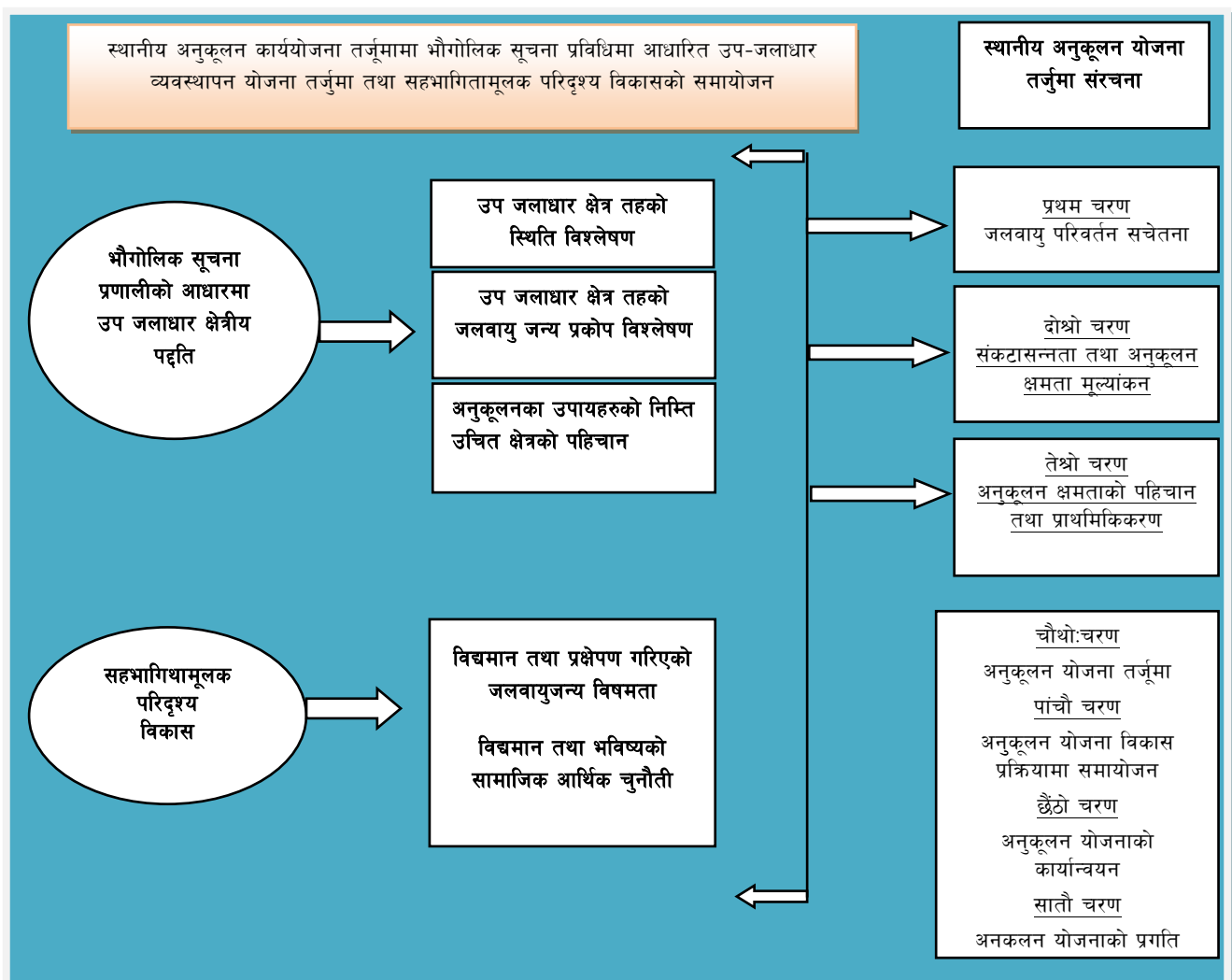
भौगोलिक सूचना प्रणालीको आधारमा उप-जलाधार क्षेत्रको मूल्यांकन गर्ने क्रममा त्यस क्षेत्र तहको स्थिति तथा जलवायुजन्य प्रकोप विश्लेषण गरी प्रभावकारी अनुकूलनका उपायहरूको पहिचान तथा उचित स्थानहरूको पहिचान गरिन्छ । भौगोलिक सूचना प्रणालीमा आधारित विभिन्न नक्साहरू जसमा विशेष गरी जलवायुजन्य प्रकोपहरूबाट प्रभावित संवेदनशिल क्षेत्रहरूको पहिचानको लागि विभिन्न अवधिको भू-उपयोगिताको अवस्था तथा त्यसमा आएको परिवर्तनको नक्सा, भू-क्षय, पहिरो, भू-उपयोग समायोजनको नक्सा, आगलागी तथा खडेरी प्रकोप क्षेत्रहरूको नक्सा अध्ययन गरिन्छ । यसका साथै मौसम विभागबाट प्राप्त मौसमी तथ्यांकहरूको पनि अध्ययन गरिन्छ । यद्यपि यस कार्ययोजना तयारीका बखत समय र श्रोतको अभावले भौगोलिक सूचना प्रणालीमा आधारित

नक्शाहरूमा प्रयाप्त छलफल गर्न सकिएन । सहभागितामूलक परिदृश्यको निर्माण प्रकृत्यामा वर्तमान तथा भविष्यको प्रक्षेपण गरिएको जलवायुजन्य विषमताहरूको विश्लेषण गरिन्छ र यसको साथसाथै वर्तमान तथा भविष्यको सामाजिक तथा आर्थिक अवस्था र चुनौतिहरूको पनि विश्लेषणको आधारमा र परिदृश्यको आधारमा कार्यक्रमहरू निर्धारण गरिन्छ ।

स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको राष्ट्रिय संरचना २०६८ ले निर्दिष्ट गरेका ७ चरणहरू: १) जलवायु परिवर्तन सचेतना २) संकटासन्नता तथा अनुकूलन क्षमता मूल्यांकन ३) अनुकूलन क्षमताको पहिचान तथा प्राथमिकिकरण ४) अनुकूलन योजना तर्जुमा अनुकूलन योजना ५) विकास प्रक्रियामा समायोजन ६) अनुकूलन योजनाको कार्यान्वयन र ७) अनुकूलन योजनाको प्रगति मूल्यांकनमा निम्न खाका अनुसार माथिका दुवै पद्धतिहरूलाई विशेष गरी पहिलो तीन चरणहरूमा समायोजन गरिन्छ । चौथो चरणमा स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको दस्तावेज तयार हुन्छ ।

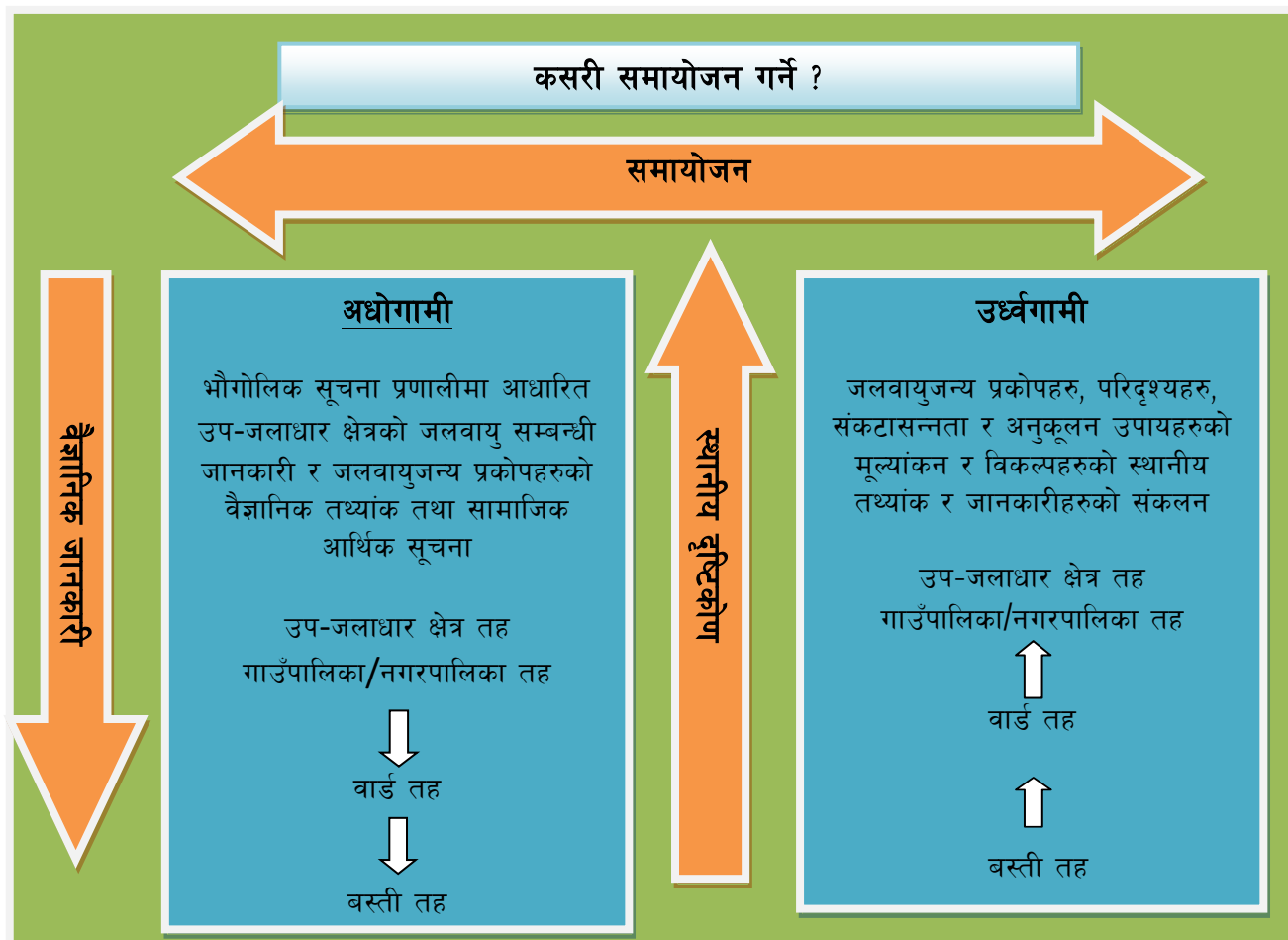
कहाँ समायोजन गर्ने ?

चित्र ५. वैज्ञानिक जानकारी र स्थानीय दृष्टिकोणको समायोजन खाका

सुदृढ स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयारी प्रकृत्यामा निम्नानुसार अधोगामी (Top down) तथा उर्ध्वगामी (Bottom up) पद्धती अवलम्बन गरिन्छ । भौगोलिक सूचना प्रणालीमा आधारित उप जलाधार क्षेत्रको जलवायु सम्बन्धी जानकारी र जलवायुजन्य प्रकोपहरूको वैज्ञानिक तथ्यांक तथा सामाजिक आर्थिक सूचना गाउँपालिका वा गाउँपालिका हुँदै वडा र बस्ती तहमा पुग्दछ, भने

जलवायुजन्य प्रकोपहरु, परिदृश्यहरु, संकटासन्नता र अनुकूलन उपायहरुको मूल्यांकन र विकल्पहरुको स्थानीय तथ्यांक र जानकारीहरुको संकलन बस्ती तह हुँदै वडा र गाउँपालिका गाउँपालिका तह सम्म छलफल र विश्लेषण गरिन्छ ।

३.२ लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण अवधारणाको समायोजन

पहाडी साना किसानको लागि अनुकूलन आयोजनाले जलवायु परिवर्तन अनुकूलनको क्षेत्रमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको सुनिश्चितता गर्दै योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन गर्न र अनुगमन कार्यमा जोड दिएको छ । लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणलाई प्रभावकारी रूपमा मूलप्रवाहीकरण गर्न यस स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तर्जुमा प्रकृत्यामा उक्त आयोजनाले तयार पारेको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण (लैससास) समायोजनको खाकालाई अवलम्बन गरिएको छ । स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयारी प्रकृत्याका चरणहरुमा जलवायु परिवर्तनको सवालको साथसाथै अन्य सामाजिक, राजनीतिक र आर्थिक सवालहरुले कसरी समुदाय भित्रको लक्षित वर्ग अर्थात सामाजिक तथा आर्थिक रूपमा पछाडी परेका घरपरिवारहरुलाई परेको असर, संकटासन्नको हुन, उनीहरु कसरी प्रभावित भए, उनीहरुका आवश्यकता र बाधाहरु के के हुन, उनीहरुको हालको समानुकूलन क्षमताको स्तर, हाल भइरहेका संस्थागत संरचनाहरु, पद्धती, नीति नियम र सुशासनको स्थिति, महिला र पुरुषहरुमा भएका अनुकूलन सम्बन्धी छुट्टाछुट्टै परम्परागत र आधुनिक ज्ञान सिपहरु र लैससास मैत्री अनुकूलनका उपायहरुका पहिचान तथा प्राथमिकीकरण गरी योजना तर्जुमा गर्ने विषयमा छलफल तथा लैससास निर्दिष्ट सहभागितामूलक विधिहरुबाट विश्लेषण गरिएको छ ।

३.३ जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी सचेतना अभिवृद्धि

यस कार्ययोजना तयारीको लागि सबै भन्दा पहिले बागचौर नगरपालिका वडा नं. ७ का जननिर्वाचित प्रतिनिधिहरू, वडा सचिव, साविक वडाका वडा नागरिक मञ्चका पदाधिकारीहरू, राजनैतिक दलका प्रतिनिधिहरू, सा.व.उ.स.का पदाधिकारीहरू, विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाका कर्मचारीहरू र विभिन्न सरोकारवालाहरू लगायतको उपस्थितिमा अभिमुखिकरण गोष्ठी सम्पन्न गरिएको थियो । त्यसपछि सम्पूर्ण बस्तीहरूमा औपचारिक रूपमा जलवायु परिवर्तनका प्रभाव र तिनलाई सम्बोधन गर्ने उपायहरू बारे सचेतनामूलक कार्यक्रमहरू सहित साविक वडास्तरमा १ दिने बस्ती स्तरीय योजना तर्जुमा गोष्ठी सम्पन्न गरिएको थियो भने अर्को चरणमा वडा स्तरमा ३ दिने लापा निर्माणका लागि वडा स्तरीय योजना तर्जुमा गोष्ठी सम्पन्न गरिएको थियो । प्रभावकारी स्थानीय जलवायु परिवर्तन अनुकूलन कार्ययोजना तयार गर्ने तथा यसरी तयार गरिएको कार्ययोजनालाई विकासको योजनामा समावेश गराउन सकियोस् भन्ने उद्देश्यका साथ हरेक गोष्ठीमा जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी सचेतना अभिवृद्धिबाट गरिएको थियो जसका लागि जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी प्रस्तुति, छलफल, पोष्टर प्रदर्शन र प्रश्नोत्तर विधिको प्रयोग गरिएको थियो । यसरी स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयारीको सम्पूर्ण प्रक्रिया गरी जम्मा ५१६ जनाको सहभागीता रहेको थियो । जसमध्ये ४४.०% महिला र ५६.०% पुरुष थिए । त्यसैगरी जातिगतरूपमा हेर्दा दलित १४.३४%, जनजाति १.९४% र बा/क्षे/ठ ८३.७२% सहभागी थिए । ती विभिन्न वर्गका सहभागीहरूको विस्तृत विवरण निम्न तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका ६. स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयारी प्रक्रियाका सहभागीहरू

क्र.सं.	क्रियाकलापको विवरण	सहभागी विवरण					
		लिंग		जातजाती			
		महिला	पुरुष	दलित	जनजाति	बाहुन, क्षेत्री, ठकुरी	जम्मा
१	वडा स्तरीय अभिमुखिकरण गोष्ठी बागचौर नगरपालिका वडा नं. ७	६	२८	१	०	३३	३४
२	बस्ती स्तरीय योजना तर्जुमा गोष्ठी साविक कोटबारा वडा नं. १	५२	६४	१३	२	१०१	११६
३	बस्ती स्तरीय योजना तर्जुमा गोष्ठी साविक कोटबारा वडा नं. ६	६५	५०	५	८	१०२	११५
४	बस्ती स्तरीय योजना तर्जुमा गोष्ठी साविक कोटबारा वडा नं. ७	१९	४१	०	०	६०	६०
५	बस्ती स्तरीय योजना तर्जुमा गोष्ठी साविक कोटबारा वडा नं. ८	२०	५०	०	०	७०	७०
६	बस्ती स्तरीय योजना तर्जुमा गोष्ठी साविक कोटबारा वडा नं. ९	५४	३६	५१	०	३९	९०
७	वडा स्तरीय योजना तर्जुमा गोष्ठी (३ दिने)	१०	२१	४	०	२७	३१
	जम्मा	२२६	२९०	७४	१०	४३२	५१६

क्र.सं.	क्रियाकलापको विवरण	सहभागी विवरण					
		लिंग		जातजाती			
		महिला	पुरुष	दलित	जनजाति	बाहुन, क्षेत्री, ठकुरी	जम्मा
	प्रतिशत	४३.८० %	५६.२० %	१४.३४ %	१.९४ %	८३.७२ %	१०० %

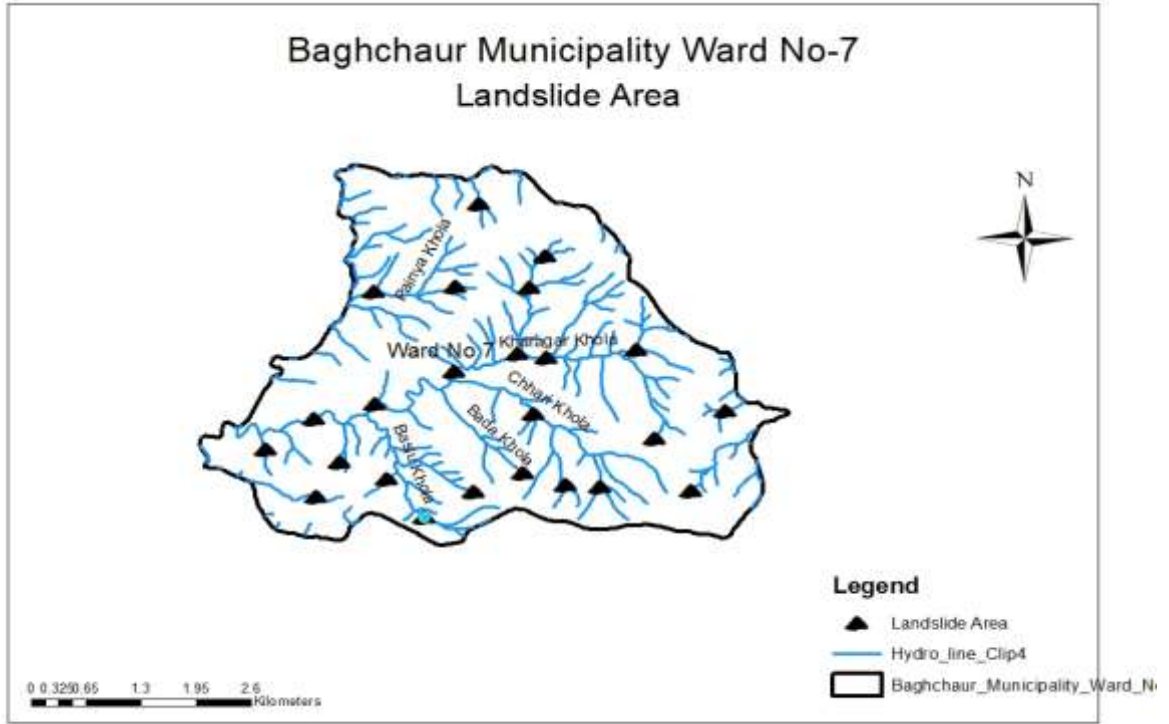
३.४ भौगोलिक सूचना प्रणालीबाट प्राप्त सूचना तथा नक्शाहरु र तिनको विश्लेषण

यस कार्ययोजना तयारीका क्रममा भौगोलिक सूचना प्रणालीको प्रयोगबाट यस वडाको पहिरो जोखिम नक्शा (Landslide map), भू-क्षय जोखिम नक्शा (Soil Erosion map) र भू-उपयोग र भू-उपयोग परिवर्तन नक्शा (Land Use Land Cover map and Land Use Land Cover Change map) र भू-उपयोग समायोजन नक्शा (Land Use Adjustment) तयार गरिएका थिए । ती नक्शाहरु र तिनबाट प्राप्त सूचनाहरु माथि बस्ती तथा वडा स्तरीय गोष्ठीहरुमा सहभागितामूलक छलफल पनि गरिएको थियो । ती नक्शाहरु र तिनबाट प्राप्त सूचनाहरुले जलवायुजन्य प्रकोपको पहिचान, नक्शाकन तथा अन्तरसम्बन्ध र लेखाजोखा गर्न र अनुकूलनका उपायहरुको खोजी तथा प्राथमिकरण गर्न सहज बनाएको थियो ।

३.४.१ पहिरोको जोखिमको अवस्था

भौगोलिक सूचना प्रणालीबाट प्राप्त सूचनाका साथै सहभागितामूलक विप्लेषण गर्दा यस वडाका पैयाचौर, डिम्मर खोला, पुरानाछाप, चिसिधारी, प्याउली पजाई, खारा खोला, शारदा खोला, गोगन खोला, खलटाकुरा, छरिखोला, तितेटाकुरा, भराडाँडा, दौराटाकुरा, बसिउ खोला, ठारा खोला, आग्रला, माडीचौर, भावर छरी खोला, बडा खोला, चिन्ने खोला, बनसरी खोला आदि साना ठूला गरि जम्मा २२ वटा पहिरो देखिन्छ । यि बाहेकका अन्य स्थानहरुमा ठूला पहिरोहरु गएको देखिदैन ।

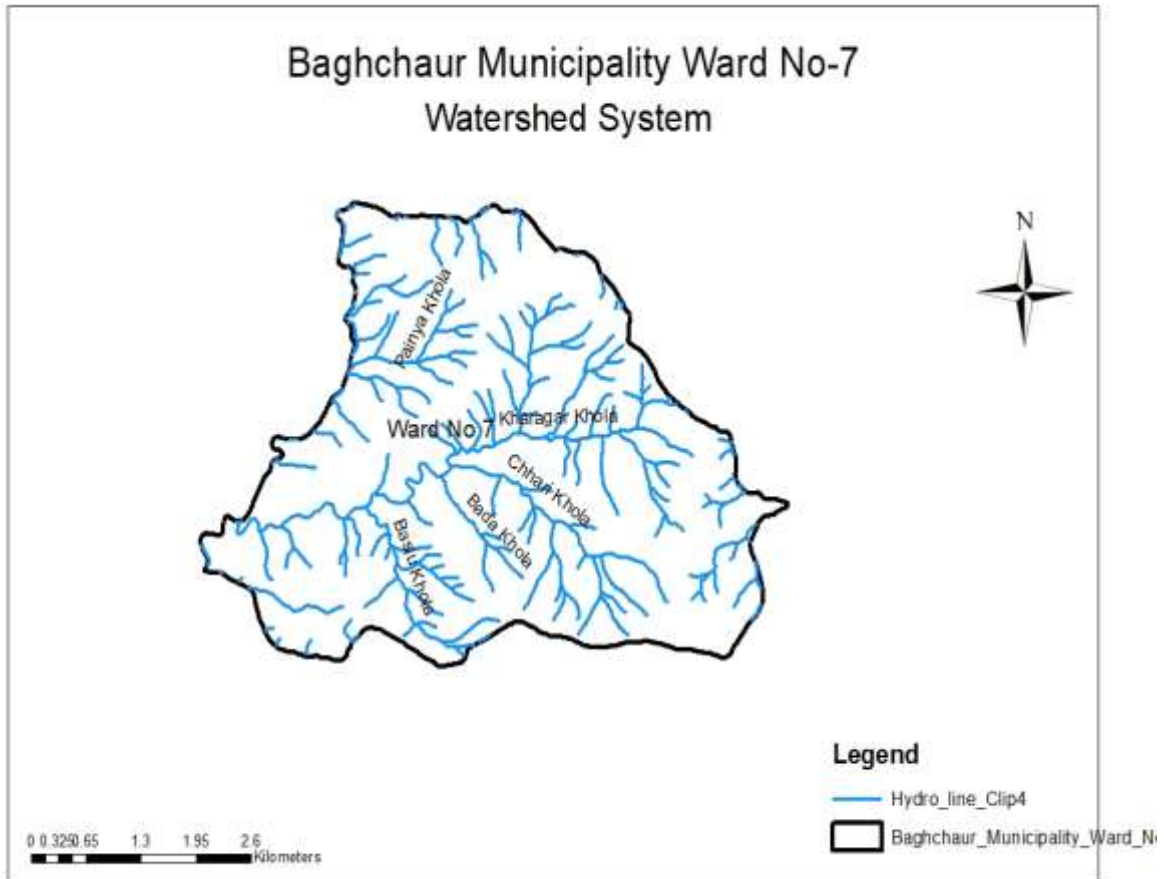
चित्र ६. बागचौर नगरपालिका वडा नं. ७ को पहिरोको नक्शा

३.४.२ नदी तथा खोला/खोल्सीहरु

बागचौर नगरपालिका वडा नं. ७ का नदी तथा खोलाहरु चित्र ६ देखाईएको छ । खारा खोला यस क्षेत्र भएर बग्ने मुख्य खोला हो भने अन्य सेता पहिरा खोला, ठुला खोला, भिरपरी खोला, डाँरी खोला, वेरुले खालेला, धारा खोला, बनसरी खोला, टुरेखोला, खाराखोला, दहखोला, ठाराखोला, छरी खोला, खातेखोला, बस्युखोला, चिन्ने खोला, धारा खोला, हरेपिरे खोला, भालु खोला, धारा खोला आदि पर्दछन् भने यि सबै खोलाहरु खारा खोला हुँदै अन्त्यमा शारदा नदीमा आएर मिसिन्छन् ।

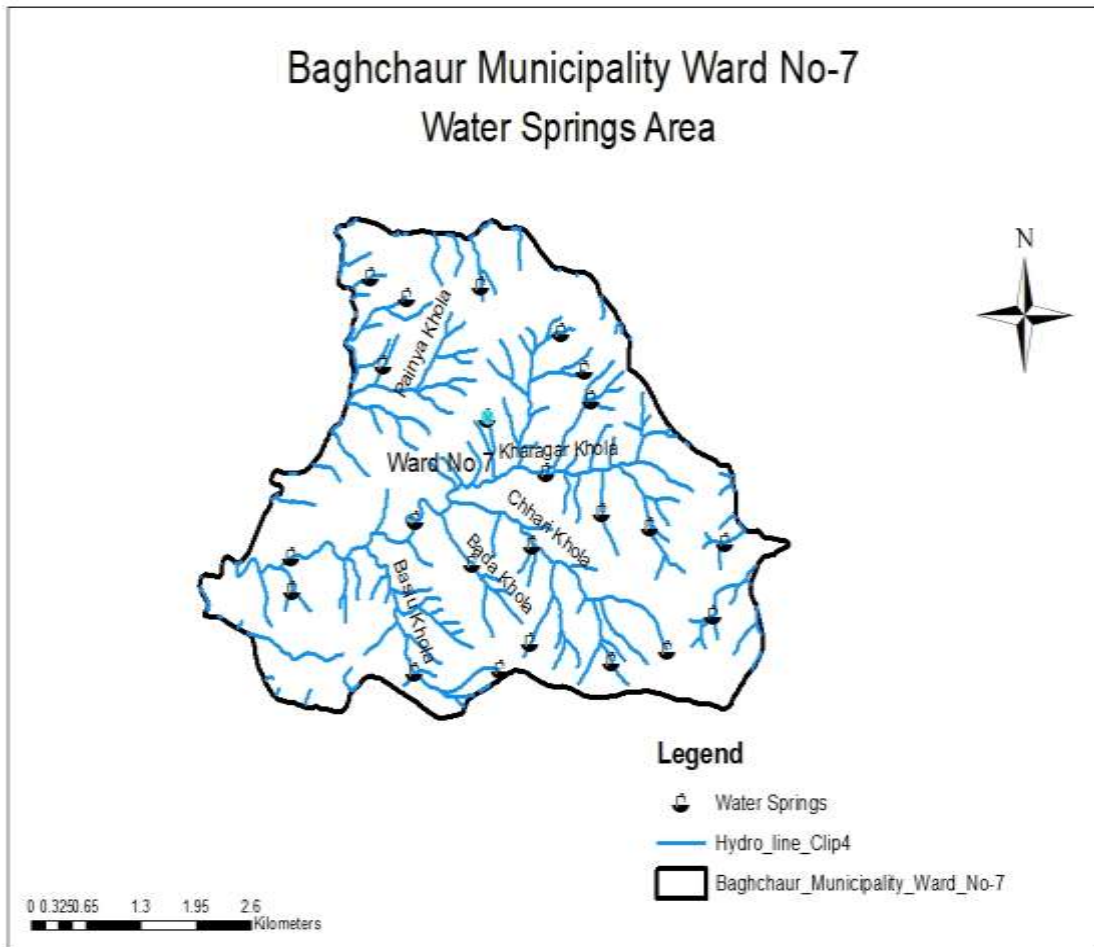
चित्र ७. बागचौर नगरपालिका वडा नं. ७ का नदी तथा खोलाको नक्शा

३.४.३ पानीका मुहानको अवस्था

यस वडामा पानीका मुख्य श्रोत खोलामा वग्ने पानी, ससना मूलबाट आउने स साना कुवाहरु र प्रमुख मुलहरु गरी जम्मा २३ वटा पानीका मुहानहरु तलको नक्सामा देखाइएको छ ।

चित्र ८. बागचौर नगरपालिका वडा नं. ७ को पानीको मुहानको अवस्थिति नक्शा

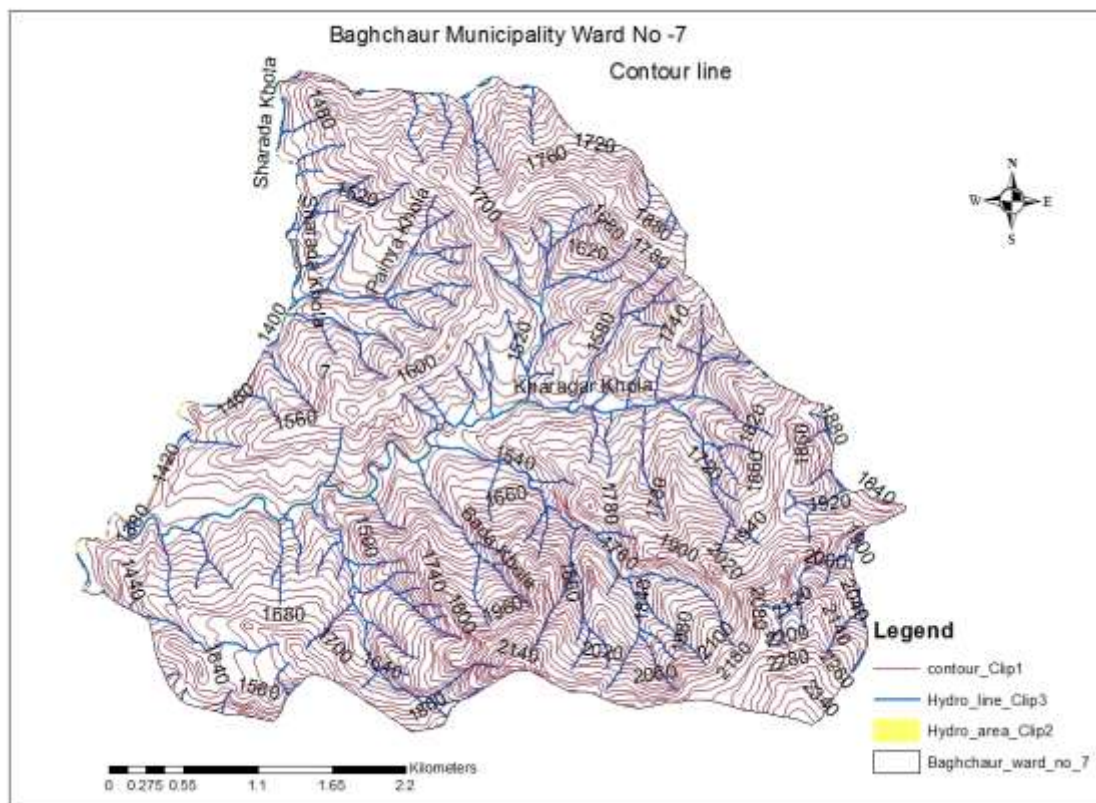

३.४.४ उचाई तथा समुच्च रेखाको अवस्था वस्ती वसेको क्षेत्र

बागचौर नगरपालिका वडा नं. ७ को क्षेत्र समुद्री सतहवाट १३८० मि. देखि २३४० मि. उचाई सम्मको क्षेत्र रहेको र अधिकांस भूभाग भिरालो क्षेत्र रहेको छ । यस वडाको मख्लाम लेक क्षेत्र बढी भिरालो देखिन्छ भने शारदा खोलाको सिमामा पर्ने टाट्के बजार होचो भूभागमा पर्दछ । यस क्षेत्रमा

धान, मकै जस्ता कृषि वाली हुने गरेकोले माथिल्लो बढी भिरालो क्षेत्रमा कृषि वन प्रणालीको विकास गरी जमिनको उत्पादकत्व बढाउनु पर्ने देखिन्छ ।

चित्र ९. बागचौर नगरपालिका वडा नं. ७ को समुच्च रेखाको अवस्थिति नक्शा

३.४.५ भू-उपयोग समायोजनको विश्लेषण

नेपाल सरकारको **Land Reform Mapping Project (LRMP)** ले भू-क्षमताको आधारमा नेपालका भू-भागहरूलाई सात वटा **Class** हरूमा (**Class I to Class VII**) वर्गिकरण गरेको छ । जसमध्ये **Class I** पर्ने जमिन कम भिरालो, कम ढुङ्गाहरू भएको र बढी पानी सोस्न सक्ने किसिमको हुने भएकाले यस्तो जमिनलाई कृषि लगायतका जुनसकै प्रयोजनको लागि पनि निर्बाद रूपमा उपयोग गर्न सकिन्छ भने **Class II** र सो भन्दा माथिका **Class** हरूमा पर्ने जमिनहरूको कमश भिरालोपन तथा ढुङ्गाको मात्रा बढ्दै जाने र पानी सोस्ने क्षमता घट्दै जाने भएकोले यस्तो जमिनहरूमा कृषिजन्य गतिविधिहरू गर्दा भू-क्षयको सम्भावना पनि कमश बढ्दै जाने हुन्छ । यसर्थ **Class VII** पर्ने जमिनलाई सुन्दर दृष्यावलोकन लगायत सिमित प्रयोजनको लागि मात्र उपयोग गर्न सकिन्छ । बागचौर नगरपालिका वडा नं. ७ को भू-उपयोग अध्ययन गर्दा **Class IV** पर्ने जमिन वनक्षेत्रले पूर्णरूपले ढाकिनुपर्ने जमिन भएता पनि यहाँ खेतिपाती लगायतका विभिन्न गतिविधिहरू भइरहेको पाईन्छ ।

यस अनुरूप **Class I** मा पर्ने जमिन कम भिरालो, कम ढुङ्गाहरू भएको तथा बढी पानी सोस्न सक्ने किसिमको हुने भएकोले यस्तो जमिनमा बाली तथा तरकारीमा धान, आलु, काउली, भान्टा, सिमी, गहुँ, जौ आदी, फलफूलमा सुन्तला, कागती, आँप आदि तथा बोटबिरुवाहरूमा उत्तिस, रयाज, कोईरालो आदि रहेका छन् । **Class II** देखि **Class VI** सम्म कमश भिरालोपन तथा ढुङ्गाको मात्रा

बढ्दै जाने र पानी सोस्ने क्षमता घट्दै जाने भएकोले यस्तो जमिनहरुमा बालीमा मकै, गहुँ भटमास, फलफुलमा सुन्तला, कागती, टिमु र तथा बोटबिरुवामा उत्तिस, बाँज, रयाज, लालीगुराँस, काईरालो आदि छन् । त्यस्तै **Class VII** मा पर्ने जमिन सुख्खा रहने भएकोले यस्तो जमिनमा टिमु र, भटमास, मकै आदि तथा बोटबिरुवा तर्फ बाँज, रयाज तथा सल्ला रहेको पाईन्छ ।

३.५ जलवायु परिवर्तन संकटासन्नता तथा अनुकूलन क्षमता मूल्यांकन

जलवायु परिवर्तनको प्रभाव र तिनलाई सम्बोधन गर्ने उपायहरु बारे सचेतनामूलक कार्यक्रमहरु सहित गरिएका वडा तथा बस्ती स्तरीय योजना तर्जुमा विभिन्न गोष्ठीहरुका क्रममा प्रत्येक बस्तीमा सहभागितामूलक तरिकाबाट जलवायु परिवर्तन सम्मुखता, संवेदनशिलता तथा अनुकूलन क्षमतामा आधारित रही हरेक घरधुरीको मूल्यांकन गरी ति घरधुरीहरुको जलवायु परिवर्तन संकटासन्नता स्तरीकरण गरिएको थियो । जसबाट ५ वटै बस्तीका जम्मा ८०२ घरधुरीहरु मध्ये २०.८२% अति उच्च जोखिममा, ५२.१२% उच्च जोखिममा, २१.९५% मध्यम र ५.११% न्यून जोखिममा रहेको पाईएको थियो । त्यसै गरी बस्ती स्तरीय गोष्ठीहरुका क्रममा सहभागितामूलक विधि साथै भौगोलिक सूचना प्रणाली (GIS) प्रविधीबाट प्राप्त सूचनाहरुका आधारमा बस्ती स्तरका जोखिम पहिचान गर्नुका साथै अनुकूलनका उपायहरु पहिचान तथा प्राथमिकीकरण पनि गरिएको थियो । बस्ती स्तरीय गोष्ठीहरु पश्चात बागचौर न.पा. वडा नं. ७ का वडा अध्यक्षको नेतृत्वमा ३ दिने वडा स्तरीय स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयारी गोष्ठी सम्पन्न गरिएको थियो । जहाँ हरेक बस्तीबाट आएका तथ्यांक र विश्लेषणहरु माथि छलफल गरी वडा स्तरीय विश्लेषण गरिएको थियो । उक्त ३ दिने वडा स्तरीय स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयारी गोष्ठीमा जनप्रतिनिधिहरु, साविकका वडा नागरिक मञ्चका प्रतिनिधि, नागरिक सचेतना केन्द्रका प्रतिनिधि, सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहका प्रतिनिधि, सेवा प्रदायक कार्यालयका प्रतिनिधि, स्थानीय राजनैतिक दलका प्रतिनिधि लगायत स्थानीय भद्र भलादमीहरुको सहभागीता थियो । यस अनुकूलन कार्ययोजना निर्माणको क्रममा तपशिलका संकटासन्नता विश्लेषणका विभिन्न विधिहरुको उपयोग गरिएका थिए ।

३.५.१ जलवायू परिवर्तनको अवस्था (मासैमी पात्रो)

विगत ३० वर्षको अन्तरालमा स्थानीय स्तरमा जलवायुमा आएका परिवर्तनहरूको जानकारी प्राप्त गर्न यो विधिको प्रयोग गरिएको थियो । यस विधिको छलफलमा समुदायका ज्येष्ठ नागरिक, बुद्धिजीवी तथा जानिफकारहरूको सहभागीता रहेको थियो । यसै विधिको प्रयोग गरी समुदायस्तरमा जलवायु परिवर्तनको कारणले बालीचक्र, वनस्पति प्रजातिहरूको जीवनचक्र/व्यवहार, प्रकोपको स्वरूप लगायत अन्य विभिन्न क्षेत्रहरूमा आएका/देखिएका परिवर्तनहरूको जानकारी समेत प्राप्त गरिएको थियो ।

तालिका ७. परिवर्तित मौसमी पात्रो

सम्बन्धिता	सूचकहरू	समय	बैशाख	जेठ	असार	श्रावण	भाद्र	असोज	कात्तिक	मंसिर	पौष	माघ	फाल्गुन	चैत्र	समयमा भएको परिवर्तन
तापक्रम	गर्मिका दिन	पहिले	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	गर्मिका दिन २ महिनाले बढेको र गर्मिको मात्रा पनि बढेको
		अहिले	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	
	जाडोको दिन	पहिले						■	■	■	■	■	■	■	
		अहिले								■	■	■	■	■	
वर्षा तथा यसको स्वरूप	मनसुनी वर्षा	पहिले		■	■	■	■	■	■	■				मनसुनी तथा हिउँदे वर्षा अहिले कम तथा अनियमित भएको, तुषारो पनि कम पर्ने देखिन्छ ।	
		अहिले			■	■	■	■	■						
	हिउँदे वर्षा	पहिले									■	■	■		
		अहिले										■	■		
	तुषारो	पहिले									■	■	■		■
		अहिले										■	■		■
भौतिक जानकारी	पानीको मुल फुट्ने समय	पहिले			■	■	■	■	■					अहिले पानिका मुहान फुट्ने समय निकै कम र पछि सरेको देखिन्छ ।	
		अहिले				■	■	■	■						
	हिमपात	पहिले									■	■	■		
		अहिले										■	■		

नोट : पहिले भन्नाले ३० वर्ष भन्दा पहिले र अहिले भन्नाले विगत ५ वर्ष देखि यताको समय सम्भन्धि पर्दछ ।

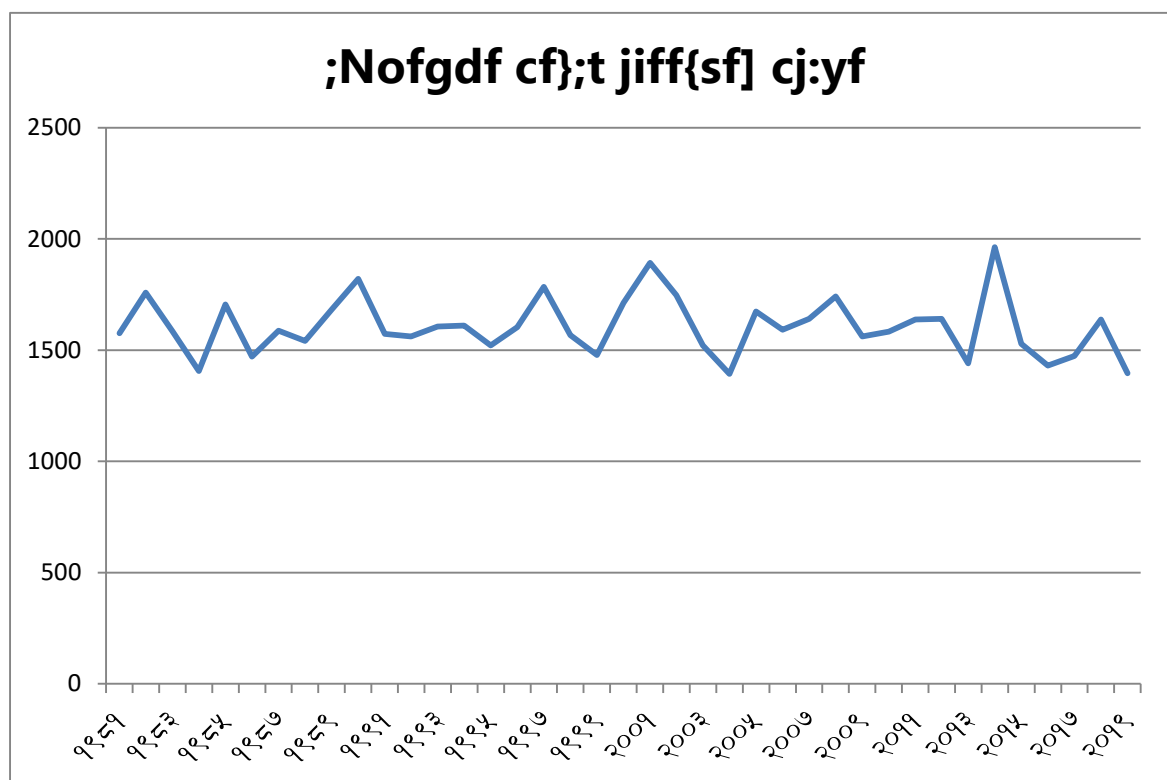
मौसमी पात्रोको विश्लेषण गर्दा स्थानीय स्तरमा जाडोको समयावधि घट्दै गएको, गर्मीका दिनहरू लम्बिएको र तुलनात्मक रूपमा तातोपना बढेको पाईएको छ । मनसुनी तथा हिउँदे वर्षाको समयावधि, मात्रा र तौर तरिकामा फेरबदल आएको देखिन्छ । पहिलेको तुलनामा वर्षात्को अवधि कम भएको तर वर्षा हुँदा एक्कासी हुने र एकै पटक ठूलो मात्रामा वर्षा हुने गरेको देखिन्छ । यहाँका बासिन्दाको अनुसार तुसरो लाग्ने समयावधि पहिलेको तुलनामा घटेको देखिएको छ । त्यसैगरी गर्मीका दिनहरू बढेको र पानी पर्ने समयमा फेरबदल भएको कारणले गर्दा खेतिपाती गर्ने समयमा पनि हेरफेर भएको देखिन्छ । त्यसैगरी वर्षायाममा पानीका मुल फुट्ने क्रम पनि निकै कम भएको पाइएको छ । यसरी जलवायुमा आएको परिवर्तनको प्रत्यक्ष असर कृषिमा मात्र नभई मानव स्वास्थ्य लगायत पानीका मुहानहरू, वन तथा जैविक विविधतामा समेत परेको देखिन्छ । यस प्रकारका परिवर्तनहरूले स्थानीय बासिन्दाहरूको जीविकोपार्जनमा प्रत्यक्ष असर पार्नुका साथै उनीहरूको दैनिकीलाई थप चुनौतीपूर्ण बनाएको देखिन्छ ।

३.५.२ जलवायुको अवस्था विश्लेषण

वर्षाको अवस्था विश्लेषण

स्थानीय स्तरमा जलवायुमा आएको परिवर्तनको मूल्यांकन गर्न माथि उल्लेखित सहभागितामूलक विधिको साथसाथै सल्यान बजार स्थित जल तथा मौसम विज्ञान महाशाखाको मापन केन्द्रबाट प्राप्त तापक्रम र वर्षाको तथ्याङ्कहरूको समेत विश्लेषण गरिएको थियो । विगत ३० वर्ष (१९८१ देखि २०१९ सम्म) को कुल वार्षिक वर्षालाई विश्लेषण गर्दा यस क्षेत्रको वर्षामा अनियमितता रहेको देखिन्छ । पहिलेको तुलनामा पछिल्ला केही वर्षहरूमा कुनै वर्ष धेरै वर्षा हुने र कुनै वर्ष कम मात्र वर्षा हुने क्रम बढ्दै गएको देखिन्छ । यस जिल्लाको औसत वर्षा १५०० मि.मि. रहेको पाईएको छ ।

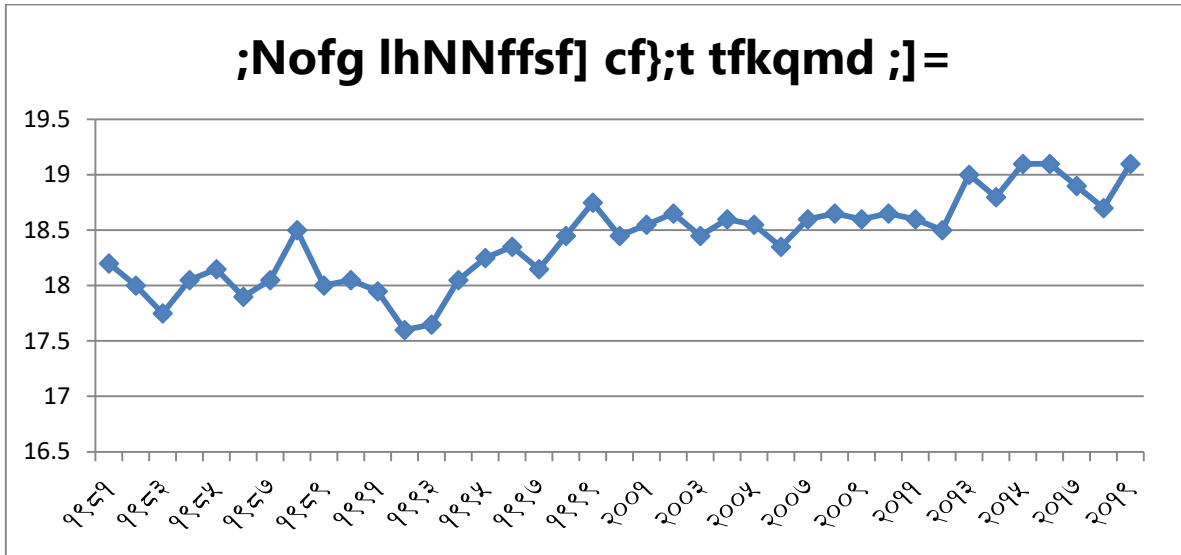
चित्र १०. सल्यान बजारको कुल वार्षिक वर्षा

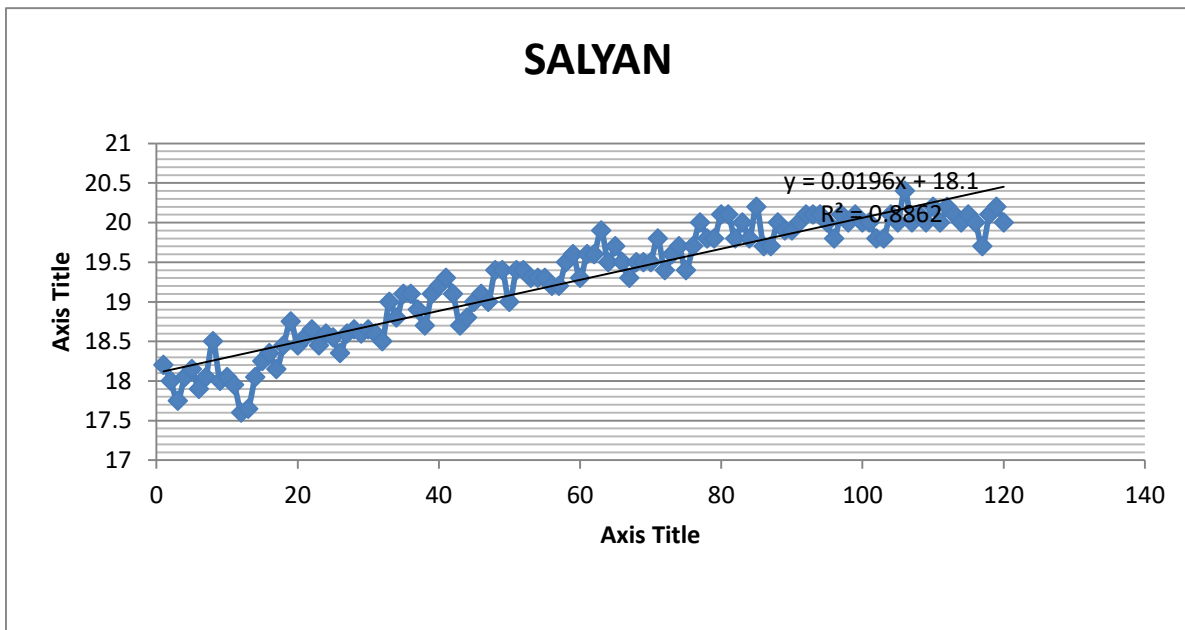
तापक्रमको अवस्था विश्लेषण

त्यसैगरी सल्यान बजार स्थित मापन केन्द्रबाट प्राप्त विगत ३० वर्ष (१९८१ देखि २०१९) सम्मको तापक्रमको तथ्याङ्कको विश्लेषण गर्दा यस क्षेत्रमा औषत अधिकतम र न्यूनतम तापक्रम दुबै क्रमिक रुपमा बढ्दो क्रममा रहेको देखिन्छ । पहिले २५ डिग्री सेल्सियस भन्दा कम मात्र रहेने गरेको औषत अधिकतम तापक्रम अहिले २५ डिग्री सेल्सियस भन्दा माथि पुग्ने गरेको र पहिले १२ डिग्री सेल्सियस भन्दा पनि तल भर्ने गरेको औषत न्यूनतम तापक्रम अहिले १४ डिग्री सेल्सियसको हाराहारीमै रहने गरेको देखिन्छ । यसले गर्मीका दिनहरू पहिलेको तुलनामा बढी तातो र जाडोका दिनहरू पहिलेको तुलनामा कम चिसो हुँदै गएको तथ्याङ्क विश्लेषणले देखाउँछ । यसबाट जलवायु परिवर्तनको प्रभाव परेको सहजै अनुमान गर्न सकिन्छ ।

चित्र ११. सल्यान बजारको वार्षिक औषत तापक्रम

चित्र १२. विगत ३० वर्षको सल्यान बजारको वार्षिक औषत तापक्रम वृद्धिको अवस्था

तापक्रम, वर्षा र मौसमको वितरणका आधारमा यस वडामा निम्न प्रकारका हावापानी रहेको पाईन्छ ।

१. उप-उष्ण जलवायु: नगरको होचो क्षेत्र समुन्द्र सतहदेखि करिब १५०० मिटरसम्मको उचाईमा यसप्रकारको जलवायु पाईन्छ । गर्मी महिनामा धेरै गर्मी र हावा चल्छ भने हिउँदमा जाडो हुने गर्दछ ।

२. समशीतोष्ण: नगरको मध्य पहाडी क्षेत्रका १५०० मिटर देखि २३०० मिटरसम्मको उचाईमा यसप्रकारको हावापानी पाईन्छ । उच्च भूभागमा पर्ने हुनाले हिउँदमा निकै जाडो हुने गर्दछ । मख्लाम लेकमा हिउँ समेत पर्दछ ।

३.५.३ परिवर्तित बाली पात्रो

विगत ३० वर्षको अन्तरालमा यस बागचौर नगरपालिका वडा नं. ७ मा विभिन्न बालीहरूको विश्लेषण परिवर्तित बाली पात्रोको माध्यमबाट गाउँका जेष्ठ नागरिक, वृद्धिजिवी तथा जानकारकारहरूसँग छलफल गरी तयार गरिएको थियो ।

तालिका ८. परिवर्तित बाली पात्रो

प्रमुख बाली हरु	समय	बैशाख	जेष्ठ	असार	श्रावण	भाद्र	असोज	कार्तिक	मंसिर	पौष	माघ	फाल्गुन	चैत्र	समयमा भएको परिवर्तन
मकै छर्ने र भित्र्याउने समय	पहिले													मकै छर्ने र टिप्ने समय १ महिना पछाडी सरेको देखिन्छ
	अहिले													
गहुँ छर्ने र भित्र्याउने समय	पहिले													गहुँ छर्ने समय आधा महिनाले पछाडी सरेको देखिन्छ ।
	अहिले													
धान रोप्ने र भित्र्याउने समय	पहिले													धानको बिउ राखे देखि रोप्ने र काट्ने समय १.५ महिनाले घटेको देखिन्छ ।
	अहिले													
कोदो रोप्ने र भित्र्याउने समय	पहिले													कोदो लगाउने समय आधा महिनाले घटेको देखिन्छ ।
	अहिले													
सुन्तला फुल्ने र पाक्ने समय	पहिले													
	अहिले													
टिमुर फुल लाग्ने र भित्र्याउने समय	पहिले													टिमुरको टिप्ने समय १ महिनाले पछाडी सरेको देखिन्छ ।
	अहिले													
अदुवा रोप्ने र भित्र्याउने समय	पहिले													
	अहिले													

नोट : पहिले भन्नाले ३० वर्ष भन्दा पहिले र अहिले भन्नाले विगत ५ वर्ष देखि यताको समय सम्भन्नु पर्दछ ।

३.५.४ प्रकोपको विश्लेषण

३.५.४.१ प्रकोपको ऐतिहासिक समयरेखा

विगत ३० वर्षको अन्तरालमा यस बागचौर नगरपालिका वडा नं. ७ मा घटेका विभिन्न प्रकोपहरूको विश्लेषण ऐतिहासिक समय रेखाको माध्यमबाट गाउँका जेष्ठ नागरिक, बुद्धिजीवी तथा जानकारहरूसँग छलफल गरी तयार गरिएको थियो । यस विधिमा जलवायुजन्य घटना बारे छलफल गर्नुका साथै त्यस घटनाको असर र समुदायले त्यस घटनासँग जुध्नका लागि गरेको प्रयास र उक्त परिस्थितिमा विभिन्न संघ संस्था र सरकारी निकायहरूबाट पाएको सहयोगको बारेमा छलफल गरिएको थियो । यसबाट जलवायु परिवर्तनको सम्बन्धमा स्थानीय बासिन्दाहरूको अनुभव र प्रकोपसँग जुध्न सक्ने क्षमताको बारेमा जानकारी हासिल गरिएको थियो ।

तालिका ९. प्रकोपको ऐतिहासिक समयरेखा

क्र.सं.	प्रकोप	वर्ष	वारम्वारता	प्रकोपले ल्याएको असर तथा प्रभावहरू	भविष्यमा हुन सक्ने यसको प्रवृत्ति तथा असरहरू	अन्य असरहरूसँग जुध्न समुदायले अपनाएका प्रयासहरू
१	बाढी	२०४६		साविक ७ सानापोखरा र साविक ८ साना गाडाँकोट ५०० रोपनी जग्गामा क्षेत्री, १५ भन्दा बढी घट्ट क्षेत्री, ५० देखी ६० गाई गोरु मरेका, ४ जना मानिसको मृत्यु । साविक १मा पनि मानिसको मृत्यु ।	प्रति वर्ष बढ्दै गएको खडेरी र पानी पर्ने तरिकामा फेरबदल साथै अवैज्ञानिक तरिकाले भईरहेका सडक निर्माणका कार्यहरूले गर्दा भविष्यमा बाढीका घटनाहरू बढ्ने देखिन्छ ।	नदी नियन्त्रण कार्यालय लमहीबाट तारजाली सहयोग १ लाख सहयोग गा.वि.स बाट पाएको ।
		२०६३		साविक ७ कुनेउटा बुद्धि बहादुर रावतका २ छोरी बगाई मृत्यु भएको ।		
		२०७०		साविक ८ स्यालाखेतमा स्यालाखेत सिंचाई कुलो बगाएको, खेती योग्य जमिन बगाएको		
२	असिनापानी	२०७१		बा.न.पा. ७ मा हिउदे बालि लगाएत सबै नष्ट गरेको ।		केही उपाय नभएको ।
३	खडेरी	२०७२		बागचौर न.पा .७ मा खडेरीले गर्दा गहुँ, जौ छर्न नपाएको ।	प्रति वर्ष खडेरी बढ्दै गएको देखिन्छ ।	बालीनाली समयमा लगाउन नसकेकाले बजारबाट अन्न बेसाएर खानुपरेको । पानीका मुलहरू सुकेकाले खोलाबाट बोकेर खानु परेको । स्थानीय स्तरमा उत्पादन शुन्य हुन थाले पछि विदेश जाने क्रम बढेको देखिएको छ ।
४	हावाहुरी	२०६३		साविक ८ साना गाँडाकोट कुल बहादुर डाँगीको घरको छाना उडाएको साथै समर बहादुर चन्दको २ वटा घरको छाना उडाएको ।	हावाहुरीको समस्या पनि बढ्दै जाने देखिन्छ ।	गाउँलेहरूको सहयोगमा छानाहरू निर्माण गरेको । सम्बन्धित निकायको सहयोग र श्रमदानमा स्कुलको छाना पुर्ननिर्माण गरेको ।

क्र.सं.	प्रकोप	वर्ष	वारम्बरता	प्रकोपले ल्याएको असर तथा प्रभावहरु	भविष्यमा हुन सक्ने यसको प्रवृत्ति तथा असरहरु	अन्य असरहरूसँग जुध्न समुदायले अपनाएका प्रयासहरु
		२०६९		साविक ७ साना पोखरा श्री बालउपकार प्रा.वि.को छााना उडाएको ।		
		२०७२		साविक ७ स्याला पार्वती वलीको घरको छााना उडाएको ।		
		२०७५		साविक १ कोटवारा श्री बालबोध नि.मा.वि.को छााना उडाएको ।		
६	आगलागी	२०६४	पटक	साविक १ कोटवारा हरि बहादुर चन्दको घरमा आगलागी भई धनजन क्षेती भएको ।	खडेरीको प्रकोप वर्षेनी बढ्दै गएको देखिएको हुँदा आगलागीको घटना पनि बढ्दै जाने देखिन्छ ।	समुदायका सबै मिली आगो निभाउने कार्य गरेता पनि अनियन्त्रित आगलागीले वन तथा बस्तीमा क्षति पुर्याएको तथा राहात पनि कुनै सरकारी, गैरसरकारी निकायहरुबाट नपाएको गुनासो समुदायबाट आएको ।
		२०७४		साविक १ कोटवारा यज्ञ बहादुर मल्लको गोठमा आगलागी भई गोरु भैसी मरेको ।		
		२०७४		साविक १ कोटवारा रिठाबोट सामुदायिक वनमा आगलागी । साविक ७ स्याला गाउँ कुलदिप वलीको घरमा आगलागी ।		
		२०५७		साविक ७ स्याला मेवालाल वली गोठ आगलागी भई बाख्रा गोरु मरेको । साविक ७ पुराणछाप मस्त बहादुर चन्दको घरमा आगलागी ।		
		२०७३		साविक ९ परिगाउँ राहवीर दमाईको घर आगलागी भएको । साविक ९ परिगाउँ भजन शाहीको घर जलेको ।		
		२०६९		साविक १ पैयाचौर कौशिला खत्री र खेमराज वलीको घरमा आगलागी भएको ।		
		२०७५		साविक ६ घर्तिगाउँ डिल्ली पुनको घरमा आगलागी ।		
		२०५३		साविक ९ परिगाउँ लालवीर परियारको घरमा आगलागी ।		
		२०६५		साविक ९ परिगाउँ नन्दे कामीको घरमा आगलागी । साविक ८ स्यालागाउँ मान बहादुर डाँगीको घरमा आगलागी ।		
		२०५४		साविक ९ जैसीगाउँ डिल्ली बहादुर डाँगीको घरमा आगलागी ।		
		२०६१		साविक १ मा शारदा सामुदायिक वनमा आगलागी ।		
		२०५८		साविक ७ भाक्रिखोला सामुदायिक वनमा आगलागी ।		
		२०७६		साविक ९ परिगाउँ भुम बहादुर परियारको घरमा आगलागी		

क्र.सं.	प्रकोप	वर्ष	वारम्बरता	प्रकोपले ल्याएको असर तथा प्रभावहरु	भविष्यमा हुन सक्ने यसको प्रवृत्ति तथा असरहरु	अन्य असरहरूसँग जुध्न समुदायले अपनाएका प्रयासहरु
		२०७०		तथा २ ओटा गोरु मरेको । साविक ९ स्यालागाउँ लोक बहादुर डाँगीको घर आगो लागेको ।		
७	पहिरो	२०७१		साविक ७ पुराणछाप दहखोला मान बहादुर वली, चन्द्र बहादुर वली, सालिन्द्र खड्का आदीको ३० रोपनी जग्गा बगाएको ।	जलवायु परिवर्तनको असर बढ्दै गईरहेकोले भविष्यमा पहिरोका घटनाहरु पनि बढ्दै जाने देखिन्छ ।	स्थानीय तहमा छिमेकीहरुबाट सामान्य श्रमदान सहयोगको राहात बाहेक केही पनि नपाएको । यसमा जग्गालाई पर्खाल लगाई पहिलेको जस्तो संरचनामा ल्याउन खोजेको । घट्ट बनाउन गाउँलेहरुले सहयोग गरेका ।
		२०६३	साविक ८ घर्तिखोरिया गोरख हमाल र हरि हमालको जग्गा बगाएको, स्यालाखेतको सिंचाई कुलो बगाएको ।			
		२०७४	साविक ६ कोदालचौर देवीलाल खड्का, खुम बहादुर खड्का, चक्र भण्डारी आदीको २ हेक्टर बराबरको जग्गा बगाएको र घरमा पनि क्षेती भएको ।			
		२०७५	साविक १ चौपारी दिल बहादुर वलीको करिब ५ रोपनी जग्गा बगाएको । साविक ९ बोजारी लालविर परियारको २ रोपनी जग्गा बगाएको । साविक ९ धाराखोला राविर दमाईको २ रोपनी जग्गा बगाएको । साविक ९ बगाले पुर्वान दमाईको जग्गा बगाएको । साविक ९ भाक्रिपानी राम बहादुर चन्द्रको बारी र जडगलमा क्षेती । साविक ८ खानीखोला पहिरो गएर शिवमन्दिर जोखिममा रहेको बुदु डाँगीको जग्गा बगाएको । साविक ८ मेलवोट भिमप्रसाद डाँगीको जग्गा र माथिल्लो टाट्के सिंचाई कुलो, मेलवोट सिंचाई कुलो बगाएको ।			
		२०४६	साविक ६ र ५ बोजाबारी, दुधिलाबोटमा ५ हेक्टर जमिनमा क्षेती । साविक १ सेतापैरा सामुदायिक वनमा क्षेती ।			
		२०६८	साविक ७ गोप्लेचौर २ हेक्टर जति जडगल बगाएको ।			
८	हिमपात	२०७५		साविक ६ र ७ दहगाउँ/पुराणछाप सुन्तलाको रुखमा क्षेती जौ, गहुँ, बालिलाई क्षेती (सोही हिउदमा ३ पटक हिमपात परेको)	उल्लेखित वर्ष ३ पटक हिउँ परेको र यो भन्दा अगाडी फाट्फुट मात्र परेकोले क्षति नभएको देखिएको छ तर यस	२०७५ सालको हिउँदे बाली ढल्याउनै नपाएको र बेसाएर जिविकोपार्जन गरेको देखिन्छ ।

क्र.सं.	प्रकोप	वर्ष	वारम्बरता	प्रकोपले ल्याएको असर तथा प्रभावहरु	भविष्यमा हुन सक्ने यसको प्रवृत्ति तथा असरहरु	अन्य असरहरूसँग जुध्न समुदायले अपनाएका प्रयासहरु
					वर्ष भने हिउँदे बालीनाली नष्ट गरिदिएको छ र यसरी नष्ट गर्दै जान्छ कि भन्ने डर स्थानीयमा परेको छ ।	
९	कृषि तथा पशुपंक्षीमा रोग	२०६८ २०६९ २०७० देखि २०७१ देखि २०७२ देखि निरन्तर २०७५ देखि	५ पटक	बागचौर नगरपालिका वडा नं. ७ भित्र केराको भ्याड हुने तर केराको गुवा कुहिने र फल नफल्ने । साविक ८ दौराडाँडामा पात डडुवा रोगले मकै बाली नस्ट गरेको साविक ९ स्यालागाउँमा डडुवा रोग लागेर टिमुरको दाना नस्ट हुने । साविक १, ६, ७, ८ र ९ मा मास, सिमी, तोरी, बोडीको फुल किराहरुले काटेर नस्ट पार्ने । फल नलाग्ने । बागचौर नगरपालिका साविक १, ६, ७, ८ र ९ भित्र लोकल कुखुराहरु भोक्रिने, मुख पाक्ने, पातलो दिशा गर्ने र मर्ने । भैंसीहरुमा पेट फुल्लिने, रातो पिसाब गर्ने आदी जस्ता रोगहरुको संक्रमण भई मर्ने	जलवायु परिवर्तनको कारणले खडेरी बढ्दै जाँदा पशु तथा कृषि रोगहरु बढ्दै गएको देखिन्छ ।	रोगहरुको नियन्त्रण गर्न स्थानीय जडिबुटीहरुको प्रयोग गरेको । भेटनरीमार्फत औषधी उपचार गरेको साथै उन्नत जातका विउविजनहरु प्रयोग गर्ने गरेता पनि सोचे जस्तो उपलब्धी हुन नसकेको र रोगको प्रकोप बढ्दै गएको ।
१०	मिचाहा प्रजाती कालो झार रातो झार (बनमारा)	२०५२ देखि यता		बा.न.पा. ७ चर्मिली, कानेखर,बनमारा आदीको विस्तारले खेती योग्य जमिनमा क्षेत्री बनमा क्षेत्री ।	उल्लेखित वर्ष ३ पटक हिउँ परेको र यो भन्दा अगाडी फाट्फुट मात्र परेकोले क्षति नभएको देखिएको छ तर यस वर्ष भने हिउँदे बालीनाली नष्ट गरिदिएको छ र यसरी नष्ट गर्दै जान्छ कि भन्ने डर स्थानीयमा परेको छ ।	२०७५ सालको हिउँदे बाली ढल्याउनै नपाएको र बेसाएर जिविकोपार्जन गरेको देखिन्छ ।

यस ऐतिहासिक समयरेखाको विश्लेषणबाट यहाँका बासिन्दा सबै भन्दा खडेरी, कृषि तथा पशुपंक्षीमा रोगबाट प्रभावित भएको देखिन्छ । यी प्रकोपहरु लगाएत पहिरो, बाढी, आगलागी, मिचाहा प्रजाती, हावाहुरी र असिनापानी जस्ता प्रकोपहरु बारम्बार दोहोरिरहेको र यी प्रकोपहरुले सबै वडाहरुमा क्षती पुर्याएको देखिन्छ । यी प्रकोपहरु र यिनका असर तथा प्रभावहरूसँग जुध्न स्थानीय समुदायले स्थानीय संघ संस्थाहरुको सहयोगमा केहि प्रयासहरु गर्ने गरेको देखिएता पनि ती प्रयासहरु अपर्याप्त रहेको देखिन्छ ।

३.५.४.२ प्रकोप पात्रो

विगत ३० वर्षको अन्तरालमा यस बागचौर नगरपालिका वडा नं. ७ मा घटेका विभिन्न प्रकोपहरुको विश्लेषण प्रकोप पात्रोको माध्यमबाट समुदायका जेष्ठ नागरिक, वृद्धिजीवी तथा जानकारहरुसंग छलफल गरी तयार गरिएको थियो ।

तालिका १०. प्रकोप पात्रो

प्रकोप	समय	बैशाख	जेष्ठ	असार	श्रावण	भाद्र	असोज	कार्तिक	मंसिर	पौष	माघ	फाल्गुन	चैत्र
चट्याङ	पहिले												
	अहिले												
असिना	पहिले												
	अहिले												
आगलागी	पहिले												
	अहिले												
बाढी	पहिले												
	अहिले												
पहिरो	पहिले												
	अहिले												
खडेरी	पहिले												
	अहिले												
हावाहुरी	पहिले												
	अहिले												
तुषारो	पहिले												
	अहिले												
बाली तथा पशुपक्षीमा रोग	पहिले												
	अहिले												

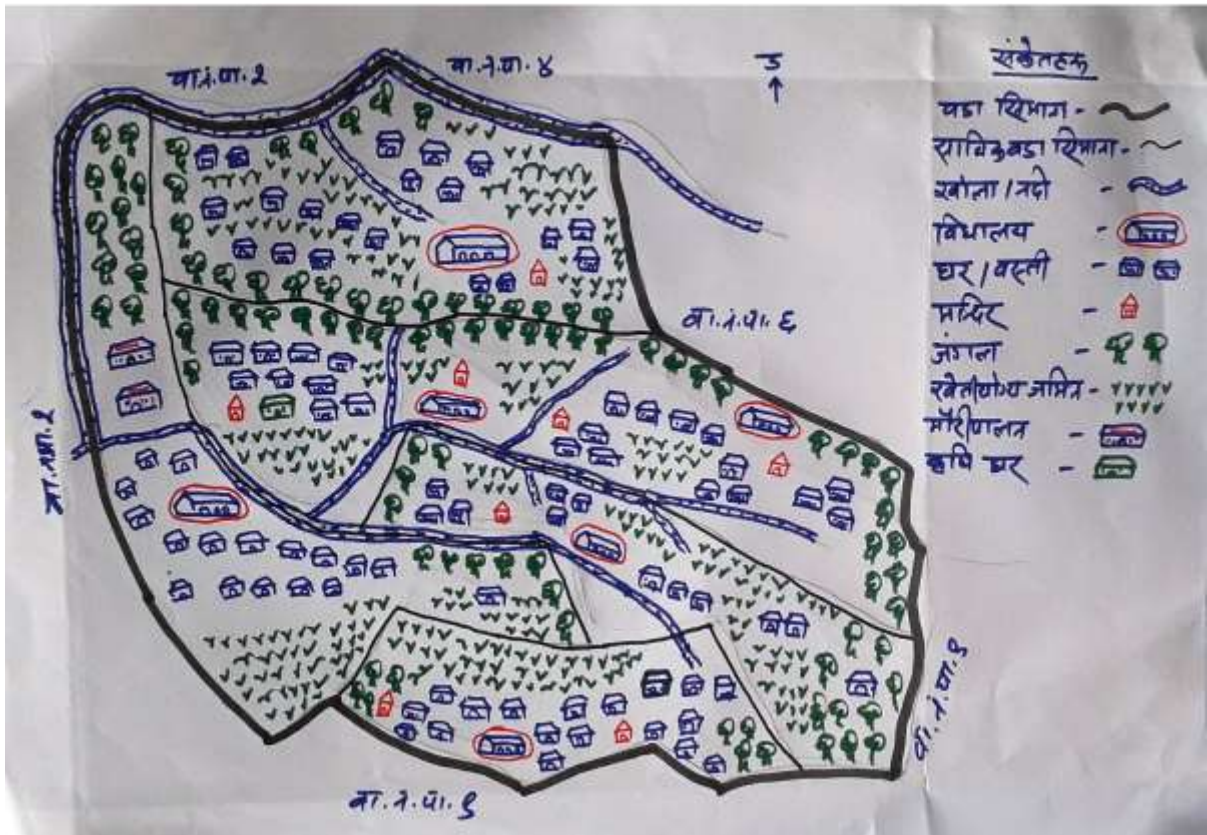
नोट : पहिले भन्नाले ३० वर्ष भन्दा पहिले र अहिले भन्नाले विगत ५ वर्ष देखि यताको समय सम्भन्धनु पर्दछ ।

माथिको प्रकोप पात्रोलाई विश्लेषण गर्दा स्थानीय स्तरमा प्रकोपहरुले असर पार्ने समयमा निकै असर परेको देखिएको छ । अहिले चट्याङ तथा असिना धेरै तथा अनियमित पर्ने गरेको छ । सुख्खा खडेरी धेरै हुने हुँदा आगलागी पनि बारम्बार हुने गरेको पाइयो । अनियमित वर्षाले गर्दा बाढी, पहिरो तथा भूक्षयका घटना पनि निकै बढेको देखिन्छ । त्यस्तै मान्छेमा पनि नयाँ नयाँ रोगहरु देखा पर्ने गरेका छन् । दुसित वातावरणले स्वासप्रश्वास सम्बन्धी समस्या, कुपोषण, छालाको रोग, हृदयघात, विभिन्न किसिमका क्यान्सर लाग्ने क्रम निकै बढेको छ । वालिनाली तथा फलफुलमा विभिन्न किसिमका रोगहरु तथा मिचाहा प्रजातीले गर्दा उत्पादनमा कमि तथा नस्ट गरिदिएका छन् । त्यसैगरी प्रदुशित वातावरणले गर्दा पशुपक्षीहरुमा पनि विभिन्न खतरनाक रोगहरु लाग्ने क्रम बढेको पाइन्छ । समग्रमा भन्नुपर्दा पलवायु परिवर्तनका नकारात्मक असरले गर्दा विभिन्न प्रकोपहरु श्रृजित भई स्थानीय समुदायको जनजिवनमा निकै नै असर परेको देखिन्छ ।

३.५.५ श्रोत तथा प्रकोप नक्शाकन

स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तर्जुमाको लागि गरिएका बस्ती स्तरीय गोष्ठीहरुमा प्रत्येक बस्तीमा भएका श्रोत तथा प्रकोपहरुको पहिचान गरी सहभागितामूलक तरिकाबाट बस्ती स्तरीय श्रोत तथा प्रकोप नक्शा तयार गरिएको थियो । पछि तिनै बस्ती स्तरीय नक्साहरुलाई एकिकृत गरी बागचौर नगरपालिका वडा नं. ७ को श्रोत तथा प्रकोप नक्सा तयार गरिएको थियो । उक्त श्रोत तथा प्रकोप नक्सा तयार गर्ने बखत वडामा भएका सम्पूर्ण श्रोत तथा प्रकोपहरुलाई नक्सामा उतार्न आग्रह गरिएको थियो । तल प्रस्तुत श्रोत तथा प्रकोप नक्सामा यस वडामा खेतीयोग्य जमिनको तुलनामा वन क्षेत्रनै बढी रहेको देखिन्छ । खोला किनारमा रहेको पहाडी वडा भएकोले बाढी, पहिरो तथा भू-क्षयको जखिममा रहेको देखिन्छ । वडाका प्रत्येक बस्तीहरुमा एथेष्ट मात्रामा पानीका मुहानहरु रहे पनि ती मुहानहरुमा क्रमिक रुपमा पानीको मात्रामा कमी हुँदै गएको पाईयो । साथै यस वडामा ७ वटा विद्यालय छन् तथा वडा कार्यालय भाडाको घरमा रहेको छ ।

afurfj/ gu/kflnsf j8f g+= & sfj k|sfjk tyf ;fdflhs >fjt gS;f

चित्र १३. बागचौर नगरपालिका वडा नं. ७ को सहभागितामूलक श्रोत तथा प्रकोप नक्शा

३.५.६ जलवायु परिवर्तनबाट प्रभावित समूह, लिङ्ग तथा समुदाय पहिचान

जलवायु परिवर्तनले निम्त्याउने प्रकोपले पार्ने असर व्यक्ति, परिवार र समुदायको अनुकूलन क्षमतामा निर्भर हुने हुदाँ फरक फरक प्रकोपहरूले उमेर समूह, लिङ्ग, जातजाति, आर्थिक र सामाजिक अवस्था अनुसार फरक फरक प्रभाव पारेको हुन्छ । यस विधिको प्रयोग गरी यस वडामा भएका जलवायुजन्य प्रकोपहरूबाट वडामा कुन उमेर समूह, लिङ्ग, जातजाति, आर्थिक र सामाजिक अवस्थाका समुदायमा कस्तो प्रभाव परेको छ भन्ने कुराको विश्लेषण गरिएको थियो । यस विधिको प्रयोगले वडामा रहेको लैङ्गिक तथा जातीय समावेशीकरणको स्थितिको समेत उजागर गर्न मद्दत गरेको छ ।

तालिका ११. जलवायु परिवर्तनबाट प्रभावित समूह, लिङ्ग तथा समुदाय पहिचान

प्रकोप	प्रकोपका असरहरू	प्रकोप संकटासन्नता वर्ग														
		उमेर समूह				लिङ्ग		आर्थिक स्तर				सामाजिक स्तर		जातजाती		
		बालबालिका	युवा	वयस्क	बृद्धबृद्धा	महिला	पुरुष	अति विपन्न	विपन्न	मध्यम वर्ग	सम्पन्न	अपाङ्गता भएका व्यक्ती	एकल महिला	दलित	जनजाति	ब्राह्मण क्षेत्री
बाढी	खेती योग्य जमिन कटान, बालीनाली नष्ट, सिंचाई कुलोमा क्षति, पानी घट्टमा क्षति, पानीका मुहानमा क्षति, पशुचौपायाको क्षति,	***	**	**	***	***	**	***	**	*	*	***	***	**	**	**
पहिरो	खेती योग्य जमिनमा क्षति, घरगोठ तथा चौपायामा क्षति, बालीनाली नष्ट, सिंचाई कुलोमा क्षति, पानीको मुहानमा क्षति, बाटोघाटोमा क्षति	***	**	**	***	***	**	***	**	*	*	***	**	***	**	*
खडेरी	पानीका मुहान सुकेको तथा पानीको मात्रा घटेको, कृषि उत्पादनमा कमी, वन तथा जैविक विविधतामा क्षति तथा असर, मानव रोगमा वृद्धि	***	**	**	**	***	***	***	**	*	*	***	***	***	**	*
आगलागी	बोटविरुवाहरू नष्ट, जनावरहरूको क्षति, पाईपलाईनमा क्षति	***	**	**	***	***	**	***	**	**	*	***	**	***	**	**
पशु तथा कृषिमा रोग	कृषि तथा पशुमा विभिन्न किसिमका रोगमा वृद्धि, कृषि उत्पादनमा कमी, पशु चौपायाको मृत्यु	***	***	***	***	***	***	***	**	**	*	***	***	***	**	**
हुरीबतास	विद्यालय तथा घरका छानाहरू उडाएको, जंगलमा बोटविरुवाहरू ढलेको, मकै वालीमा क्षति	**	**	*	**	**	**	**	**	**	*	**	**	**	**	*
असिना	धानवाली, गहुँवाली तथा फलफुल खेतीमा क्षति	*	***	***	*	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**

प्रकोप	प्रकोपका असरहरु	प्रकोप संकटासन्नता वर्ग														
		उमेर समूह				लिङ्ग		आर्थिक स्तर				सामाजिक स्तर		जातजाती		
		बालबालिका	युवा	वयस्क	बृद्धबृद्धा	महिला	पुरुष	अति विपन्न	विपन्न	मध्यम वर्ग	सम्पन्न	अपाङ्गता भएका व्यक्ति	एकल महिला	दलित	जनजाति	ब्राह्मण क्षेत्री
मिचाहा प्रजाति	रैथाने घाँसहरु हराएको, कृषि उत्पादनमा कमी, चरण क्षेत्रको अभाव	***	**	**	***	***	**	***	**	**	*	***	**	***	**	**
चट्याङ	मानविय क्षती, पशुपंक्षीमा क्षती, जंगलमा क्षती	***	**	**	***	***	**	***	**	*	*	***	**	***	**	*
हिमपात	फलफुल तथा वालीनालीमा क्षती, पशुपंक्षीमा क्षती, जंगलमा क्षती	**	*	*	***	**	*	**	**	*	*	**	**	**	**	*

नोट: * न्यून, ** मध्यम र *** अति उच्च जोखिम

यसरी जलवायु परिवर्तनबाट प्रभावित समूह, लिङ्ग तथा समुदायको विश्लेषण गर्दा जलवायु परिवर्तन र जलवायुजन्य प्रकोपहरु बाढी, पहिरो, खडेरी, कृषिमा रोग, हावाहुरी, पशुमा रोग, मिचाहा प्रजाति र चट्याङको प्रकोप, आदिबाट सबैभन्दा बढी बालबालिका, महिला, अति विपन्न वर्ग तथा जातजातिको आधारमा दलितहरु र सामाजिक स्तरको हिसाबले एकल महिला र फरक क्षमता भएका व्यक्तिहरु उच्च संकटासन्न रहेको देखिएको छ । यी प्रकोप तथा जोखिमहरुबाट अन्य वर्ग समुदाय प्रभावित भएता पनि उनीहरूसँग ती प्रकोपहरुको सामना गर्न सक्ने क्षमता तुलनात्मक रूपमा उच्च रहेको देखिन्छ ।

३.५.७ प्रकोपहरूको जोडागत स्तरीकरण

यस विधिको प्रयोगबाट ऐतिहासिक घटनाक्रम तथा प्रकोप नक्शाकनबाट पहिचान गरिएका यस वडामा रहेका विभिन्न जलवायुजन्य प्रकोपहरू मध्ये सबैभन्दा बढी असर तथा प्रभाव पारेको प्रकोप कुन हो भनी जोडागत स्तरीकरण गर्दै विश्लेषण गरिएको थियो ।

तालिका १२. प्रकोपहरूको जोडागत स्तरीकरण

प्रकोप	पहिरो	बाढी	चट्याड	हावाहुरी	असिना	खडेरी	कृषि, पशु पंक्षी रोग	मिचाहा प्रजाती,	मानव रोग	आगलागी	तुषारो
पहिरो		पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो
बाढी			बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी
चट्याड				हावाहुरी	असिना	खडेरी	कृषि, पशुपंक्षी रोग	मिचाहा प्रजाती	मानव रोग	आगलागी	तुषारो
हावाहुरी					असिना	खडेरी	कृषि, पशुपंक्षी रोग	हावाहुरी	हावाहुरी	आगलागी	हावाहुरी
असिना						खडेरी	कृषि, पशुपंक्षी रोग	असिना	असिना	आगलागी	असिना
खडेरी							खडेरी	खडेरी	खडेरी	आगलागी	खडेरी
कृषि, पशु पंक्षी रोग								कृषि, पशुपंक्षी रोग	कृषि, पशु पंक्षी रोग	आगलागी	कृषि, पशु पंक्षी रोग
मिचाहा प्रजाती,									मिचाहा प्रजाती,	आगलागी	मिचाहा प्रजाती,
मानव रोग										आगलागी	तुषारो
आगलागी											आगलागी
तुषारो											
अंक	११	१०	१	५	६	८	७	४	२	९	३
स्तर	I	II	XI	VII	VI	IV	V	VIII	X	III	IX

यस प्रकोप जोडागत स्तरीकरणबाट यस वडाले सामना गरिरहेको प्रमुख प्रकोपको रूपमा पहिरो देखिएको छ भने त्यसपछिका प्रकोपहरूमा क्रमशः बाढी, आगलागी, खडेरी, कृषि तथा पशुपंक्षी रोग, असिना, हावाहुरी, मिचाहा प्रजाति, तुषारो, मानव रोग र चट्याड देखिएका छन् ।

३.५.८ प्रकोपको अवस्था तथा अनुकूलनका प्रयासहरूको विश्लेषण

यस विधिको प्रयोगबाट प्रकोपको प्रभाव, प्रभावको मुख्य क्षेत्र विश्लेषण गर्नुका साथै प्रकोपसँग जुध्नका लागि गरिने अनुकूलनका प्रयासहरूको विश्लेषण गरिएको थियो । यो विधि प्रयोग गर्दा प्रभावको स्तर र अनुकूलनका प्रयासहरूको स्तर दुवैलाई ०.५ देखि ३ अंक भार दिई विश्लेषण गरिएको थियो जसमा ०.५ भन्नाले न्यून प्रभाव तथा प्रयास र ३ भन्नाले सबैभन्दा उच्च प्रभाव तथा प्रयास भन्ने बुझिन्छ ।

तालिका १३. प्रकोपको अवस्था तथा अनुकूलनका प्रयासहरूको विश्लेषण

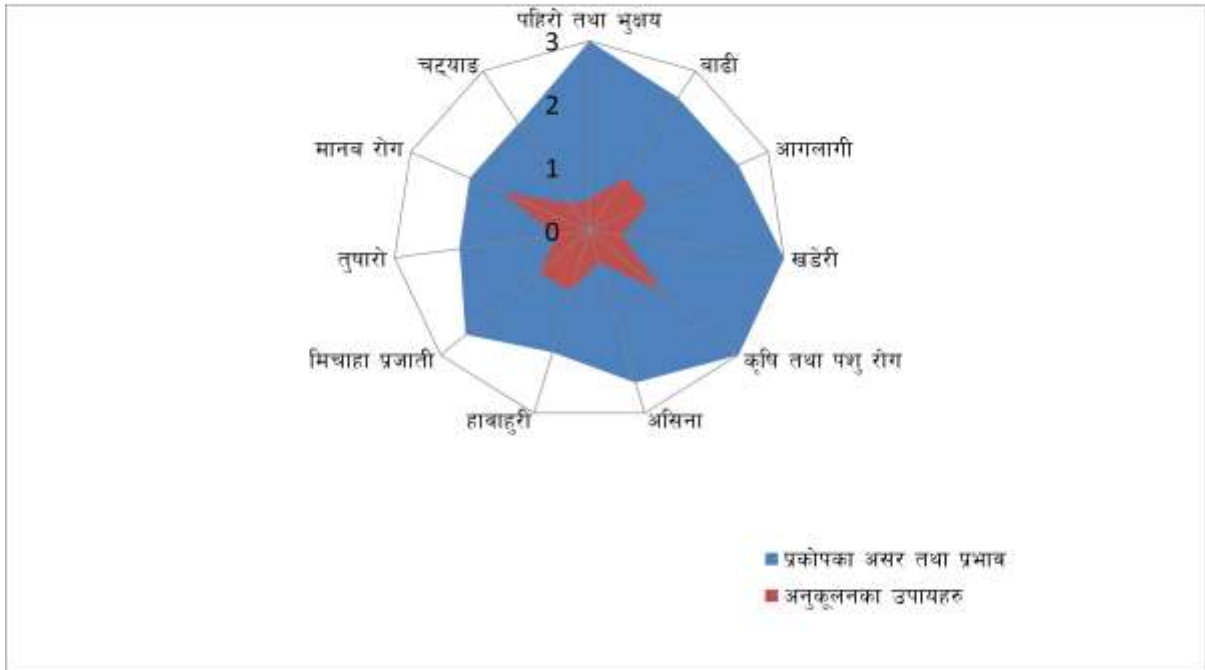
क्र. सं.	प्रकोप	प्रकोपले प्रभाव पारेको मुख्य क्षेत्र	असर तथा प्रभावहरू	स्तर	अनुकूलनका उपायहरू	स्तर
१	पहिरो तथा भू-क्षय	कृषि तथा खाद्य सुरक्षा, वन तथा जैविक विविधता, मानविय क्षति, जलश्रोत र उर्जा, भौतिक पूर्वाधार	<ul style="list-style-type: none"> ➤ खेतीयोग्य जमिनमा क्षति ➤ बाटोघाटोमा क्षति ➤ सिंचाई कुलोमा क्षति ➤ वन जंगलमा वोटविरुवाहरूमा क्षति ➤ पानीका मुहानहरूमा क्षति ➤ घर तथा गोठहरूमा क्षति ➤ मिल तथा पानीघट्टमा क्षति ➤ विद्यालय तथा किराना पसलमा क्षति 	३	<ul style="list-style-type: none"> ➤ स्थानीय स्तरमा पहिरो गएको ठाउमा ढुंगाका गाराहरू लगाउने गरेको ➤ व्यक्तिगत प्रयासबाट पहिरो हटाउने कार्य र घरगोठ बनाउने कार्य भएको ➤ विद्यालयमा जि.शि.कार्यालयबाट सहयोग 	०.५
२	बाढी	कृषि तथा खाद्यसुरक्षा, भौतिक पूर्वाधार, मानविय क्षति, जलश्रोत र उर्जा, वन तथा जैविक विविधता	<ul style="list-style-type: none"> ➤ खेतीयोग्य जमिन कटान तथा बगाएको ➤ सिंचाई कुलोहरूमा क्षति ➤ पशुचौपायाहरू बगाएको ➤ वन जंगलमा क्षति ➤ पानी घट्ट तथा मिलमा बगाएको ➤ घर तथा गोठहरूमा क्षति ➤ खानेपानीको पाईपलाईन तथा टंकिमा क्षति 	२.५	<ul style="list-style-type: none"> ➤ पुरिएका खेतहरू पुननिर्माण गरेको ➤ खोलाले कटान गरेको ठाउमा ढुंगाका पर्खाल लगाएको ➤ सिंचाई कुलाहरू पुननिर्माण गरेका ➤ खानेपानी कार्यालयको सहयोगमा खा.पा.योजना बनाएको 	१
३	वन डहेलो तथा आगलागी	वन तथा जैविक विविधता, भौतिक पूर्वाधार	<ul style="list-style-type: none"> ➤ वन जंगलका वोटविरुवाहरू जलेर नष्ट भएको ➤ वन्यजन्तुहरूमा असर ➤ घर तथा गोठमा क्षति 	२.५	<ul style="list-style-type: none"> ➤ उपभोक्ताहरूद्वारा जंगलको आगो निभाउने कार्य गरेको 	१
४	खडेरी	कृषि तथा खाद्यसुरक्षा, वन तथा	<ul style="list-style-type: none"> ➤ केही खानेपानीका मुहानहरू पूर्ण रूपमा सुकेका र अन्य पानीका मुहानहरूमा पनि 		<ul style="list-style-type: none"> ➤ टाढाबाट खानेपानी ल्याएर खाने गरेको ➤ केही हाईव्रिड तथा 	

		जैविक विविधता, मानव स्वास्थ्य, जलश्रोत र उर्जा	पानीको मात्रामा कमी आएको <ul style="list-style-type: none"> ➤ खानेपानी र सिंचाइमा असर ➤ कृषि योग्य जमिन बाँझो रहेको र उत्पादनमा कमी आएको ➤ कृषि तथा पशुचौपायाहरुमा रोग तथा किराहरुको संक्रमणमा वृद्धि ➤ वाली लगाउने समयमा परिवर्तन भएको ➤ मानव स्वास्थ्यमा भाईरल ज्वरो, टाईफाइड, जण्डिस, भाडापखाला जस्ता रोगहरुको प्रकोप बढेको 	३	नयाँ जातका विउ विजनहरु रोप्ने गरेको, रासायनिक मलको प्रयोग <ul style="list-style-type: none"> ➤ कृषि उत्पादनमा कमी भएका कारणले अन्यत्र जिल्लाबाट खाद्यान्न आयात गर्नुपरेको खाद्य सुरक्षाको अभावले गर्दा वैदेशिक रोजगार र भारतमा जानेको संख्या बढेको 	०.५
५	कृषि तथा पशुपंक्षी मा रोग	कृषि तथा खाद्य सुरक्षा	<ul style="list-style-type: none"> ➤ मकैमा कालो पोके, खुमे किरा, धानवालीमा हरियो फट्याग्रो, कुका, गवारो, गहुँमा सिन्दुरे, प्याजमा गानो कुहिने, आलुमा, केरामा डढुवा जस्ता रोग देखा परी उत्पादनमा कमी आएको ➤ कुखुरामा पखाला लाग्ने, भोक्राउने, आँखा पाक्ने जस्ता लक्षणका रोग वृद्धि भएको ➤ गाई, गोरु तथा भैसीमा रोगहरुको वृद्धि भएको ➤ टाउको सुन्निने, सिगान छार्ने, घाँट सुन्निने, पखाला लाग्ने जस्ता लक्षण भएको रोगहरुले बाखा मर्ने गरेको ➤ गाई बाखाहरुमा बाह्य परजिवीहरुको असर बढेको 	३	<ul style="list-style-type: none"> ➤ केहीले उन्नत विउविजनहरु प्रयोग गरेको ➤ स्थानीय जडिवुटिहरुको प्रयोग ➤ भेटनरीबाट औषधी उपचार ➤ एग्रोभेटबाट विषादीको प्रयोग 	१.५
६	असिना	कृषि तथा खाद्य सुरक्षा	<ul style="list-style-type: none"> ➤ धानवाली, गहुँवाली, तरकारी वालीमा क्षति ➤ फलफूलमा क्षति 	२.५	<ul style="list-style-type: none"> ➤ कुनै उपाय नभएको 	०.५
७	हावाहुरी	वन तथा जैविक विविधता, कृषि तथा खाद्य सुरक्षा, भौतिक पूर्वाधार	<ul style="list-style-type: none"> ➤ विद्यालय तथा घरगोठका छानामा क्षति ➤ वन जंगलका रुखहरु ढालेको तथा हाँगाहरु भाचेको ➤ मकै वाली, तरकारी वाली तथा फलफूलमा क्षति 	२	<ul style="list-style-type: none"> ➤ छिमेकीको सहयोग घर, गोठ तथा जनश्रमदानबाट विद्यालय निर्माण गरेको ➤ जि.शि.कार्यालयबाट विद्यालयमा सहयोग 	१
८	मिचाहा प्रजाती	कृषि तथा खाद्यसुरक्षा,	<ul style="list-style-type: none"> ➤ धानवाली, गहुँवाली, तरकारी वालीमा क्षति 	२.५	<ul style="list-style-type: none"> ➤ उखेलेर फाल्ने गरेको ➤ जलाउने गरेको 	१

		वन तथा जैविक विविधता	<ul style="list-style-type: none"> ➤ फलफूलमा क्षति ➤ वन जंगल नष्ट 			
९	तुसारो	कृषि तथा खाद्य सुरक्षा	<ul style="list-style-type: none"> ➤ धानबाली, गहुँवाली, तरकारी वालीमा क्षति ➤ फलफूलमा क्षति 	२	➤ कुनै उपाय नभएको	०.५
१०	मानवमा रोग	मानव स्वास्थ्य	<ul style="list-style-type: none"> ➤ भाडापखालाले मानविय क्षति ➤ भाडापखाला, टाईफाइड, भाईरल ज्वरो, छाला चिलाउने, आखा पाक्ने, प्रेसर जस्ता रोगहरु बढ्दै गएको 	२	<ul style="list-style-type: none"> ➤ स्वास्थ्य शिविर संचालन गरेको ➤ स्थानीय जडिवुटिहरुको प्रयोग गर्ने गरेको ➤ स्वास्थ्य चौकि तथा स्थानीय मेडिकलहरुबाट औषधी उपचार गरेको 	१.५
११	चट्याड	वन , भौतिक पूर्वाधार, मानव स्वास्थ्य, पशुपंक्षी	<ul style="list-style-type: none"> ➤ चट्याडले मानविय क्षती ➤ पशुपंक्षीमा क्षती ➤ वनजंगलमा क्षती ➤ घर तथा भवनहरुमा क्षती 	२	➤ केहि नगरेको	०.५

चित्र १४. प्रकोपको अवस्था तथा अनुकूलनका प्रयासहरुको विश्लेषण

k[sf]ksf] cj:yf tyf cg's"ngsf k[of;x?sf] ljZn]if0f

माथि उल्लेखित जोखिमको अवस्था तथा अनुकूलनका प्रयासहरुको विश्लेषण विधिबाट पहिचान गरिएका ११ किसिमका प्रकोपहरुको मूल्यांकन तथा अनुकूलनको क्षमताको लेखाजोखालाई चित्र १३ मा प्रस्तुत गरिएको छ । उक्त चित्रको विश्लेषण गर्दा यस वडामा सबैभन्दा बढी क्रमशः पहिरो,

बाढी, आगलागी, खडेरी, कृषि तथा पशुपंक्षी रोग, असिना, हावाहुरी, मिचाहा प्रजाति, तुषारो, मानव रोग र चट्याङ्ग जस्ता प्रकोपहरुले असर पारेको देखिन्छ र यी प्रकोपहरु बारम्बार दोहोरिएको पनि पाईएको छ भने यस्ता प्रकोपहरुको प्रभावहरूसँग जुध्न सक्ने क्षमता अत्यन्त न्यून रहेको देखिन्छ । यस विश्लेषणले प्रकोपहरूसँग जुध्न सक्ने क्षमता विकास हुन अबै समय लाग्ने र त्यतिबेलासम्म धेरै नै क्षती हुने देखिन्छ । तसर्थ यस अनुकूलन योजनामा ती प्रकोपहरूसँग जुध्न तुरुन्तै अवलम्बन गर्न सकिने अल्पकालिन तथा दिर्घकालिन अनुकूलनका उपायहरु समावेश गरिएका छन् ।

३.५.९ जीविकोपार्जनका सम्पत्तिहरूको विश्लेषण

यस विधिको प्रयोगबाट वडामा जीविकोपार्जनका मुख्य पाँचवटा सम्पत्तिहरू (प्राकृतिक, भौतिक, मानवीय, सामाजिक र आर्थिक सम्पत्ति) अन्तर्गत कुन कुन सम्पत्तिहरू उपलब्ध छन् तिनीहरूको विद्यमान अवस्था के छ र ती सम्पत्तिहरूमा जलवायु परिवर्तनको प्रत्यक्ष असर के कस्ता रूपमा देखिएका छन् साथै ती असरहरूसंग अनुकूलित हुनको लागि अवलम्बन गर्न सकिने उपायहरूको के के हुन सक्छन् भनी विश्लेषण गरिएको थियो । जसको परिणाम तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १४. जीविकोपार्जनका सम्पत्ति तथा श्रोतहरूको विश्लेषण

जीविकोपार्जनको सम्पत्ति	हालको अवस्था र गुणस्तर	भविष्यको अवस्था परिदृश्य र गुणस्तर	गुणस्तरको अवस्था बढ्दो (+) वा घट्दो (-)	लक्षित वर्गको पहुँच (+ वा -)	लक्षित वर्गको नियन्त्रण (+ वा -)
प्राकृतिक सम्पत्ति	<p>सामुदायिक वन : साविक वडा नं. १ मा शारदा सामुदायिक वन क्षेत्रफल ४९.८२ हेक्टर घरधुरी सङ्ख्या १३१ , साविक वडा नं. ६ मा मुलखोला सामुदायिक वन वडा नं. ७ र ११ क्षेत्रफल १०६.५५ हेक्टर घरधुरी सङ्ख्या ११४, राजागैरी सामुदायिक वन क्षेत्रफल ११.७७ हेक्टर घरधुरी सङ्ख्या ३२, सल्लेरी समावेश सामुदायिक वन क्षेत्रफल १४.४३ हेक्टर घरधुरी सङ्ख्या ५०, जनहित हरियालि सामुदायिक वन क्षेत्रफल १६.८५ हेक्टर घरधुरी सङ्ख्या २५, साविक वडा नं. ७ मा चन्दन सामुदायिक वन क्षेत्रफल ८१.८ हेक्टर घरधुरी सङ्ख्या ५२, ऐसेलुगैरा सामुदायिक वन ११६ हेक्टर घरधुरी सङ्ख्या ५७, भौक्री खोला सामुदायिक वन क्षेत्रफल ३४.८२ हेक्टर घरधुरी सङ्ख्या १३६, वडा नं. ८ , साविक वडा नं. ८ रैजेगैरा खलेजा पाखा सामुदायिक वन क्षेत्रफल ६५.५ हेक्टर घरधुरी सङ्ख्या १०९, वडा नं. ८ र ९ मा , धाराखोला सामुदायिक वन क्षेत्रफल ३८.२ हेक्टर घरधुरी सङ्ख्या २१०, साविक वडा नं. ९ मा रिठाचौर सामुदायिक वन क्षेत्रफल ७१.२८ हेक्टर घरधुरी सङ्ख्या ३६३ , गरि हालको बागचौर नगरपालिका वडा नं. ७ भित्र ११ वटा सा.व.उ.स.हरू रहेका छन् ।</p> <p>कबुलियती वन : साविक वडा नं. ७ मा सिद्ध गुफा कबुलियती वन क्षेत्रफल ७.७ हेक्टर घरधुरी सङ्ख्या १४ र नवज्योती कबुलियती वन क्षेत्रफल ७.४ हेक्टर घरधुरी सङ्ख्या १४ गरि हालको</p>	सामुदायिक वनका कारणले गर्दा केही हदसम्म वन क्षेत्रको संरक्षण भएता पनि खडेरी र मिचाहा प्रजातिको बढ्दो प्रकोपले गर्दा वनका जडिवुटिहरू तथा स्थानीय रैथाने घाँस प्रजातिहरू लोप हुँदै जाने देखिन्छ । साथै उचित वासस्थानको अभावमा वन्यजन्तुहरू पनि क्रमिक रूपमा	-	+	+

जीविकोपार्जन को सम्पत्ती	हालको अवस्था र गुणस्तर	भविष्यको अवस्था परिदृश्य र गुणस्तर	गुणस्तरको अवस्था बढ्दो (+) वा घट्दो (-)	लक्षित वर्गको पहुँच (+ वा -)	लक्षित वर्गको नियन्त्रण (+ वा -)
	<p>बागचैर नगरपालिका वडा नं. ७ जम्मा २ ओटा कवुलियती वनहरु रहेका छन् ।</p> <p>रुख तथा वुट्यान प्रजातिहरु : यि वनहरुमा साल, सल्ला, लालीगुराँस, उत्तिस, चन्दन, चाँपा, अंगरे काफल, मउवा, गउत्या, मेल, लाखुरी, पैयु, रइज, गोगिन्ने, चोथ्रा, ऐंसेलु जस्ता वुट्यान प्रजातिहरु पाईन्छन् । मिचाहा प्रजाति र खडेरीको प्रकोपले गर्दा विभिन्न जडिवुटिहरु घटदो अवस्था रहेको छ ।</p> <p>जडिवुटिहरु : टिमु, समायो, कटुको, अलैंचि, बोजो, पुदिना,अदुवा, वेसार, सील्यु, तिते कटुज, वरिमुल, दालचीनी, चिराइतो, कुटकी, हरजरा, सतुवा, कुरिलो, बनमारो, चिराइतो, तिजु, पैयु, उत्तिस, टुनी, खोटे सल्ला, साल, लालीगुराँस, बाँस, निगालो, लोक्ता, अमला, हरो बरो, चाबो आदि जस्ता जडिवुटिहरु पाईन्छन् ।</p> <p>वन्यजन्तुहरु : मृग, स्याल, बादर, घोरल, कस्तुरी मृग, भारल, थार, बाघ, फ्याउरो, कालो चितुवा, रतुवा, पाखे वेत, खरायो, मलसेप्रो, दुम्सी, वद आदि जस्ता वन्यजन्तुहरु पाईन्छन् ।</p> <p>पक्षिहरु: डाँफे, मुनाल, कालिज, कोइली, बकुल्ला, पानी हाँस, च्याखुरा, मलेवा, लुईचे, गौथली, हुचिल, लुईते, काग, तिर्था, चिल, गरुड, बाज, गिद्ध, लाटोकोसेरो, दुकुर, सिम्टाली, भंगेरा, न्याउली, लामपुच्छे, जुरेली आदि । सामुदायिक वनको कारणले गर्दा वन क्षेत्रको संरक्षण भएता पनि मिचाहा प्रजाति र खडेरीको प्रकोपले गर्दा विभिन्न जडिवुटिहरु घटदो अवस्थामा रहेका छन् । साथै गिद्ध र चितुवा लोप हुदै गएको पाईएको छ भने मैना, भंगेरा बढेको पाईएको र स्याल, वदेल तथा बाँदर बढेको पाईएको छ ।</p> <p>खोला तथा खोल्सीहरु साविक कोटबारा गाविस वडा नं. १ मा सेता पहिरा खोला, ठुला खोला, भिरपरी खोला, डाँरी खोला, वेरुले खोला, साविक वडा नं. ६ मा धारा खोला, बनसरी खोला, टुरेखोला, खाराखोला, साविक वडा नं. ७ मा दहखोला, ठाराखोला, छहरी खोला, साविक वडा नं. ८ मा खातेखोला, बस्युखोला, चिन्ने खोला, धारा खोला, हरेपिरे खोला, साविक वडा नं. ९ मा भालु खोला, बर्सीउ खोला, धारा खोला गरी २० वटा खोला रहेका छन् ।</p>	<p>लोप हुदै जाने देखिन्छ ।</p> <p>बढदो खडेरीका कारणले गर्दा खोला खोल्सी तथा पानीका मुहानहरुमा पानीको मात्रा घटदै जाने देखिन्छ जसले गर्दा सिंचाईको लागि पानीको अभाव भई कृषि उत्पादनमा कमी आउनुका साथै स्वच्छ पिउनेपानीको पनि अभाव हुने देखिन्छ ।</p>			

जीविकोपार्जन को सम्पत्ती	हालको अवस्था र गुणस्तर	भविष्यको अवस्था परिदृश्य र गुणस्तर	गुणस्तरको अवस्था बढ्दो (+) वा घट्दो (-)	लक्षित वर्गको पहुँच (+ वा -)	लक्षित वर्गको नियन्त्रण (+ वा -)
	<p>पानीका मुहानहरु साविक कोटबारा गाविस वडा नं. १ मा चिसापानी पैरेखोला, भिरपानी खोला, ठुलाखोला जुगेपानी, सिमपानी, ठुलाखोला, भरेटा साविक ६ मा खोरेखोला, धाराखोला, बनसरी, मुलातरा भिरपानी, अग्राला, बोजापारी, ओरन्जना, बराखोला साविक ७ मा भारकटेरी, छहरी खोला, बेतेनी, चिसीधारी, ठाराखोला,पुरानछाप, बडाखोला, स्याला साविक ८ मा रातामाटा ३ वटा, सिम्पनेरी, काप्रावोट, धाराउखोला, चिन्नेखोला, खारगारे, मौवाधारी साविक ९ मा बगाले, स्यानि नाउली, भाँक्रीपानी, खरले खोला, बोजारी, पाँचपारी, तिम्लेचौर, चुगिले काफल गरि मुहान गरी ३९ वटा मुहान रहेका छन् । यिनै पानीका मुहानहरुवाट यस वडाका वासिन्दाहरुले खानेपानीको प्रयोग गरीरहेता पनि व्यवस्थित धारा तथा पाईप लाईनको अभाव देखिन्छ । हाल वढदो खडेरीका कारणले गर्दा सवैजसो पानीका मुहानहरुमा पानीको मात्रा कम हुदै गएको छ ।</p>				
भौतिक सम्पति	<p>मोटरवाटो : साविक कोटबारा गाविस वडा नं. १ मा टाट्के पैयाचौर मौरी चौर सडक, चौफारी तिर्थेटाकुरा सडक, साविक ७ मा टाट्के हुँदै सानापोखरा पुराणछाप हुँदै गैरीक्षेर्नी, साविक ८ मा टाट्के भुवनेश्वरी सडक वाटो ।</p> <p>विजुलीवत्ति : यस बागचौर नगरपालिकाको साविकका वडा नं. ८ र ९ को अधिकाशं ठाउँमा विजुली वत्तिको सुविधा रहेको पाईन्छ । साथै साविकका वडाहरु १ र ६ मा विजुली वत्तिको विस्तार भईरहेको छ । साविक वडा नं ७ मा हालसम्म विजुली छैन । यहाँका वासिन्दाले सौर्य उर्जाबाट घरमा वत्ति बालिरहेका छन् तर केही विपन्न घरधुरीहरुमा सोलार वत्ति पनि छैन वा भएको पनि पूर्ण रुपमा विग्रेको अवस्थामा रहेको छ ।</p> <p>पानी घट्ट तथा मिल : साविकको वडा नं. ६ मा ३ वटा पानी घट्ट खारा र खलटाकुरा, वडा नं. ७ मा पानी घट्ट ८ वटा पोखरा र गोगलेचौर, वडा नं. ९ मा ३ वटा पानी घट्ट टाट्के गरी जम्मा १४ वटा पानी घट्ट रहेका छन् ।</p>	<p>भविष्यमा जलवायुजन्य प्रकोपका असरका वावजुद विकास प्रक्रियाले गर्दा मोटरवाटोको स्तरउन्नती भई यातायातको राम्रो सुविधा हुनेछ । विजुली वत्तिको विस्तार हुनेछ । सामुदायिक भवनहरुको स्तरउन्नती</p>	+	+	-

जीविकोपार्जन को सम्पत्ती	हालको अवस्था र गुणस्तर	भविष्यको अवस्था परिदृश्य र गुणस्तर	गुणस्तरको अवस्था बढ्दो (+) वा घट्दो (-)	लक्षित वर्गको पहुँच (+ वा -)	लक्षित वर्गको नियन्त्रण (+ वा -)
	<p>साविक वडा नं. ६ घर्तिगाउँमा १ वटा डिजेल मिल, साविक वडा नं. ७ कुनेउटामा १ वटा डिजेल मिल र साविक वडा नं. ८ टाट्केमा २ वटा डिजेल मिल गरी जम्म ४ मिल रहेका छन् ।</p> <p>सामुदायिक भवनहरू : बागचौर नगरपालिका वडा नं ७ कोटबारा अन्तर्गत बालकन्या मा.वि., बालकन्या आधारभुत विद्यालय, बालउपकार प्रा.वि. का भवनहरू रहेका छन् ।</p> <p>सूचना तथा संचार : यस वडामा सल्यान जिल्लाका एफ.एम. रेडियोहरूकोप्रभावकारी पहुँच भएको तथा रुकुम, चौरजहारी, वाके, वर्दिया र सुर्खेत जिल्लाका एफ.एम.हरू ले राम्रो संग काम गर्ने गरेको साथै स्काई, नमस्तेले तथा एन.सेलेले प्रभावकारी दुर संचारको सेवा प्रवाह गरीरहेका छन् । यस वडामा एन.सेल र नमस्तेको टावर पनि रहेका छन् ।</p> <p>खानेपानीको उपलब्धता : साविक कोटबारा गाविस वडा नं. १ मा भैसी खोला खानेपानी (१ ट्याङ्की, ५ धारा, २५ घरधुरी), सिमपानी खानेपानी (१ ट्याङ्की, २ धारा, १० घरधुरी), ठुलाखोला खानेपानी (१ ट्याङ्की, ६ धारा, ३० घरधुरी), भरेटा खानेपानी (१ ट्याङ्की, ४ धारा, २० घरधुरी), साविक कोटबारा गाविस वडा नं. ६ मा अग्राला खानेपानी (१ ट्याङ्की, २ धारा, १० घरधुरी तथा विधालय), बोजापारी खानेपानी (१ ट्याङ्की, ३ धारा, १० घरधुरी), मुलतारा खानेपानी मुहान (१ ट्याङ्की, ९ धारा, ५० घरधुरी), बनसरी खानेपानी मुहान (१ ट्याङ्की, ९ धारा, २५ घरधुरी), बराखोला खानेपानी मुहान (१ ट्याङ्की, ४ धारा, २० घरधुरी), साविक कोटबारा गाविस वडा नं. ७ मा पुरानछाप खानेपानी मुहान (१ ट्याङ्की, ४ धारा, २० घरधुरी), वडाखोला खानेपानी (१ ट्याङ्की, ३ धारा, २० घरधुरी), स्याला खानेपानी (१ ट्याङ्की, ५ धारा, ३० घरधुरी), साविक कोटबारा गाविस वडा नं. ८ रातामाटा खानेपानी (१ ट्याङ्की, ८ धारा, ७० घरधुरी), काप्रवोट खानेपानी (१ ट्याङ्की, २ धारा, ३५ घरधुरी), चिन्नेखोला खानेपानी (२ ट्याङ्की, ५ धारा, ४० घरधुरी), मौवाघारी खानेपानी (१ ट्याङ्की, ४ धारा, ३५ घरधुरी)</p>	<p>हुनेछ । परम्परागत घट्टहरू समय अनुसार सुधारिएको हुनेछन । स्वच्छ पिउनेपानी उपलब्ध गराउनका लागि खानेपानीका टाँकि तथा धाराहरूको मर्मत तथा स्तरउन्नती गरिनेछ । सिंचाई कुलाहरूको स्तरउन्नती हुनेछ । सूचना तथा संचारको पहुँच बढ्नेछ ।</p>			

जीविकोपार्जन को सम्पत्ती	हालको अवस्था र गुणस्तर	भविष्यको अवस्था परिदृश्य र गुणस्तर	गुणस्तरको अवस्था बढ्दो (+) वा घट्दो (-)	लक्षित वर्गको पहुँच (+ वा -)	लक्षित वर्गको नियन्त्रण (+ वा -)
	<p>साविक कोटबारा गाविस वडा नं. १ बोजारी खानेपानी (१ ट्याङ्की, ४ धारा, ३० घरधुरी), भाँक्रिपानी खानेपानी (१ ट्याङ्की, ३ धारा, २० घरधुरी), पुगिले काफल खानेपानी (२ ट्याङ्की, ३ धारा, २० घरधुरी), तिम्लेचौर खानेपानी (१ ट्याङ्की, २ धारा, १० घरधुरी)</p> <p>खानेपानीबाट खानेपानीको प्रयोग गरिरहेका छन् भने केही समुदायले अझै पनि कुवाको पानी प्रयोग गरिरहेका छन् । यि टाँके तथा कुवाहरू मर्मत गर्नुपर्ने अवस्थामा रहेका छन् ।</p> <p>सिंचाई कुलो : साविक कोटबारा गाविस वडा नं. १ मा २ वटा, साविक कोटबारा गाविस वडा नं. ६ मा ४ वटा, साविक कोटबारा गाविस वडा नं. ७ मा १ वटा, साविक कोटबारा गाविस वडा नं. ८ मा ५ वटा र साविक कोटबारा गाविस वडा नं. ९ मा ० वटा सिंचाई कुलोहरू रहेका साथै प्रायजसो सिंचाई कुलोहरू कच्ची र परम्परागत रहेका छन् ।</p> <p>मठ/मन्दिरहरू/चर्च : साविक वडा नं. १ मा त्रिवेणीघाट शिवमन्दिर, कोटबारा भगवती मन्दिर, साविक वडा नं. ६ मा शिव मन्दिर, दह मोस्त मन्दिर, शिव मन्दिर अग्राला, साविक वडा नं. ७ मा दुई वटा मन्दिर, साविक वडा नं. ८ मा शिव मन्दिर , साविक वडा नं. ९ मा कालिका मन्दिर, डाडागाउँ बागेश्वरी मन्दिर रहेका छन् ।</p>				
सामाजिक सम्पत्ति	<p>यस वडामा भएका सामाजिक सम्पतिहरूको बिबरण निम्न अनुसार छ :</p> <p>सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह : साविक कोटबारा गाविस वडा नं. १ मा १ वटा सा.ब.उ.स., वडा नं. ६ मा ४ वटा सा.ब.उ.स., वडा नं. ७ मा ३ सा.ब.उ.स, साविक वडा नं. ८ मा १ वटा सब.उ.स. तथा वडा नं. ९ मा २ वटा सा.ब.उ.स. गरी ११ वटा सा.ब.उ.स. रहेका छन् ।</p> <p>आमा समुह : साविकका सबै वडाहरूमा १/१ वटा गरी ४ वटा आमा समूहहरू रहेका छन् ।</p> <p>विद्यालय व्यवस्थापन समिति :</p>	भविष्यमा यस वडामा विभिन्न सामुदायिक संघ संस्थाहरूको सक्रियता बढ्ने छ	+	+	+

जीविकोपार्जन को सम्पत्ती	हालको अवस्था र गुणस्तर	भविष्यको अवस्था परिदृश्य र गुणस्तर	गुणस्तरको अवस्था बढ्दो (+) वा घट्दो (-)	लक्षित वर्गको पहुँच (+ वा -)	लक्षित वर्गको नियन्त्रण (+ वा -)
	<p>प्रत्येक विद्यालयमा १/१ गरी ७ वटा विद्यालय व्यवस्थापन समिति रहेका छन् ।</p> <p>कृषि सहकारी : वहुँउद्देशिय कृषि सहकारी संस्था लिमिटेड, टाट्के, बागचौर नपा ७ (साविक ७) । साना किसान कृषि सहकारी संस्था लिमिटेड, टाट्के, बागचौर नपा ७ (साविक ७) । सामाज विकास कृषि सहकारी संस्था लिमिटेड, तितेटाकुरा, कोटबारा, बागचौर नपा ७ (साविक १) ।</p> <p>संघ संस्था तथा परियोजनाहरु : यस वडामा SUAHARA, PAHAL, R.R.N., पहाडी साना किसानका लागि अनुकूलन आयोजना (आशा), इको सेन्स मल्टी सर्भिस प्रा.लि. जस्ता परियोजनाहरु तथा संघ संस्थाहरुले काम गरिरहेका छन् ।</p>				
मानविय सम्पत्ति	<p>यस वडामा रहेको मानविय सम्पतिको बिबरण निम्न अनुसार रहेको छ :</p> <p>शिक्षा सेवा : साविकको वडा नं. १ मा ४ जना, वडा नं. ६ मा ४ जना, वडा नं. ७ मा १ जना, वडा नं. ८ मा ७ जना, वडा नं. ९ मा ६ गरी जम्मा २२ जना ।</p> <p>सैनिक प्रहरी : साविकको वडा नं. १ मा १ जना, वडा नं. ६ मा १ जना, वडा नं. ७ मा २ जना, वडा नं. ८ मा २ जना, वडा नं. ९ मा १ गरी जम्मा ६ जना ।</p> <p>ब्रिटिस सैनिक :साविकको वडा नं. ८ मा १ जना ।</p> <p>निजामति : साविकको वडा नं. १ मा ३ जना, वडा नं. ६ मा ६ जना, वडा नं. ७ मा १ जना, वडा नं. ८ मा ५ जना, वडा नं. ९ मा १ जना गरि १४ जना ।</p> <p>गैहसरकारी संस्था : साविकको वडा नं. ६ मा १ जना र वडा नं. ८ मा १ जना गरी जम्मा २ जना ।</p> <p>वैदेशिक रोजगार (तेस्रो मुलुक) : साविकको वडा नं. १ मा ५० जना, वडा नं. ६ मा १० जना, वडा नं. ७ मा १० जना, वडा नं. ८ मा ३१ जना, वडा नं. ९ मा १० गरी जम्मा १११ जना ।</p> <p>वैदेशिक रोजगार (भारत) :</p>	<p>भविष्यमा यस वडामा पनि शैक्षिक अवस्थामा सुधार आउनुका साथै शिक्षा सेवा, सेना प्रहरी तथा निजामति सेवा लगायत विभिन्न संघ संस्थाहरुमा यस वडाका व्यक्तिहरुको संलग्नता बढ्नेछ ।</p>	+	+	+

जीविकोपार्जन को सम्पत्ती	हालको अवस्था र गुणस्तर	भविष्यको अवस्था परिदृश्य र गुणस्तर	गुणस्तरको अवस्था बढ्दो (+) वा घट्दो (-)	लक्षित वर्गको पहुँच (+ वा -)	लक्षित वर्गको नियन्त्रण (+ वा -)
	<p>साविकको वडा नं.१ मा ३० जना, वडा नं. ६ मा २० जना, वडा नं. ७ मा ३० जना, वडा नं. ८ मा २५ जना, वडा नं. ९ मा २५ गरी जम्मा १३० जना ।</p> <p>जे.टि.ए. : साविकको वडा नं. ७ मा १ जना, वडा नं. ८ मा १ जना, वडा नं. ९ मा १ गरी जम्मा ३ जना ।</p> <p>अ.न.मि/अ.हे.व./सि.एम.ए. : साविकको वडा नं. ७ मा १ जना मात्र ।</p> <p>महिला स्वयमसेविका : साविकको वडा नं.१ मा १ जना, वडा नं. ६ मा २ जना, वडा नं. ७ मा १ जना, वडा नं. ८ मा १ जना, वडा नं. ९ मा १ गरी जम्मा ५ जना ।</p> <p>डकर्मि सिकर्मि : साविकको वडा नं.१ मा १४ जना, वडा नं. ६ मा १९ जना, वडा नं. ७ मा १५ जना, वडा नं. ८ मा ६ जना, वडा नं. ९ मा २० गरी जम्मा ७४ जना ।</p> <p>सिलाई कटाई : साविकको वडा नं.१ मा २० जना, वडा नं. ६ मा ८ जना, वडा नं. ७ मा ५ जना, गरी जम्मा ३३ जना ।</p> <p>अगुवा कृषक : साविकको वडा नं. ६ मा ८ जना, वडा नं. ७ मा १९ जना, वडा नं. ९ मा ५ गरी जम्मा ३२ जना।</p> <p>झाईँभर पेशामा संलग्न: साविकको वडा नं.१ मा ५ जना, वडा नं. ६ मा ४ जना, वडा नं. ७ मा ३ जना, जना, वडा नं. ९ मा २ गरी जम्मा १४ जना ।</p> <p>एस.एल.सी. उत्तिर्ण : साविकको वडा नं.१ मा ५० जना, वडा नं. ६ मा ५० जना, वडा नं. ७ मा ३१ जना, वडा नं. ८ मा २०० जना, वडा नं. ९ मा १०० गरी जम्मा ४३१ जना ।</p> <p>प्रविणता प्रमाण पत्र तह उत्तिर्ण</p>				

जीविकोपार्जन को सम्पत्ती	हालको अवस्था र गुणस्तर	भविष्यको अवस्था परिदृश्य र गुणस्तर	गुणस्तरको अवस्था बढ्दो (+) वा घट्दो (-)	लक्षित वर्गको पहुँच (+ वा -)	लक्षित वर्गको नियन्त्रण (+ वा -)
	<p>साविकको वडा नं.१ मा ३५ जना, वडा नं. ६ मा १०० जना, वडा नं. ७ मा ३५ जना, वडा नं. ८ मा ६१ जना, वडा नं. ९ मा ५० गरी जम्मा २८१ जना ।</p> <p>स्नातक उत्तिर्ण : साविकको वडा नं.१ मा २१ जना, वडा नं. ६ मा ८ जना, वडा नं. ७ मा ५ जना, वडा नं. ८ मा ३० जना, वडा नं. ९ मा १० गरी जम्मा ६६ जना ।</p>				
आर्थिक सम्पत्ति	<p>परम्परागत खेती प्रणाली, टिमुर, सुन्तला र पशुपालनबाट यस वडाको जिविकोपार्जन चलेको छ ।</p> <p>गाई/गोरु : साविकको वडा नं. १ मा २७७ वटा, वडा नं. ६ मा ३२३ वटा, वडा नं. ७ मा २०२ वटा, वडा नं. ८ मा १६२ वटा, वडा नं. ९ मा ५५ वटा गरी जम्मा १०१९ वटा ।</p> <p>भैसी/राँगा : साविकको वडा नं. १ मा ११४ वटा, वडा नं. ६ मा १३५ वटा, वडा नं. ७ मा १०१ वटा, वडा नं. ८ मा १०४ वटा, वडा नं. ९ मा ३२ वटा गरी जम्मा ४८६ वटा ।</p> <p>भेडा/बाखा : साविकको वडा नं. १ मा ८९१ वटा, वडा नं. ६ मा १०२४ वटा, वडा नं. ७ मा ७९२ वटा, वडा नं. ८ मा ६७५ वटा, वडा नं. ९ मा १८८ वटा गरी जम्मा ३५७० वटा ।</p> <p>नोकरी तथा व्यवसायमा केही व्यक्तिहरु संलग्न भएता पनि अधिकांश घरधुरीहरुको आर्थिकोपार्जनको श्रोत वैदेशिक रोजगार रहेको छ ।</p> <p>व्यापार व्यवसाय : साविकको वडा नं. १ मा १२ जना, वडा नं. ६ मा ७ जना, वडा नं. ७ मा ९ जना, वडा नं. ८ मा १५ जना, वडा नं. ९ मा ५ जना गरी जम्मा ४८ जनाले व्यापार व्यवसायबाट जिविकोपार्जन गरिरहेका छन् । यस वडाको नजिकको व्यापारिक केन्द्र यसै नगरपालिकाको टाट्के बजार यस जिल्लाको सदरमुकाम खलंगा तथा श्रीनगर र वाह्य बजारको रूपमा बाँकेको कोहलपुर र नेपालगंज साथै सुर्खेतका विभिन्न स्थानहरु रहेका छन् ।</p>	<p>भविष्यमा यहाका कृषकहरुले पनि व्यवसायिक रूपमा कृषि तथा पशुपालन गर्नेछन् । व्यापारिक केन्द्रहरुको स्तरउन्नती हुनेछ। सहकारी तथा वित्तिय संस्थाहरुले थप सेवा प्रवाह</p>	+	+	+

३.५.१० बस्ती (साविकका वडाहरु) को संकटासन्नताको अवस्था स्तरीकरण

यस विधि अर्न्तगत विभिन्न बस्तीहरु (साविकका वडाहरु) बीच प्रकोप तथा जोखिमको आधारमा तुलना गर्दै सबैभन्दा जोखिममा रहेको वडा निर्धारण गरिएको थियो । यस विधि अपनाउँदा जलवायु परिवर्तनका असरसँगको सम्मुखता, संवेदनशिलता र अनुकूलन क्षमताको आधारमा विभिन्न जोखिम र अनुकूलित हुने क्षमताको विश्लेषण गर्दै सहभागीहरु बीच छलफलको माध्यमबाट बस्ती स्तरीकरण गरिएको थियो ।

तालिका १५. प्रकोप, जोखिम तथा पहुँचको आधारमा बस्ती स्तरीकरण

साविकका वडाहरु	कोटबारा १	कोटबारा ६	कोटबारा ७	कोटबारा ८	कोटबारा ९
कोटबारा १		कोटबारा १	कोटबारा ७	कोटबारा १	कोटबारा ९
कोटबारा ६			कोटबारा ७	कोटबारा ८	कोटबारा ९
कोटबारा ७				कोटबारा ७	कोटबारा ९
कोटबारा ८					कोटबारा ९
कोटबारा ९					
अंक	३	१	४	२	५
स्तर	III	V	II	IV	I
अवस्था	उच्च	न्यून	उच्च	मध्यम	अति उच्च

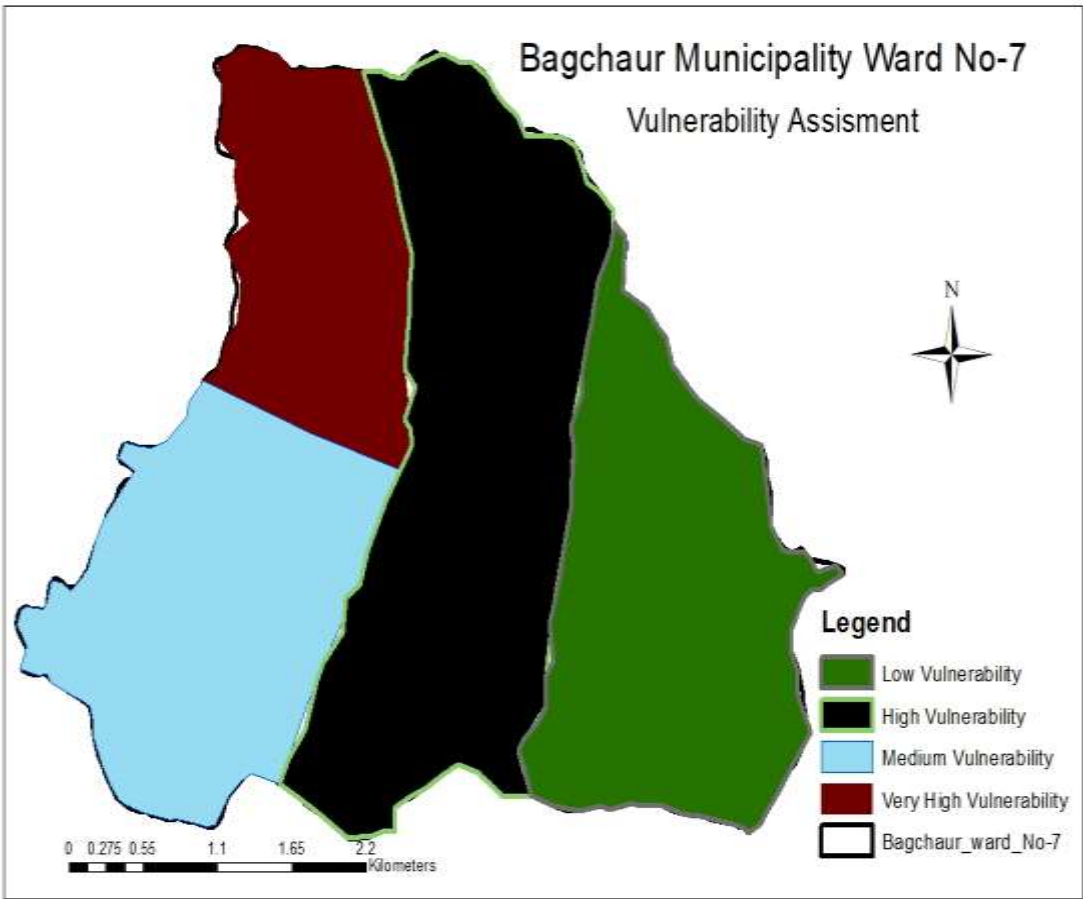
तालिका १६. बस्ती स्तरीकरणको निष्कर्ष

साविकको वडा नं.	संकटासन्नताको स्तर	संकटासन्नताको कारण तथा सूचकहरु
कोटबारा ६	न्यून	अन्य वडाहरुमा जस्तै सबैखाले जलवायु जन्य प्रकोपहरुको असर परिरहेता पनि भिरालो जग्गाका कारण पहिरो र भू-क्षयको समस्या, खडेरीले सताउने गरेको, बाटोघाटोमा सुविधा भएको, विषयगत कार्यालयहरु यसै वडामा भएको ।
कोटबारा ८	मध्यम	अन्य वडाहरु जस्तै सबैखाले जलवायुजन्य प्रकोपहरुको असर परिरहेता पनि खडेरी, वन डढेलो, पहिरो तथा भू-क्षयको प्रकोप उच्च जोखिम रहेको, खानेपानीको अभाव ।
कोटबारा १ र ७	उच्च	बजार र माध्यमिक विद्यालय नजिक भएपनि भूगोल बढी भएको, बाढी तथा आगलागीको जोखिम, खानेपानीको अभाव, अन्य वडाहरु भन्दा शिक्षित रहेको र हालको वडा कार्यालय साविक वडा नं.१ मा रहेको छ ।
कोटबारा ९	अति उच्च	अन्य वडाहरु जस्तै सबैखाले जलवायुजन्य प्रकोपहरुको असर परिरहेता पनि खडेरी, वन डढेलो, बाढीको प्रकोप उच्च जोखिम रहेको, खानेपानीको समस्या, भौगोलिक विकटता, सेवा प्रदायक कार्यालयबाट

		टाढा रहेको ।
--	--	--------------

बस्तीहरुको स्तरीकरण गर्दा साविक कोटवारा गाविस वडा नं. ९ सबैभन्दा संकटासन्न (अति उच्च) र साविक कोटवारा गाविस वडा नं. १ र ७ उच्च संकटासन्न स्तरमा रहेको, साविक कोटवारा गाविस वडा नं. ८ मध्यम संकटासन्न स्तरमा रहेको देखिन्छ भने साविक कोटवारा गाविस वडा नं. ६ न्यून संकटासन्न अवस्थामा रहेको देखिन्छ । स्तरीकरण गर्दा संकटासन्नताको कारण तथा सूचकहरुलाई विशेष ध्यान दिईएको थियो ।

चित्र १५. बागचौर न.पा. वडा नं. ७ को बस्तीगत संकटासन्नता नक्शा

३.६ अनुकूलन कार्यहरूको प्राथमिकीकरण

३.६.१ उच्च अनुकूलन क्षमताको परिकल्पना

स्थानीय स्तरमा विद्यमान अवस्था र प्रणालीको चित्रण गरिसकेपछि वडा स्तरीय सरोकारवालाको दृष्टिमा उच्च अनुकूलन क्षमताका परिदृष्यहरूको परिकल्पना गरिएको थियो । तिनै परिकल्पनाहरूका आधारमा यस स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयार गरिएको हो । यस स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना गोष्ठीका सहभागीहरूले यस वडाको लागि गरेको परिकल्पनाहरू निम्न अनुसार छन् ।

- स्थानीयवासीहरूमा जलवायु परिवर्तनको बारेमा चेतना अभिवृद्धि भई यसको असरसँग अनुकूलित हुने क्षमता विकास भएको हुनेछ । जसले गर्दा जलवायुजन्य प्रकोपबाट हुने क्षति न्यून भएको हुनेछ ।
- खानेपानीको मुहानको संरक्षणबाट पानीको प्रचुरता भएको हुनेछ ।
- सिंचाई कुलोको मर्मत तथा स्तर उन्नती, सरल सिंचाई प्रविधिको प्रयोगले सिंचाईको उपलब्धतामा वृद्धि भई कृषि उत्पादनमा वृद्धि हुनुका साथै स्थानीय जनताको आयआर्जनमा टेवा पुगेको हुनेछ ।
- स्वस्थ पिउने पानी तथा सरसफाईको कारण स्थानीय समुदायको स्वास्थ्यमा सुधार आएको हुनेछ ।
- विभिन्न भौतिक पूर्वाधारको निर्माणबाट वडामा बाढी, पहिरो जस्ता जलवायुजन्य प्रकोपको असर कम भई विकास निर्माणमा अग्रसर भएको हुनेछ ।
- दीगो वन व्यवस्थापनका माध्यमबाट वनको हैसियत सुदृढ हुनुका साथै वन डढेलोको प्रकोप पनि कमी आएको हुनेछ र संगसंगै वन विनाश र वन अतिक्रमणमा पनि कमी आएको हुनेछ ।
- उपयुक्त उन्नत जातको कृषिवाली तथा आधुनिक प्रविधिको प्रयोगका कारण कृषि उत्पादनमा वृद्धि भई जीविकोपार्जन सहज भएको हुनेछ ।
- पशु तथा कृषिमा देखा पर्ने रोगको असर कमी भई कृषि उत्पादनमा वृद्धि हुनाले खाद्य सुरक्षा बढ्नेछ ।
- घाँस काट्ने मेशिन, धान भार्ने मेशिन र मकै छोडाउने मेशिनको प्रयोगले महिलाको कार्यबोझमा कमी आएको हुनेछ ।

- भू-क्षमता अनुसारको उचित कृषि प्रविधीहरूको प्रयोग र भू-संरक्षणका उपायहरूको अवलम्बनसंगै भू-क्षयमा कमी आएको हुनेछ ।
- स्थानीयवासीहरूमा जलवायु परिवर्तनको बारेमा चेतना अभिवृद्धि भई यसका प्रभावहरूसँग अनुकूलित हुन तथा समग्र वातावरण तथा पर्यावरणीय प्रणालीको दिगो विकास गर्न प्रशासकीय सिमा भित्र मात्रै सिमित नभई समग्र उप-जलाधार क्षेत्रका माथिल्लो तथा तल्लो तटीय क्षेत्रहरूबीच सहकार्यको शुरुवात भएको हुनेछ ।

३.६.२ अनुकूलन कार्यहरूको प्राथमिकीकरण

यस विधि अन्तर्गत अनुकूलनका कार्यहरूको प्राथमिकीकरण गर्नको लागि विभिन्न आधारहरू जस्तै: प्रभावकारिता, सम्भाव्यता, दिगोपना, खर्चको मितव्ययिता, संकटासन्नमुखि (लक्षितवर्गमुखि) तथा महिला प्रति संवेदनशिलता निर्धारण गरिएका थिए । प्राथमिकीकरणको लागि यसमा १ देखि ३ सम्मको अंकभार प्रयोग गरिएको थियो । अंकभार १ ले उक्त आधारहरू राम्ररी पूरा गर्न नसक्ने भन्ने जनाउँछ भने ३ ले आधार राम्ररी पूरा गर्न सक्ने जनाउँछ । खर्चको मितव्ययिताको सम्बन्धमा भने कम खर्चिलोलाई ३ अंक र धेरै खर्चिलोलाई धेरै अंक दिइएको थियो । त्यसपछि सबै विश्लेषणको नतिजालाई जोडेर कूल जम्मा निकालिएको थियो । उक्त कूल जम्मा अंकको आधारमा नै अनुकूलनका क्रियाकलापहरूको प्राथमिकीकरण गरिएको थियो । जुन क्रियाकलापले बढी अंक प्राप्त गरेको थियो । उक्त क्रियाकलापलाई योजनामा पहिलो प्राथमिकतामा राखिएको छ । यस विश्लेषणबाट प्राप्त नतिजालाई अनुकूलन कार्ययोजनामा प्राथमिकताका साथ राखिएको छ । तर यसो भन्दैमा कुनै क्रियाकलापले उत्कृष्ट अंक ल्याउँदैन त्यो नै सबै स्थानको लागि सर्वोत्कृष्ट भन्ने चाहिँ होईन, स्थान अनुसार क्रियाकलापको उत्कृष्टता फरक हुनसक्छ ।

तालिका १७: अनुकूलन उपायहरूको प्राथमिकीकरण

क्षेत्रगत संवेदनशील क्षेत्र	प्रकोप	क्षेत्रगत प्रभाव तथा असरहरू	क्षेत्रगत भावी परिकल्पना	अनुकूलनका उपायहरू	प्रभावकारिता (१-३)	सम्भाव्यता (१-३)	दिगोपना (१-३)	खर्चको मितव्ययिता (१-३)	लक्षितवर्ग (V1, V2, V3, V4) (१-३)	महिलाको कार्यबोझमा कमी वा बढी (१-३)	जम्मा	स्तर	योजना अवधि
कृषि तथा खाद्य सुरक्षा	बाढी तथा पहिरो	खेती योग्य जमिन कटान तथा पुरेको	कृषि क्षेत्रमा विभिन्न खाले अनुकूलनका उपायहरू अपनाइने हुनाले बाढी, पहिरो, खडेरी कृषि तथा तथा	तटवन्ध निर्माण, ग्याविन पर्खाल	३	३	३	२	२	२	१५	दोस्रो	अल्पकालिन
		सिंचाई कुलोमा क्षति		वायोइन्जीनियरिङ (भकारी बाध्ने)	२	३	२	३	३	२	१५	दोस्रो	अल्पकालिन
		पशु चौपायामा क्षति		सिंचाई कुलो मर्मत तथा स्तरोन्नती	३	३	२	२	३	३	१६	पहिलो	अल्पकालिन
		अन्नवालीमा डुवान तथा क्षति		नदि किनारमा वृक्षारोपण	२	३	२	३	२	२	१४	तेस्रो	अल्पकालिन

क्षेत्रगत संवेदनशील क्षेत्र	प्रकोप	क्षेत्रगत प्रभाव तथा असरहरु	क्षेत्रगत भावी परिकल्पना	अनुकूलनका उपायहरु	प्रभावकारिता (१-३)	सम्भाव्यता (१-३)	दिगोपना (१-३)	खर्चको मितव्ययिता (१-३)	लक्षितवर्ग (V1, V2, V3, V4) (१-३)	महिलाको कार्यबोझमा कमी वा बढी (१-३)	जम्मा	स्तर	योजना अवधि	
	कृषि तथा पशुमा रोग	माटोको उर्वराशक्तिमा कमी, कृषि उत्पादनमा कमी	प्रभाव कम हुनाले उत्पादनमा वृद्धि हुनेछ र खाद्य सुरक्षा बढ्ने छ।	पशु विमा	२	२	३	२	३	२	१४	तेस्रो	अल्पकालिन	
		अन्नवालीमा रोग किराको संक्रमणमा वृद्धि		बाली विमा	२	२	३	२	३	२	१४	तेस्रो	अल्पकालिन	
				माटो परीक्षण शिविर	३	३	२	२	३	३	१६	पहिलो	अल्पकालिन	
				माटोको उपचार	३	३	२	२	२	२	१४	तेस्रो	अल्पकालिन	
				रोगकिरा प्रतिरोधी प्रजातीहरुको प्रवर्द्धन	३	३	२	२	३	२	१५	दोस्रो	अल्पकालिन	
				सुपर ग्रेन ब्याग खरिद	३	३	२	२	३	२	१५	दोस्रो	अल्पकालिन	
				प्रांगारिक मल तथा जैविक विषादी तयारी तालिम	२	३	३	२	३	३	१६	पहिलो	अल्पकालिन	
				पशु चौपायामा रोगको वृद्धि	पशुपालन सम्बन्धि तालिम	३	३	२	२	३	२	१५	दोस्रो	अल्पकालिन
					पशु स्वास्थ्य शिविर	३	३	३	२	३	२	१६	पहिलो	अल्पकालिन
					भकारो सुधार	२	३	३	२	३	२	१५	दोस्रो	अल्पकालिन
					बाखाको खोर सुधार	२	३	३	२	३	२	१६	पहिलो	अल्पकालिन
					नश्ल सुधार (बोयर बोका)	३	३	३	२	२	२	१५	दोस्रो	अल्पकालिन
					वडिजो क्यास्ट्रेचर मेसिन	२	३	३	२	३	२	१४	तेस्रो	अल्पकालिन

क्षेत्रगत संवेदनशील क्षेत्र	प्रकोप	क्षेत्रगत प्रभाव तथा असरहरु	क्षेत्रगत भावी परिकल्पना	अनुकूलनका उपायहरु	प्रभावकारिता (१-३)	सम्भाव्यता (१-३)	दिगोपना (१-३)	खर्चको मितव्ययिता (१-३)	लक्षितवर्ग (V1, V2, V3, V4) (१-३)	महिलाको कार्यबोझमा कमी वा बढी (१-३)	जम्मा	स्तर	योजना अवधि
				खरिद									
	खडेरी	पानीको उपलब्धतामा कमी, पानीका मुलहरु सुक्ने क्रममा वृद्धि, हिउँदमा खोलाहरुको बहावमा कमी		सुख्खा सहने प्रजातिको प्रवर्द्धन (गहुँ, मकै, धान)	३	३	२	२	३	२	१५	दोस्रो	अल्पकालिन
				सिंचाई कुलो मर्मत तथा स्तरउन्नती	३	३	३	१	३	३	१६	पहिलो	अल्पकालिन
				थोपा सिंचाई	३	३	२	२	३	३	१६	पहिलो	अल्पकालिन
				फिरफिरे सिंचाई	३	३	२	२	३	३	१६	पहिलो	अल्पकालिन
				जुठेलो सुधार	३	३	२	२	३	३	१६	पहिलो	अल्पकालिन
				प्लास्टिक घरमा वेमौषमी तरकारी खेत	३	३	३	१	३	३	१६	पहिलो	अल्पकालिन
				प्लास्टिक पोखरी	२	३	२	१	२	३	१३	चौथो	अल्पकालिन
				पक्की सिंचाई पोखरी	३	३	३	१	३	३	१६	पहिलो	अल्पकालिन
				कम पानी आवश्यक पर्ने नगदे बाली जस्तै अदुवा, बेसार खेती सम्बन्धि तालिम	३	३	३	२	३	२	१६	पहिलो	अल्पकालिन
				घर वगैचा तालिम	२	३	३	३	३	२	१६	पहिलो	अल्पकालिन
				तरकारी खेतीका लागि नर्सरी स्थापना	३	३	३	२	३	२	१६	पहिलो	अल्पकालिन
				श्रोत घर वगैचा स्थापना	३	३	३	२	३	२	१६	पहिलो	अल्पकालिन

क्षेत्रगत संवेदनशील क्षेत्र	प्रकोप	क्षेत्रगत प्रभाव तथा असरहरू	क्षेत्रगत भावी परिकल्पना	अनुकूलनका उपायहरू	प्रभावकारिता (१-३)	सम्भाव्यता (१-३)	दिगोपना (१-३)	खर्चको मितव्ययिता (१-३)	लक्षितवर्ग (V1, V2, V3, V4) (१-३)	महिलाको कार्यबोझमा कमी वा बढी (१-३)	जम्मा	स्तर	योजना अवधि
				घाँस रोपण	३	३	२	२	३	३	१६	पहिलो	अल्पकालिन
				कृषि उपज संकलन केन्द्रको स्थापना तथा सवलिकरण	२	३	३	१	३	२	१४	तेस्रो	मध्यकालिन
				सामुदायिक विउँ बैंकको स्थापना	२	३	२	१	३	२	१३	चौथो	दिर्घकालिन
				घास काटने मेसिन खरिद	३	३	२	१	३	३	१५	दोस्रो	अल्पकालिन
				फलफुल खेती सम्वन्धि तालिम तथा विरुवा वितरण (आप, अनार, सुन्तला, कागति)	३	३	३	२	३	२	१६	पहिलो	अल्पकालिन
				माहुरी पालन तालिम तथा घर वितरण	३	३	२	२	३	२	१५	दोस्रो	अल्पकालिन
	भूक्षय	खेतबारीको माटो तथा पोषक तत्वहरू बगाएको		गह्वा सुधार सम्वन्धि तालिम तथा सहयोग	२	३	३	२	२	२	१४	तेस्रो	अल्पकालिन
				कृषि वन प्रणाली प्रवर्द्धन	३	३	३	२	३	२	१६	पहिलो	मध्यकालिन
वन तथा जैविक विविधता			वन व्यवस्थापन तथा वृक्षारोपण लगायतका विभिन्न किसिमका	वृक्षारोपण	२	३	३	२	३	३	१६	पहिलो	अल्पकालिन
		रुखहरू बगाउने		तटवन्ध निर्माण, ग्यावियन पर्खाल निर्माण	३	३	३	२	२	२	१५	दोस्रो	अल्पकालिन
		वन जंगलको माटो बगाउने गरेका		वायो ईन्जिनियरिंग (बास रोपण)	२	३	३	२	३	३	१६	पहिलो	अल्पकालिन

क्षेत्रगत संवेदनशील क्षेत्र	प्रकोप	क्षेत्रगत प्रभाव तथा असरहरु	क्षेत्रगत भावी परिकल्पना	अनुकूलनका उपायहरु	प्रभावकारिता (१-३)	सम्भाव्यता (१-३)	दिगोपना (१-३)	खर्चको मितव्ययिता (१-३)	लक्षितवर्ग (V1, V2, V3, V4) (१-३)	महिलाको कार्यबोझमा कमी वा बढी (१-३)	जम्मा	स्तर	योजना अवधि	
		पानीको वन्य जन्तुहरु तथा वोटविरुवाहरु लोप हुँदै जाने	वन्य हैसियतमा सुदृढ हुनुको साथै जैविक विविधता संरक्षणमा टेवा पुग्नेछ	नर्सरी स्थापना	३	३	३	२	३	२	१६	पहिलो	अल्पकालिन	
				डाले घाँस प्रजातिहरु रोप्ने	२	३	३	२	३	३	१६	पहिलो	अल्पकालिन	
				संरक्षण पोखरी निर्माण	३	३	३	२	२	२	१५	दोस्रो	अल्पकालिन	
				रिचार्ज पोखरी निर्माण	३	३	३	२	२	२	१५	दोस्रो	अल्पकालिन	
				परम्परागत सुख्खा पोखरी संरक्षण	३	३	३	३	२	२	१६	पहिलो	अल्पकालिन	
	वन डढेलो, आगला गी	रुखविरुवा, चराचुरुंगी तथा अन्य वन्यजन्तुमा क्षती	अग्नी नियन्त्रण सम्बन्धि तालिम तथा सामान खरिद	२	३	३	२	२	२	२	२	१४	तेस्रो	अल्पकालिन
			अग्नी रेखा निर्माण	३	३	२	३	२	३	१६	पहिलो	अल्पकालिन		
			सुख्खा मौसम शुरु हुनु अगावै वनमा जम्मा भएका प्रज्वलनशील वस्तुहरु जस्तै पात पत्कर, भाडी, सुकेका घाँसपात हटाउने	२	३	२	२	२	२	१३	चौथो	अल्पकालिन		
	मिचाहा प्रजाति	घाँस तथा जडिवुटिका प्रजातिहरु लोप हुँदै गएको	भाडी सफाइ	३	३	२	३	२	२	१५	दोस्रो	अल्पकालिन		

क्षेत्रगत संवेदनशील क्षेत्र	प्रकोप	क्षेत्रगत प्रभाव तथा असरहरू	क्षेत्रगत भावी परिकल्पना	अनुकूलनका उपायहरू	प्रभावकारिता (१-३)	सम्भाव्यता (१-३)	दिगोपना (१-३)	खर्चको मितव्ययिता (१-३)	लक्षितवर्ग (V1, V2, V3, V4) (१-३)	महिलाको कार्यबोझमा कमी वा बढी (१-३)	जम्मा	स्तर	योजना अवधि
		बोट विरुवाको वृद्धि विकासमा असर		मिचाहा प्रजातिहरू जस्तै वनमारा उखेलेर फाल्ने र त्यस्ता प्रजातिहरूको प्रयोग गरी वायोत्रिकेट तथा वायोचार उत्पादन	२	३	३	३	२	२	१५	दोस्रो	अल्पकालिन
		वन्य जन्तुहरू लोप हुँदै गएको		वन व्यवस्थापन (हाँगा काटछाट)	३	३	३	३	२	१	१५	दोस्रो	अल्पकालिन
				खुल्ला चरिचरण रोक्ने	३	३	३	३	२	२	१६	दोस्रो	अल्पकालिन
जलश्रोत तथा उर्जा	बाढी तथा पहिरो	खानेपानीका मुहान बगाएको	खानेपानीको मुहानको संरक्षणबाट पानीको उपलब्धता बढनुका साथै स्वस्थ पिउने पानी तथा सरसफाईको कारणले स्थानीयको स्वास्थ्य	खानेपानी मुहान संरक्षण (तारवार, वृक्षारोपण, टँकि निर्माण) तथा खानेपानी योजना निर्माण	३	३	३	२	३	३	१७	पहिलो	अल्पकालिन
	खडेरी	पानीको उपलब्धतामा कमी		जिरो उर्जा पम्प (वर्षा पम्प) बाट सिंचाई	३	२	२	१	३	३	१४	चौथो	अल्पकालिन
				सरल सिंचाई प्रविधि - थोपा सिंचाई र फिरफिरे सिंचाई	३	३	३	२	३	३	१७	पहिलो	अल्पकालिन
		पानीको कमीका कारण घट्ट संचालनमा कठिनाई भएको		सुधारिएको घट्ट	२	३	३	२	३	३	१६	दोस्रो	अल्पकालिन
		दाउराको		सुधारिएको चुलो	३	३	३	२	३	३	१७	पहिलो	अल्पकालिन

क्षेत्रगत संवेदनशील क्षेत्र	प्रकोप	क्षेत्रगत प्रभाव तथा असरहरु	क्षेत्रगत भावी परिकल्पना	अनुकूलनका उपायहरु	प्रभावकारिता (१-३)	सम्भाव्यता (१-३)	दिगोपना (१-३)	खर्चको मितव्ययिता (१-३)	लक्षितवर्ग (V1, V2, V3, V4) (१-३)	महिलाको कार्यबोझमा कमी वा बढी (१-३)	जम्मा	स्तर	योजना अवधि
		उपलब्धतामा कमी	स्थितिमा सुधार आएको हुनेछ ।	गोबरग्यास प्लान्ट निर्माण	३	३	३	२	३	२	१६	दोस्रो	अल्पकालिन
				सोलार प्यानल खरिद तथा वितरण	३	३	३	१	३	३	१६	दोस्रो	अल्पकालिन
भौतिक पूर्वाधार तथा जलवायुजन्य प्रकोप	बाढी तथा पहिरो	सिचाई कुलोमा क्षति	विभिन्न भौतिक पूर्वाधारको निर्माणबाट बाढी, पहिरो जस्ता जल उत्पन्न प्रकोपको असर कम हुनेछ	सिचाई कुलोको मर्मत तथा स्तरउन्नती	३	३	३	२	३	३	१७	पहिलो	मध्यकालिन
		वाटोघाटोमा क्षति		तटवन्ध/टेवा पर्खाल/चिकड्याम तथा नाली मर्मत तथा निर्माण	३	३	३	२	३	३	१७	पहिलो	अल्पकालिन
				वायो इन्जिनियरिंग (जैविक बाध र पर्खाल)	२	३	३	२	३	२	१५	तेस्रो	अल्पकालिन
	असिना	विद्यालय तथा वस्तिमा क्षति		पक्की गारो लगाउने	३	३	३	२	३	२	१६	दोस्रो	अल्पकालिन
	हुरीबतास			कच्ची गारो लगाउने	२	३	२	२	३	२	१४	चौथो	अल्पकालिन
	मानव रोग			आकस्मिक कोषको स्थापना	३	३	३	२	३	३	१७	पहिलो	अल्पकालिन
				पूर्व सूचना प्रणालीको स्थापना	३	३	३	१	३	२	१५	तेस्रो	अल्पकालिन
		खानेपानी टंकी तथा पाइपलाइनमा क्षति		खानेपानी टंकी तथा पाइपलाइनमा मर्मत	३	३	३	२	३	३	१७	पहिलो	अल्पकालिन

क्षेत्रगत संवेदनशील क्षेत्र	प्रकोप	क्षेत्रगत प्रभाव तथा असरहरू	क्षेत्रगत भावी परिकल्पना	अनुकूलनका उपायहरू	प्रभावकारिता (१-३)	सम्भाव्यता (१-३)	दिगोपना (१-३)	खर्चको मितव्ययिता (१-३)	लक्षितवर्ग (V1, V2, V3, V4) (१-३)	महिलाको कार्यबोझमा कमी वा बढी (१-३)	जम्मा	स्तर	योजना अवधि
जन स्वास्थ्य	बाढी, पहिरो	मानविय क्षति		खोज तथा उद्धार सम्बन्धि तालिम	३	३	३	१	३	२	१५	दोस्रो	अल्पकालिन
	सरुवा रोगहरूको संक्रमणमा वृद्धि	भाडापखाला, आखा पाक्ने रोग, औलो, टाईफाइड आदीको संक्रमणमा वृद्धि	सचेतनामूलक तथा पूर्व तयारीका क्रियाकलापहरूले जलवायुजन्य रोगहरूमा कमी आउने छ ।	स्ट्रेचर खरिद	३	३	३	२	३	२	१६	पहिलो	अल्पकालिन
				प्राथमिक उपचार सम्बन्धि तालिम तथा सामग्री खरिद	२	३	२	३	३	२	१५	दोस्रो	अल्पकालिन
				जनचेतनामूलक कार्यक्रम	३	३	२	२	३	३	१६	पहिलो	अल्पकालिन
				पानीको शुद्धिकरण	२	३	२	२	२	३	१४	तेस्रो	अल्पकालिन
				आपतकालिन कोषको स्थापना	३	३	३	२	२	२	१५	दोस्रो	दिर्घकालिन
				पोषण सम्बन्धि तालिम	३	३	३	२	३	२	१६	पहिलो	अल्पकालिन

३.६.३ आवश्यक क्षमता विकासको लेखाजोखा

यस वडाका स्थानीय सुमदाय सबैले जलवायु, तापक्रम, पानी पर्ने समयमा आएका परिवर्तनहरूको महसुस गरेका भएता पनि जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी प्राविधिक ज्ञान, सूचना तथा जानकारीहरूको कमीले त्यस्ता परिवर्तनहरू किन भईरहेका छन् भन्ने बारेमा उनीहरू अनविज्ञ थिए । यसर्थ प्रत्येक बस्तीहरूमा गरिएका सचेतनामूलक क्रियाकलापहरूले स्थानीय सुमदायमा जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी ज्ञान वृद्धि गराउन निकै नै उपयोगी सावित भएका छन् । त्यसैले वडाका जनप्रतिनिधिहरू, स्थानीय सुमदायका साथ साथै वडामा कार्यरत सम्पूर्ण गैरसरकारी संस्थाहरू तथा ईलाका स्तरीय सरकारी कार्यालयहरूलाई पनि जलवायु परिवर्तन अनुकूलन मैत्री योजना तथा कार्यक्रम तयार गर्न साथै सहकार्यको लागि उत्प्रेरित गर्न विभिन्न तालिम, गोष्ठी, अन्तरक्रिया र अवलोकन भ्रमण जस्ता कार्यक्रमहरूको आवश्यकता देखिन्छ । यस वडाको वडा कार्यालयमा अध्यक्ष सहित ५ जना प्रतिनिधिहरू, १ जना सचिव, १ जना स.ले.पा. र १ जना कार्यालय सहायक रहेका छन् भने यस वडाको आफ्नै भवन नभएकोले भाडाको घरबाट सेवा प्रदान गर्दै आएको छन् । लापा निर्माणका सम्पूर्ण चरणहरूमा वडा कार्यालयले मुख्य भूमिका खेल्दै आएको पनि छ । जनप्रतिनिधिहरू स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना कार्यान्वयन गर्न केही हदसम्म दक्ष देखिएता पनि कार्यक्रमको लक्ष्य पूरा गर्न उनीहरूलाई थप ज्ञान, सीप दिनु पर्ने आवश्यक देखिन्छ । यस वडाको सम्पूर्ण सूचनाको अध्यावधि राख्न कम्प्यूटर, जनशक्तिलाई तालिम साथै वडामा जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी पुस्तकहरू राख्न तथा अध्ययन गर्न ज्ञान केन्द्रको स्थापना गर्नु पर्ने देखिन्छ । यसरी लापाका योजनालाई कार्यान्वयन गर्न यस्ता तालिम, गोष्ठीहरूको आवश्यक पर्ने भएको हुँदा त्यस्ता तालिम तथा गोष्ठीहरू संचालन तथा सम्पन्न गर्नको लागि सहयोगी निकायहरू जि.स.स., नगरपालिका, स्थानीय संघ संस्थाहरू साथै दातृ निकायहरूको साथ र सहयोगको आवश्यकता छ भने योजना कार्यान्वयन गर्नका लागि एक जना सामाजिक परिचालक, एक जना कृषि प्राविधिक र एक जना प्राविधिक (आभेरसियर) परिचालन गर्नु पर्ने पनि आवश्यकता देखिन्छ । यसरी नै लापा कार्यान्वयनका लागि निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरू तथा सरोकारवाला निकायहरूलाई स्व:अनुगमन, सार्वजनिक लेखा परिक्षण, योजना प्रक्रिया सम्बन्धी अभिमुखिकरण र योजना व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम प्रदान गर्न पनि आवश्यक देखिन्छ । यिनै आवश्यकताहरूलाई ध्यानमा राख्दै स्थानीय सरोकारवालाहरूसँगको छलफलको आधारमा तयार गरिएको क्षमता विकास योजना तालिका १८ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १८. क्षमता विकास योजना

विषयगत क्षेत्र	समुदाय स्तरबाट आएका क्षमता अभिवृद्धिका लागि प्रस्तावित मागहरू
कृषि तथा खाद्य सुरक्षा	<ul style="list-style-type: none"> ● कृषि तथा पशु व्यवस्थापन तालिम ● विभिन्न भुईँ घाँस तथा डालेघाँस रोपण ● उन्नत जातका पशु पालन तालिम ● कृषिमा आधुनिक प्रविधि ● उन्नत जातको विउ विजन ● गढा सुधार तालिम ● साना सिंचाई प्रविधि सम्बन्धि तालिम ● भू-क्षमता अनुसारको भू-उपयोग सम्बन्धि प्राविधिक तालिम
वन तथा जैविक विविधता	<ul style="list-style-type: none"> ● वन व्यवस्थापन तालिम तथा सोको लागि आवश्यक सामग्रीहरू ● बायो ब्रिकेट तथा बायोचार निर्माण
जलश्रोत र उर्जा	<ul style="list-style-type: none"> ● माथिल्लो तथा तल्लो तटिय क्षेत्रहरूको अन्तर सम्बन्ध र सहकार्य सहितको जलाधार व्यवस्थापन सम्बन्धि प्राविधिक तालिम ● वैकल्पिक उर्जा सम्बन्धि तालिम
जन स्वास्थ्य	<ul style="list-style-type: none"> ● प्राथमिक उपचार तालिम तथा प्राथमिक उपचारका लागि आवश्यक सामग्रीहरू ● बस्ती स्तरमा स्वास्थ्य केन्द्र स्थापना ● सरसफाई, पोषण सम्बन्धी तालिम
जलवायु परिवर्तन सम्बन्धि सचेतना अभिवृद्धि, क्षमता विकास तथा लैंगिक समावेशीकरण	<ul style="list-style-type: none"> ● सिपमूलक तालिम (बाँसको मुढा बनाउने तथा होजेरी) ● आयमूलक तालिम (खाद्य सामग्री निर्माण : नगदे वाली, बेमौसमी तरकारी खेती) ● जलवायु परिवर्तन सम्बन्धि तालिम ● लैंगिक तथा सामाजिक समावेशीकरण तालिम
भौतिक पूर्वाधार	<ul style="list-style-type: none"> ● स्थानीय कृषि उपज संकलन तथा विक्री वितरण केन्द्र ● जलवायु परिवर्तन सम्बन्धि अध्ययन गर्न श्रोत केन्द्र
अनुगमन तथा मूल्यांकन तथा संस्थागत विकास	<ul style="list-style-type: none"> ● अनुगमन तथा मूल्यांकन तालिम ● अवलोकन भ्रमण
कार्यक्रम कार्यान्वयन	<ul style="list-style-type: none"> ● कार्यक्रम कार्यान्वयन क्षमता विकास तालिम

३.७ लैङ्गिक विश्लेषण

जलवायु परिवर्तनजन्य प्रकोपहरूले पार्ने असर व्यक्ति, परिवार वा समुदायको अनुकूलन क्षमतामा निर्भर हुने हुँदा कुनै पनि समुदायमा अनुकूलनका उपायहरूको पहिचान गर्दा सदियौं देखि त्यस समाजमा व्याप्त लैङ्गिक तथा सामाजिक सवालहरूलाई विश्लेषण गर्न अपरिहार्य हुन्छ। यसर्थ यस बागचौर नगरपालिका वडा नं. ७ मा स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना निर्माणको क्रममा बस्ती स्तरीय गोष्ठी तथा वडा स्तरीय गोष्ठीहरूमा यहाँ विद्यमान लैङ्गिक तथा सामाजिक सवालहरूको बारेमा सहभागितामूलक तरिकाले छलफल गरिएको थियो। उक्त छलफलहरूबाट तयार गरिएको लैङ्गिक खाका तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ। जस अनुसार अन्य क्षेत्रमा जस्तै यस वडामा पनि महिलाहरू घरभित्रको काममा र पुरुषहरू घरबाहिरको काममा संलग्न रहेको देखिन्छ। साथै श्रोत साधनहरूमा पुरुषहरूको पहुँच बढी रहेको देखिन्छ। यसर्थ यस कार्ययोजनामा महिलाहरूको सीप तथा क्षमता विकास गर्दै उत्पादनशिल क्षेत्रहरू तथा श्रोत साधनहरूमा उनीहरूको पहुँच बढाउने खालका योजनाहरूलाई समावेश गरिएका छन्।

३.७.१ काममा आधारित लैंगिक खाका

तालिका १९. काममा आधारित लैंगिक खाका

काम	कसले गर्दछ ?	कहाँ गरिन्छ ?	कहिले गरिन्छ ?
	महिला, पुरुष, बालक, बालिका	घरबाहिर, घरभित्र, बजार, कार्यालयमा, वनजंगल आदि	वार्षिक, कहिले काहि, दैनिक, मासिक
उत्पादनशिल			
जागिर	पुरुष	घरबाहिर, कार्यालय	वार्षिक
खेतीपाति	महिला	घरबाहिर	दैनिक
व्यापार	पुरुष	बजार	दैनिक
वैदेशिक	पुरुष	विदेश	वार्षिक
पुनर् उत्पादनशिल			
घाँस दाउरा	महिला	घरबाहिर	दैनिक
पानीपधेरा	महिला	घरबाहिर	दैनिक
भान्सा	महिला	घरभित्र	दैनिक
केटाकेटीको रेखदेख	महिला	घरभित्र	दैनिक
सामुदायिक तथा राजनैतिक काम			
क) सामुदायिक व्यवस्थापकीय			
वन समूह	पुरुष	घरबाहिर	मासिक
आमा समूह	महिला	घरबाहिर	मासिक
सहकारी	पुरुष	घरबाहिर	मासिक
ख) सामुदायिक राजनीतिक	पुरुष	घरबाहिर	कहिले काँहि

३.७.२ श्रोत साधनमा आधारित लैंगिक विश्लेषण खाका

तालिका २०. श्रोत साधनमा आधारित लैंगिक विश्लेषण खाका

श्रोत साधनहरु	श्रोत साधन माथि पहुँच		श्रोत साधन माथि नियन्त्रण	
	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष
घर जग्गा		✓		✓
गरगहना	✓			✓
आर्थिक कारोबार		✓		✓
खेतिपाती	✓			✓
पशुपंक्षी		✓		✓
व्यापार व्यवसाय		✓		✓
जागिर		✓		✓
बैंकिङ कारोबार		✓		✓

३.७.३ लैंगिक विश्लेषणमा आधारित कार्ययोजनामा खाका

तालिका २१ लैंगिक विश्लेषणमा आधारित कार्ययोजनामा खाका

लैङ्गिक अन्तर/सवालहरु	समाधानका उपायहरु	मापन गर्ने सूचकहरु	कसरी गर्ने ?
लैङ्गिक विभेद			
छोरीलाई गाउँमा र छोरालाई शहरमा पढाउन	सचेतनामूलक कार्यक्रम	विद्यालयमा छोरा र छोरीको अनुपात	रेडियो कार्यक्रम
	महिलाहरुलाई आयमूलक कार्यक्रम	छात्राहरुको विद्यालयमा नियमितता	सडक नाटक, पोस्टर, अविभावक अन्तक्रिया, सिपमूलक, आयमूलक कार्यक्रम संचालन
ज्यालामा विभेद	पैरवी, सचेतना, विद्यमान कानुनको कार्यान्वयनमा जोड	समान ज्याला पाएका हुनेछन्	सरोकारवाला निकाय र सर्वधारण (मजदुर) बीच अन्तरक्रिया
समान काममा पनि महिलालाई पुरुषको भन्दा कम ज्याला			
कार्यबोझ	आयमूलक कार्यक्रम, वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन, खानेपानीको उचित व्यवस्था, पुरुषलाई स्वदेशमै रोजगारीको व्यवस्था	घरायसी कामकाजको बाडफाड भएको हुनेछ, स्वदेशमै स्वरोजगारको अवसर श्रृजना भएको हुनेछ ।	नमूना अध्ययन
पुरुष विदेशमा जाने हुँदा महिलाहरुले वच्चाहरुको पालनपोषण देखि सबै जिम्मेवारी वहन गर्नुपर्ने			
जलवायु परिवर्तनका कारणले पानीको उपलब्धता कमी भएकोले महिलालाई कार्यबोझ बढेको	पानीका श्रोतहरुको संरक्षण तथा उचित व्यवस्थापन	पानीका मुहानहरु संरक्षण भई उचित व्यवस्थापन भएको हुनेछ ।	अध्ययन, अवलोकन

परिच्छेद ४ स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना

४.१ स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको तर्जुमा

अनुकूलन योजना तयारी गोष्ठीबाट पहिचान भई प्राथमिकतामा परेका जलवायु परिवर्तनका दृष्टिकोणले प्राविधिक रूपमा सफल देखिएका अनुकूलनका उपायहरूलाई समेट्दै र स्थानीय व्यक्ति तथा समुदायद्वारा गरेका अनुकूलन प्रयासहरूलाई उच्च प्राथमिकतामा राख्दै यस अनुकूलन योजना तयार गरिएको छ। यस योजनामा बागचौर नगरपालिका वडा नं. ७ को उच्च प्राथमिकतामा परेको र तुरुन्त गर्न आवश्यक देखिएको क्रियाकलापहरू समावेश गरिएका छन्। यस योजनाको बजेट तर्जुमा जिल्लाका विद्यमान दररेट, सम्बन्धित सरकारी निकायहरूसँगको समन्वय र योजना तयारीमा संलग्न स्थानीय व्यक्तिहरूको अनुभवको साथै प्राविधिक इस्टिमेटको आधारमा गरिएको छ। यस कार्ययोजनामा पहिलो वर्ष रु.३,०२,१०,०००/- दोस्रो वर्ष रु.२,६९,१८,०००/- र तेस्रो वर्ष रु.१,०२,९५,०००/- गरी जम्मा रु.६,७४,२३,०००/- बराबरका कार्यक्रमहरू समावेश गरिएको छन्। यस कार्ययोजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि आवश्यकता र कार्यक्रमको प्रकृति हेरी स्थानीय निकायहरू र समूहहरूले पनि योगदान गर्ने प्रतिबद्धता जनाएका छन्।

तालिका नं. २२ स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
१. कृषि तथा खाद्य सुरक्षा																			
१.१	पशु विमा (वाखा)	ओटा	२००	०.४	०	१०	३६	१४	६००	१००	४००	१०००	४००	०	०	८००	साविक वडा नं. १ मा १५०, साविक वडा नं.६ मा १५० साविक वडा नं. ७ मा १०० साविक वडा नं. ८ मा १०० साविक वडा नं. ९मा १०० ओटा वाखाको वीमा गर्ने	वडा कार्यालय, नगरपालिका, ASHA	१ घरघुरीको औपतमा ५ वटा वाखाको वीमा गर्ने

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
१.२	पशु स्वास्थ्य शिविर	ओटा	१०	२०	०	१०	३६	१४	६००	४	८०	४	८०	२	४०	२००	साविक वडा नं. १ को पैयाटोल, ६ को दहगाउँ टोल, ७ को स्याला टोल, ८ को टाटके बजार र ९ को ठकुरी गाउँ टोल	पशु सेवा केन्द्र, वडा कार्यालय, नगरपालिका, ASHA अन्य	व्यावसायिक पशुपालन सम्बन्धी प्रत्येक २० जना कृषकलाई २ दिने तालिम प्रदान गर्ने साविकका वडाहरूमा प्रत्येक वर्ष पि.पि.आर. भ्याक्सिन सहितको शिविर संचालन गर्ने
१.३	पशुपालन सम्बन्धि तालिम (वाखा)	वटा	१०	३०	३०	१०	३६	१४	६३०	४	१२०	४	१२०	२	६०	३००	साविकका वडाहरूबाट २।२ जना (१ जना पशु प्राविधिक र १ जना कृषि प्राविधिक)	पशु सेवा केन्द्र, वडा कार्यालय, नगरपालिका, ASHA अन्य	व्यवसायिक वाखापालन सम्बन्धी प्रत्येक क्रियाकलापमा २५ जना कृषकलाई २ दिने तालिम प्रदान गर्ने
१.४	कृषि तथा पशु सम्बन्धि श्रोत व्यक्ति तालिम तयारी	जना	१०	५०	०	४	८	२०	५	२५०	५	२५०	०	०	५००	साविकका वडाहरूबाट २।२ जना	वडा कार्यालय, नगरपालिका, ASHA अन्य	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिम परिषद्बाट मान्यता हुने	

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
																		गरी कृषि तथा पशु सम्बन्धि तालिम प्रदान गरी श्रोत व्यक्ति तयार गर्ने	
१.५	भकारो सुधार	वटा	२००	३०	०	५०	२५०	१००	४००	१००	३००	१००	३००	०	०	६००	साविक वडा नं. १ मा १०५, साविक वडा नं.६ मा ११५ साविक वडा नं. ७ मा ८० साविक वडा नं. ८ मा ८० साविक वडा नं. ९मा २० ओटा बाखाको वीमा गर्ने	वडा कार्यालय, नगरपालिका, ASHA	भैंसी तथा गोरुको लागि उचित खोर तथा भकारो निर्माण
१.६	बाखाको खोर सुधार	वटा	३००	३०	०	१५	३५	१५०	६५०	१००	९००	१००	९००	१००	९००	२७००	साविक वडा नं. १ मा १००, साविक वडा नं.६ मा २५० साविक वडा नं. ७ मा १५० साविक वडा नं. ८ मा १०० साविक वडा नं. ९मा ५० ओटा बाखाको वीमा गर्ने	वडा कार्यालय, नगरपालिका, ASHA	बाखाको सुधारिएको खोर निर्माण गर्ने
१.७	नश्ल सुधारका लागि वोका खरिद (बोयर)	वटा	१०	३०	२०	१५	३९	१४	७००	५	१५०	५	१५०	०	०	३००	साविकका वडाहरुमा २१२ वटा	वडा कार्यालय, नगरपालिका	सम्बन्धित वडाको कृषक समूहलाई

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
१.८	व्यवसायिक वंगुरपालन सम्बन्धि तालिम तथा खोर सुधार	पटक	५	१००	०	४०	४०	२०	१००	२	२००	२	२००	१	१००	५००	विशेषगरी साविक वडा नं. ९ को परिगाऊँ, साविक वडा नं. ६ को घर्तिगाऊँ लगायत आवश्यक अन्य साविकका वडाहरुमा	का, ASHA अन्य	वडा भरिका सवै घरधुरीले प्रयोग गर्न पाउने गरी वोका हस्तान्तरण गर्ने
१.९	आन्तरिक परजिवी जाच्ने मेसिन खरिद (वाईनाकुलर)	पटक	१	२०	१०	४०	३६०	१४०	५५०	१	२०	०	०	०	०	२०	वडा स्तरमा	वडा कार्यालय, नगरपालिका, ASHA अन्य	बाखाको भित्री परजिवी जाँच गर्नका लागि वाईनाकुलरमा सहयोग
१.१०	डिपिङ्ग निर्माण	टकि	१	५०	०	१०	१५०	१०	३५०	०	०	१	५०	०	०	५०	वडा स्तरमा	वडा कार्यालय, नगरपालिका, ASHA	बाखाको बाहिरी परजिवी नियन्त्रणका लागि डिपिङ्ग टकि निर्माण

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
																		अन्य	गर्ने
१.११	वोडिजो क्यास्ट्रुचर मेसिन खरिद	वटा	५	१०	१०	१०	३६	१४	६१०	२	२०	२	२०	१	१०	५०	साविकका वडाहरूमा २२ वटा	पशु सेवा केन्द्र, वडा कार्यालय, नगरपालिका, ASHA, अन्य	वोका तथा साँढेलाई बन्ध्याकरणको लागि मेसिन खरिद गर्ने
१.१२	माटो परिक्षण शिविर	पटक	१	१००	४०	११	३६	१४	६५०	१	१००	०	०	०	०	१००	वडा कार्यालय	कृषि सेवा केन्द्र, वडा कार्यालय, नगरपालिका, ASHA अन्य	माटोको नमुना संकलन गरी शिविरमा परिक्षण गराउने
१.१३	माटोको उपचार	पटक	१	१००	३०	१२	३६	१४	६५०	१	१००	०	०	०	०	१००	वडा कार्यालय	कृषि सेवा केन्द्र, वडा कार्यालय, नगरपालिका, ASHA, अन्य	माटोको परिक्षण पछि माटोको उपचारको लागि आवश्यक पर्ने विषादीमा सहयोग
१.१४	प्राङ्गारिक मल तथा जैविक विषादी तालिम	पटक	५	२०	२०	१०	३५	१०	५७०	२	४०	२	४०	१	२०	१००	साविक प्रत्येक वडामा	कृषि सेवा केन्द्र, वडा कार्यालय, नगरपालिका, ASHA	प्रत्येक ईभेन्टमा २५ जना कृषकहरूलाई २ दिने तालिम प्रदान गर्ने

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
१.१५	सुख्खा सहने प्रजाति प्रवर्द्धन (धान)	केजी	२०००	०.१	३०	१५०	३८	१५०	७१०	१०	१०००	१०	१०००	०	०	२०००	साविकका वडाका आवश्यक कृषकहरूलाई	ASHA, कृषि सेवा केन्द्र, वडा कार्यालय, नगरपालिका, आशा, अन्य	सुख्खा ५, ६ वा अन्य उपयुक्त जातको धानको विउ प्रवर्द्धन गर्ने
१.१६	रोग प्रतिरोधी प्रजाति प्रवर्द्धन (गहु)	केजी	३०००	०.१	२०	१५०	३८	१५०	७००	१०००	१००	१०००	१००	१०००	१००	३००	साविकका वडाका आवश्यक कृषकहरूलाई	ASHA, कृषि सेवा केन्द्र, वडा कार्यालय, नगरपालिका, आशा, अन्य	WK 1204, स्वर्गद्वारी वा अन्य उपयुक्त जातको गहुको विउ प्रवर्द्धन गर्ने
१.१७	रोग प्रतिरोधी प्रजाति प्रवर्द्धन (मकै)	केजी	३०००	०.१	२०	१५०	३८	१५०	७००	१०००	१००	१०००	१००	१०००	१००	३००	साविकका वडाका आवश्यक कृषकहरूलाई	ASHA, कृषि सेवा केन्द्र, वडा कार्यालय, नगरपालिका, अन्य	मनकामना, देउती वा अन्य उपयुक्त जातको मकैको विउ प्रवर्द्धन गर्ने
१.१८	अदुवा तथा वेसार खेती सम्बन्धि तालिम	पटक	१०	२०	०	१५०	३३०	१२०	६००	४	८०	४	८०	२	४०	२००	साविकका वडाका आवश्यक कृषकहरूलाई	ASHA, कृषि सेवा केन्द्र, अदुवा वाली अनुसन्धान	पच्छिस जना कृषकहरूलाई २ दिने तालिम प्रदान गराउनुका साथै विउ

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण	
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९						
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट					
																		केन्द्र, वडा कार्यालय, नगरपालिका, अन्य	खरिदमा सहयोग गर्ने	
१.१९	पोषण सुधारका लागि घर वगैचा व्यवस्थापन तालिम तथा सहयोग	पटक	५	१०	१०	९०	१००	१५०	३५०	२	२०	२	२०	१	१०	५०	साविकका सबै वडामा	कृषि सेवा केन्द्र, वडा कार्यालय, नगरपालिका, ASHA	३० जना कृषकहरुको समुह बनाई घरवगैचा सम्बन्धि तालिम संचालन गर्ने आवश्यक तरकारीका विरुवा तथा सामग्री श्रोत नर्सरीबाट उपलब्ध गराउने	
१.२०	घर वगैचा प्रवर्द्धनका लागि जुठेला सुधार	वटा	५००	२	०	१६०	४००	१४०	७००	२००	४००	२००	४००	१००	२००	१०००	प्रत्येक घरधुरी	कृषि सेवा केन्द्र, वडा कार्यालय, नगरपालिका, ASHA अन्य	प्रत्येक घरधुरीहरुमा घर वगैचा प्रवर्द्धनका लागि पानी संकलन गर्ने पोखरी निर्माण, भाडा राख्ने चांग निर्माण गर्ने	
१.२१	तरकारी खेतीका लागि नर्सरी स्थापना / श्रोत	वटा	५	२००	०	१	४	५	१०	५	१०००	०	०	०	०	१०००	साविक वडामा	प्रत्येक	कृषि सेवा केन्द्र, वडा कार्यालय,	तरकारी तथा फलफुलका वेर्ना उमाने र

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
	घर वगैचा स्थापना																नगरपालिका,ASHA, अन्य	वडामा सुलभ मुल्यमा वितरण गर्ने	
१.२२	विउ भण्डारण गर्ने प्लाष्टिक थैली (सुपर ग्रेन व्याग) खरिद	वटा	५००	०.३	३०	१८०	४००	१४०	७५०	२००	६०	२००	६०	१००	३०	१५०	साविकका वडाहरूका V1,V2, V3, V4 परिवार लाई	ASHA, कृषि सेवा केन्द्र, नगरपालिका, वडा कार्यालय, अन्य सरोकारवाला निकायहरू	विउ भण्डारण गर्ने प्लाष्टिक थैली खरिद तथा वितरण
१.२३	वमौषमी तरकारी खेतीका लागि प्लाष्टिक घर सहित थोपा सिंचाई प्रविधि	सेट	१००	१०	०	४०	१००	६०	२००	५०	५००	५०	५००	०	०	१०००	साविक वडामा प्रत्येक कृषकहरू छानेर	कृषि सेवा केन्द्र, वडा कार्यालय, नगरपालिका,ASHA अन्य	तरकारी खेतीमा संलग्न कृषकहरू छानौट गरी थोपा सिंचाई सेट र प्लाष्टिक उपलब्ध गराउने
१.२४	फिरफिरे सिंचाई	वटा	२००	१	०	१००	१५०	१००	३५०	१००	१००	१००	१००	०	०	२००	साविक वडाहरू मा कृषक छानेर	कृषि सेवा केन्द्र, वडा कार्यालय, नगरपालिका, ASHA, अन्य	एक जना कृषकलाई र्कमितमा २ ओटा फिरफिरे तथा पाइप उपलब्ध गराउने

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
१.२५	व्यवसायिक सुन्तला खेती लागि विरुवा सहयोग	वटा	२०००	०.०५	०	३०	४०	३०	१००	१०००	५०	१०००	५०	०	०	१००	साविक वडाहरू मा माटो तथा मौसम हेरेर	कृषि सेवा केन्द्र, वडा कार्यालय, नगरपालिका, ASHA , अन्य	व्यवसायि सुन्तला खेती गर्न चाहने कृषकलाई विरुवा खरिदमा सहयोग
१.२६	सुन्तला बगैचा व्यवस्थापन सम्बन्धि तालिम	वटा	१	१००	०	२०	३०	२०	७०	१	१००	०	०	०	०	१००	साविक वडाहरू का सुन्तला कृषकहरू लाई	कृषि सेवा केन्द्र, वडा कार्यालय, नगरपालिका, ASHA अन्य	७० जना कृषकहरू छनोट गरी फलफुल खेती सम्बन्धि तालिम संचालन गनी का साथै सुन्तला व्यवस्थापनका लागि औजार बितरण
१.२७	टिमुरको बगैचा व्यवस्थापन सम्बन्धि तालिम	वटा	२	५०	०	२०	३०	४०	९०	१	५०	१	५०	०	०	१००	साविक वडाहरू मा	कृषि सेवा केन्द्र, वडा कार्यालय, नगरपालिका, ASHA अन्य	टिमुर खेती गर्ने अगुवा कृषकहरूलाई बगैचा व्यवस्थापन सम्बन्धि तालिम संचालन गर्ने
१.२८	टिमुर व्यवस्थापनको लागि औजार खरिद	पटक	१०	२०	२०	१०	३०	१३०	५५०	५	१००	५	१००	०	०	२००	साविकका वडाहरूमा २।२ सेट	कृषि सेवा केन्द्र, वडा कार्यालय, नगरपालिका	टिमुर खेती गर्ने अगुवा कृषकहरूलाई बगैचा

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
१.२९	फलफुलका वेर्ना खरिद (कागति, अनार, सुन्तला, आँप)	वटा	२०००	०.०५	०	५०	२५	१०	४००	५००	२५	५००	२५	०	०	५०	साविकका वडाहरूका V2, V3, V4 परिवार लाई	कृषि सेवा केन्द्र, वडा कार्यालय, नगरपालिका, ANSH, अन्य	प्रत्येक वस्तिका घरधुरीलाई हावापानी सुहाउदो अनार, सुन्तला, आपर कागति मध्ये उपयुक्त फलफुलका ५ ओटा विरुवा बितरण गर्ने
१.३०	घाँस रोपण (भुई घाँस तथा डाले घाँस)	रोपनी	२०००	०.२	३०	१५	३९	१४	७१०	१०००	२००	०	०	१०००	२००	४००	वडाका सबै घरधुरी	पशु सेवा केन्द्र, वडा कार्यालय, नगरपालिका, ANSH, अन्य	अम्रिसो, मोलासिस, स्टाईलो प्रजातिका भुई तथा डाले घासहरू वारिका काल्ना र भिरालो जमिन, सामुदायिक वन र कबुलियती

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
																		वनहरुमा रोपन गर्ने र प्रत्येक घरधुरीले औषतमा आधा रोपनीमा रोपन गर्ने	
१.३१	माहुरीपालन तालिम	वटा	२	२५	०	१०	२५	१५	५०	१	२५	१	२५	०	०	५०	वडामा कृषक छानेर	ASHA, नगरपालिका, वडा कार्यालय, अन्य सरोकारवाला निकायहरु	प्रत्येक वडाबाट ५।५ जना कृषक छनोट गरी तालिम प्रदान गर्ने
१.३२	माहुरी पालन सम्बन्धी तालिम प्राप्त व्यक्तिलाई मा माहुरी घर वितरण	वटा	१००	८	०	२०	५०	३०	१००	५०	४००	५०	४००	०	०	८००	साविक वडा नं. ८ मा कृषक छानेर	ASHA, कृषि सेवा केन्द्र, भुशंरक्षण कार्यालय, अन्य सरोकारवाला निकायहरु	तालिम प्राप्त माहुरीपाल गर्ने कृषकलाई २२ वटाका दरले घर वितरण गर्ने
१.३३	गह्ना सुधार सम्बन्धि व्यवहारिक तालिम	पटक	२	३०	०	२०	५०	३०	१००	१	३०	१	३०	०	०	६०	वडामा कृषक छानेर	ASHA, कृषि सेवा केन्द्र, भुशंरक्षण कार्यालय,	भिरालो जमिनमा खेती गरीरहेका कृषकहरु

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
१.३४	माछापालन	पटक	२५	५०	०	५	१५	५	२५	१०	५००	१०	५००	५	२५०	१२५०	विशेषगरी साविक वडा नं. ८ को बार्नेकाफल टोल लगायत साविकका वडामा कृषक छानेर	ASHA, कृषि सेवा केन्द्र, भुशरक्षण कार्यालय, अन्य सरोकारवाला निकायहरू	छनौट गरी सुधार सम्बन्धि व्यवहारिक तालिम प्रदान गर्ने
१.३५	टिमुरको वृक्षारोपण	वटा	५०००	०.०५	०	१५०	४००	१५०	७००	२०००	१००	२०००	१००	१०००	५०	२५०	साविकका सबै वडाहरूमा ३००० का दरले वितरण गर्ने	ASHA, कृषि सेवा केन्द्र, भुशरक्षण कार्यालय, अन्य सरोकारवाला निकायहरू	टिमुरका विरुवाहरु नर्सरीबाट उत्पादन गरी कृषकहरुलाई व्यक्तिगत जग्गामा वृक्षारोपणका लागि वेर्ना वितरण गर्ने
१.३७	अलैची वृक्षारोपण	पटक	५०००	०.०५	०	१५०	४००	१५०	७००	२०००	१००	२०००	१००	१०००	५०	२५०	साविकका सबै वडाहरूमा २००० का दरले वितरण गर्ने	ASHA, कृषि सेवा केन्द्र, भुशरक्षण कार्यालय, अन्य	सामुदायिक वन, कबुलियती वन तथा निजी खाली जग्गाहरूमा

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
	जम्मा									७७२०	६२५०	२९६०	१६९३०						
२. जलश्रोत तथा उर्जा																			
२.१	खानेपानी मुहान संरक्षण, खानेपानी योजना निर्माण तथा मर्मत																		
२.१.१	भैरीखोला खानेपानी योजना निर्माण तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	२५०	१	८	१०	६	२५	०	०	१	२५०	०	०	२५०	साविक वडा नं. १ मेलनेटा	न.पा. खा.पा. कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	मुहानमा इन्टेक, पाईप मि. खरिद, टर्कि निर्माण, धारा निर्माण
२.१.२	सिमपानी खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	१००	१	३	३	३	१०	०	०	०	०	१	१००	१००	साविक वडा नं. १ सिमपानी टोल	न.पा. खा.पा. कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	मुहानमा इन्टेक, पाईप खरिद, टर्कि निर्माण, धारा निर्माण
२.१.३	ठुलाखोला खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	३००	१	४	१५	१०	३०	१	३००	०	०	०	०	३००	साविक वडा नं. १ धागेडाँडा टोल	न.पा. आशा, खा.पा. कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक	मुहानमा इन्टेक, ८०० मि. पाईप खरिद, टर्कि निर्माण, धारा निर्माण

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
२.१.४	भरेटा खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	२००	१	४	८	७	२०	०	०	१	२००	०	०	२००	साविक वडा नं १ मारीचौर	न.पा. खा.पा. कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	मुहानमा इन्टेक, १५०० मि. पाईप खरिद, १०००० लि. टाँकि निर्माण, धारा निर्माण
२.१.५	मारीचौर खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	३५०	०	१०	१५	१०	३५	०	०	०	०	१	३५०	३५०	साविक वडा नं १ मारीचौर	न.पा. खा.पा. कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	सारवा खोला देखी मारीचौर सम्म लिफ्टइन्टेक, पाईप खरिद, टाँकि निर्माण, धारा निर्माण
२.१.६	भरेटा देखी धागेडाँडा खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण योजना	वटा	१	२००	०	५	८	७	२०	१	२००	०	०	०	०	२००	साविक वडा नं. १	न.पा. खा.पा. कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	मुहानमा इन्टेक, ८०० मि. पाईप खरिद, टाँकि निर्माण, धारा निर्माण
२.१.७	भरेटा देखी मारीचौर खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण योजना	वटा	१	१५०	०	४	८	३	१५	०	०	१	१५०	०	०	१५०	साविक वडा नं. १ मारीचौर	न.पा. खा.पा. कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	मुहानमा इन्टेक, १२०० मि. पाईप खरिद, टाँकि निर्माण, धारा निर्माण

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
																		ASHA	
२.१.८	साउनेपानी खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण योजना	वटा	१	१००	०	३	४	३	१०	१	१००	०	०	०	०	१००	साविक वडा नं. १ साउनेपानी	न.पा. खा.पा.का कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	मुहानमा ईन्टेक, पाईप खरिद, टर्कि निर्माण, धारा निर्माण
२.१.९	ठारासिम देखी रातामाटा सम्म खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण योजना	वटा	१	१००	०	३	४	३	१०	०	०	०	०	१	१००	१००	साविक वडा नं. १ रातामाटा	न.पा. खा.पा.का कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	मुहानमा ईन्टेक, १०० मि.पाईप खरिद, टर्कि निर्माण, धारा निर्माण
२.१.१०	पैर्याटा खानेपानी योजना मर्मत तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	१००	०	१५	२०	१५	५०	१	१००	०	०	०	०	१००	साविक वडा नं. १ पैर्याटा	न.पा.,खा.पा.कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	मुहानमा टर्कि निर्माण,
२.१.११	भंगारेखोला खानेपानी योजना मर्मत तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	१००	०	४	८	३	१५	०	०	१	१००	०	०	१००	साविक वडा नं. १ भंगारेखोला	न.पा. खा.पा.का कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू	मुहानमा टर्कि निर्माण,

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
२.१.१२	गिरीखेल्ले पाल्लो गौरा खानेपानी योजना मर्मत तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	१००	०	३	४	३	१०	१	१००	०	०	०	०	१००	साविक वडा नं. १ पाल्लो गौरा	न.पा.,खा. पा.कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	मुहानमा टर्कि निर्माण
२.१.१३	भावरटोल खानेपानी योजना मर्मत तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	१००	०	४	८	३	१५	०	०	१	१००	०	०	१००	साविक वडा नं. १ भावरटोल	न.पा. खा.पा.कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	मुहानमा टर्कि निर्माण,
२.१.१४	धाराखेला बाट पालिहाल्ला डाँडा खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	१००	०	३	४	३	१०	०	०	०	०	१	१००	१००	साविक वडा नं. १ पातिहाल्ला	न.पा. खा.पा.कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	मुहानमा इन्टेक, ५०० मि. पाईप खरिद, टर्कि निर्माण, धारा निर्माण
२.१.१५	गेरुपानि खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	१००	०	५	१५	५	२५	०	०	१	१००	०	०	१००	साविक वडा नं. १ गेरुपानी	न.पा. खा.पा.कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू	मुहानमा टर्कि निर्माण,

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
२.१.१६	तलिगाउँ खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	१००	०	४	८	३	१५	०	०	१	१००	०	०	१००	साविक वडा नं. १ तलिगाउँ टोल	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	मुहानमा, टर्कि निर्माण,
२.१.१७	चैरेटा खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	५००	०	२०	१००	३०	१५०	१	५००	०	०	०	०	५००	साविक वडा नं. १	न.पा. ,खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	मुहानमा इन्टेक, पाईप खरिद, टर्कि निर्माण, धारा निर्माण
२.१.१८	भावरटोल खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	३५०	०	१०	१५	१०	३५	१	३५०	०	०	०	०	३५०	साविक वडा नं. १ भावरटोल	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	मुहानमा इन्टेक, १००० मि. पाईप खरिद, टर्कि निर्माण, धारा निर्माण
२.१.१९	आफ्ला खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	१००	०	५	८	२	१५	०	०	०	०	१	१००	१००	साविक वडा नं. १ तिर्थेटाकुरा	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू	मुहानमा इन्टेक, पाईप खरिद, टर्कि निर्माण, धारा निर्माण

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
२.१.२०	परेटी खोला खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	२००	०	५	१५	१०	३०	१	२००	०	०	०	०	२००	साविक वडा नं. १ तिर्थेटाकुरा	ASHA	मुहानमा ईन्टेक, पाईप खरिद, टर्कि निर्माण, धारा निर्माण
२.१.२१	तिनकुने खोला खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	३००	०	१०	२०	१०	४०	०	०	१	३००	०	३००	साविक वडा नं. ६ खलटाकुरा गाउँघर क्लिनिक सम्म	ASHA	मुहानमा ईन्टेक, ३५०० मि.पाईप खरिद, टर्कि निर्माण, धारा निर्माण	
२.१.२२	मुलातरा खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	५००	०	१५	२०	१५	५०	१	५००	०	०	०	५००	साविक वडा नं. ६ खारा	ASHA	मुहानमा ईन्टेक, मि.पाईप खरिद, टर्कि निर्माण, धारा निर्माण	
२.१.२३	वनसारी तल्लो मुहान खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	१५०	०	८	१०	७	२५	०	०	०	०	१	१५०	साविक वडा नं. ६ कोदालचौर	ASHA	मुहानमा ईन्टेक, ३००० मि.पाईप खरिद, टर्कि निर्माण, धारा निर्माण	

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
																	ASHA		
२.१.२४	ओरन्जना खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	१००	०	३	४	३	१०	१	१००	०	०	०	०	१००	साविक वडा नं. ६ कोदालचौर	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	मुहानमा ईन्टेक, मि.पाईप खरिद, टर्कि निर्माण, धारा निर्माण
२.१.२५	वनसारी देखी टारसम्म खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	१००	०	३	४	३	१०	०	०	०	०	१	१००	१००	साविक वडा नं. ६ कोदालचौर	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	मुहानमा ईन्टेक, मि.पाईप खरिद, टर्कि निर्माण, धारा निर्माण
२.१.२६	वोजापारी देखी भाराडारा सम्म खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	१००	०	३	४	३	१०	१	१००	०	०	०	०	१००	साविक वडा नं. ६ कोदालचौर	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	मुहानमा ईन्टेक, ३००० मि.पाईप खरिद, ४००० टर्कि निर्माण, धारा निर्माण
२.१.२७	स्यालाखोली अग्राला खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	१००	०	३	४	३	१०	०	०	१	१००	०	०	१००	साविक वडा नं. ६ घर्तिगाउँ	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू	मुहानमा ईन्टेक, मि.पाईप खरिद, टर्कि निर्माण, धारा निर्माण

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
२.१.२८	बराखोला हुदै खारा खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	४००	२	८	२०	१५	४०	१	४००	०	०	०	०	४००	साविक वडा नं. ६ खारा टोल	ASHA	मुहानमा ईन्टेक, ५००० मि.पाईप खरिद, टर्कि निर्माण, धारा निर्माण
२.१.२७	परात्तैरा खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	५०	०	२	२	१	५	०	०	०	०	१	५०	५०	साविक वडा नं. ७ कुनेउटा	ASHA	मुहानमा ईन्टेक, २०० मि.पाईप खरिद, टर्कि निर्माण, धारा निर्माण
२.१.२८	बेतैनी देखी पुरानछाप खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	१००	०	५	१०	५	२०	०	०	१	१००	०	०	१००	साविक वडा नं. ७ पुरानछाप	ASHA	मुहानमा ईन्टेक, ३२ m.m २००० र २० m.m को २००० मि.पाईप खरिद, टर्कि निर्माण, धारा निर्माण
२.१.२९	बडाखोला खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	१००	०	५	१०	५	२०	१	१००	०	०	०	०	१००	साविक वडा नं. ७ बडाखोला	ASHA	मुहानमा ईन्टेक, ७०० मि.पाईप खरिद, टर्कि

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
२.१.३०	स्याला खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	२००	०	८	१५	७	३०	१	२००	०	०	०	०	२००	साविक वडा नं. ७ स्याला	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	मुहानमा इन्टेक, २००० मि.पाईप खरिद, ५००० लि.टंकि निर्माण, धारा निर्माण
२.१.३१	छरीखोला खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	१००	०	३	५	२	१०	०	०	०	०	१	१००	१००	साविक वडा नं. ७ डिम्मरगौरी	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	मुहानमा इन्टेक, पाईप खरिद,टंकि निर्माण, धारा निर्माण
२.१.३२	ठारीखोला खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	१००	०	३	५	२	१०	०	०	१	१००	०	०	१००	साविक वडा नं. ७ डिम्मरगौरी	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	मुहानमा इन्टेक, पाईप खरिद, .टंकि निर्माण, धारा निर्माण
२.१.३३	छरीखोला स्याला खानेपानी योजना मर्मत तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	५००	०	१०	१५	१०	३५	१	५००	०	०	०	०	५००	साविक वडा नं. ७	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा	इन्टेक, १० घ.मि.टंकि निर्माण, १० ओटा धारा निर्माण तथा

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
२.१.३४	पातलाखोला खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	२५०	०	१०	२०	१५	४५	०	०	१	२५०	०	०	२५०	साविक वडा नं. ७ पोखराटोल	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	मुहानमा इन्टेक, पाईप खरिद, टाँकि निर्माण, धारा निर्माण
२.१.३५	घरनेखोला खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	२००	०	५	१०	५	२०	०	०	०	०	१	२००	साविक वडा नं. ७ तलो पुराणछाप	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	मुहानमा इन्टेक, २५०० पाईप खरिद, टाँकि निर्माण, धारा निर्माण	
२.१.३६	ठाराखोला खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	५००	१०	३०	५०	४०	१३०	०	०	१	५००	०	०	५००	साविक वडा नं. ८ टाटुके	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	मुहानमा इन्टेक, ३००० पाईप खरिद, टाँकि निर्माण, २० धारा निर्माण
२.१.३७	रातामाटा खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	२००	५	२५	२०	२०	७०	१	२००	०	०	०	०	२००	साविक वडा नं. ८ रातामाटा	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक	मुहानमा इन्टेक, पाईप खरिद, टाँकि निर्माण, धारा निर्माण

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
२.१.३८	काप्रावोट खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	२००	५	१०	१५	५	३५	०	०	१	२००	०	०	२००	साविक वडा नं. ८ रातामाटा	न.पा. खा.पा. कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	मुहानमा ईन्टेक, पाईप खरिद, टाँकि निर्माण, धारा निर्माण
२.१.३९	डिम्बरखोला खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	२००	५	१०	१५	१०	४०	१	२००	०	०	०	०	२००	साविक वडा नं. ८ डिम्बरखोला	न.पा. खा.पा. कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	मुहानमा ईन्टेक, पाईप खरिद, टाँकि निर्माण, धारा निर्माण
२.१.४०	मौवाघारी खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	२००	०	१०	१५	१०	३५	०	०	१	२००	०	०	२००	साविक वडा नं. ८ मौवाघारी	न.पा. खा.पा. कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	मुहानमा ईन्टेक, १५०० मि.पाईप खरिद, टाँकि निर्माण, धारा निर्माण
२.१.४१	हाउजेखोला खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	१००	०	५	१०	५	२०	१	१००	०	०	०	०	१००	साविक वडा नं. ८ हाउजेखोला	न.पा. खा.पा. कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू	मुहानमा ईन्टेक, मि.पाईप खरिद, टाँकि निर्माण, धारा निर्माण

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
२.१.४२	चिन्नेखोला वार्नेकाफल खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	२००	०	१०	२०	१०	४०	१	२००	०	०	०	०	२००	साविक वडा नं. ८ वार्नेकाफल	ASHA	मुहानमा ईन्टेक, मि.पाईप खरिद, टंकि निर्माण, धारा निर्माण
२.१.४३	खारगारे देरा खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	१००	०	५	७	३	१५	०	०	०	०	१	१००	१००	साविक वडा नं. ८	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	मुहानमा ईन्टेक, १५०० मि.पाईप खरिद, टंकि निर्माण, धारा निर्माण
२.१.४४	मौवाघारी खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	१००	०	५	५	५	१५	०	०	१	१००	०	०	१००	साविक वडा नं. ८	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	मुहानमा टंकि निर्माण,
२.१.४५	डिम्बोर खोला खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	१००	०	५	७	८	२०	१	१००	०	०	०	०	१००	साविक वडा नं. ८	न.पा., खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू	मुहानमा टंकि निर्माण,

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
																	ASHA		
२.१.४६	भच्ना खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	१००	०	३	३	४	१०	०	०	१	१००	०	०	१००	साविक वडा नं. ८	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	मुहानमा टाँकि निर्माण,
२.१.४७	गौरा सिम खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	१००	०	३	३	४	१०	०	०	०	०	१	१००	१००	साविक वडा नं. ८	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	मुहानमा टाँकि निर्माण,
२.१.४८	हाउज्या खोला खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	१००	०	३	३	४	१०	१	१००	०	०	०	०	१००	साविक वडा नं. ८	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	मुहानमा इन्टेक, मि.पाईप खरिद, टाँकि निर्माण, धारा निर्माण
२.१.४९	धाराखोला लिफ्ट खोला खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	५००	१५	३५	५०	२०	१२०	०	०	१	५००	०	०	५००	साविक वडा नं. ८	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू	मुहानमा इन्टेक, मि.पाईप खरिद, टाँकि निर्माण, धारा निर्माण

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
२.१.५०	गुण्डोला खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	१००	०	५	७	३	१५	१	१००	०	०	०	०	१००	साविक वडा नं. ८ देराडाँडा टोल	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	मुहानमा इन्टेक, मि.पाईप खरिद, टर्कि निर्माण, धारा निर्माण
२.१.५१	सिमपानीमारा खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	२००	०	७	८	१०	२५	०	०	१	२००	०	०	२००	साविक वडा नं. ८ वार्नेकाफल	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	मुहानमा इन्टेक, मि.पाईप खरिद, टर्कि निर्माण, २ ओटा धारा निर्माण
२.१.५२	काप्रावोट खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	१००	०	५	७	३	१५	१	१००	०	०	०	०	१००	साविक वडा नं. ८ वार्नेकाफल	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	मुहानमा इन्टेक, मि.पाईप खरिद, टर्कि निर्माण, १ ओटा धारा निर्माण
२.१.५३	अधेरीखोला खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	१००	०	४	३	३	१०	१	१००	०	०	०	०	१००	साविक वडा नं. ८ वार्नेकाफल	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	मुहानमा इन्टेक, मि.पाईप खरिद, टर्कि निर्माण, धारा निर्माण

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
२.१.५४	गौराखोला खालडाँडा खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	१००	०	४	३	३	१०	०	०	१	१००	०	०	१००	साविक वडा नं. ८ बार्नेकाफल	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	मुहानमा ईन्टेक, मि.पाईप खरिद, टर्कि निर्माण, धारा निर्माण
२.१.५५	भालुखोला खानेपानी योजना मर्मत तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	६००	१३	४०	८०	२०	१५३	१	६००	०	०	०	०	६००	साविक वडा नं. ८ र ९ हालको वडा बाट १ लाख र आशाबाट ६ लाख बजेट छुट्याईएको	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	ईन्टेक, १५ घ.मि.टर्कि निर्माण, पाइप २००० मि. खरिद तथा मुहान संरक्षण
२.१.५६	धाराखोला,ठाकुर गाँउ, डाँडागाउ लिफ्ट खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	२००	५	१०	१५	१०	४०	०	०	१	२००	०	०	२००	साविक वडा नं. ८ ठाकुरगाउ टोल	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	लिफ्टद्वारा खानेपानी ईन्टेक, पाईप खरिद, टर्कि निर्माण, धारा निर्माण
२.१.५७	भैसेखोला खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	२००	५	१०	२०	१५	५०	०	०	१	२००	०	०	२००	साविक वडा नं. ८ ठाकुरगाउ टोल	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	खानेपानी ईन्टेक, पाईप खरिद, टर्कि निर्माण, धारा निर्माण

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
																	ASHA		
२.१.५८	कापलीवोट र पाँचपाती नाउला खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	१००	०	३	५	७	१५	०	०	०	०	१	१००	१००	साविक वडा नं. ८ टाकुरा टोल	न.पा., खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	खानेपानी इन्टेक, पाईप खरिद, टाँकि निर्माण, धारा निर्माण
२.१.५९	मौवाघारी खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	१००	०	३	५	७	१५	०	०	१	१००	०	०	१००	साविक वडा नं. ८ मौवाघारी	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	खानेपानी इन्टेक, पाईप खरिद, टाँकि निर्माण, धारा निर्माण
२.१.६०	रातामाटा खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	२००	०	३०	५०	२०	१००	१	२००	०	०	०	०	२००	साविक वडा नं. ८ स्यालागाड	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	खानेपानी इन्टेक, पाईप खरिद, टाँकि निर्माण, धारा निर्माण
२.१.६१	ठुलो उत्तिस खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	२००	०	१०	१०	१०	३०	०	०	१	२००	०	०	२००	साविक वडा नं. ८ तिम्लेचौर टोल	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू	खानेपानी इन्टेक, पाईप खरिद, टाँकि निर्माण, धारा निर्माण

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
२.१.६२	भालुखोला खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	१००	०	७	८	५	२०	०	०	०	०	१	१००	१००	साविक वडा नं. ८ जैसीगार	न.पा. खा.पा. कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	खानेपानी इन्टेक, पाईप खरिद, टाँकि मर्मत धारा निर्माण
२.१.६३	बराखोला खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	२००	५	४५	७०	३०	१५०	०	०	१	२००	०	०	२००	साविक वडा नं. ८ जैसीगार	न.पा. खा.पा. कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	खानेपानी इन्टेक, पाईप खरिद, टाँकि मर्मत धारा निर्माण
२.१.६४	भुवनेश्वरी खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	२००	५	१५	१०	१०	४०	०	०	१	२००	०	०	२००	साविक वडा नं. ९ कोटमौला	न.पा. खा.पा. कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	खानेपानी इन्टेक, पाईप खरिद, टाँकि मर्मत धारा निर्माण
२.१.६५	रातामाटा खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	२००	५	१५	७०	२०	११०	०	०	१	२००	०	०	२००	साविक वडा नं. ९ स्यालागाउ	न.पा. खा.पा. कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू	खानेपानी इन्टेक, पाईप खरिद, टाँकि मर्मत धारा निर्माण

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
२.१.६६	बोजारी खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	२००	५	१०	८	७	३०	१	२००	०	०	०	०	२००	साविक वडा नं. ९ परिगाउ टोल दलित बस्ती	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	खानेपानी इन्टेक, पाईप खरिद, टाँकि मर्मत धारा निर्माण
२.१.६७	भर्ना खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	१००	०	७	७	६	२०	०	०	०	०	१	१००	१००	साविक वडा नं. ९ परिगाउ टोल बस्ती	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	खानेपानी इन्टेक, पाईप खरिद, टाँकि मर्मत धारा निर्माण
२.१.६८	नडखोरे खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	१००	०	५	६	४	१५	१	१००	०	०	०	०	१००	साविक वडा नं. ९ मौवाघारी टोल	न.पा. कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	खानेपानी इन्टेक, पाईप खरिद, टाँकि मर्मत धारा निर्माण
२.१.६९	चुगिले काफल खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	१००	०	५	१०	५	२०	१	१००	०	०	०	०	१००	साविक वडा नं. ९ मौवाघारी टोल	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू	खानेपानी इन्टेक, पाईप खरिद, टाँकि मर्मत धारा निर्माण

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
२.१.७०	पाँचपारी खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	२००	०	५	१०	१०	२५	०	०	१	२००	०	०	२००	साविक वडा नं. ९, मौवाघारी टोल	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	खानेपानी इन्टेक, पाईप खरिद, टाँकि मर्मत धारा निर्माण
२.१.७१	काबलीवोट खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	२००	०	८	१५	७	३०	०	०	१	२००	०	०	२००	साविक वडा नं. ९, मौवाघारी टोल	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	खानेपानी इन्टेक, पाईप खरिद, टाँकि मर्मत धारा निर्माण
२.१.७२	तिम्लेचौर खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	१००	०	३	४	३	१०	०	०	०	०	१	१००	१००	साविक वडा नं. ९, तिम्लेचौर	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	खानेपानी इन्टेक, पाईप खरिद, टाँकि घेरवार धारा निर्माण
२.१.७३	काप्लिबोट खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	१००	०	३	४	३	१०	१	१००	०	०	०	०	१००	साविक वडा नं. ९, पारिगाड	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू	खानेपानी इन्टेक, पाईप खरिद, टाँकि घेरवार धारा निर्माण

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
२.१.७४	धाराखोला देखी टाकुरा सम्म लिफ्टद्वारा खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	२००	०	१०	१५	१०	३५	०	०	१	२००	०	०	२००	साविक वडा नं. ९, दमाई गाउ	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	खानेपानी इन्टेक, पाईप खरिद, टाँकि घेरबार धारा निर्माण
२.१.७५	कुवा निर्माण तथा मर्मत खानेपानी योजना तथा मुहान संरक्षण	वटा	४	१००	०	७०	१००	८०	२५०	२	२००	२	२००	०	०	४००	साविक वडा नं. ८ को चिचिन्ने कुवा मर्मत, साविक वडा नं. ९ को स्यानीनाउली कुवा मर्मत, साविक वडा नं. ९ को बगाले खाने कुवा मर्मत, साविक वडा नं. ९ को बोजारी कुवा मर्मत	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	खानेपानी कुवा संरक्षण पाईप खरिद, टाँकि घेरबार धारा निर्माण
२.१.७६	सेतापैरा टाट्के खानेपानी योजना मर्मत तथा मुहान संरक्षण	वटा	१	८००	५	१५	५०	२०	९०	१	८००	०	०	०	०	८००	साविक वडा नं ८	न.पा. खा.पा.का र्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	खानेपानी इन्टेक, २००० मि. पाईप खरिद, १० घ.मि.टाँकि निर्माण
	जम्मा									६५८०	५८५०	१९००			१४३३०				

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
२.२	पक्की सिंचाई पोखरी निर्माण																		
२.२.१	सिंचाई पोखरी निर्माण	वटा	४	१००	५	१५	१०	२५	१५०	२	२००	१	१००	१	१००	४००	साविक वडा नं. १ धागेडाँडा, मारीचौर, चौफारी र कोटबारा	न.पा. सिंचाई कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	पक्की पोखरी निर्माण गर्ने
२.२.२	सिमपानी सिंचाई पोखरी निर्माण	वटा	१	५०	१	३	३	१०	०	०	०	०	१	५०	५०	साविक वडा नं. १ सिमपानी	न.पा. सिंचाई कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	पक्की पोखरी निर्माण गर्ने	
२.२.३	ठुलाखोला सिंचाई पोखरी निर्माण	वटा	१	१००	१	३	९	७	२०	१	१००	०	०	०	१००	साविक वडा नं. १ धागेडाँडा	न.पा. सिंचाई कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	पक्की पोखरी निर्माण गर्ने	
२.२.४	भावरटोल सिंचाई पोखरी निर्माण	वटा	१	१००	१	३	३	३	१०	०	०	१	१००	०	०	१००	साविक वडा नं. १ भावरटोल	न.पा. सिंचाई कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक	पक्की पोखरी निर्माण गर्ने

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
२.२.५	मेलनेटा सिंचाई पोखरी निर्माण	वटा	३	२००	२	५३	८०	१५	१५०	१	२००	१	२००	१	२००	६००	साविक वडा नं. ६ मेलनेटा	न.पा. सिंचाई कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	पक्कि पोखरी
२.२.६	दहटोल सिंचाई पोखरी निर्माण	वटा	१	२००	२	१३	१५	१०	४०	०	०	१	२००	०	०	२००	साविक वडा नं. ६ दहटोल	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा. कार्यालय, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	पक्कि पोखरी
२.२.७	कोदालचौर सिंचाई पोखरी निर्माण	वटा	१	२००	२	१३	१५	१०	४०	१	२००	०	०	०	०	२००	साविक वडा नं. ६ खारा	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा. कार्यालय, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	पक्कि पोखरी
२.२.८	स्याला सिंचाई पोखरी निर्माण	वटा	१	५०	०	१	३	१	५	०	०	०	०	१	५०	५०	साविक वडा नं. ६ कोदालचौर टोल	न.पा., वडा कार्यालय,	पक्कि पोखरी ५०००० लि. ५०० मि.

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
																		आा, खा.पा. कार्यालय, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	पाइप खरिद
२.२.९	राउटे कोदालचौर सिंचाई पोखरी निमाण	वटा	१	५०	०	२	२	१	५	१	५०	०	०	०	०	५०	साविक वडा नं. ६ कोदालचौर टोल	न.पा., वडा कार्यालय , खा.पा. कार्यालय, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	पक्क पोखरी २०००० लि.
२.२.१०	नराछरा कोदालचौर सिंचाई पोखरी निमाण	वटा	१	१००	१	२	५	२	१०	०	०	१	१००	०	०	१००	साविक वडा नं. ६ कोदालचौर टोल	न.पा., वडा कार्यालय , खा.पा. कार्यालय, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	पक्क पोखरी २५००० लि.
२.२.११	मयाखोला सिंचाई पोखरी निमाण	वटा	१	१००	१	२	५	२	१०	१	१००	०	०	०	०	१००	साविक वडा नं. ६ कोदालचौर टोल	न.पा., वडा कार्यालय , खा.पा. कार्यालय, अन्य सेवा	पक्क पोखरी

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
२.२.१२	भुलेखोला टापु सिंचाई पोखरी निमाण	वटा	१	५०	०	१	२	२	५	०	०	०	०	१	५०	५०	साविक वडा नं. ६ कोदालचौर टोल	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा. कार्यालय, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	पक्कि पोखरी
२.२.१३	अग्राला घर्तिगाउँ सिंचाई पोखरी निमाण	वटा	५	१००	५	१०	२०	१५	५०	२	२००	२	२००	१	१००	५००	साविक वडा नं. ६ घर्तिगाउँ टोल	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा. कार्यालय, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	पक्कि पोखरी
२.२.१४	खारा लिफ्टद्वारा सिंचाई	वटा	१	१००	३	१२	२०	५	४०	०	०	१	१००	०	०	१००	साविक वडा नं. ६ खारा टोल	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा. कार्यालय, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	लिफ्टद्वारा सिंचाई

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
२.२.१५	कुनेउटा सिंचाई पोखरी निमाण	वटा	१	१००	०	१	२	२	५	०	०	०	०	१	१००	१००	साविक वडा नं. ७ कुनेउटा टोल	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा. कार्यालय, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	पक्क पोखरी
२.२.१६	पोखरी सिंचाई निमाण	वटा	१	१००	२	५	७	६	२०	१	१००	०	०	०	०	१००	साविक वडा नं. ७ पोखरीडाँडा	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा. कार्यालय, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	पक्क पोखरी
२.२.१७	स्याला सिंचाई निमाण	वटा	१	२००	२	८	१०	१०	३०	०	०	१	२००	०	०	२००	साविक वडा नं. ७ स्याला	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा. कार्यालय, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	पक्क पोखरी
२.२.१८	डिम्मरगौरी सिंचाई पोखरी निमाण	वटा	१	१००	२	२	४	२	१०	१	१००	०	०	०	०	१००	साविक वडा नं. ७ डिम्मरगौरी	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.	२०००० लि.पक्क पोखरी

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
२.२.१९	स्यानीखोली सिंचाई पोखरी निमाण	वटा	१	१००	२	२	४	२	१०	१	१००	०	०	०	०	१००	साविक वडा नं. ७ स्यानीखोली	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा. कार्यालय, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	२०००० लि.पक्क पोखरी
२.२.२०	वार्नेकाफल सिंचाई पोखरी निमाण	वटा	१	२००	३	५	१०	१२	३०	०	०	१	२००	०	०	२००	साविक वडा नं. ८ वार्नेकाफल	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा. कार्यालय, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	पक्क पोखरी
२.२.२१	स्यालाखेत सिंचाई पोखरी निमाण	वटा	१	१००	०	३	४	३	१०	०	०	०	०	१	१००	१००	साविक वडा नं. ८ स्यालाखेत	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा. कार्यालय, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू	पक्क पोखरी

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
																	ASHA		
२.२.२२	काप्रावोट सिंचाई पोखरी निर्माण	वटा	१	१००	२	४	५	४	१५	१	१००	०	०	०	०	१००	साविक वडा नं. ८ वार्नेकाफल	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा. कार्यालय, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	पक्कि पोखरी
२.२.२३	रातामाटा नाउला माजाडोरा सिंचाई पोखरी निर्माण	वटा	१	१००	०	३	४	३	१०	०	०	१	१००	०	०	१००	साविक वडा नं. ८ रातामाटा	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा. कार्यालय, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	पक्कि पोखरी
२.२.२४	ठाकुरगाड सिंचाई पोखरी निर्माण	वटा	१	१००	२	५	८	५	२०	१	१००	०	०	०	०	१००	साविक वडा नं. ८ ठाकुरगाड टोल	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा. कार्यालय, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	पक्कि पोखरी
२.२.२५	टाकुरा टोल सिंचाई पोखरी	वटा	१	१००	२	५	६	२	१५	०	०	१	१००	०	०	१००	साविक वडा नं. ८ टाकुरा टोल	न.पा., वडा कार्यालय,	पक्कि पोखरी

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
	निर्माण																	खा.पा. कार्यालय, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	
२.२.२६	मौवाघारी सिंचाई पोखरी निमाण	वटा	१	१००	२	५	६	२	१५	१	१००	०	०	०	०	१००	साविक वडा नं. ८ मौवाघारी	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा. कार्यालय, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	पक्क पोखरी
२.२.२७	रातामाटा सिंचाई पोखरी निमाण	वटा	१	१००	२	८	६	४	२०	१	१००	०	०	०	०	१००	साविक वडा नं. ८ स्यालागाउ टोल	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा. कार्यालय, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	पक्क पोखरी
२.२.२८	सिमपाखा सिंचाई पोखरी निमाण	वटा	१	१००	२	८	६	४	२०	०	०	१	१००	०	०	१००	साविक वडा नं. ८ तिम्लेचौर टोल	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा. कार्यालय, अन्य सेवा प्रदायक	पक्क पोखरी

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
२.२.२९	सिंचाई पोखरी निमाण	वटा	१	१००	०	४	३	३	१०	०	०	०	०	१	१००	१००	साविक वडा नं. ८ टाटाबोट टोल	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा. कार्यालय, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	पालस्टिक पोखरी
२.२.३०	सिंचाई पोखरी निमाण	वटा	१	१००	३	५	८	४	२०	१	१००	०	०	०	०	१००	साविक वडा नं. ८ जैसीगार दलित बस्ती	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा. कार्यालय, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	पक्क पोखरी
२.२.३१	रातामाटा सिंचाई पोखरी निमाण	वटा	१	१००	२	४	६	३	१५	०	०	१	१००	०	०	१००	साविक वडा नं. ९ स्यालागाउ टोल	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा. कार्यालय, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	पक्क पोखरी २५ m.m को २५ मि. पाइप खरिद
२.२.३२	सिंचाई पोखरी निमाण	वटा	१	२००	४	६	१५	१५	४०	१	२००	०	०	०	०	२००	साविक वडा नं. ९ परिगाउ दलित टोल	न.पा., वडा	पक्क पोखरी

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
																		कार्यालय , खा.पा. कार्यालय, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	२५ m.m को १००० मि. पाइप खरिद
२.२.३३	सिमा पाखा सिंचाई पोखरी निमाण	वटा	१	१००	२	५	५	३	१५	०	०	१	१००	०	०	१००	साविक वडा नं. ९ तिम्लेचौर	न.पा., वडा कार्यालय , खा.पा. कार्यालय, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	पक्क पोखरी २५ m.m को ५०० मि. पाइप खरिद
२.२.३४	परिगाउ सिंचाई पोखरी निमाण	वटा	१	१००	०	३	४	३	१०	०	०	०	०	१	१००	१००	साविक वडा नं. ९ परिगाउ टोल	न.पा., वडा कार्यालय , खा.पा. कार्यालय, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	पलास्टिक पोखरी
२.२.३५	परलेखा खोला सिंचाई पोखरी निमाण	वटा	१	१००	०	३	४	३	१०	०	०	०	०	१	१००	१००	साविक वडा नं. ९ पाचपारी टोल	न.पा., वडा कार्यालय , खा.पा. कार्यालय, अन्य सेवा	पक्क पोखरी

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
२.२.३६	खारी खोला सिंचाई पोखरी निमाण	वटा	१	१००	३	५	७	५	२०	१	१००	०	०	०	०	१००	साविक वडा नं. ९ खारीखोला	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा. कार्यालय, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू, ASHA	१५०० मि पाइप खरिद पक्कि पोखरी
२.३	सुधारिएको चुलो निर्माण	वटा	२००	१	१०	९०	१००	१००	३००	१००	१००	१००	१००	०	०	२००	साविक वडाहरूमा सबै	न.पा., वडा कार्यालय, ASHA	सुधारिएको चुलो निर्माण गर्ने ।
२.४	सुधारिएको घट्ट निर्माण	वटा	१०	५०	२०	८०	३००	१००	५००	५	२५०	५	२५०	०	०	५००	साविक वडा नं. ६ मा ३ ओटा, खारा खलटाकुरा, साविक वडा नं. ७ मा ८ ओटा, पोखरा, गोग्लेचौर, साविक वडा नं. ८ मा ३ ओटा,टाट्के	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा. कार्यालय, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	फलामको रत्नर नोजल सहितको घट्टको संरचनाको स्तरोन्नती गर्ने
२.५	गोबरग्यास प्लान्ट निर्माण	वटा	२०	४०	०	१०	२५	१०	४००	१०	४००	१०	४००	०	०	८००	साविकका सबै वडाहरूमा १०/१० वटा	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा. कार्यालय, अन्य सेवा	गोबरग्यास प्लान्ट निर्माण गर्ने

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
	जम्मा									२९००		२६५०		१०५०		६६००			
३. बन तथा जैविक विविधता																			
३.१	वृक्षारोपन	हेक्टर	२०	२०	२०	१३०	४००	१५०	७००	१०	२००	५	१००	५	१००	४००	साविकका वडाका सबै सामुदायिक वन, कबुलियती वन, निजी क्षेत्र आदीको खाली भू-भागहरुमा वृक्षारोपन गर्ने	वन कार्यालय, न.पा., सा.व.उ.स, ASHA	सामुदायिक वन, कबुलियती वन, निजी क्षेत्र आदीको खाली भू-भागहरुमा चौडापाते प्रजाति, डालेघाँस प्रजातीका साथै अनार, कागति, मसला, पौलोसिया सुन्तला) का विरुवा वृक्षारोपन गर्ने
३.२	नर्सरी स्थापना	वटा	१०	२००	२०	१३०	४००	१५०	७००	४	८००	४	८००	२	४००	२०००	साविकका सबै वडाहरुमा ११९ ओटा का दरले	वन कार्यालय, न.पा., सा.व.उ.स, ASHA	चौडापाते प्रजाती, डाले घाँस प्रजातीका साथै अनार

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
																		कागती र सुन्तलाको विरुवा उत्पादन गर्ने	
३.३	रिर्चाज पोखरी निर्माण	वटा	१०	५०	२०	१३०	४०	१५०	७००	४	२००	४	२००	२	१००	५००	साविकका सबै वडामा २२ ओटा	वन कार्यालय, न.पा., सा.व.उ.स, ASHA	रिर्चाज पोखरी निर्माण गर्ने
३.४	दिगो वन व्यवस्थापन	हेक्टर	२०	२०	२०	१३०	४०	१५०	७००	१०	२००	५	१००	५	१००	४००	प्रत्येक सामुदायिक वनहरुमा कार्ययोजना अनुसार दिगो वन व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु गर्ने	वन कार्यालय, न.पा.,सा.व.उ.स, ASHA	हागा काटछाट, पतल्याउने, एकल्याउने, भाडी सफाई
३.५	आगलागी नियन्त्रण सम्बन्धि तालिम र सामाग्री खरिद	पटक	१	१००	२०	१३०	४०	१५०	७००	१	१००	०	०	०	०	१००	वडा स्तरमा	वन कार्यालय, न.पा., सा.व.उ.स, ASHA	प्रत्येक वडावाट ६ जनाका दरले सहभागिहरुलाई तालिम प्रदान गरी औजार उपलब्ध गराउने तथा अग्नी नियन्त्रक सम्बन्धि वडा स्तरिय टोली गठन

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
																		गर्ने ।	
३.६	डहेलो नियन्त्रणका लागि सचेतना कार्यक्रम (नाटक, रेडियो, एफएम वाट सुचना प्रसारण) विद्यालयमा निबन्ध, वक्तृत्वकला प्रतियोगिता	पटक	५	५०	२०	१३०	४०	१५०	७००	२	१००	२	१००	१	५०	२५०	समुदाय, एफ.एम तथा विद्यालय	वन कार्यालय, न.पा.,सा. व.उ.स, ASHA	सडक नाटक देखाउने र एफ एम वाट सुचना प्रसारण, विद्यालयमा कार्यक्रम
३.७	खुल्ला चरित्रचरण निबन्धका लागि होर्डिङ बोर्ड निर्माण	वटा	५	२०	२०	१३०	४०	१५०	७००	२	४०	२	४०	१	२०	१००	वडाका आवश्यक स्थानमा	वन कार्यालय, न.पा., सा.व.उ.स, ASHA	प्रत्येक वडामा सवैले देखिने गरी चरित्रचरणका निबन्धका लागि बोर्ड राख्ने
३.८	टिमुर प्रशोधन उद्योगको स्थापना	वटा	१	३००	२०	१३०	४०	१५०	७००	०	०	१	३००	०	०	३००	वडा स्तरमा	वन कार्यालय, न.पा.,सा. व.उ.स, ASHA	टिमुर संकलन, भण्डारण तथा प्रशोधनका लागि उद्योगको स्थापना गर्ने
	जम्मा									१६४०		१६४०		७७०		४०५०			

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.		सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९						
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट					
४.१	बाढी तथा पहिरो नियन्त्रणका लागि तारजाली र बायोइन्जिनियरिङ	घ.मि	४००	५	१०	१०	१५	४०	३००	२०	१०००	१००	५००	१००	५००	२०००	साविकका वडामा	सबै	ASHA, सा.व.उ.स., वडा कार्यालय, न.पा.	तारजालीका साथसाथै विभिन्न किसिमका घाँस प्रजाती लगायत बास, निगालो र अन्य विरुवाहरुको वृक्षारोपन गर्नुका साथै भकारीहरु बाधेर पहिरो नियन्त्रण गर्ने
४.२	बाढी तथा पहिरो नियन्त्रणका लागि तटबन्धन निर्माण	घ.मि	१०००	५	१०	१०	१५	४०	३००	४०	२०००	४००	२००	२००	१०००	५०००	साविकका वडामा	सबै	ASHA, सा.व.उ.स., वडा कार्यालय, न.पा.	तारजाली प्रयोग गरी बाढी नियन्त्रणका लागि तटबन्धन निर्माण गर्ने
४.३	विपद पुर्वतयारीका सामग्री	सेट	१	१००	२०	१३	४०	१५०	७००	१	१००	०	०	०	०	१००	नगरपालिका को वडा स्तरमा		ASHA, सा.व.उ.स., वडा कार्यालय, न.पा.	विपदको अवस्थामा प्रयोग गर्ने

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
	जम्मा									३१००	२५००	१५००	७१००						
५. जन स्वास्थ्य																			
५.१	स्टेचर खरिद	वटा	१०	१५	२०	१३०	४०	१५०	७००	५	७५	५	७५	०	०	१५०	प्रत्येक टोलमा २।२ वटा	न.पा., वडा कार्यालय, स्वास्थ्य चौकि, ASHA	विरामीलाई अस्पतालमा ल्याउनका लागि स्टेचर खरिद गर्ने
५.२	पोषण सम्बन्धि तालिम	पटक	२०	२०	२०	१३०	४०	१५०	७००	१०	२००	५	१००	५	१००	४००	प्रत्येक टोलमा	न.पा., वडा कार्यालय, स्वास्थ्य चौकि, ASHA	दुई दिने तालिममा पन्चिस जना १००० दिनका आमाहरुका लागि
५.३	किशोरी प्रजजन र बालविवाह सम्बन्धि जनचेतनामुलक कार्यक्रम	पटक	२०	२०	२०	१३०	४०	१५०	७००	१०	२००	५	१००	५	१००	४००	प्रत्येक टोलमा	न.पा., वडा कार्यालय, स्वास्थ्य चौकि, ASHA	विद्यालय स्तरमा किशोरीहरुलाई बाल विवाह र प्रजजन सम्बन्धि तालिम तथा छलफल गर्ने
५.४	पानीको शुद्धिकरण सम्बन्धि तालिम	पटक	२०	२०	२०	१३०	४०	१५०	७००	१०	२००	५	१००	५	१००	४००	प्रत्येक टोलमा	न.पा., वडा कार्यालय,	पानीको शुद्धिकरणका लागि तालिम

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
																		स्वास्थ्य चौकि, ASHA	तथा प्रविधिमा सहयोग
५.४	वडा स्तरमा प्राथमिक उपचार केन्द्र स्थापना First Aid KIT, अति आवश्यक औषधि सहित)	वटा	५	२५	२०	१३०	४०	१५०	७००	२	५०	२	५०	१	२५	१२५	साविकका वडामा प्रत्येक	न.पा., वडा कार्यालय, स्वास्थ्य चौकि, ASHA	६ वटै वडामा सामान्य प्राथमिक उपचारका लागि महिला स्वयमसेविका मार्फत कार्य सञ्चालन गर्ने
५.५	विद्यालयमा स्वच्छ खानेपानीको लागि फिल्टर खरिद	वटा	५	५	२०	१५०	४०	१५०	७२०	५	२५	०	०	०	०	२५	वडाका विद्यालयमा सबै	न.पा., वडा कार्यालय, स्वास्थ्य चौकि, ASHA	विद्यार्थिहरूलाई स्वच्छ पिउने पानीको लागि फिल्टर गरीद गर्ने
	जम्मा									७५०	४२५	३२५	३२५	३२५	१५००				
६. भौतिक पूर्वाधार																			
६.१	पक्क सिंचाई कुलो निर्माण																		
६.२.१	सेता खोला पक्क सिंचाई कुलो निर्माण	वटा	१	४००	१	२	४	३	१०	१	४००	०	०	०	०	४००	साविक वडा नं १ पैयाचौर टोल	न.पा., सिंचाई कार्यालय	५०० मिटर RCC

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
६.२.२	सिमटारे देखी गाराखेत सम्म पक्क सिर्चाई कुलो निर्माण योजना	वटा	१	७००	२	४	८	६	२०	१	७००	०	०	०	०	७००	साविक वडा नं १ पैयाचौर टोल	अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	सिमटारे देखी गाराखेत सम्म १००० मिटर RCC
६.२.३	टुनिकोट हुदै टाट्के सम्म पक्क सिर्चाई कुलो मर्मत योजना	वटा	१	५००	२	५	१०	८	२५	०	०	१	५००	०	०	५००	साविक वडा नं. ६ टाट्के	न.पा., सिर्चाई कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	टुनिकोट हुदै टाट्के सम्म ८०० मिटर कुलो मर्मत RCC
६.२.४	बयसाकुरा देखी खलटाकुरा गाउती सम्म पक्क सिर्चाई कुलो मर्मत योजना	वटा	१	७००	३	८	१०	९	३०	०	०	१	७००	०	०	७००	साविक वडा नं. ६ खलटाकुरा	न.पा., सिर्चाई कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	बयसाकुरा देखी खलटाकुरा गाउती सम्म १००० मिटर RCC
६.२.५	भुलेखोलाको छहरा देखी डाँरीखोला हुँदै टुडेगार खेत	वटा	१	७००	२	४	६	८	२०	१	७००	०	०	०	०	७००	साविक वडा नं. ६ भुलेखोला	न.पा., सिर्चाई कार्यालय अन्य सेवा	भुलेखोलाको छहरा देखी डाँरीखोला हुँदै टुडेगार

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
	सम्म पक्क सिर्चाई कुलो निर्माण योजना																प्रदायक निकायहरु ASHA	खेत सम्म १५०० मिटर RCC	
६.२.६	टुटे गार पक्क सिर्चाई कुलो निर्माण योजना	वटा	१	७००	२	१५	२०	१३	५०	०	०	१	७००	०	०	७००	साविक वडा नं. ६ टेटेगार	न.पा., सिर्चाई कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	अग्राला देखि खारा सम्म ४००० मिटर RCC
६.२.७	मुलतारा पक्क सिर्चाई कुलो निर्माण योजना	वटा	१	२००	२	१५	१३	१०	४०	१	२००	०	०	०	०	२००	साविक वडा नं. ६ अग्राला	न.पा. ASHA, सिर्चाई कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	पक्क कुलो RCC
६.२.८	ठुला खेत सिर्चाई कुलो निर्माण योजना	वटा	१	२००	२	५	८	५	२०	०	०	०	०	१	२००	२००	साविक वडा नं. ६ खारा	न.पा., सिर्चाई कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	पक्क कुलो RCC
६.२.९	अग्राला देखी खोला घर्तिगाउँ पक्क सिर्चाई कुलो निर्माण	वटा	१	३००	२	५	१८	१०	३५	१	३००	०	०	०	०	३००	साविक माभुकाँडा गाविस ६ घर्तिगाउँ	न.पा., सिर्चाई कार्यालय अन्य सेवा	पक्क कुलो RCC

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
	योजना																		
६.२.१०	पाइप द्वारा सिंचाई कुलो निर्माण योजना	वटा	१	२००	२	५	८	५	२०	०	०	०	०	१	२००	२००	साविक वडा नं. ६ खारा टोल	न.पा., सिंचाई कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	टेडेगार अर्घला चौपारी हेदै खारा सम्म पाइप द्वारा सिंचाई
६.२.११	कुनेउटा पक्क सिंचाई कुलो निर्माण योजना	वटा	१	७००	२	५	८	५	२०	१	७००	०	०	०	०	७००	साविक वडा नं. ६ कुनेउटा टोल	न.पा., सिंचाई कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	माथिल्लो कुनेउटा बाट तल्लो कुनेउटा सम्म १५०० मिटर RCC
६.२.१२	घरा खोला पक्क सिंचाई कुलो मर्मत योजना	वटा	१	७००	१	५	१४	५	२५	१	७००	०	०	०	०	७००	साविक वडा नं. ७ पोखरा टोल	न.पा., सिंचाई कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	साना पोखरा देखी गोफ्ले चौर सम्म ३००० मिटर कुलो मर्मत RCC
६.२.१३	जोखाटाकुरा सिंचाई कुलो मर्मत योजना	वटा	१	७००	१	५	१५	९	३०	०	०	१	७००	०	०	७००	साविक वडा नं. ८, स्यालाखेत	न.पा., सिंचाई कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक	स्यालाखेत घोरनेटी हुदै जोखाटाकुरा सिंचाई कुलो मर्मत ३०००

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
६.२.१४	स्यालाखेत सिंचाई कुलो मर्मत योजना	वटा	१	७००	२	५	७	६	२०	१	७००	०	०	०	०	७००	साविक वडा नं. ८, स्यालाखेत	न.पा., सिंचाई कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	स्यालाखेत हुदै घर्तिखोल्या सिंचाई कुलो मर्मत १५०० मिटर कुलो मर्मत RCC
६.२.१५	तल्लो मेलबोट सिंचाई कुलो निर्माण योजना	वटा	१	७००	२	५	७	६	२०	०	०	१	७००	०	०	७००	साविक वडा नं. ८, स्यालाखेत	न.पा., सिंचाई कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	तल्लो मेलबोट सिंचाई कुलो निर्माण १५०० मिटर कुलो निर्माण RCC
६.२.१६	मथल्लो टाट्के सिंचाई कुलो मर्मत योजना	वटा	१	७००	५	५०	५०	२५	१३०	१	७००	०	०	०	०	७००	साविक वडा नं. ८, मथल्लो टाट्के	न.पा., सिंचाई कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	सिंचाई कुलो मर्मत ३५०० मिटर कुलो मर्मत RCC
६.२.१७	चिन्नेखोला सिंचाई कुलो मर्मत योजना	वटा	१	७००	५	२०	१५	१५	५५	०	०	१	७००	०	०	७००	साविक वडा नं. ८, स्यालाखेत	न.पा., सिंचाई कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक	वसिउखोला वार्नेकाफल हुदै चिन्ने खोला सिंचाई कुलो

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
६.२.१८	तल्लो टाट्के सिंचाई कुलो मर्मत योजना	वटा	१	७००	१०	४०	३०	२०	१००	०	०	१	७००	०	०	७००	साविक वडा नं. ८, तल्लो टाट्के	न.पा., सिंचाई कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	मर्मत २५०० मिटर कुलो मर्मत RCC
६.२.१९	फपट्टी कुलो मर्मत योजना	वटा	१	२००	१	४	३	२	१०	०	०	०	०	१	२००	२००	साविक वडा नं. ८,	न.पा., सिंचाई कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	सिंचाई कुलो मर्मत १०० मिटर कुलो मर्मत RCC
६.२.२०	पाइप द्वारा सिंचाई कुलो निर्माण योजना	वटा	१	३००	१	८	७	९	२५	०	०	१	३००	०	०	३००	साविक वडा नं. ८ भालुखोला	न.पा., सिंचाई कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरू ASHA	पाइप द्वारा सिंचाई
६.२.२१	वसिऊखोला राउटेघर चिन्नेखोला सिंचाई कुलो	वटा	१	७००	१	५	६	४	१६	१	७००	०	०	०	०	७००	साविक वडा नं. ८, चिन्नेखोला	न.पा., सिंचाई कार्यालय अन्य सेवा	२००० मिटर सिंचाई कुलो RCC

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
	निर्माण योजना																		
६.२.२२	ठाडीखोली भालुखोला सिंचाई कुलो निर्माण योजना	वटा	१	७००	१	५	६	३	१५	०	०	१	७००	०	०	७००	साविक वडा नं. ८, भालुखोला	न.पा. ASHA, सिंचाई कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	१००० मिटर सिंचाई कुलो निर्माण RCC
६.२.२३	घर्ति खुर्पा स्यालाखेत सिंचाई कुलो मर्मत योजना	वटा	१	७००	१	५	८	८	२२	१	७००	०	०	०	०	७००	साविक वडा नं. ८, स्यालाखेत	न.पा., सिंचाई कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	२००० मिटर सिंचाई कुलो मर्मत RCC
६.२.२४	स्यालाखेत धाराखोला सिंचाई कुलो मर्मत योजना	वटा	१	७००	१	५	७	७	२०	०	०	०	०	१	७००	७००	साविक वडा नं. ८, स्यालाखेत	न.पा., सिंचाई कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	२००० मिटर सिंचाई कुलो मर्मत RCC
६.२.२५	पल्लो स्यालाखेत फपटी सिंचाई कुलो मर्मत योजना	वटा	१	३००	१	२	२	२	७	०	०	०	०	१	३००	३००	साविक वडा नं. ८, स्यालाखेत	न.पा., सिंचाई कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक	२०० मिटर सिंचाई कुलो मर्मत RCC

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
६.२.२६	किम्बोट टाट्के सिंचाई कुलो मर्मत योजना	वटा	१	७००	१	८	११	१२	३२	०	०	१	७००	०	०	७००	साविक वडा नं. ८, टाट्के	न.पा., सिंचाई कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	१५०० मिटर सिंचाई कुलो मर्मत RCC
६.२.२७	मेलवोट सिंचाई कुलो निर्माण योजना	वटा	१	३००	१	४	७	३	१५	१	३००	०	०	०	०	३००	साविक वडा नं. ८,	न.पा., सिंचाई कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	५०० मिटर सिंचाई कुलो निर्माण RCC
६.२.२८	भिरगन्धी वैरीगारे सिंचाई कुलो निर्माण योजना	वटा	१	३००	१	५	८	४	१८	०	०	०	०	१	३००	३००	साविक वडा नं. ८, वार्नेकाफल	न.पा., सिंचाई कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	सिंचाई कुलो निर्माण RCC
६.२.२९	स्यालाखेत सिंचाई कुलो निर्माण योजना	वटा	१	२००	१	२	३	४	१०	१	२००	०	०	०	०	२००	साविक वडा नं. ८, स्यालाखेत	न.पा., सिंचाई कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	सिंचाई कुलो निर्माण RCC

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
६.२.३०	कोटमौला भैसेखोला सिंचाई कुलो निर्माण योजना	वटा	१	२००	१	२	३	४	१०	०	०	१	२००	०	०	२००	साविक वडा नं. ८, कोटमौला	न.पा., सिंचाई कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	सिंचाई कुलो निर्माण RCC
६.२.३१	तल्लो चौफारी देखी मजेरी खेत सिंचाई कुलो निर्माण योजना	वटा	१	२००	१	५	६	८	२०	०	०	१	२००	०	०	२००	साविक वडा नं. ६	न.पा., सिंचाई कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु ASHA	सिंचाई कुलो निर्माण RCC
६.२.३२	आग्रला देउलीवोट सिंचाई कुलो निर्माण	वटा	१	२००	३	७	२०	१५	४५	१	२००	०	०	०	०	२००	साविक वडा नं. ६	न.पा., सिंचाई कार्यालय अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु , ASHA	सिंचाई कुलो निर्माण RCC
	जम्मा									७२००		६८००		१९००		१५९००			

७. जलवायु परिवर्तन सचेतना अभिवृद्धि, क्षमता विकास तथा लैंगिक तथा सामाजिक समाबेसीकरण

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
७.१	जलवायु परिवर्तन ज्ञान केन्द्र स्थापना (वडा स्तरिय)	वटा	१	३०	२०	१५०	३८०	१५०	७००	१	३०	०	०	०	०	३०	वडा कार्यालयको भवनमा	न.पा., वडा कार्यालय, ASHA	सवै टोलका समुदायलाई जलवायु परिवर्तन सम्बन्धि सुचना प्रवाह गर्ने उद्देश्यले वडा कार्यालयको भवनमा सुचना केन्द्र स्थापना गर्ने
७.२	तल्लो तटिय र माथिल्लो तटिय क्षेत्र विचको अन्तर सम्बन्ध सम्बन्धि सचेतनाका लागि होडिड बोर्ड निर्माण	वटा	५	१०	२०	१५०	३८०	१५०	७००	५	५०	०	०	०	०	५०	साविकका वडाहरूमा	न.पा., वडा कार्यालय, ASHA	प्रत्येक वडामा १ वटा होडिड बोर्ड
७.३	विपन्न महिलाहरूलाई वैकल्पिक आयमुलक क्रियाकलाप (होजेरी)	पटक	१	३००	०	०	१०	२०	३०	०	०	०	०	१	३००	३००	वडा स्तरमा	न.पा., वडा कार्यालय, ASHA	उनका विभिन्न सामागिहरु बनाउने सम्बन्धि १५ दिने तालिम
७.४	विपन्न महिलाहरूलाई वैकल्पिक आयमुलक क्रियाकलापका	पटक	१	२००	०	०	१०	२०	३०	०	०	१	२००	०	०	२००	वडा स्तरमा	न.पा., वडा कार्यालय, ASHA	वासका मुढा, टोकरी लगायतका सजावट

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
	लागी वासका सामान वनाउने तालिम																	सामाग्री वनाउने सम्बन्धि १५ दिने तालिम	
७.५	विपन्न महिलाहरुलाई वैकल्पिक आयमूलक क्रियाकलापका लागि सिलाई कटाई तालिम	पटक	१	२६३	०	०	१०	२०	३०	०	०	१	२६३	०	०	२६३	वडा स्तरमा	न.पा., वडा कार्यालय, ASHA	कटाई सिलाई तालिमको लागि आवश्यक मेसिन, कपडा तथा आवश्यक सामाग्रीहरु सहित १ महिनाको तालिम प्रदान गर्ने
७.७	विपन्न महिलाहरुलाई वैकल्पिक आयमूलक सजावट सामाग्री वनाउने सम्बन्धि तालिम	पटक	१	३००	०	०	१०	२०	३०	०	०	०	०	१	३००	३००	वडा स्तरमा	न.पा., वडा कार्यालय, ASHA	फुलका सजावट सामाग्री तालिमको लागि आवश्यकसा माग्रीहरु सहित प्रदान गर्ने
७.८	अवलोकन भ्रमण (अनुकूलनका प्रयासहरु भएको	पटक	१	२००	०	१०	१०	१०	३०	०	०	१	२००	०	०	२००	वडा स्तरमा	न.पा., वडा कार्यालय,	निर्वाचित जनप्रतिनिधि, राजनैतिक

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
	ठाउँमा)																		
७.९	महिला तथा बन्धित वर्गलाई लैंगिक तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धि तालिम	पटक	१०	१०	१०	३०	५०	९०	१८०	५	५०	५	५०	०	०	१००	साविकका वडाहरुमा	न.पा., वडा कार्यालय, ASHA	२ दिने तालिम, वडाबाट ६ जनाका दरले, आमा समूह, कृषि सहकारीहरु, सचेतना केन्द्र र वन समूहका प्रतिनिधीहरु
	जम्मा									१३०		७१३		६००	१४४३				
द. योजना अनुगमन , मूल्याङ्कन तथा संस्थागत विकास																			
८.१	वार्षिक योजना तर्जुमा गोष्ठी	वटा	३	२०	४५	१७	४०	१६०	७८५	१	२०	१	२०	१	२०	६०	वडा स्तरमा	न.पा., वडा कार्यालय, ASHA	१ दिने योजना तर्जुमा गोष्ठी (वडाका निर्वाचित जन प्रतिनिधिहरु, राजनीतिक दल ,वडामा कार्यरत सरोकारवाला

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
																		संघ संस्था)	
८.२	सरोकारवालाहरुबाट संयुक्त अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	वटा	३	२०	४५	१७ ५	४० ५	१६०	७८५	१	२०	१	२०	१	२०	६०	वडा स्तरमा	न.पा., वडा कार्यालय, ASHA	वार्षिक रुपमा (वडाका निर्वाचित जन प्रतिनिधिहरु, राजनीतिक दल, वडामा कार्यरत सरोकारवाला संघ संस्था)
८.३	चौमासिक समिक्षा गोष्ठी	पटक	१५	१०	४५	१७ ५	४० ५	१६०	७८५	५	५०	५	५०	५	५०	१५०	वडा स्तरमा	न.पा., वडा कार्यालय, ASHA	वडाका निर्वाचित जन प्रतिनिधिहरु, राजनीतिक दल, वडामा कार्यरत सरोकारवाला संघ संस्था
८.४	वडा कार्यालयको संस्थागत विकास	पटक	१	१००	४५	१७ ५	४० ५	१६०	७८५	१	१००	०	०	०	०	१००		न.पा., वडा कार्यालय, ASHA	कम्प्युटर, प्रिन्टर, लगायत आवश्यक फर्निचर खरिद गरी वडा

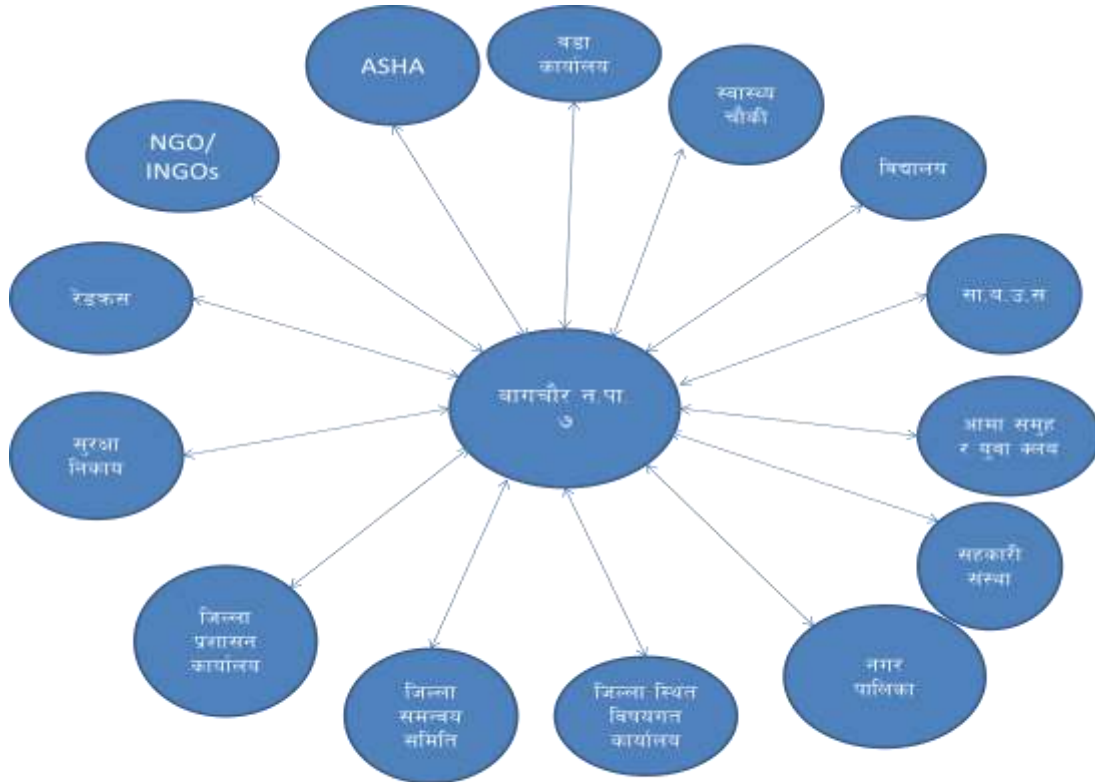
क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिणाम	दर(प्रति हजारमा)	लाभान्वित वर्ग					आर्थिक वर्ष						कुल अनुमानित बजेट इकाई हजारमा	स्थान/ साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					V1	V2	V3	V4	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
										परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट	परिणाम	बजेट				
																		कार्यालयको संस्थागत विकास गर्ने	
	जम्मा									१९०		९०		९०		३७०			
	३ वर्षको जम्मा बजेट									३०२१०		२६९१८		१०२९५		६७४२३			

परिच्छेद ५ संस्थागत सम्बन्ध

५.१ संस्थागत सम्बन्ध विश्लेषण तथा रोटी चित्र

योजना तयार गरिसकेपछि अनुकूलन योजनाका प्राथमिकतालाई स्थानीय स्तरमा आर्थिक तथा प्राविधिक रुपमा सहयोग पुऱ्याउन सक्ने निकायहरुको पहिचान एवं ती निकायहरुबाट उपलब्ध हुने सेवाहरुको समेत विश्लेषण गरिएको थियो । यसरी जलवायु परिवर्तनका सवालमा आर्थिक, प्राविधिकको साथै सहजीकरण सहयोग पुऱ्याउन सक्ने सरकारी निकायहरुमा जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, कृषि विकास कार्यालय, भू-संरक्षण कार्यालय, वन कार्यालय, स्वास्थ्य कार्यालय, सिंचाई कार्यालय, महिला बालबालिका कार्यालय, सुरक्षा निकाय, टेलिकम, सा.व.उ.स.हरु, , पशुसेवा कार्यालय, गैर सरकारी संस्था तथा आयोजनाहरुमा : दलित विकास समाज, शारदा , पार्ड नेपाल, उच्च मूल्य श्रृंखला कृषि वस्तु उत्पादन आयोजना, रुपान्तरण नेपाल, आशा तथा समुदायमा आधारित संघ संस्थाहरुमा कृषि सहकारी संस्था, सा.व.उ.स., आमा समूह, क्लब आदि रहेका छन् । संस्थागत नक्शा अनुसार नगरपालिकामा हुने जलवायु परिवर्तन सम्बन्धि हरेक क्रियाकलापहरु वडा कार्यालय र नगरपालिकासँगको समन्वय र सहकार्यमा हुने हुँदा वडा कार्यालय र न.पा. संग धेरै राम्रो र नजिकको सम्बन्ध रहने देखिन्छ ।

चित्र १६. संस्थागत नक्शांकन

तालिका २३. संस्थागत विश्लेषण

सेवा प्रदायक संस्था र ठेगाना	सेवा लिने विषय	सेवा लिन गरिने प्रक्रिया
वडा कार्यालय	समन्वयर सहकार्य, सल्लाह र सुझाव, सिफारिस	निवेदन तथा योजना प्रस्तुत
स्वास्थ्य चौकी	विभिन्न स्वास्थ्य सम्बन्धि समस्याको उपचार, स्वास्थ्य सम्बन्धि जनचेतना, अभिलेखिकरण	नाम दर्ता
विद्यालय	बालबालिकाले पठन पाठन गर्ने थलो	विद्यालय भर्ना
आमा समूह/युवा क्लव	समुदायमा स्वास्थ्य सम्बन्धि सेवा प्रदान गर्ने, समुदायमा जनचेतना फैलाउने ।	सहभागीता
सहकारी संस्था	समुदायमा ऋण लगानी तथा बचत गर्ने	सदस्यता लिने
नगरपालिकाको कार्यालय	आर्थिक सहयोग, समन्वय र सहकार्य, सल्लाह, सुझाव र सिफारिस	योजना तर्जुमामा आमन्त्रण, निवेदन तथा योजना प्रस्तुत
नगरपालिका अर्न्तगत विषयगत क्षेत्रहरु	आ-आफ्नो विषयगत क्षेत्रका योजना बनाउने, कार्यान्वयन गर्ने, अनुगमन मूल्याङ्कन गर्ने	निवेदन तथा योजना प्रस्तुत
जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्रशासनिक कार्य	निवेदन
जि.स.सकोकार्यालय	आर्थिक सहयोग र सहकार्य	योजना प्रस्तुत, निवेदन
नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	राहात, उद्धार, अभिलेखिकरण तथा जनचेतना फैलाउने	
सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति	कृषकहरु लाई आवश्यक काठ, दाउरा, घाँस, स्याउला उपलब्ध गराउने तथा विपन्नहरु लाई आयआर्जनका लागि सहयोग गर्ने ।	निवेदन
सुरक्षा निकाय	समुदायमा शान्ति सुरक्षा प्रदान, राहात तथा उद्धारमा सहयोग, अभिलेखिकरण तथा सिफारिस	उद्धारका लागि अनुरोध तथा निवेदन
ASHA	स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयारी तथा कार्यान्वयनमा आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग	लापा समूह निर्माण, निवेदन, सम्पर्क, समन्वय
जिल्ला स्थित विभिन्न NGO/INGOs	स्थानीय विकास निर्माण तथा जनचेतनाका कार्य कार्यान्वयनमा आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग	सहभागीता

५.२ योजना प्रक्रियामा स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना समायोजन

यस स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनालाई विकास र विषयगत योजनाका साथै स्थानीय स्तरमा सेवा प्रदान गर्ने निजी तथा गैरसरकारी संस्थाहरुको योजना प्रक्रियामा पनि समायोजन गर्दै लैजानका लागि बस्ती स्तरमा/साविकका वडा स्तरमा वडा नागरिक मञ्च, हालको वडा स्तरमा वडा स्तरीय योजना प्राथमिकरण बैठक छलफल गरिने छ । त्यसै गरी नगरपालिका स्तरमा बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति हुँदै नगरपालिकाको बैठकबाट नगर सभालाई सिफारिस गरी नगर सभाबाट अनुमोदन गरिने छ । यसका साथै यस वडाभित्र कार्यरत विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरुको योजनाहरुमा पनि यस स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनालाई समायोजन गरिदै लगिने छ । त्यसै गरी यस वडाबाट तयार हुने आवधिक योजनामा पनि यस स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनालाई उच्च प्राथमिकताका साथ समायोजन गरिनेछ भने केन्द्रिय स्तरमा नेपाल सरकार वन तथा वातावरण मन्त्रालय अन्तर्गत राष्ट्रिय योजना आयोगबाट तयार गरिने रातो किताब मार्फतको राष्ट्रिय विकास योजनामा पनि यस स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनालाई समायोजन गरिनेछ ।

५.३ स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको कार्यान्वयन

यस स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको सफल कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्यांकनको लागि समन्वयात्मक भूमिकाको लागि वडा कार्यलय सदैव क्रियाशिल रहनेछ । यस स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना कार्यान्वयनको लागि वडा अध्यक्षको अध्यक्षतामा बहुसरोकारवाला समिति गठन गर्न सकिनेछ । सो समितिको मातहतमा यस स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाका योजनाहरु सेवा प्रदायक संस्था तथा निकायहरु, विषयगत कार्यलयहरु र सोभै समुदायमा स्थापित भई क्रियाशिल रहेका विद्यमान समूह, संस्था, क्लव तथा उपभोक्ता समितिहरु मार्फत कार्यान्वयन गरिनेछ । यस योजनामा अन्य सरोकारवाला निकायहरुको सहयोग पनि आवश्यक पर्ने हुनाले सो कार्यक्रमहरुका लागि सरोकारवाला निकायको वार्षिक योजनामा समावेश गर्नका लागि जिल्ला समन्वयन समिति तथा नगरपालिका मार्फत पहल गरिनेछ । विस्तृत कार्यान्वयनको लागि सम्बन्धित व्यक्ति, संस्था निकायहरूसँग समन्वय र सहकार्य गरी वाह्य श्रोतहरुको समेत पहिचान र परिचालन गरिनेछ । योजना कार्यान्वयन गरिनु पूर्व कार्यान्वयनका लागि आवश्यक विस्तृत बजेट सम्बन्धित उपभोक्ता समिति, समूह र क्लवहरूसँगको सहमतिमा तयार गरिनेछ र सोही अनुरूप सम्बन्धित निकायहरूसँग सम्झौता गरी कार्यान्वयन गरिनेछ । उक्त कार्यान्वयन गर्ने समूहहरुले कार्यक्रम कार्यान्वयन पूर्व सम्बन्धित लाभान्वित वर्ग समक्ष विस्तृत योजना तथा बजेट विवरण प्रस्तुत गर्नु पर्नेछ । कार्यक्रम संचालनको क्रममा आयव्ययको विवरण तथा सम्बन्धित अभिलेखहरु पारदर्शी रुपमा राख्नु पर्नेछ । कार्यक्रम संचालनको क्रममा कार्यक्रम गुणस्तरीय तथा उद्देश्यमूलक बनाउन सम्बन्धित लाभान्वित वर्ग तथा सम्बन्धित सरोकारवाला संस्थाहरुको सुझावलाई सम्बोधन गरिनेछ । साथै नगरपालिकाको कार्यलय, वडा कार्यलय र सम्बन्धित समूहबाट स्वःअनुगमन मूल्यांकन गरिनुका साथै सहयोगी निकायहरूसँग संयुक्त रुपमा समेत कार्यक्रमको नियमित अनुगमन तथा मूल्यांकन गरिनेछ । कार्यक्रम सम्पादन पश्चात सम्बन्धित क्रियाकलापको सार्वजनिक लेखा परीक्षण गरिने छ ।

५.४ स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको प्रगति समिक्षा, अनुगमन तथा मूल्यांकन

वडा तहमा स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना कार्यान्वयनको प्रगति र परिणाम सम्बन्धी सूचना तथा प्रमाणहरुको संकलन र मूल्यांकन गर्न वडा अध्यक्षको अध्यक्षतामा गठित बहुसरोकारवाला समितिलाई नै परिचालन गरिनेछ । अनुकूलन कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयनमा भएको प्रगतिहरुको समिक्षा नियमित रुपमा गरिनेछ । यसका लागि वार्षिक योजना तर्जुमा गोष्ठी र समिक्षा गोष्ठी सबै सरोकारवालाहरुको सहभागीतामा संचालन गरिनेछ । समितिबाट कार्यक्रमको गुणस्तर सुनिश्चित गर्न स्थलगत अनुगमन समेत गरिनेछ । समिक्षा गोष्ठी एवं स्थलगत अनुगमनबाट लापा कार्यान्वयनमा प्राप्त भएका प्रतिफल मूल्यांकन गरि सिकाईहरुको आदान प्रदान गरिनेछ । यसै गरी समय-समयमा जिल्ला स्तरमा रहेका सयन्त्रहरुबाट पनि संयुक्त अनुगमन गरी प्राविधिक स्तरको पृष्ठपोषण वडालाई प्राप्त हुनेछ । यसका अतिरिक्त अनुकूलन योजना कार्यान्वयन र अनुगमनबाट आएका नतिजा, प्रगति र उपलब्धीहरु जिल्ला र नगरपालिकामा हुने विभिन्न फोरमहरुमा प्रस्तुत गरी पृष्ठपोषण लिईनेछ । यसबाट लापा कार्यान्वयनको प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्न सहयोग पुग्नेछ । यसरी नै लापा कार्यान्वयनबाट प्राप्त उपलब्धी र नतिजाहरुको प्रगति विवरण र घटनाको विस्तृत अध्ययन गरी प्रकाशन तथा प्रसारण गरिनेछ । समय-समयमा केन्द्रिय तथा क्षेत्रीय अनुगमन

समितिहरुबाट अनुगमन तथा मूल्यांकन गरिनेछ । समुदाय तहमा सहभागितात्मक स्वःअनुगमन पद्धतिलाई प्राथमिकता दिईनेछ । यसका लागि उपभोक्ता समूह तथा समितिहरुले कार्यक्रमको शुरुवातमा र सपन्न भए पश्चात सार्वजनिक लेखा परीक्षण गर्नेछन् । लापा कार्यान्वयन पश्चात लापा तयारीको क्रममा प्रयोग गरिएका विभिन्न सहभागितामूलक विधिहरुको प्रयोग गरी पुनः वडा स्तरमा घरधुरीहरुको जलवायु परिवर्तन सम्बेदनशिल सम्पन्नता स्तरको लेखाजोखा गरी तुलानात्मक अध्ययन गरिनेछ । यसबाट समुदाय स्वयंले संकटासन्नताको अवस्था विश्लेषण गर्न सक्नेछन् । त्यसै गरी तुलानात्मक अध्ययन पनि गरिनेछ । यसबाट समुदाय स्वयंले संकटासन्नताको अवस्था विश्लेषण गर्न सक्नेछन् ।

तालिका २४ अनुगमन योजना

अनुगमनका तहहरु	किन	कसले	कहिले	कसरि
समुदाय तहका अनुगमन (क्रियाकलापको तहमा)	<ul style="list-style-type: none"> पारदर्शिता र अपनत्व कायम गर्न । अनुकूलन कार्यहरुको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न । 	<ul style="list-style-type: none"> समुदाय स्तरीय अनुगमन तथा मूल्यांकन समिति 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यक्रम संचालन पूर्व, संचालनकोक्रममा १ र सम्पन्न भएको १ महिना भित्र (हरेक कार्यक्रममा) 	सार्वजनिक लेखा परीक्षण, स्वअनुगमन तथा मुल्यांकन, होर्डिड बोर्ड मार्फत ।
वडा/नगरपालिका तहका अनुगमन (प्रक्रिया र प्रगतीहरु तहमा)	<ul style="list-style-type: none"> कार्यक्रमको गुणस्तर कायम गर्न । योजना र प्रगतिका लेखाजोखा गर्न । कार्यक्रमको प्रभावकारीतामा वृद्धि गर्दै समयमा सम्पन्न गर्न । 	<ul style="list-style-type: none"> वडा स्तरीय अनुगमन तथा मूल्यांकन समिति नगरपालिका स्तरीय अनुगमन तथा मूल्यांकन समिति 	अर्धवार्षिक रुपमा (पौष र असारमा)	समिक्षा तथा योजना तर्जुमा बैठक तथा गोष्ठी ।
			चौमासिक	फिल्ड अनुगमन भ्रमण ।
			चौमासिक	संकटासन्न वर्गहरूसँग अन्तरक्रिया ।
			नियमित	फोटो तथा घटना अध्ययनको संकलन ।
जिल्ला तहका अनुगमन (नतिजा र उपलब्धी तहमा)	<ul style="list-style-type: none"> लापाका उपलब्धीहरु र नतिजाहरु सुनिश्चित गर्न । राम्रा अभ्यासहरुको अनुशरण, थप विस्तार र मुल प्रवाहिकरण गर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> जिल्ला समन्वय समिति, सहयोगी संस्थाहरु । 	वार्षिक	समुह अनुगमन ।
			अर्धवार्षिक	समिक्षा तथा सेयरिडगोष्ठी तथा बैठक
			वार्षिक	घटना अध्ययनको संगालो प्रकाशन ।
			२ वर्षमा	सहभागितामूलक संकटासन्नता विश्लेषण ।
			वार्षिक	प्रगती प्रतिवेदन प्रकाशन ।

सन्दर्भ सामाग्री :

- जिल्ला वस्तुगत विवरण, सल्यान २०७२
- बागचौर नगरपालिकाको नगर पार्श्वचित्र २०७६
- राष्ट्रिय जलवायु परिवर्तन नीति २०६७
- राष्ट्रिय अनुकूलन कार्ययोजना (नापा) २०६७
- स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना संरचना (लापा फ्रेमवर्क) २०६७
- सुदृढ लापा मार्गदर्शन, ASHA २०७३

अनुसूचीहरू

अनुसूची १

स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना (LAPA) निर्माणका लागि ३ दिने वडा स्तरीय योजना तर्जुमा गोष्ठीमा सहभागीहरूको विवरण

क्र.स	नाम/थर	ठेगाना	पद/कार्यालय
	श्री शेर बहादुर घर्ति	बागचौर न.पा. ८	वडा अध्यक्ष
२	श्री अंगेश्वर वली	बागचौर न.पा. ८	वडा सदस्य
३	श्री कमला आचार्य	बागचौर न.पा. ८	वडा सदस्य
४	श्री लक्ष्मी दमाई	बागचौर न.पा. ८	वडा सदस्य
५	श्री सोभाराम भण्डारी	बागचौर न.पा. ८	समाजसेवी
६	श्री डिल्ली वली	बागचौर न.पा. ८	सा.व.उ.स.अध्यक्ष
७	श्री गोपाल वली	बागचौर न.पा. ८	
८	श्री दिल बहादुर वली	बागचौर न.पा. ८	
९	श्री तारादेव वली	बागचौर न.पा. ८	
१०	श्री चुडामणी खड्का	बागचौर न.पा. ८	
११	श्री दिपक वली	बागचौर न.पा. ८	
१२	श्री विमला डिसी वली	बागचौर न.पा. ८	
१३	श्री ईश्वरी डाँगी	बागचौर न.पा. ८	
१४	श्री दिपा कुमारी चन्द	बागचौर न.पा. ८	
१५	श्री खुम बहादुर खड्का	बागचौर न.पा. ८	
१६	श्री दिपेश डाँगी	बागचौर न.पा. ८	
१७	श्री लाल बहादुर वली	बागचौर न.पा. ८	
१८	श्री दामोदर दाहाल	बागचौर न.पा. ८	
१९	श्री भिम बहादुर वली	बागचौर न.पा. ८	
२०	श्री कुल बहादुर डाँगी	बागचौर न.पा. ८	
२१	श्री रेशम ब. भण्डारी	बागचौर न.पा. ८	
२२	श्री विनोद डाँगी	बागचौर न.पा. ८	
२३	श्री सन्तोष सुनार	बागचौर न.पा. ८	
२४	श्री बाल कृष्ण वली	बागचौर न.पा. ८	
२५	श्री सालु परियार	बागचौर न.पा. ८	
२६	श्री दिपा दमाई	बागचौर न.पा. ८	
२७	श्री नन्दकला परियार	बागचौर न.पा. ८	
२८	श्री लाल बहादुर डाँगी	बागचौर न.पा. ८	
२९	श्री देवराज मल्ल	रुकुम	निर्देशक/श्रोत व्यक्ति/इको सेन्स मल्टी सर्भिस प्रा.लि.
३०	श्री विवेक क्षेत्राल	कैलाली	श्रोत व्यक्ति/इको सेन्स मल्टी सर्भिस प्रा.लि.
३१	श्री लुमा चन्द	सल्यान	लापा सहायक/इको सेन्स मल्टी सर्भिस प्रा.लि.

अनुसूची २

बागचौर नगरपालिका वडा नं. ७ का संकटासन्न घरधुरीहरुको विवरण

साविक वडा नं. १		जम्मा घरधुरी संख्या : १८६		V1= 4	V2= 25	V3= 124	V4= 33	
१.पौया टोल मौरीचौर टोल		जम्मा घरधुरी संख्या : ५९		V1= 0	V2= 10	V3= 34	V4=15	
क्र.सं.	पुरुष घरमुली	महिला घरमुली	परिवार संख्या			घरमुली पुरुष १, महिला २	जातजाती : दलित = १, जनजाती = २, वा/क्षे/ठ= ३, मधेसी = ४, अन्य = ५	संकटासन्नता स्तर : V1 = न्यून, V2= मध्यम, V3= उच्च, V4= अति उच्च
			म.	पु.	जम्मा			
१	गोपाल वली	ताराकुमारी वली	३	६	९	१	३	V3
२	नरेश वली	प्रेम कुमारी वली	१	४	५	१	३	V3
३	दुर्गा प्रसाद वली	रोसनी वली	१	३	४	१	३	V4
४	मोविर रावत	मोती रावत	२	६	८	१	३	V4
५	दिलसरा खत्री	कबिराज खत्री	२	२	४	१	३	V4
६	रुद्रबहादुर वली	चित्रा वली	२	२	४	१	३	V2
७	खिमलाल वली	प्रेमी वली	४	५	९	१	३	V2
८	पूर्णबहादुर वली	बेलमती वली	३	५	८	१	३	V3
९	भानुभक्त वली	कमला वली	४	१	५	१	३	V2
१०	लोकमान वली	नेपा वली	२	२	४	१	३	V2
११	जोती प्रसाद वली	रुपा वली	३	३	६	१	३	V3
१२	जिवराज वली	तारादेवी वली	२	२	४	१	३	V3
१३		रुपा वली	१	२	३	२	३	V3
१४	भुमबहादुर वली	निर्मला वली	३	४	७	१	३	V3
१५	राजबहादुर वली	बेलमती वली	२	४	६	१	३	V3
१६	ठाकुर प्रसाद डाँगी	निर्मला डाँगी	३	२	५	१	३	V2
१७	यमपी डि.सी	सुनिता भण्डारी	१	२	३	१	३	V3

१८	मेघराज डि.सी	रेवती डि.सी	५	१	६	१	३	V3
१९	बेलाराम वली	मोती वली	३	२	५	१	३	V3
२०	तिलक वली	तजीकुमारी वली	७	५	१२	१	३	V2
२१	हरिवहादुर वली	डम्बरी वली	३	२	५	१	३	V4
२२	पूर्णवहादुर वली	दुपती वली	५	२	७	१	३	V4
२३	पुष्कर वली		२	२	४	१	३	V4
२४	डिल्लीबहादुर वली	विमला वली	३	३	६	१	३	V3
२५	खिमराज वली	लिला वली	३	३	६	१	३	V4
२६	जनक वली	तुमा खडका वली	२	२	४	१	३	V4
२७	डिल्ली वली	शारदा वली	२	२	४	१	३	V4
२८	लोकमान वली	मस्ती वली	८	७	१५	१	३	V2
२९	ताराप्रशाद वली	टिका वली	१	३	४	१	३	V3
३०	खुमराज वली		२	२	४	१	३	V3
३१	भरत वली	प्रतिभा वली	१	१	२	१	३	V3
३२	विरसिड वली	थली वली	१	१	२	१	३	V3
३३	नोखबहादुर वली	भदी वली	२	३	५	१	३	V3
३४	भिम बहादुर वली	टिका वली	२	२	४	१	३	V3
३५	रेमेश वली	नन्दा वली	४	१	५	१	३	V3
३६	गोरख डाँगी	रिता भण्डारी डाँगी	३	३	६	१	३	V3
३७	डम्बर बहादुर डाँगी	निर्मला भण्डारी डाँगी	३	२	५	१	३	V3
३८	तारादेव वली	राधिका वली	२	३	५	१	३	V4
३९	एकराज यागी	भदी योगी	१	५	६	१	३	V3
४०	पशुपति योगी	खुमराज योगी	६	२	८	१	३	V2
४१	टोपबहादुर योगी		५	२	७	१	३	V2
४२	तिलकनाथ योगी	शुगा योगी	१	१	२	१	३	V2
४३	टेकनाथ योगी	देवकला योगी	१	२	३	१	३	V3

४४	मिलन योगी	यमुना योगी	१	३	४	१	३	V3
४५	रमेश योगी	लिला योगी	३	३	६	१	३	V3
४६	गोविन्द योगी	भ्रुपा योगी	४	४	८	१	३	V4
४७	पहलमान योगी	रुपा योगी	६	३	९	१	३	V3
४८	केशर घर्ती	मेनुका घर्ती	२	५	७	१	३	V3
४९	शिवराज घर्तिमगर	शावित्रा घर्तिमगर	१	२	३	१	२	V4
५०	भुम प्रकाश घर्तिमगर	लिला घर्तिमगर	२	३	५	१	२	V4
५१	थलराज सार्की	थली नेपाली	१	४	५	१	१	V4
५२	लोकबहादुर वली	टिका वली	५	२	७	१	३	V3
५३	लोकबहादुर सार्की	लिना सार्की	१	१	२	१	१	V3
५४	वालाराम वली	शारदा वली	१	४	५	१	३	V3
५५	भक्त बहादुर राणा	केशरी राणा	२	१	३	२	३	V3
५६	गणेश राणा	पशुपति राणा	३	१	४	१	३	V3
५७	खिमलाल वली	लिलि वली	२	४	६	१	३	V3
५८	रत्न बहादुर राणा		७	६	१३	१	३	V4
५९	हिमराज योगी	विमला योगी	३	२	५	१	३	V3
	जम्मा		१६१	१६७	३२८	१		

२. तिर्थटाकुरा टोल र तलीगाउ भावर टोल जम्मा घरधुरी संख्या : १२७ V1= 4 V2= 15 V3= 90 V4=18

क्र.सं.	पुरुष घरमुली	महिला घरमुली	परिवार संख्या			घरमुली पुरुष १, महिला २	जातजाती : दलित = १, जनजाती = २, वा/क्षे/ठ= ३, मधेसी = ४, अन्य = ५	संकटासन्नता स्तर : V1 = न्यून, V2= मध्यम, V3= उच्च, V4= अति उच्च
			म.	पु.	जम्मा			
६०	विरेन्द्र प्रकाश चन्द	पेमा कुमारी चन्द	२	३	५	१	३	V1
६१	तिलकराज चन्द	भिमा चन्द	२	२	४	१	३	V1
६२	डिल्ली बहादुर चन्द	पुतला चन्द	३	३	६	१	३	V1

६३	कृष्ण बहादुर चन्द	सिता चन्द	३	४	७	१	३	V4
६४	भुपेन्द्र प्रकाश चन्द	विमला चन्द	३	२	५	१	३	V4
६५	फौद बहादुर चन्द	मीना चन्द	४	४	८	१	३	V4
६६		मिना चन्द	३	१	४	२	३	V4
६७	निम बहादुर वली	सितली वली	१	२	३	१	३	V2
६८	सौविर वली	कौसिला वली	२	३	५	१	३	V2
६९	लालबहादुर वली	केसरी वली	४	४	८	१	३	V2
७०	देव बहादुर वली	सुसिला वली	२	२	४	१	३	V2
७१	शोभाराम वली	रिमा वली	४	५	९	१	३	V2
७२	वृद्धिराज चन्द	सुनिता चन्द	२	१	३	१	३	V4
७३	शिवकुमार चन्द	दिला चन्द	२	३	५	१	३	V4
७४	गोविन्द बहादुर चन्द	रमा चन्द	५	३	८	१	३	V4
७५	इन्द्र बहादुर वली	जैकला बुढामगर वली	१	१	२	१	३	V4
७६	दुर्गे वली	जोखी वली	२	५	७	१	३	V4
७७	ग्रीमान चन्द	रुपा चन्द	४	३	७	१	३	V2
७८	दानबहादुर चन्द	शोभा चन्द	१	१	२	१	३	V2
७९	डिल्ली वली	अर्मता वली	२	२	४	१	३	V3
८०	टिकाराम वली	शुनिता वली	१	१	२	१	३	V3
८१	भक्कु वली	सर्मिला वली	१	३	४	१	३	V3
८२	शिवराज वली	गिता वली	२	३	५	१	३	V3
८३	लालसिड वली	जिवकुमारी वली	२	१	३	१	३	V3
८४	मानबहादुर वली	कुन्ती वली	५	४	९	१	३	V3
८५	भिमप्रकाश वली	कमला वली	६	३	९	१	३	V3
८६	पवित्र वली		१	२	३	१	३	V3
८७	तारा प्रशाद वली	मडगला वली	१	४	५	१	३	V3

८८	अडग बहादुर वली	भद्रकला वली	२	३	५	१	३	V3
८९	केशव वली	दिपा वली	१	३	४	१	३	V3
९०	शुरे वली	सिता वली	२	२	४	१	३	V3
९१	शिवप्रशाद वली	विमला वली	६	२	८	१	३	V3
९२	भिमु वली	भुमि वली	७	४	११	१	३	V3
९३	केशर वली	शिसिला वली	४	३	७	१	३	V3
९४	टुलकराम वली	भुमा वली	२	२	४	१	३	V3
९५	डिल्ली वली	पारमती वली	२	३	५	१	३	V3
९६	टेकबहादुर वली	सिता वली	२	३	५	१	३	V3
९७	गोपाल वली	ठकि कुमारी डाँगी वली	१	३	४	१	३	V3
९८	नेव बहादुर वली	चेती कुमारी वली	२	२	४	१	३	V3
९९	मोहनलाल वली	चम्फा वली	२	४	६	१	३	V3
१००	भुमबहादुर वली	टिका वली	४	२	६	१	३	V3
१०१	भुमबहादुर वली	कमला वली	४	१	५	१	३	V3
१०२	नन्दलाल वली	सेती वली	५	२	७	१	३	V3
१०३		लाली वली	३	०	३	२	३	V3
१०४	गोविन्द वली	रविन वली	३	२	५	१	३	V3
१०५	छपिलाल वली	पूर्णी वली	३	३	६	१	३	V3
१०६	उविन्डो वली	विमला वली	३	५	८	१	३	V3
१०७	लोकबहादुर वली	चेतकला वली	४	४	८	१	३	V3
१०८	तुलाराम वली	हिरा वली	२	२	४	१	३	V3
१०९	मोहन वली	सरिता वली	३	३	६	१	३	V3
११०	नविन वली	गंगा वली	२	४	६	१	३	V3
१११	कालिराम वली	चम्फी वली	२	२	४	१	३	V3
११२	गजबहादुर वली	बाल्मी वली	६	३	९	१	३	V3

११३	भिमे वली	ऐश्वर्य वली	२	३	५	१	३	V3
११४	प्रभु वली	शुशिला वली	१	४	५	१	३	V3
११५	प्रेम बहादुर वली	हेमा वली	१	४	५	१	३	V4
११६	गणेश वली	पवित्रा वली	१	२	३	१	३	V3
११७	रवि वली	गिता वली	५	३	८	१	३	V4
११८	भुमबहादुर	गिता वली	५	३	८	१	३	V3
११९	वेत प्रसाद वली	धनसरी वली	४	३	७	१	३	V3
१२०	हरिवहादुर वली	थली वली	२	४	६	१	३	V4
१२१	वलबहादुर वली	कृष्णा वली	६	२	८	१	३	V4
१२२	हिमसिंह वली	कवली वली	२	२	४	१	३	V4
१२३	डिल्ली वली	त्रिपुरा वली	१	३	४	१	३	V4
१२४	टिकाराम वली	दिपा वली	१	२	३	१	३	V3
१२५	इन्दा बहादुर वली	सोभी वली	१	३	४	१	३	V4
१२६	मोविर वली	रुपा वली	२	४	६	१	३	V3
१२७	चन्दा बहादुर वली	हेमन्ता वली	१	२	३	१	३	V3
१२८	मोलाल वली	गौरी वली	५	३	८	१	३	V3
१२९	तिलक वली	नेत्री	५	२	७	१	३	V3
१३०	शेरबहादुर वली		४	२	६	१	३	V4
१३१	मिर्सी वली	अमृता वली	४	२	६	१	३	V3
१३२	इन्द्र बहादुर वली	दुर्गी वली	३	३	६	१	३	V3
१३३	तिलक वली	वेलमती वली	४	२	६	१	३	V3
१३४	प्रेम वली		१	३	४	१	३	V3
१३५	सिउकली वली	नन्दकली वली	१	३	४	१	३	V3
१३६	हर्क बहादुर वली	वेलमती वली	२	२	४	१	३	V3
१३७	मानु बहादुर वली	पार्वती वली	२	३	५	१	३	V3

१३८	भद्र बहादुर वली	ललिता वली	२	१	३	१	३	V3
१३९	रुद्रबहादुर वली	कलावती वली	४	४	८	१	३	V3
१४०	खुमराज कामी	चम्पा कामी	२	४	६	१	१	V4
१४१	ईश्वर बहादुर वि.क.	कोपी कामी	३	२	५	१	१	V3
१४२	शेरबहादुर कामी	तिली कामी	३	४	७	१	१	V3
१४३	गोवरधन कामी	हरिकला वि.क.	४	३	७	१	१	V3
१४४	डिल्ली बहादुर वि.क.	निर्मला वि.क.	२	३	५	१	१	V3
१४५	लक्ष्मण कामी	शुशिला वि.क.	१	२	३	१	१	V3
१४६	प्रशाराम वि.क.	मिना वि.क.	२	६	८	१	१	V3
१४७	पुणु वली	सेती वली	३	३	६	१	३	V3
१४८	केवल वली	मिना वली	२	१	३	१	३	V3
१४९	नौलसिड कामी	मानमती कामी	३	४	७	१	१	V3
१५०	खिम वि.क.	सञ्जु वि.क.	२	३	५	१	१	V3
१५१	जसिड कामी	दुर्वती कामी	२	५	७	१	१	V3
१५२	शेरबहादुर वली	रुपा वली	२	२	४	१	३	V3
१५३	मोहन वली	इशवरी वली	१	३	४	१	३	V3
१५४	कविराज वली	तिली वली	२	३	५	१	३	V3
१५५	विरबहादुर वली	पुनि वली	४	२	६	१	३	V3
१५६	कृष्ण बहादुर वली	जसी वली	३	२	५	१	३	V3
१५७	दुर्गाराम वली	गौरी वली	६	२	८	१	३	V3
१५८	क्षेत्र प्रकाश राणा	कमला राणा	४	३	७	१	३	V3
१५९	युवराज राणा	खला राणा	२	२	४	१	३	V3
१६०	कमल राणा	सिता राणा	३	२	५	१	३	V3
१६१	टेकबहादुर वली	मिना वली	१	३	४	१	३	V3
१६२		टिका वली	२	१	३	२	३	V3

१६३	दिल बहादुर वली	लिला वली	२	२	४	१	३	V3
१६४	मेघराज वली	दिपा वली	२	१	३	१	३	V3
१६५	कमल वली	शुशिला वली	३	३	६	१	३	V3
१६६	प्रताप वली	गंगा वली	५	४	९	१	३	V2
१६७	राजबहादुर वली	वागमती वली	३	४	७	१	३	V2
१६८	कुसल परियार		४	६	१०	१	१	V3
१६९	प्रेम परियार	वाटुलि परियार	३	५	८	१	१	V3
१७०	भैरव परियार	कल्पना परियार	४	३	७	१	१	V3
१७१		लिलावती परियार	१	१	२	२	१	V3
१७२	हरि चन्द	विमला चन्द	६	२	८	१	३	V3
१७३	नवराज चन्द	खुमा चन्द	२	५	७	१	३	V3
१७४	यज्ञबहादुर मल्ल	निर्मला मल्ल	२	५	७	१	३	V2
१७५	कुमार मल्ल	तुल्सा मल्ल	१	२	३	१	३	V2
१७६	प्रेम मल्ल	सङ्गीता मल्ल	४	४	८	१	३	V2
१७७	नविन मल्ल	सिता मल्ल	१	२	३	१	३	V2
१७८	विकाश मल्ल	रेखा मल्ल	२	२	४	१	३	V3
१७९	लोकेन्द्र चन्द	लक्ष्मी चन्द	२	३	५	१	३	V3
१८०	डिल्ली चन्द	चन्द्रकला चन्द	४	४	८	१	३	V3
१८१	दिनेश घर्ती	सुनिता घर्ती	४	२	६	१	२	V3
१८२	खिम बहादुर घर्ती	शुशिला घर्ती	२	३	५	१	२	V3
१८३	डिल्ली बहादुर वली	रिता वली	३	२	५	१	३	V3
१८४	कृती बहादुर वली	गिता कुमारी वली	२	४	६	१	३	V2
१८५	कृष्ण राज वली	गिता वली	३	२	५	१	३	V1
१८६	तारादेव वली	राधिका वली	४	२	६	१	३	V2
	जम्मा		३४८	३५४	७०२			

साविक वडा नं. ६		जम्मा घरधुरी संख्या : १८८		V1= 8	V2= 52	V3= 110	V4= 18	
१. दहगाड टोल		जम्मा घरधुरी संख्या : ४२		V1= 1	V2= 5	V3= 28	V4= 8	
क्र.सं.	पुरुष घरमुली	महिला घरमुली	परिवार संख्या			घरमुली पुरुष १, महिला २	जातजाती : दलित = १, जनजाती = २, वा/क्षे/ठ= ३, मधेसी = ४, अन्य = ५	संकटासन्नता स्तर : V1 = न्यून, V2= मध्यम, V3= उच्च, V4= अति उच्च
			म.	पु.	जम्मा			
१८७	पूर्ण बहादुर खड्का	कमला खड्का	१	२	३	१	३	V3
१८८	सविन खड्का	अनिता खड्का	१	२	३	१	३	V3
१८९	तेज बहादुर खड्का	टिका खड्का	६	४	१०	१	३	V4
१९०	बुद्धि प्रसाद खड्का	सुनसरी खड्का	२	६	८	१	३	V2
१९१	महेन्द्र खड्का	आशा खड्का	३	३	६	१	३	V3
१९२	कृष्णा खड्का	निशा खड्का	३	२	५	१	३	V3
१९३	प्रविर खड्का	दिल कुमारी खड्का	१	१	२	१	३	V3
१९४	पहलमान खड्का	जैकला खड्का	३	७	१०	१	३	V3
१९५	शेर बहादुर खड्का	ढाँका खड्का	३	३	६	१	३	V3
१९६	ललित खड्का	तुल्सा खड्का	२	१	३	१	३	V3
१९७	भिम बहादुर खड्का	पवित्रा खड्का	२	३	५	१	३	V3
१९८	राजन खड्का	कमला खड्का	२	३	५	१	३	V3
१९९	दिपेश डाँगी	निरुता वली डाँगी	२	४	६	१	३	V4
२००	रेशम डाँगी	डिला डाँगी	३	४	७	१	३	V4
२०१	दल बहादुर डाँगी	मोती डाँगी	१	२	३	१	३	V4
२०२	डिल्ली बहादुर डाँगी	कान्ता डाँगी	८	१	९	१	३	V4
२०३	हिरालाल वली	मडगला वली	२	२	४	१	३	V3
२०४	रेशम वली	शुशिला वली	४	२	६	१	३	V1
२०५	चक्र बहादुर वली	खिमा वली	१	४	५	१	३	V2
२०६	गणेश कुमार वली	शुशिला वली	२	२	४	१	३	V2

२०७	राज बहादुर वली	जिवी वली	४	३	७	१	३	V3
२०८	ओमकार वली	पुलसरी वली	३	३	६	१	३	V3
२०९	कुल बहादुर वली	शुशिली वली	४	४	८	१	३	V3
२१०	टन्न बहादुर वली	पवित्रा वली	२	२	४	१	३	V3
२११	छपिलाल वली	लाली वली	३	२	५	१	३	V3
२१२	दिपेन्द्र प्रकाश वली	बसन्ता वली	१	२	३	१	३	V3
२१३	पूर्णा बहादुर वली	निर्मला वली	४	४	८	१	३	V2
२१४	राज बहादुर वली	निर्मला वली	१	४	५	१	३	V4
२१५	किरण खड्का	मिना खड्का	३	३	६	१	३	V3
२१६	धुर्व खड्का	कमला खड्का	२	२	४	१	३	V3
२१७	प्रेम बहादुर खड्का	उमा खड्का	४	४	८	१	३	V3
२१८	कृती बहादुर खड्का	चन्द्री खड्का	५	६	११	१	३	V3
२१९	खोमलाल खड्का	ठुमी खड्का	२	५	७	१	३	V2
२२०	शुरेश चन्द	कमला चन्द	१	२	३	१	३	V3
२२१	भक्त बहादुर वली	भिमि वली	३	४	७	१	३	V3
२२२	देव बहादुर भण्डारी	कृष्णा भण्डारी	२	२	४	१	३	V3
२२३	मान बहादुर भण्डारी	सुवर्नि भण्डारी	४	३	७	१	३	V3
२२४	छविलाल भण्डारी	जिवितकला भण्डारी	४	३	७	१	३	V3
२२५	थलराज भण्डारी	उमा भण्डारी	२	६	८	१	३	V3
२२६	सादाराम वली	धनसरा वली	३	३	६	१	३	V4
२२७	गोपाल डाँगी	तूल्सा डाँगी	२	४	६	१	३	V4
२२८	पूर्ण बहादुर खड्का	कलि खड्का	४	३	७	१	३	V3
जम्मा			११५	१३२	२४७			

२.कोदालचौर टोल		जम्मा घरधुरी संख्या : ६६		V1= 2	V2= 23	V3= 37	V4= 4
क्र.सं.	पुरुष घरमुली	महिला घरमुली	परिवार संख्या	घरमुली पुरुष १, महिला	जातजाती : दलित = १, जनजाती = २, वा/क्षे/ठ=	संकटासन्नता स्तर : V1 = न्यून, V2= मध्यम, V3= उच्च, V4= अति उच्च	

						२	३, मधेसी = ४, अन्य = ५	
			म.	पु.	जम्मा			
२२९	प्रशाराम वली	दिपा वली	२	३	५	१	३	V3
२३०	ओमकार वली	विमला वली	४	२	६	१	३	V3
२३१	रमेश वली	निर्मला वली	१	२	३	१	३	V3
२३२	चक्र बहादुर भण्डारी	गौरी भण्डारी	२	३	५	१	३	V1
२३३	राम बहादुर खड्का	गिता खड्का	४	२	६	१	३	V2
२३४	देविलाल खड्का	भगवती खड्का	३	२	५	१	३	V2
२३५	खुम बहादुर खड्का	शावित्रा खड्का	२	२	४	१	३	V3
२३६	पूर्ण बहादुर खड्का	अनुमती खड्का	२	३	५	१	३	V2
२३७	राम बहादुर खड्का	गिता खड्का	४	३	७	१	३	V2
२३८	पदम खड्का	केवली खड्का	५	३	८	१	३	V3
२३९	देव बहादुर खड्का	मनकली खड्का	३	२	५	१	३	V2
२४०	खुम बहादुर खड्का	गात्री खड्का	२	३	५	१	३	V2
२४१	दल बहादुर खड्का	लिला खड्का	१	१	२	१	३	V3
२४२	कृती खड्का	रनकला खड्का	४	४	८	१	३	V3
२४३	लोक बहादुर खड्का	पूणी खड्का	५	५	१०	१	३	V4
२४४	लोकेन्द्र खड्का	चम्पा खड्का	१	२	३	१	३	V3
२४५	विवेक खड्का	मनिशा खड्का	४	४	८	१	३	V3
२४६	भुपाल खड्का	खली खड्का	१	३	४	१	३	V3
२४७	रामलाल खड्का	पूर्णीमाया खड्का	४	२	६	१	३	V2
२४८	यज्ञ बहादुर खड्का	भिमी खड्का	२	२	४	१	३	V3
२४९	हरि खड्का	सिता खड्का	२	४	६	१	३	V2
२५०	पदम खड्का		२	४	६	१	३	V3
२५१	भागीराम खड्का	पवित्रा खड्का	३	२	५	१	३	V3
२५२	तेज बहादुर खड्का	सुन्तली खड्का	१	१	२	१	३	V2
२५३	नरेश भण्डारी	रिता भण्डारी	३	२	५	१	३	V4

२५४	गणेश भण्डारी	गणेशा भण्डारी	२	२	४	१	३	V2
२५५	रेशमलाल भण्डारी	उर्मिला भण्डारी	२	३	५	१	३	V3
२५६	कृती भण्डारी	रुपा भण्डारी	२	२	४	१	३	V3
२५७	ढाल बहादुर भण्डारी	रुपा भण्डारी	२	२	४	१	३	V3
२५८	मोहनलाल भण्डारी	विर्मी भण्डारी	७	३	१०	१	३	V3
२५९	इन्द्र बहादुर वली	शितला वली	२	२	४	१	३	V3
२६०	कमल वली	दोपती वली	१	१	२	१	३	V3
२६१	नोखीराम वली	मनी वली	५	५	१०	१	३	V2
२६२	ज्ञान बहादुर वली	खिमा वली	१	३	४	१	३	V3
२६३	ठाकुर प्रसाद वली	भिमा वली	४	३	७	१	३	V3
२६४	गोपाल वली	नन्दकला वली	४	४	८	१	३	V3
२६५	केशर वली	खिमा वली	३	३	६	१	३	V3
२६६	धन बहादुर डाँगी		६	५	११	१	३	V3
२६७	एकराज खड्का	करुणा खड्का	२	१	३	१	३	V3
२६८	टेकराज खड्का	इश्वरी खड्का	१	१	२	१	३	V3
२६९	केशर वली	कृष्णा वली	३	३	६	१	३	V3
२७०	भुम बहादुर वली	इश्वरी वली	१	३	४	१	३	V1
२७१	इश्वरी खड्का	ज्योती खड्का	२	१	३	१	३	V3
२७२	लिलमान खड्का	तिलसरा वलि	३	२	५	१	३	V2
२७३	डिल्ली वली	डिला वली	३	३	६	१	३	V2
२७४	भक्कु भण्डारी	शावित्रा भण्डारी	३	३	६	१	३	V3
२७५	नरेन्द्र भण्डारी	शिता भण्डारी	३	१	४	१	३	V3
२७६	गोपाल भण्डारी	गंगा भण्डारी	२	१	३	१	३	V3
२७७	नरेश वली	लक्ष्मी वली	२	२	४	१	३	V3
२७८	धन बहादुर वली	मैमा वली	४	५	९	१	३	V2

२७९	लिलमान वली	तिलसरा वलि	१	३	४	१	३	V2
२८०	भुम प्रकाश वलि	टिका वलि	२	३	५	१	३	V2
२८१	निम बहादुर वलि	गिता वलि	२	२	४	१	३	V2
२८२	युवराज खड्का	उमा खड्का	२	२	४	१	३	V3
२८३	तिलक बहादुर खड्का	मुनी खड्का	३	३	६	१	३	V2
२८४	दिपेन्द्र वली	लिला वलि	२	४	६	१	३	V3
२८५	देवराज वली	रामकली वली	१	३	४	१	३	V4
२८६	तिलराम वली	केवली वली	३	४	७	१	३	V2
२८७	भुमप्रसाद वली	इन्द्रा कुमारी	५	४	९	१	३	V3
२८८	गणेश बहादुर वली	दिपा वली	१	२	३	१	३	V3
२८९	पूर्ण बहादुर वली	टिका वली	२	२	४	१	३	V3
२९०		रामकली वली	१	०	१	२	३	V4
२९१	चन्द्र बहादुर भण्डारी	देउकला भण्डारी	३	२	५	१	३	V2
२९२	एकराज भण्डारी	भिमा भण्डारी	१	२	३	१	३	V2
२९३	कर्ण बहादुर वली	गंगा वली	५	६	११	१	३	V2
२९४	पवन वली	दिपा वली	२	२	४	१	३	V2
		जम्मा	११५	१७४	२८९			

३.घर्तिगाऊ अग्राला टोल

जम्मा घरधुरी संख्या : ४८

V1=1

V2= 14

V3= 27

V4= 6

क्र.सं.	पुरुष घरमुली	महिला घरमुली	परिवार संख्या			घरमुली पुरुष १, महिला २	जातजाती : दलित = १, जनजाती = २, वा/क्षे/ठ= ३, मधेसी = ४, अन्य = ५	संकटासन्नता स्तर : V1 = न्यून, V2= मध्यम, V3= उच्च, V4= अति उच्च
			म.	पु.	जम्मा			
२९५	डन्डविर वली	लक्ष्मी वली	३	३	६	१	३	V2

२९६	कृती बहादुर वली	ओमी वली	३	३	६	१	३	V3
२९७	अर्जुन कुमार वली	अमृता वली	२	३	५	१	३	V1
२९८	तेजबहादुर वली	गंगा वली	३	८	८	१	३	V2
२९९	घुम बहादुर वली	ज्योती वली	३	२	५	१	३	V3
३००	शोभाराम वली	नन्नी वली	२	४	६	१	३	V3
३०१	मोहन वली	ओमा वली	४	२	६	१	३	V2
३०२	कर्ण बहादुर वली	शोभा वली	२	३	५	१	३	V2
३०३	रुद्र बहादुर वली	केशरी वली	१	३	४	१	३	V2
३०४	प्रेम बहादुर घर्ती		६	३	९	१	२	V3
३०५	टेक बहादुर घर्ती		४	१	५	१	२	V3
३०६	डिल्ली बहादुर घर्ती	मैसरी घर्ती	२	२	४	१	२	V3
३०७	यज्ञ बहादुर घर्ती	मैसरी घर्ती	२	२	४	१	२	V3
३०८	तिलक घर्ती	प्रवित्रा घर्ती	४	२	६	१	२	V3
३०९	अम्बर घर्ती	नन्दकला घर्ती	३	२	५	१	२	V3
३१०	मदन घर्ती	नन्दकला घर्ती	१	१	२	१	२	V3
३११	राजु घर्ती	लक्ष्मी घर्ती	२	२	४	१	२	V3
३१२	अमृत घर्ती		४	२	६	१	२	V3
३१३	मोहन चन्द्र	कमला चन्द्र	५	४	९	१	२	V2
३१४	दुर्गा बहादुर घर्ती	रत्न घर्ती	२	३	५	१	२	V3
३१५	टेक बहादुर घर्ती		१	२	३	१	२	V3
३१६	निम बहादुर घर्ती	रति घर्ती	५	४	९	१	२	V2
३१७	लाल बहादुर वली		६	३	९	१	३	V3
३१८	मोहन घर्ती	पवित्रा घर्ती	३	३	६	१	२	V4
३१९	क्षेत्र बहादुर घर्ती	कृष्णा घर्ती	६	२	८	१	२	V3
३२०	नन्दलाल घर्ती	भगवती घर्ती	२	३	५	१	२	V2
३२१	भिमसेन घर्ती	सम्भ्रना घर्ती	२	२	४	१	२	V3
३२२	उमलाल घर्ती	तिला घर्ती	३	४	७	१	२	V4

३२३	भुमबहादुर घर्ती		१	२	३	१	२	V3
३२४	उपेन्द्र पुन	शाभा पुन	६	३	९	१	२	V2
३२५	विक्रम घर्ती	रोमा घर्ती	२	२	४	१	२	V2
३२६	टिकाराम घर्ती		१	२	३	१	२	V4
३२७	रेशम बहादुर घर्ती	प्यान्टे घर्ती	१	३	४	१	२	V4
३२८	रेशम घर्ती	कमला घर्ती	३	३	६	१	२	V3
३२९	वालाराम घर्ती	जानकी घर्ती	३	४	७	१	२	V2
३३०	वेत प्रसाद घर्ती	मैमा घर्ती	२	५	७	१	२	V3
३३१	तुलाराम परियार	शुशिला परियार	३	३	६	१	१	V3
३३२	नन्दलाल दमाई	चन्दकला परियार	४	५	९	१	१	V3
३३३	कृतीराज परियार	लक्ष्मी परियार	१	३	४	१	१	V3
३३४	मोतीराम परियार	डिल्ली परियार	४	४	८	१	१	V3
३३५	प्रेम परियार	गिता परियार	३	३	६	१	१	V2
३३६	हरि परियार	शान्ता परियार	२	२	४	१	१	V3
३३७	भदे दमाई	ओमी दमाई	४	३	७	१	१	V3
३३८	प्रेम बहादुर वली	विर्म वली	१	२	३	१	३	V2
३३९	शिवलाल घर्ती	वेलमति घर्ती	३	४	७	१	२	V2
३४०	दुर्गा बहादुर गुरुड	धनसरा गुरुड	२	२	४	१	२	V4
३४१	नविन घर्ती	रत्न घर्ती	३	२	५	१	२	V4
३४२	खुमराज घर्ती	निर्मला थापा घर्ती	१	३	४	१	२	V3
		जम्मा	१३७	१३८	२७५			

४.खारा टोल

जम्मा घरधुरी संख्या : ३२

V1= 4

V2= 10

V3= 18

V4= 0

क्र.सं.	पुरुष घरमुली	महिला घरमुली	परिवार संख्या			घरमुली पुरुष १, महिला २	जातजाती : दलित = १, जनजाती = २, वा/क्षे/ठ= ३, मधेसी = ४, अन्य = ५	संकटासन्नता स्तर : V1 = न्यून, V2= मध्यम, V3= उच्च, V4= अति उच्च
			म.	पु.	जम्मा			
३४३	भुम बहादुर डाँगी		४	३	७	१	३	V3

३४४	डम्बर परियार	समुद्री परियार	२	१	३	१	१	V1
३४५	चुडामनि वली	देवी वली	२	२	४	१	३	V2
३४६	पवन वली	निर्मला वली	१	२	३	१	३	V3
३४७	टिकाराम वली	तोला वली	२	२	४	१	३	V3
३४८	जीवन वली	पवित्र वली	१	१	२	१	३	V2
३४९	राजन वली	सुजत वली	२	१	३	१	३	V3
३५०	किरण वली	प्रतिक्षा वली	१	२	३	१	३	V3
३५१		खिमा वली	२	३	५	१	३	V3
३५२	वेत प्रसाद वली	पम्फी वली	२	३	५	१	३	V3
३५३	रमेश वली	लिला वली	१	२	३	१	३	V3
३५४	कृती वली	कल्पना वली	४	२	६	१	३	V2
३५५	हरि वली	खिमा वली	१	३	४	१	३	V3
३५६	चक्र बहादुर वली	भिमा वली	२	४	६	१	३	V2
३५७	शोभाराम भण्डारी	लिला भण्डारी	३	३	६	१	३	V2
३५८	पिताम्बर वली	पुष्पा वली	२	२	४	१	३	V1
३५९	गोविन्द वली	गिता वली	३	३	६	१	३	V2
३६०	प्रकाश वली	जयमती वली	४	३	७	१	३	V3
३६१	राम बहादुर वली	पार्वती वली	२	२	४	१	३	V3
३६२	भुम बहादुर वली	रेशमा वली	२	२	४	१	३	V3
३६३	सुन्दर वली	मैमा वली	३	२	५	१	३	V2
३६४	डन्डविर वली	लिला वली	३	३	६	१	३	V3
३६५	ओमकार वली	धनमाया वली	२	२	४	१	३	V1
३६६	ढकाश खड्का	दिमा खड्का	३	२	५	१	३	V3
३६७	दल बहादुर वली		२	३	५	१	३	V3
३६८		ज्योती खड्का	४	०	४	२	३	V3
३६९	धोज बहादुर वली		२	३	५	१	३	V2

३७०	राजु वली	गिता वली	१	३	४	१	३	V3
३७१	टेकमान वली	कला वली	६	४	१०	१	३	V3
३७२	तिलक वली	सिता वली	३	२	५	१	३	V2
३७३	दरिमान वली	धनसरा वली	४	३	७	१	३	V2
३७४	अकविर वली	रामकुमार वली	५	४	९	१	३	V2
	जम्मा		८१	७७	१५८			

साविक वडा नं. ७ जम्मा घरधुरी संख्या : १४९ V1= 5 V2= 33 V3= 64 V4= 47								
१.स्याला टोल र डिमरगौरी टोल जम्मा घरधुरी संख्या : ४४ V1= 3 V2= 9 V3= 6 V4= 26								
क्र.सं.	पुरुष घरमुली	महिला घरमुली	परिवार संख्या			घरमुली पुरुष १, महिला २	जातजाती : दलित = १, जनजाती = २, वा/क्षे/ठ= ३, मधेसी = ४, अन्य = ५	संकटासन्नता स्तर : V1 = न्यून, V2= मध्यम, V3= उच्च, V4= अति उच्च
			म.	पु.	जम्मा			
३७५	मानबहादुर खड्का	भदी खड्का	३	२	५	१	३	V4
३७६	मोहन खड्का	रिता खड्का	४	४	८	१	३	V2
३७७	दामोदर वली	मिना वली	१	४	५	१	३	V4
३७८	खुम बहादुर खड्का	केशरी खड्का	१	३	४	१	३	V3
३७९	शोभाराम वली	पूर्वि वली	१	३	४	१	३	V4
३८०	विरबहादुर वली	मेघा वली	३	५	८	१	३	V4
३८१	जङ्ग बहादुर खड्का	कमला खड्का	३	३	६	१	३	V1
३८२	मनोज खड्का	दिपा खड्का	३	१	४	१	३	V4
३८३	प्रेम बहादुर खड्का	रिता खड्का	५	२	७	१	३	V4
३८४	प्रेम बहादुर खड्का	कृष्णा खड्का	२	२	४	१	३	V2
३८५	राम बहादुर खड्का	रामकला खड्का	४	४	८	१	३	V4

३८६	केशर खड्का	गंगा खड्का	४	२	६	१	३	V4
३८७	तुलराम खड्का	रिना खड्का	२	२	४	१	३	V1
३८८	लाल बहादुर वली	आईती वली	२	५	७	१	३	V4
३८९	केवल खड्का	तिरपुरा खड्का	२	२	४	१	३	V3
३९०	लालविर वली	रति वली	२	४	६	१	३	V4
३९१	हरिबहादुर वली	प्रतिभा वली	२	२	४	१	३	V4
३९२	नारायण वली	हिरा वली	२	१	३	१	३	V2
३९३	मदन वली	ललिता वली	४	२	६	१	३	V2
३९४	ठाकुर बहादुर वली	खुमा वली	२	३	५	१	३	V3
३९५	बालाराम वली	विमला वली	२	२	४	१	३	V4
३९६	अम्मर बहादुर वली	निर्मला वली	१	२	३	१	३	V2
३९७	ठाकुर बहादुर वली	ठकी वली	१	३	४	१	३	V2
३९८	नर बहादुर वली	भावना वली	१	३	४	१	३	V4
३९९	रत्न बहादुर वली	गोरी वली	३	३	६	१	३	V4
४००	ढाल बहादुर वली	मिना वली	३	४	७	१	३	V3
४०१	चक्र बहादुर वली	भुमा वली	४	२	६	१	३	V4
४०२	शन्तोष वली	भिमा वली	२	२	४	१	३	V4
४०३	कमल वली	सजिना वली	१	२	३	१	३	V2
४०४	केशर बहादुर वली	काली वली	३	३	६	१	३	V4
४०५	कृती बहादुर वली	शुशिला वली	५	३	८	१	३	V4
४०६	तेज बहादुर वली	कविता वली	४	२	६	१	३	V2
४०७	हुकुम वली	तुल्सी वली	१	३	४	१	३	V4
४०८	केशर बहादुर वली	कल्पना वली	५	१	६	१	३	V3
४०९	खुम बहादुर वली	ललिता वली	४	३	७	१	३	V4
४१०	मोहन वली	ललिता वली	१	४	५	१	३	V1

४११	पूर्णा बहादुर वली	चन्दकला वली	५	३	८	१	३	V3
४१२	भागीराम वली	तुल्सा वली	२	१	३	१	३	V4
४१३	पूर्णा बहादुर वली	मिना वली	६	४	१०	१	३	V2
४१४	कुलदेव वली	भ्रुपा वली	३	४	७	१	३	V4
४१५	मेवलाल वली	भुमी वली	४	६	१०	१	३	V4
४१६	खुम बहादुर वली	आईती वली	३	१	४	१	३	V4
४१७	निम बहादुर वली	पुष्पा वली	४	६	१०	१	३	V4
४१८	उमलाल वली	शिला वली	३	१	४	१	३	V4
	जम्मा		१२३	१२३	२४६			

२. कुनेउटा टोल								
			जम्मा घरधुरी संख्या : २४			V1= 0 V2= 6 V3= 18 V4= 0		
क्र.सं.	पुरुष घरमुली	महिला घरमुली	परिवार संख्या			घरमुली पुरुष १, महिला २	जातजाती : दलित = १, जनजाती = २, वा/क्षे/ठ= ३, मधेसी = ४, अन्य = ५	संकटासन्नता स्तर : V1 = न्यून, V2= मध्यम, V3= उच्च, V4= अति उच्च
			म.	पु.	जम्मा			
४१९	चुडामनि खड्का	रुपा खड्का	१	२	३	१	३	V2
४२०	दिल बहादुर खड्का		२	१	३	१	३	V3
४२१	चक्र बहादुर रावत	कोपिला रावत	६	२	८	१	३	V3
४२२	टोप बहादुर रावत	धनसरी रावत	३	३	६	१	३	V3
४२३	भिम बहादुर रावत	पविख रावत	२	२	४	१	३	V3
४२४	वुद्धि रावत	कालिका रावत	१	३	४	१	३	V2
४२५	मोहन लाल भण्डारी	दिपा भण्डारी	२	३	५	१	३	V3
४२६	गनेश भण्डारी	मिन्न भण्डारी	२	२	४	१	३	V3
४२७	भुद बहादुर भण्डारी	टिका भण्डारी	१	२	३	१	३	V3
४२८	मोहनलाल भण्डारी	टिका भण्डारी	३	२	५	१	३	V3

४२९	दिपेन्द्र भण्डारी	पार्वता भण्डारी	२	२	४	१	३	V3
४३०	देवराज भण्डारी	चम्फी भण्डारी	५	२	७	१	३	V3
४३१	लिलमान भण्डारी	भिमि भण्डारी	१	१	२	१	३	V2
४३२	मष्ट भण्डारी	टिका भण्डारी	३	१	४	१	३	V2
४३३	ज्ञान बहादुर भण्डारी	दिपा भण्डारी	१	२	३	१	३	V2
४३४	निम बहादुर भण्डारी	सुन्तली भण्डारी	२	३	५	१	३	V2
४३५	चुडामनि खड्का	हिरा खड्का	४	२	६	१	३	V3
४३६	पदम खड्का	लिला खड्का	४	२	६	१	३	V3
४३७	नेत्रलाल खड्का	निर्मला खड्का	४	२	६	१	३	V3
४३८	सिवलाल खड्का	मस्ती खड्का	४	२	६	१	३	V3
४३९	प्रेम खड्का	धनमाया खड्का	१	२	३	१	३	V3
४४०	हुमलाल खड्का	मडगला खड्का	३	३	६	१	३	V3
४४१	खडक खड्का	सिता खड्का	३	२	५	१	३	V3
४४२	लाल बहादुर खड्का	सुसिला खड्का	१	३	४	१	३	V3
जम्मा			६०	५१	१११			

३. पुरानछर्प टोल

जम्मा घरधुरी संख्या : ३९

V1= 1 V2= 5 V3= 12 V4= 21

क्र.सं.	पुरुष घरमुली	महिला घरमुली	परिवार संख्या			घरमुली पुरुष १, महिला २	जातजाती : दलित = १, जनजाती = २, वा/क्षे/ठ= ३, मधेसी = ४, अन्य = ५	संकटासन्नता स्तर : V1 = न्यून, V2= मध्यम, V3= उच्च, V4= अति उच्च
			म.	पु.	जम्मा			
४४३	खुमराज खड्का	प्रवित्रा खड्का	२	५	७	१	३	V2
४४४	तारा प्रसाद खड्का	वुदि खड्का	२	७	९	१	३	V3
४४५	मान बहादुर खड्का	गांगा खड्का	२	३	५	१	३	V4
४४६	सालिन्द खड्का	दिला खड्का	२	३	५	१	३	V2
४४७	जगदिस खड्का	सुशिला खड्का	२	२	४	१	३	V3

४४८	मुहान खड्का	तारा खड्का	२	४	६	१	३	V4
४४९	हरिबहादुर खड्का	भद्रकला खड्का	१	४	५	१	३	V4
४५०	ललित खड्का	दिला खड्का	३	१	४	१	३	V4
४५१	टोप बहादुर वली	बेलमती वली	२	२	४	१	३	V4
४५२	शेर बहादुर वली	देवी वली	४	१	५	१	३	V4
४५३	भिम बहादुर वली	देउमती वली	१	३	५	१	३	V4
४५४	भरत वली	कलमा वली	१	३	४	१	३	V2
४५५	तेज बहादुर वली	कमला वली	१	४	५	१	३	V3
४५६	मस्त चन्द	चितकला चन्द	२	३	५	१	३	V4
४५७	महोन चन्द	मिना चन्द	४	१	५	१	३	V4
४५८	सुरेश चन्द	कमला चन्द	१	२	३	१	३	V4
४५९	निमराज चन्द	पम्फा चन्द	३	२	५	१	३	V3
४६०	चुडामनि वली	कमला वली	१	३	४	१	३	V3
४६१	नेत्र वली	जानुका वली	२	२	४	१	३	V1
४६२	खडक बहादुर खड्का	कमला खड्का	२	३	५	१	३	V4
४६३	दुर्गा वली	देवी वली	५	२	७	१	३	V3
४६४	प्रेमलाल वली	दिला वली	३	२	५	१	३	V3
४६५	शोभाराम वली	गौरी वली	३	२	५	१	३	V4
४६६	दिपेन्द्र प्रकाश वली	निर्मला वली	१	३	४	१	३	V3
४६७	शेर बहादुर वली	पवित्रा वली	२	१	३	१	३	V4
४६८	तुल बहादुर वली	कमला वली	३	४	७	१	३	V4
४६९	दिल बहादुर वली	भुमी वली	२	२	४	१	३	V4
४७०	रमेश वली	पवित्रा वली	१	२	३	१	३	V3
४७१	मोहनलाल वली	मैमी वली	१	२	३	१	३	V4

४७२	हरि वली	इशवरी वली	१	३	४	१	३	V2
४७३	विसाराम वली	रामकली वली	८	४	१२	१	३	V3
४७४	मानबहादुर वली	थली वली	४	१०	१४	१	३	V4
४७५	रत्न बहादुर वली	दुर्गा वली	६	२	८	१	३	V3
४७६	लक्ष्मण वली	ठकी वली	१	२	३	१	३	V4
४७७	चन्द बहादुर वली	चम्कली वली	५	११	१६	१	३	V3
४७८	इन्द बहादुर वली	लक्ष्मी वली	४	५	९	१	३	V4
४७९	तेज बहादुर वली	दिपा वली	२	२	४	१	३	V2
४८०	तिलक वली	दुर्गा वली	३	२	५	१	३	V4
४८१	भक्त बहादुर वली	भिमी वली	४	४	८	१	३	V4
जम्मा			९९	१२३	२२२			

४. पोखरा आरीचौर टोल

जम्मा घरधुरी संख्या : ४२

V1= 1

V2= 13

V3= 28

V4=

क्र.सं.	पुरुष घरमुली	महिला घरमुली	परिवार संख्या			घरमुली पुरुष १, महिला २	जातजाती : दलित = १, जनजाती = २, वा/क्षे/ठ= ३, मधेसी = ४, अन्य = ५	संकटासन्नता स्तर : V1 = न्यून, V2= मध्यम, V3= उच्च, V4= अति उच्च
			म.	पु.	जम्मा			
४८२	चुडामनी वली		२	२	४	१	३	V3
४८३	भुवन वली	कल्पना वली	३	३	६	१	३	V2
४८४	छपी वली	मनिशा वली	२	२	४	१	३	V3
४८५	पूर्ण बहादुर वली	लक्ष्मी वली	५	३	८	१	३	V2
४८६	थल बहादुर वली	मिना वली	३	२	५	१	३	V3
४८७	टोप बहादुर वली	कोपिला वली	२	१	३	१	३	V3
४८८	कमल वली	पुष्पा वली	४	३	७	१	३	V3

४८९	प्रेम वली	छपी वली	३	२	५	१	३	V3
४९०	कृती बहादुर वली	कल्पनी वली	३	१	४	१	३	V3
४९१	दिपेन्द्र प्रकाश वली		२	२	४	१	३	V2
४९२	शेर बहादुर वली		१	१	२	१	३	V3
४९३	राम बहादुर भण्डारी	विमला भण्डारी	४	१	५	१	३	V2
४९४	धन बहादुर भण्डारी	कमला भण्डारी	४	१	५	१	३	V3
४९५	पूर्ण बहादुर भण्डारी	कमला डाँगी भण्डारी	७	४	११	१	३	V3
४९६	ठाँकाराम भण्डारी	गिता भण्डारी	३	३	६	१	३	V2
४९७	भुम बहादुर भण्डारी	रिता भण्डारी	२	५	७	१	३	V3
४९८	कुल बहादुर भण्डारी	उर्मिला भण्डारी	२	४	६	१	३	V1
४९९	नन्दलाल भण्डारी	वेलमती भण्डारी	२	२	४	१	३	V3
५००	परवीर भण्डारी	खुमा भण्डारी	३	३	६	१	३	V2
५०१	वुद्धिराज रावत	रती रावत	२	१	३	१	३	V3
५०२	थल बहादुर वली	राजकुमारी वली	५	२	७	१	३	V3
५०३	मेवालाल वली	धनसरा वली	२	२	४	१	३	V2
५०४	टोपबहादुर वली	मिना वली	१	३	४	१	३	V3
५०५	पदम बहादुर वली		७	८	१५	१	३	V3
५०६	नरेश वली	लक्ष्मी वली	३	२	५	१	३	V2
५०७	ज्ञान बहादुर वली	उमा वली	२	४	६	१	३	V3
५०८	रेशम बहादुर वली	राधा वली	२	२	४	१	३	V1
५०९	केशर बहादुर वली	लिला वली	२	३	५	१	३	V3
५१०	रुद्र बहादुर वली	टिका वली	५	४	९	१	३	V3
५११	अडग बहादुर वली	खुमा वली	४	५	९	१	३	V3
५१२	कृती बहादुर वली	खिमा वली	२	१	३	१	३	V2
५१३	विर बहादुर वली	कलखी वली	५	५	१०	१	३	V3

५१४	मान बहादुर वली	कमला वली	५	२	७	१	३	V3
५१५	एकराज वली	सारदा वली	३	४	७	१	३	V2
५१६	भुम प्रसाद वली	चन्द्रकला वली	२	४	६	१	३	V3
५१७	प्रमोद वली	चन्द्रकला वली	२	५	७	१	३	V2
५१८	भिम बहादुर वली	कमला वली	१	३	४	१	३	V2
५१९	रोहित वली	कमला वली	१	३	४	१	३	V3
५२०	हेमराज वली	तिर्था वली	३	२	५	१	३	V3
५२१	भोला प्रशाद वली	उमा वली	३	३	६	१	३	V2
५२२	ढाँका सिड्गा वली		१	४	५	१	३	V3
५२३	विराज वली	गिता वली	२	२	४	१	३	V3
	जम्मा		१२ २	११९	२४१			

साविक वडा नं. ८ जम्मा घरधुरी संख्या : १४६ V1= 16 V2= 38 V3= 88 V4= 4

१.टाटके बजार जम्मा घरधुरी संख्या : ५७ V1= 8 V2= 16 V3= 30 V4= 3

क्र.सं.	पुरुष घरमुली	महिला घरमुली	परिवार संख्या			घरमुली पुरुष १, महिला २	जातजाती : दलित = १, जनजाती = २, वा/क्षे/ठ= ३, मधेसी = ४, अन्य = ५	संकटासन्नता स्तर : V1 = न्यून, V2= मध्यम, V3= उच्च, V4= अति उच्च
			म.	पु.	जम्मा			
५२४	भिम बहादुर वली	ढाँका वली	५	४	९	१	३	V3
५२५	रोमहर्ष गौतम	कल्पना गौतम	४	१	५	१	३	V3
५२६	तिलकराम गौतम	चित्र गौतम	४	२	६	१	३	V3
५२७	तिर्थराज गौतम	रीता गौतम	१	४	५	१	३	V3
५२८	घनस्याम वली	रीता वली	४	१	५	१	३	V3
५२९	नवराज देवकोटा	कृष्णा देवकोटा	१	१	२	१	३	V2

५३०	मेवालाल वली	भुमिदेवी वली	४	६	१०	१	३	V2
५३१	भिम बहादुर खत्री	सिता खत्री वली	३	१	४	१	३	V3
५३२	कर्ण बहादुर भण्डारी	विमला भण्डारी	२	२	४	१	३	V3
५३३	बामदेव गौतम	मैमा न्यौपाने गौतम	३	१	४	१	३	V3
५३४	चन्द्र बहादुर वली	चन्द्रकला वली	७	९	१६	१	३	V2
५३५	पूर्ण बहादुर चन्द	नुमा चन्द वली	२	२	४	१	३	V2
५३६	अजवीर वली	लक्ष्मी वली	३	३	६	१	३	V3
५३७	देव बहादुर खड्का	विमला खड्का	२	४	६	१	३	V3
५३८	दामोदर वली	कृष्ण वली	१	३	४	१	३	V3
५३९	ज्ञान बहादुर वली	पूर्वी वली	३	६	९	१	३	V3
५४०	खुमराज खड्का	पवित्रा खड्का	३	४	७	१	३	V2
५४१	लोकनाथ खड्का	खुमी खड्का	३	४	७	१	३	V3
५४२	डिल्ली वली	कमला वली	२	२	४	१	३	V4
५४३	लोकानन्द गौतम	तुल्सा गौतम	२	४	६	१	३	V3
५४४	विवेक जंग चन्द	अन्जना चन्द	३	२	५	१	३	V1
५४५	भलक जंग चन्द	मन्जु चन्द	१	१	२	१	३	V3
५४६	बुद्धिराम वली	हुमा शर्मा वली	२	३	५	१	३	V3
५४७	दिनेश जंग चन्द	हिरा चन्द	२	१	३	१	३	V3
५४८	डिल्ली घर्ती	विमला घर्ती	३	२	५	१	३	V2
५४९	डिल्ली वली	विमला वली	३	३	६	१	३	V3
५५०	नवराज देवकोटा	मुना शर्मा	२	२	४	१	३	V3
५५१	जिवन्स वली	पवित्रा बस्नेत वली	१	३	४	१	३	V3
५५२	युवराज गौतम	नारायणी गौतम	४	४	८	१	३	V2
५५३	पीमलाल दहाल	लक्ष्मी दहाल	३	३	६	१	३	V3
५५४	शोभाराम भण्डारी	लिला भण्डारी	२	४	६	१	३	V2

५५५	ओमकार वली	दिपा वली	२	२	४	१	३	V2
५५६	लालवीर वली	शुशीला वली	३	२	५	१	३	V3
५५७	हरि बहादुर वली	प्रेमा खड्का वली	५	२	७	१	३	V3
५५८	शेर बहादुर वली	खिउरी वली	२	३	५	१	३	V2
५५९	वेत प्रसाद वली	हिमा वली	२	३	५	१	३	V4
५६०	मेघराज वली	पूर्णमा वली	३	२	५	१	३	V2
५६१	खिम बहादुर वली	सेती वली	३	२	५	१	३	V3
५६२	अम्मर वली		१	१	२	१	३	V3
५६३	वृद्धि वली	विमला वली	१	३	४	१	३	V3
५६४	लोकानन्द देवकोटा	कल्पना देवकोटा	४	२	६	१	३	V3
५६५	गिरीराज देवकोटा	पवित्रा देवकोटा	२	३	५	१	३	V1
५६६	प्रेम बहादुर डि.सी	रिता डाँगी	१	३	४	१	३	V2
५६७	दुरीमान वली	धनी वली	४	३	७	१	३	V3
५६८	अम्मर बहादुर वली	सावित्री वली	१	१	२	१	३	V4
५६९	खड्क प्रसाद खड्का	कमला खड्का	२	३	५	१	३	V3
५७०	कृष्ण बहादुर डाँगी		२	२	४	१	३	V3
५७१	लेखनाथ गौतम	रेखा गौतम	३	२	५	१	३	V1
५७२	भुम बहादुर वली	इशवरी वली	४	३	७	१	३	V2
५७३	रेशम चन्द	कल्पना चन्द	५	२	७	१	३	V1
५७४	सेतीराम डाँगी	रमीता डाँगी	४	२	६	१	३	V1
५७५	पूर्ण बहादुर चन्द	सिता चन्द	३	४	७	१	३	V2
५७६	धुर्व चन्द	ललिता चन्द	५	२	७	१	३	V1
५७७	वेत प्रसाद डाँगी		२	२	४	१	३	V1
५७८	ज्ञान बहादुर डाँगी	टयाउटी डाँगी	१	१	२	१		V2
५७९	इन्द्र बहादुर डाँगी	भावना डाँगी	२	१	३	१	३	V1
५८०	वल बहादुर डाँगी		२	१	३	१	३	V2

		जम्मा	१५४	१४९	३०३			
२. दौराडाँडा टोल		जम्मा घरधुरी संख्या : ८९	V1= 8			V2= 22	V3= 58	V4= 1
क्र.सं.	पुरुष घरमुली	महिला घरमुली	परिवार संख्या			घरमुली पुरुष १, महिला २	जातजाती : दलित = १,जनजाती = २, वा/क्षे/ठ= ३, मधेसी = ४, अन्य = ५	संकटासन्नता स्तर : V1 = न्यून, V2= मध्यम, V3= उच्च, V4= अति उच्च
			म.	पु	ज			
५८१	सहवीर वली	आइती वली	४	३	७	१	३	V2
५८२	यामलाल गौतम	डिली शर्मा	३	२	५	१	३	V3
५८३	नवराज के.सी	नन्दकला के.सी	३	२	५	१	३	V2
५८४	प्रेम बहादुर के.सी	दिपा के.सी	८	८	१६	१	३	V3
५८५	मान बहादुर डाँगी	पवित्रा डाँगी	२	२	४	१	३	V3
५८६	रघवीर गौतम	सपना गौतम	४	२	६	१	३	V1
५८७	चन्द्र बहादुर डाँगी	देवी डाँगी	१	१	२	१	३	V3
५८८	प्रिम प्रकाश डाँगी	ज्योती डाँगी	२	२	४	१	३	V3
५८९	विर बहादुर डाँगी	प्रेम कुमारी डाँगी	३	३	६	१	३	V2
५९०	अम्बर बहादुर डाँगी	प्रतिक्षा डाँगी	३	२	५	१	३	V3
५९१	राम बहादुर डाँगी	चन्दकला डाँगी	३	३	६	१	३	V3
५९२	शेर बहादुर डाँगी	चन्दकला डाँगी	३	२	५	१	३	V3
५९३	कृष्ण बहादुर डाँगी	डम्बरी डाँगी	३	२	५	१	३	V2
५९४	रुद्र बहादुर डाँगी		२	२	४	१	३	V3
५९५	चक्र बहादुर डाँगी		४	३	७	१	३	V2
५९६	भोला प्रसाद डाँगी	याम कुमारी डाँगी	३	२	५	१	३	V3
५९७	चित्र बहादुर डाँगी	कमला डाँगी	३	३	६	१	३	V4
५९८	वल बहादुर डाँगी		१	१	२	१	३	V3
५९९	अम्बर बहादुर डाँगी	कल्पना डाँगी	३	३	६	१	३	V2
६००	ज्ञान बहादुर डाँगी	टयाउली डाँगी	१	३	४	१	३	V3

६०१	बेत प्रसाद डाँगी	कमला डाँगी	२	२	४	१	३	V2
६०२	शेतीराम डाँगी	रमिता डाँगी	२	५	७	१	३	V3
६०३	परवीर डाँगी	देवी डाँगी	५	४	९	१	३	V3
६०४	पुर्ण बहादुर चन्द	सिता चन्द	४	४	८	१	३	V1
६०५	धुर्व चन्द	ललिता चन्द	२	२	४	१	३	V3
६०६	उतम चन्द	अनिशा चन्द	३	३	४	१	३	V1
६०७	ओमप्रकाश भण्डारी	संगिता भण्डारी	११	६	१७	१	३	V2
६०८	इन्द बहादुर डाँगी	भावना डाँगी	२	३	५	१	३	V2
६०९	गोरख हमाल		२	२	४	१	३	V3
६१०	लालबहादुर खड्का		६	४	१०	१	३	V3
६११	लालवीर खड्का		५	५	१०	१	३	V3
६१२	सागर के.सी		३	१	४	१	३	V3
६१३	जिवराज देवकोटा		२	२	४	१	३	V1
६१४	शिवप्रसाद उपाध्याय	भद्रशिला गौतम	३	२	५	१	३	V3
६१५	अम्बर बहादुर वली	भली वली	३	३	६	१	३	V3
६१६	मेवालाल वली	भुपी वली	२	२	४	१	३	V2
६१७	काशिराज उपाध्याय	जयभद्रा गौतम	३	३	६	१	३	V1
६१८	लोक बहादुर डाँगी		३	३	६	१	३	V3
६१९	लोक बहादुर वली	वेलमती वली	२	४	६	१	३	V2
६२०	तेजकुमार देवकोटा	सत्यदेवी देवकोटा	६	७	१३	१	३	V1
६२१	लाल बहादुर डाँगी	दिल कुमारी डाँगी	२	३	५	१	३	V3
६२२	मस्त बहादुर डाँगी	सेती डाँगी	५	५	१०	१	३	V3
६२३	लिलाधर डाँगी	शान्ती डाँगी	३	२	५	१	३	V3
६२४	लालबहादुर डाँगी	इश्वरी डाँगी	२	३	५	१	३	V1
६२५	तुल्सीराम वली	लिलावती वली	४	४	८	१	३	V2
६२६	शोभाराम वली	डन्डी वली	३	४	७	१	३	V3
६२७	नन्दलाल डाँगी	पम्फा डाँगी	६	६	१२	१	३	V3
६२८	लालबहादुर डाँगी	कुशमी डाँगी	३	२	५	१	३	V3

६२९	नरबहादुर डाँगी	जयकला डाँगी	४	४	८	१	३	V1
६३०	प्रेमबहादुर डाँगी	विष्णु डाँगी	३	२	५	१	३	V3
६३१	टंकबहादुर डाँगी	शुशिला डाँगी	१	३	४	१	३	V3
६३२	जितबहादुर डाँगी	टिका डाँगी	२	२	४	१	३	V3
६३३	खुमानन्द डाँगी	कृष्ण डाँगी	२	२	४	१	३	V3
६३४	छवीलाल खड्का	माती खड्का	२	३	५	१	३	V3
६३५	मोहनलाल खड्का	हिरा खड्का	३	३	६	१	३	V3
६३६	नरबहादुर डाँगी	रुपा कुमारी डाँगी	३	२	५	१	३	V1
६३७	ज्ञानबहादुर डाँगी	निम कुमारी डाँगी	१	३	४	१	३	V3
६३८	टंकबहादुर डाँगी	चन्द्रकला डाँगी	३	१	४	१	३	V3
६३९	मान बहादुर डाँगी	नन्दकला डाँगी	२	४	६	१	३	V2
६४०	कुल बहादुर डाँगी	सुन्दरी डाँगी	४	३	७	१	३	V3
६४१	भिम बहादुर डाँगी	शुशिला डाँगी	४	३	७	१	३	V3
६४२	टिकाराम डाँगी	कृष्णा डाँगी	३	२	५	१	३	V3
६४३	दिपेन्द्र डाँगी	दिपा डाँगी	३	२	५	१	३	V2
६४४	विक्रम डाँगी	नोखी डाँगी	३	३	६	१	३	V3
६४५	तिलक बहादुर डाँगी	टिका डाँगी	४	३	७	१	३	V3
६४६	खुमलाल डाँगी	विमला डाँगी	२	२	४	१	३	V2
६४७	फौद बहादुर डाँगी	राज कुमारी डाँगी	४	३	७	१	३	V2
६४८	राम बहादुर डाँगी	मैमा डाँगी	३	३	६	१	३	V3
६४९	यज्ञ बहादुर डाँगी	विमला डाँगी	२	३	५	१	३	V3
६५०	कुल बहादुर डाँगी	जीवकला डाँगी	३	२	५	१	३	V3
६५१	भनक डाँगी	हिरा डाँगी	४	२	४	१	३	V3
६५२	गणेश डाँगी	ईश्वरी डाँगी	३	२	५	१	३	V3
६५३	खुमराज डाँगी	एलिना डाँगी	३	२	५	१	३	V3
६५४	चुडामनि डाँगी	कृष्णा डाँगी	२	२	४	१	३	V3
६५५	तिलकराम डाँगी	पुष्पा डाँगी	२	३	५	१	३	V3

६५६	राम बहादुर डाँगी	मिना डाँगी	२	३	५	१	३	V3
६५७	जितबहादुर डाँगी	तुल्सा डाँगी	२	३	५	१	३	V3
६५८	यज्ञ बहादुर चन्द	तुल्सा चन्द	३	३	६	१	३	V2
६५९	दिलिप चन्द	निर्मला चन्द	२	२	४	१	३	V2
६६०	निम बहादुर चन्द	ओमकला चन्द	४	५	९	१	३	V2
६६१	समर बहादुर चन्द	मैमा चन्द	३	३	६	१	३	V3
६६२	अम्बर बहादुर डाँगी		२	३	५	१	३	V3
६६३	यज्ञ बहादुर डाँगी	गिता कुमारी डाँगी	४	२	६	१	३	V3
६६४	नेव बहादुर भण्डारी	सम्भना भण्डारी	२	४	६	१	३	V2
६६५	लालबहादुर शाही		२	४	६	१	३	V3
६६६	डम्बर बहादुर डाँगी		५	२	७	१	३	V3
६६७	धनसिङ खड्का	अमृता खड्का	२	३	५	१	३	V2
६६८	लाल बहादुर डाँगी	दिपा डाँगी	२	३	५	१	३	V2
६६९	छपिलाल डाँगी	हेमा डाँगी	२	२	४	१	३	V3
	जम्मा		२७०	२५८	५२८			

साविक वडा नं. ९ जम्मा घरधुरी संख्या : १३३ V1= 8 V2= 28 V3= 32 V4= 65

१.ठाकुरगाँऊ टोल दलित टोल जम्मा घरधुरी संख्या : ७९ V1= 2 V2= 14 V3= 13 V4=50

क्र.सं.	पुरुष घरमुली	महिला घरमुली	परिवार संख्या			घरमुली पुरुष १, महिला २	जातजाती : दलित = १, जनजाती = २, वा/क्षे/ठ = ३, मधेसी = ४, अन्य = ५	संकटासन्नता स्तर : V1 = न्यून, V2= मध्यम, V3= उच्च, V4= अति उच्च
			म.	पु.	जम्मा			
६७०	भुपेन्द्र प्रकाश चन्द	प्रभा कुमारी चन्द	४	२	६	१	३	V3
६७१	लाल बहादुर शाही	मैमा शाही	२	५	७	१	३	V2
६७२	डम्बर बहादुर शाही	अमृता शाही	२	१	३	१	३	V2
६७३	अक्षय चन्द	मैमा चन्द	१	२	३	१	३	V2
६७४	गणेश चन्द	उमा चन्द	१	२	३	१	३	V2
६७५	छविलाल खड्का	कर्मी खड्का	३	२	५	१	३	V3

६७६	शिउलाल डाँगी	विष्णु कुमारी डाँगी	३	३	६	१	३	V2
६७७	कुल बहादुर डाँगी	गायत्री डाँगी	४	२	६	१	३	V2
६७८	पूर्णराम परियार	डिल्ली परियार	५	४	९	१	१	V4
६७९	भुमप्रसाद परियार	धनसरा परियार	४	२	६	१	१	V4
६८०	भद्रबहादुर डाँगी	विर्मी डाँगी	३	३	६	१	३	V3
६८१	विक्रम डाँगी	पम्फा डाँगी	४	३	७	१	३	V3
६८२	अमृत बहादुर डाँगी	धनसरा डाँगी	१	३	४	१	३	V3
६८३	शेर बहादुर डाँगी	कमला डाँगी	४	३	७	१	३	V3
६८४	शेर बहादुर सुनार		१	१	२	१	१	V3
६८५	विरबहादुर सुनार	त्रिपुप सुनार	३	४	७	१	१	V4
६८६	पदम सुनार	जैकला सुनार	१	४	५	१	१	V4
६८७	अनिल चन्द	राधा कुमारी चन्द	३	३	६	१	३	V3
६८८	शन्तोश मल्ल	शुशिला मल्ल	५	२	७	१	३	V2
६८९	घमण्ड चन्द	शर्मिला चन्द	१	३	४	१	३	V3
६९०	राजेश चन्द	लिला चन्द	२	२	४	१	३	V3
६९१	दिपक चन्द	धनकुमारी चन्द	२	४	६	१	३	V3
६९२	राम बहादुर चन्द	रामकली चन्द	१	१	२	१	३	V3
६९३	भिम बहादुर चन्द	विर्मी चन्द	१	१	२	१	३	V2
६९४	डम्बर चन्द	निमा चन्द	३	२	५	१	३	V2
६९५	मोहन चन्द	गौरी चन्द	४	२	६	१	३	V2
६९६	चन्द्र बहादुर चन्द	मिना कुमारी चन्द	४	४	८	१	३	V3
६९७	लक्षिराम डाँगी	पम्फा डाँगी	१	२	३	१	३	V2
६९८	राम बहादुर डाँगी	कल्पना डाँगी	२	३	५	१	३	V2
६९९	तेज बहादुर डाँगी	ढाँका डाँगी	२	२	४	१	३	V2
७००	खकेन्द्र डाँगी	कमला डाँगी	१	२	३	१	३	V1
७०१	हिकम डाँगी	भावना रावत डाँगी	१	२	३	१	३	V2
७०२		कल्पना कामी	३	०	३	१	१	V4

७०३	सेते दमाई	नोखी दमाई	४	३	७	१	१	V4
७०४	तुफान परियार	सिता परियार	२	२	४	१	१	V4
७०५	शिव परियार	पवित्रा परियार	१	२	३	१	१	V4
७०६	चक्र दमाई	सुनिता दमाई	३	२	५	१	१	V4
७०७	चेतलाल दमाई	चन्द्रकला दमाई	४	३	७	१	१	V4
७०८	तिलक परियार	अनु परियार	२	१	३	१	१	V4
७०९	काले दमाई	युवकी दमाई	१	४	५	१	१	V4
७१०	रामेश्वर समाल	सारदा समाल	२	१	३	१	१	V4
७११	शेरबहादुर दमाई	पार्वती परियार	४	२	६	१	१	V4
७१२	हुमे दमाई	समित्रा दमाई	२	३	५	१	१	V4
७१३	माविर दमाई	हिरी दमाई	१	१	२	१	१	V4
७१४	लालवीर दमाई	लक्ष्मी दमाई	२	३	५	१	१	V4
७१५	भिउरामे दमाई	भदि दमाई	४	३	७	१	१	V4
७१६	पुरमान दमाई	नन्दकुमारी परियार	१	१	२	१	१	V4
७१७	शिउलाल दमाई	मनि कुमार दमाई	३	३	६	१	१	V4
७१८	नवराज दमाई	कमला दमाई	२	२	४	१	१	V4
७१९	राविर दमाई	दिपा दमाई	५	२	७	१	१	V4
७२०	वालाराम दमाई	राज कुमारी दमाई	२	३	५	१	१	V4
७२१		तारादेवी नेपाली	२	१	३	२	१	V4
७२२		सिउकली दमाई	१	०	१	२	१	V4
७२३	रामबहादुर दमाई	सिता दमाई	१	१	२	१	१	V4
७२४	शेरबहादुर परियार	देवकला परियार	४	२	६	१	१	V4
७२५	टिकाराम दमाई	निर्मला दमाई	५	१	६	१	१	V4
७२६	रत्न कामी	कमला कामी	१	३	४	१	१	V4
७२७	देवराज वि.क	लक्ष्मी वि.क	२	१	३	१	१	V4
७२८	प्रेम कामी	गंगा कामी	२	२	४	१	१	V4

७२९	ठकेन्द्र वि.क	पार्वती वि.क	१	३	४	१	१	V4
७३०	बेलबहादुर भण्डारी	कल्पना भण्डारी	१	४	५	१	३	V4
७३१	हिराबहादुर वि.क	शितला वि.क	५	१	६	१	१	V4
७३२	कर्णबहादुर कामी	लाल वि.क	१	३	४	१	१	V4
७३३	वेतप्रसाद कामी	कमला वि.क	४	२	६	१	१	V4
७३४	टिकाराम कामी	निर्मला कामी	३	२	५	१	१	V4
७३५		साईकुमारी कामी	२	२	४	२	१	V4
७३६		रवती कामी	१	१	२	२	१	V4
७३७	कृष्ण बहादुर चन्द	यमुना चन्द	३	२	५	१	३	V4
७३८	गुप्त बहादुर चन्द	खिमा चन्द	१	२	३	१	३	V4
७३९	किसन सुनार	पवित्रा सुनार	२	२	४	१	१	V4
७४०	भलक सुनार		२	२	४	१	१	V4
७४१	सन्तोस वि.क	मनिशा वि.क	१	२	३	१	१	V4
७४२		गायत्री डाँगी	३	३	६	१	१	V4
७४३	गान्टो दमाई	मन्धरी दमाई	२	१	३	१	१	V4
७४४	विर बहादुर कामी	नन्दकला वि.क	२	२	४	१	१	V4
७४५	मेघराज परियार	दिपा कमारी नेपाली परियार	२	२	४	१	१	V1
७४६	ताजाराम वि.क	विमला वि.क	३	३	६	१	१	V4
७४७	दिवाकर देवकोटा	धनसरा देवकोटा	५	३	८	१	३	V2
७४८	हर्षराज देवकोटा	सुस्मा अधिकारी देवकोटा	२	२	४	१	३	V3
	जम्मा		१९१	१७७	३६८			

२. स्यालागाँऊ टोल र तिभिले टोल

जम्मा घरधुरी संख्या : ५५

V1= 6

V2= 14

V3= 19

V4= 15

क्र.सं.	पुरुष घरमुली	महिला घरमुली	परिवार संख्या			घरमुली पुरुष १, महिला २	जातजाती : दलित = १, जनजाती = २, वा/क्षे/ठ= ३, मधेसी = ४, अन्य = ५	संकटासन्नता स्तर : V1 = न्यून, V2= मध्यम, V3= उच्च, V4= अति उच्च
			म.	पु.	जम्मा			
७४९	विनोद डाँगी	सुनिता कवर डाँगी	३	१	४	१	३	V3
७५०	दिपक भण्डारी	निर्मला भण्डारी	२	२	४	१	३	V2
७५१	वेतप्रसाद डाँगी	रेशमी डाँगी	२	२	४	१	३	V3
७५२	नेव बहादुर भण्डारी	सम्भना वली भण्डारी	२	४	६	१	३	V3
७५३	जडग बहादुर डाँगी	तारादवी भण्डारी	३	३	६	१	३	V2
७५४	काशिराम डाँगी	नन्दी डाँगी	३	३	६	१	३	V2
७५५	रेशम बहादुर भण्डारी	सावित्री भण्डारी	२	४	६	१	३	V3
७५६	कुल बहादुर भण्डारी	निर्मला भण्डारी	४	२	६	१	३	V3
७५७	ढालबहादुर डाँगी	टिका डाँगी	३	२	५	१	३	V2
७५८	कर्णबहादुर डाँगी	गिता डाँगी	३	३	६	१	३	V4
७५९	लोकेन्द्र भण्डारी	मिना भण्डारी	३	२	५	१	३	V3
७६०	हरिबहादुर भण्डारी	विमला भण्डारी	३	२	५	१	३	V3
७६१	डम्बर डाँगी	लक्ष्मी डाँगी	५	२	७	१	३	V2
७६२	लालबहादुर भण्डारी	हिरा भण्डारी	३	२	५	१	३	V3
७६३	सिउराम भण्डारी	पार्वती भण्डारी	२	२	४	१	३	V4
७६४	खुमलाल वली	बिमलमती वली	३	३	६	१	३	V2
७६५	पुर्णराम भण्डारी	नोखी भण्डारी	२	३	५	१	३	V3
७६६	दिल बहादुर भण्डारी	विमला भण्डारी	२	२	४	१	३	V2
७६७	वेल बहादुर भण्डारी	कल्पना भण्डारी	१	५	६	१	३	V3
७६८	गणेश भण्डारी	पूर्ण भण्डारी	३	२	५	१	३	V1
७६९	यज्ञ बहादुर डाँगी	गिता डाँगी	३	३	६	१	३	V2
७७०	भरत वली	भिमा वली	२	३	५	१	३	V3
७७१	चुडामनि डाँगी		३	३	६	१	३	V3

७७२	प्रेम बहादुर डाँगी	सुजता राना मगर डाँगी	२	२	४	१	३	V3
७७३	ज्ञानबहादुर डाँगी	दिपा डाँगी	१	३	४	१	३	V2
७७४	हिरासिड डाँगी	तुल्सा डाँगी	४	२	६	१	३	V3
७७५	टोपबहादुर डाँगी	चेतना डाँगी	२	३	५	१	३	V2
७७६	गणेश डाँगी	सिर्जना वली डाँगी	१	२	३	१	३	V2
७७७	यज्ञबहादुर डाँगी	तेज कुमारी डाँगी	१	१	२	१	३	V3
७७८	भुमप्रसाद डाँगी	लक्ष्मी डाँगी	३	५	८	१	३	V1
७७९	खुमलाल वली	विमला वली	३	४	७	१	३	V3
७८०	भिम बहादुर सुनार	विर्मी सुनार	१	२	३	१	१	V4
७८१	ढाँकाराम सुनार	विष्णु सुनार	४	१	५	१	१	V3
७८२	चित्रवीर सुनार	कल्पना सुनार	२	२	४	१	१	V4
७८३	गोरख वि.क	रिता वि.क	२	१	३	१	१	V4
७८४	सेते सुनार	सितली सुनार	३	३	६	१	१	V4
७८५	लंक सुनार	कमला सुनार	२	३	५	१	१	V4
७८६	भक्कु सुनार	कल्मना सुनार	३	१	४	१	१	V4
७८७	पोस्तक सुनार	हुमी सुनार	१	१	२	१	१	V4
७८८	नरबहादुर सुनार	रिता सुनार	१	३	५	१	१	V4
७८९	ओमबहादुर सुनार	चन्द्रकला सुनार	१	३	४	१	१	V4
७९०	टक्क सुनार	दिपा सुनार	२	२	४	१	१	V4
७९१	विशाल सुनार	उर्मिला सुनार	२	१	३	१	१	V4
७९२	छविीलाल सुनार	अनिशा सुनार	१	१	२	१	१	V4
७९३	ठेरो कामी	रामकली कामी	१	१	२	१	१	V4
७९४	घिनाथ वाँठा	लक्ष्मी वि.क	२	२	४	१	१	V3
७९५	बालकृष्ण वाँठा	कमला वि.क	२	२	४	१	१	V3
७९६	टिकाराम देवकोटा	कल्पना देवकोटा	५	२	७	१	३	V1
७९७	कृष्ण बहादुर डाँगी	छपि डाँगी	१	२	३	१	३	V1
७९८	कर्णबहादुर भण्डारी	विमला भण्डारी	२	२	४	१	३	V2

७९९	कृष्णबहादुर डाँगी		१	२		१	३	V2
८००	डिल्ली डाँगी	नन्दकला डाँगी	४	३	७	१	३	V3
८०१	लोकबहादुर डाँगी	भुपा डाँगी	४	२	६	१	३	V1
८०२	हिरासिड डाँगी	तुलसी डाँगी	५	२	७	१	३	V2
	जम्मा		१३३	१२९	२६२			

यस वडाको जनसङ्ख्या र संकटासन्नता स्तरको साराशं									
क्र.सं.	साविकका वडाहरु	जनसङ्ख्या			संकटासन्न स्तर				घरधुरी संख्या
		महिला	पुरुष	जम्मा	V1	V2	V3	V4	
१	साविक वडा नं. १	५०९	५२१	१०३०	४	२५	१२४	३३	१८६
२	साविक वडा नं. ६	४४८	५२१	९६९	८	५२	११०	१८	१८८
३	साविक वडा नं. ७	४०४	४१६	८२०	५	३३	६४	४७	१४९
४	साविक वडा नं. ८	४२४	४०७	८३१	१६	३८	८८	४	१४६
५	साविक वडा नं. ९	३२४	३०६	६२३	८	२८	३२	६५	१३३
	जम्मा	२१०९	२१७१	४२८०	४१	१७६	४१८	१६७	८०२

अनुसूची ३ तस्विरहरु

स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना निर्माणका लागि बागचौर नगरपालिका वडा नं. ६ र ७ का वडा अध्यक्ष लगाएतका जनप्रतिनिधीहरूसँग छलफल कार्यक्रममा सहभागी ASHA सल्यानका जिल्ला आयोजना संयोजक श्री चुडामणी खतिवडा लगाएतको टिम

